

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

4

Περιγράμματα Μαθημάτων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ	4
Μαθήματα Κορμού (ΧΕ)	5
Π 03. Εισαγωγή στην Παγκόσμια Ιστορία.....	5
Π 04. Εισαγωγή στις Ιστορικές Σπουδές.....	7
Π 10. Αρχαία Ιστορία Α'.....	9
Π 13. Βυζαντινή Ιστορία Α.....	11
Π 17. Ιστορία Νέου Ελληνισμού Α'.....	14
Υποχρεωτικά Μαθήματα Ειδίκευσης (ΧΕ)	17
Π 25. Αρχαία Ιστορία Γ'.....	17
Π 29. Μεθοδολογικά προβλήματα της Ιστορίας.....	19
Π 19. Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Β'.....	22
Π 31. Νεώτερη Ελληνική Ιστορία Β'.....	24
Επιλεγόμενα Σεμιναριακά (ΧΕ)	27
ΣΙ 91. Αρχαία Ιστορία.....	27
ΣΙ 78. Βυζαντινή Ιστορία.....	29
ΣΙ 57. Ιστορία Νέου Ελληνισμού Ι.....	31
ΣΙ 219. Ιστορία Νέου Ελληνισμού.....	34
ΣΙ 55. Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία.....	37
ΣΙ 119. Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία.....	39
ΣΙ 210. Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία.....	41
ΣΙ 06. Σύγχρονη Ιστορία.....	43
Επιλεγόμενα Μη Σεμιναριακά (ΧΕ)	46
Π 125. Βυζαντινή Ιστορία.....	46
Π 99. Ιστορία Νέου Ελληνισμού.....	48
Π 88. Σύγχρονη Ελληνική Πολιτική Ιστορία.....	51
Π 135. Νεότερη Ελληνική Ιστορία.....	53
Μαθήματα Κορμού (ΕΕ)	55
Π 11. Αρχαία Ιστορία Β'.....	55
Π 12. Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως Α'.....	57
Π 21. Βυζαντινή Ιστορία Β'.....	59
Π 14. Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Α'.....	61
Π 18. Νεότερη Ελληνική Ιστορία Α'.....	63
Υποχρεωτικά Μαθήματα Ειδίκευσης (ΕΕ)	66
Π 22. Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως Β'.....	66
Π 30. Ιστορία Νέου Ελληνισμού Β'.....	68
Π 24 Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας ΙΙ.....	71
Π 84. Ιστορία του Μεταπολεμικού κόσμου.....	74
Επιλεγόμενα Σεμιναριακά (ΕΕ)	76
ΣΙ 54. Βυζαντινή Ιστορία.....	76
ΣΙ 75. Βυζαντινή Ιστορία.....	79
ΣΙ 218. Ιστορία Νέου Ελληνισμού.....	81
ΣΙ 102. Αρχαιακές Πηγές και Έρευνα.....	84
ΣΙ 223. Ιστορία του Νέου Ελληνισμού.....	86
ΣΙ 146. Νεότερη Ελληνική Ιστορία.....	88
ΣΙ 18. Νεότερη Ελληνική Ιστορία.....	90
Επιλεγόμενα Μη Σεμιναριακά (ΕΕ)	93
Π 89. Αρχαία Ιστορία.....	93
Π 91. Αρχαία Ιστορία.....	95

II 118. Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως.....	97
II 213. Βυζαντινή Ιστορία	99
II 07. Ιστορία Νέου Ελληνισμού	101
II 140. Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία.....	103
II 126. Ιστορία της εκπαίδευσης	106
II 112. Ιστορία των Βαλκανικών Κρατών (19ος-20ός αιώνας)	108
II 06 Σύγχρονη ιστορία.....	111
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ	114
Μαθήματα Κορμού (ΧΕ).....	115
IA 04. Εισαγωγή στην Επιστήμη της Αρχαιολογίας	115
IA 11. Κλασική Αρχαιολογία Α΄	117
IA 13. Βυζαντινή Αρχαιολογία Α΄	119
IA 15. Ιστορία της Τέχνης Α΄	121
Υποχρεωτικά Μαθήματα Ειδίκευσης (ΧΕ)	123
IA 42. Αρχαιολογία των Ανατολικών Πολιτισμών.....	123
IA 43Α. Εμβάθυνση στην Αρχαιολογία και την Ιστορία της Τέχνης	125
IA 43Β. Εμβάθυνση στην Αρχαιολογία και την Ιστορία της Τέχνης	127
IA 43Γ. Εμβάθυνση στην Αρχαιολογία και την Ιστορία της Τέχνης.....	129
IA 43Δ. Εμβάθυνση στην Αρχαιολογία και την Ιστορία της Τέχνης	131
IA 26 Προϊστορική Αρχαιολογία Γ΄	133
IA 108. Αρχαιολογία Ρωμαϊκών Χρόνων	135
IA 44. Αρχαιολογία της Μεταβυζαντινής Περιόδου	137
Επιλεγόμενα Σεμιναριακά (ΧΕ)	139
ΣΑ 70. Προϊστορική Αρχαιολογία.....	139
ΣΑ 15. Αρχαιολογία των Ανατολικών Πολιτισμών	141
ΣΑ 111. Προϊστορική Αρχαιολογία	143
ΣΑ 88. Κλασική Αρχαιολογία	145
ΣΑ 182. Βυζαντινή Αρχαιολογία.....	147
ΣΑ 80. Ιστορία της Τέχνης	149
Επιλεγόμενα Μη Σεμιναριακά (ΧΕ)	151
IA 72. Προϊστορική Αρχαιολογία	151
IA 74. Προϊστορική Αρχαιολογία	153
IA 150. Αρχαιολογία και Αρχαιομετρία	155
IA 203. Προϊστορική Αρχαιολογία	157
IA 64. Κλασική Αρχαιολογία.....	159
IA 146. Βυζαντινή Αρχαιολογία.....	161
IA 131. Ιστορία της Τέχνης	163
IA 106. Μουσειολογία	165
Μαθήματα Κορμού (ΕΕ).....	168
IA 02. Προϊστορική Αρχαιολογία Α΄	168
IA 10Α. Προϊστορική Αρχαιολογία Β΄.....	170
IA 10Β. Προϊστορική Αρχαιολογία Β΄.....	172
IA 12. Κλασική Αρχαιολογία Β΄	174
IA 14. Βυζαντινή Αρχαιολογία Β΄	176
IA 16. Ιστορία της Τέχνης Β΄.....	178
IA 17. Εισαγωγή στην Επιστήμη της Ιστορίας της Τέχνης	180
Υποχρεωτικά Μαθήματα Ειδίκευσης (ΕΕ)	182
IA 21. Τοπογραφία-Αρχιτεκτονική-Πολεοδομία	182
IA 31Α. Κλασική Αρχαιολογία Γ΄	184
IA 31Β. Κλασική Αρχαιολογία Γ΄	186
IA 103. Ανασκαφική και Επεξεργασία Αρχαιολογικού Υλικού- Μουσειολογία	188
IA 29. Ιστορία της Τέχνης Γ΄	190

Επιλεγόμενα Σεμιναριακά (ΕΕ)	192
ΣΑ 10. Προϊστορική Αρχαιολογία.....	192
ΣΑ 22. Προϊστορική Αρχαιολογία.....	194
ΣΑ 152. Προϊστορική Αρχαιολογία	196
ΣΑ 13. Αρχαιολογία των Ανατολικών Πολιτισμών	198
ΣΑ 61. Κλασική Αρχαιολογία	200
ΣΑ 160. Κλασική Αρχαιολογία.....	202
ΣΑ 135. Μουσειολογία	204
Επιλεγόμενα Μη Σεμιναριακά (ΕΕ)	207
ΙΑ 202. Προϊστορική Αρχαιολογία	207
ΙΑ 208. Προϊστορική Αρχαιολογία	209
ΙΑ 120. Κλασική Αρχαιολογία.....	211
ΙΑ 144. Βυζαντινή Αρχαιολογία.....	213
ΙΑ 190. Μουσειοπαιδαγωγική	215

Μαθήματα Κορμού (ΧΕ)

Π 03. Εισαγωγή στην Παγκόσμια Ιστορία

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π03	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εισαγωγή στην Παγκόσμια Ιστορία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Είκοσι (20) πρόσθετες ώρες επισκέψεων, κατά τα Σαββατοκύριακα, σε Μουσεία, Εκκλησίες, Χώρους Λατρείας, Μνημεία. Ιστορικές περιηγήσεις.	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κορμού, υποχρεωτικό και για τις δύο κατευθύνσεις		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS:	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH309		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η εξοικείωση με την Παγκόσμια Ιστορία.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- έχουν συνολική αντίληψη της ροής της Ιστορίας
- αποκτούν βάση γνώσεων για τα μαθήματα Ιστορίας, Αρχαιολογίας, Φιλολογίας των επόμενων χρόνων των σπουδών των φοιτητών
- αποκτούν αίσθημα παγκόσμιου πολίτη

Γενικές Ικανότητες

- Διαδρομή αυτογνωσίας και ετερογνωσίας
- Στοχασμός για την κοινωνία, τον κόσμο
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής σκέψης
- Προαγωγή της ελεύθερης και επαγωγικής σκέψης
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και πολυπολιτισμικότητα
- Ευαισθησία κοινωνική
- Μείωση ρατσιστικών και σεξιστικών προκαταλήψεων μέσω της κατανόησης της πορείας του 'άλλου'

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ξάρωση της Παγκόσμιας Ιστορίας από την γένεση του ανθρώπινου είδους μέχρι σήμερα.

Αντιμετωπίζονται:

- η γένεση του ανθρώπου και ο εποικισμός των ηπείρων της γης
- η μετάβαση του ανθρώπου από το στάδιο του κυνηγού και καρποσυλλέκτη σε εκείνο του γεωργού
- οι πρωτοπόροι γεωργικοί πολιτισμοί του κόσμου και η σταδιακή διάδοση της γεωργίας στον κόσμο. Η πορεία των φυτών
- η ανάπτυξη θεσμών και εξουσίας στον γεωργικό κόσμο
- οι θρησκευτικές κατευθύνσεις του γεωργικού κόσμου. Η ιστορία των μεγάλων σημερινών

θηρσκειών και το περιεχόμενό τους

- η Ιστορία της Κίνας / της Ρωσίας / της Ευρώπης μέσα στον χρόνο
- η Ιστορία της Αμερικής, της Αφρικής και της Αυστραλίας μέσα στον χρόνο
- η ανάπτυξη του δυτικοευρωπαϊκού πολιτισμού μετά τον 11ο αιώνα
- οι λόγοι της σταδιακής, μετά τον 15ον αιώνα, παγκόσμιας υπεροχής της Δυτικής Ευρώπης – ιδιαίτερα της ισχυρότερης δύναμής του, της Αγγλίας, και του αγγλοσαξωνικού κόσμου
- η αποικιοκρατία
- ο 20ός αι.: ο Α΄ και ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος
- ο 20ός αι.: ο Μεσοπόλεμος, η Οκτωβριανή Επανάσταση, τα απολυταρχικά καθεστώτα
- ο 20ός αι.: ο μεταπολεμικός κόσμος

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις στο αμφιθέατρο με τη βοήθεια του Παγκόσμιου Χάρτη και κειμένων της κάθε εποχής	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	38
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	48
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση	

Βιβλιογραφία

Braudel, F. *Η Γραμματική των Πολιτισμών*, Αθήνα 2002

Marriott, E. *Παγκόσμια Ιστορία*, Αθήνα 2015

Π 04. Εισαγωγή στις Ιστορικές Σπουδές

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 04	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εισαγωγή στις Ιστορικές Σπουδές		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΙΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κορμού, υποχρεωτικό και για τις δύο κατευθύνσεις		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH289/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών με τις βασικές έννοιες των ιστορικών σπουδών (χρόνος, χώρος, ιστορικό γεγονός, πηγές, μνήμη κ.ά.) και τη μεθοδολογία τους (χρήση πηγών, αρχαιακή εργασία, διασταύρωση, αξιολόγηση κ.ά.). Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στους σύγχρονους προβληματισμούς για την ιστορία, καθώς και στα νέα ερευνητικά πεδία μελέτης της. Εξετάζεται, ακόμη, η ιστορική συγκρότηση της έννοιας των ιστορικών σπουδών, καθώς και η σημερινή τους θέση στο πλαίσιο των ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών. Τέλος, συστατικό στοιχείο του μαθήματος αποτελεί η εξοικείωση των φοιτητών με τις ιστορικές πηγές και την κριτική ανάγνωση τους, καθώς και με τη συγγραφή ιστορικών εργασιών.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:

- γνωρίζουν την έννοια της επιστημονικής ιστορίας και τη διαφορά από μια άλλη σειρά συναφείς έννοιες
- γνωρίζουν τις βασικές έννοιες της Ιστορίας
- γνωρίζουν τους σημαντικότερους ιστορικούς κλάδους
- είναι εξοικειωμένοι με την έννοια των ιστορικών πηγών και την προσέγγισή τους
- γνωρίζουν τους σημαντικότερους σταθμούς της διεθνούς και ελληνικής ιστοριογραφίας
- θα είναι εξοικειωμένοι με τη συγγραφή μιας ιστορικής εργασίας

Γενικές Ικανότητες

- Κατανόηση βασικών εννοιών για την προσέγγιση του παρελθόντος
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Καλλιέργεια της αυτενέργειας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Ιστορία-μνήμη-ιστοριογραφία
- Ιστορική κουλτούρα-ιστορική συνείδηση-ιστορική γνώση
- Το ιστορικό γεγονός-Ιστορική πληροφορία και ιστορικό πεδίο
- Ιστορία και χρόνος
- Ιστορία και χώρος
- Οι πηγές. Το αρχείο
- Μνήμη και λήθη
- Έθνος-φυλή-τάξη-φύλο
- Η δημόσια ιστορία

- Η ιστοριογραφία έως τον 19ο αιώνα
- Η συγκρότηση της ιστορικής επιστήμης και οι ιστορικές σπουδές
- Η συγκρότηση της νεοελληνικής ιστοριογραφίας
- Πώς γράφουμε μια ιστορική εργασία

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Διαλέξεις στο αμφιθέατρο / επισκέψεις σε αρχειακούς φορείς	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	38
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	48
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση	

Βιβλιογραφία

- Αρώνη-Τσίχλη, Κ. *Ιστορικές σχολές και μέθοδοι. Εισαγωγή στην ευρωπαϊκή ιστοριογραφία*, Αθήνα 2008
- Bloch, M. *Απολογία για την ιστορία. Το επάγγελμα του ιστορικού*, μτφρ. Κ. Γαγανάκης, Αθήνα 1994
- Encyclopédie de la Pléiade, *Ιστορία και μέθοδοί της*, διεύθυνση Charles Samaran, τ. Α', Αθήνα 1979-1988
- Hobsbawm, E. *Για την ιστορία*, μτφρ. Π. Ματάλας, Αθήνα 1998
- Καρρ, E.X. *Τι είναι η ιστορία;*, μτφρ. Α. Παππάς, Αθήνα 1999
- Λε Γκοφ, Ζ. Νορά, Π. *Το έργο της ιστορίας*, 3 τόμοι, μτφρ. Κλ. Μιτσοτάκη, Αθήνα 1981-1988
- _____. *Ιστορία και μνήμη*, Αθήνα 1998
- Λιάκος, Α. *Πώς το παρελθόν γίνεται ιστορία;*, Αθήνα 2007
- Noiriel, G. *Τι είναι η Σύγχρονη Ιστορία;*, μτφρ. Μ. Κορασίδου, Αθήνα 2005
- Samaran, Ch. (επιμ.). *Ιστορία και μέθοδοί της*, τ. Α', μτφρ. Ε. Στεφανάκη, Αθήνα 1979

II 10. Αρχαία Ιστορία Α΄

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	II10	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αρχαία Ιστορία Α: Αρχαϊκοί και κλασικοί χρόνοι		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κορμού, υποχρεωτικό και για τις δύο κατευθύνσεις		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH626/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Πρόκειται για βασικό εισαγωγικό μάθημα στην Αρχαία Ιστορία.

Η ύλη του μαθήματος εισάγει τους φοιτητές σε ζητήματα ιστορίας των αρχαϊκών και κλασικών χρόνων έως τα τέλη του 5ου π.Χ. αι. και την αποκατάσταση του πολιτεύματος στην Αθήνα. Πραγματεύεται θέματα της πολιτικής, κοινωνικής και οικονομικής ιστορίας, εκτενώς συζητά θέματα θεσμών, θρησκευτικά ζητήματα και εκφάνσεις του πολιτισμού της περιόδου.

Η διδασκαλία φιλοδοξεί να συνδέσει τις πηγές της Ιστορίας της περιόδου (γραμματειακές, επιγραφικές, νομισματικές) με την καταγραφή της Ιστορίας και να επιτρέψει την εκμάθηση της διαδικασίας της αξιολόγησής τους στους φοιτητές, την ανάλυση και τη σύνθεση των δεδομένων.

Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η επισκόπηση της ιστορίας του ελληνικού κόσμου από την εμφάνιση των ανακτόρων έως την πτώση των Τριάκοντα τυράννων (403 π.Χ.).

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:

- γνωρίζουν τις διαδοχικές περιόδους της ιστορίας αυτών των χρόνων και δύνανται να τοποθετήσουν τα γεγονότα στο ιστορικό τους πλαίσιο
- αντιλαμβάνονται τον τρόπο προσέγγισης των γραμματειακών και άλλων πηγών (επιγραφικών, νομισματικών, αρχαιολογικών) από τις οποίες αντλούμε πληροφορίες
- έχουν εντρυφήσει στις συνθήκες που οδήγησαν στη δημιουργία της πόλεως ως κυρίαρχης μορφής πολιτειακής οργάνωσης, τη γέννηση της νομοθεσίας και του νομίματος και σε φαινόμενα όπως η τυραννία και ο αποικισμός
- γνωρίζουν τις εξελίξεις στη Μικρά Ασία και το πώς δημιουργήθηκε το βασίλειο των Αχαιμενιδών και προέκυψε η σύγκρουση με τον ελληνικό κόσμο και η μετέπειτα σύγκρουση των δύο μεγάλων ελληνικών συνασπισμών Αθήνας και Σπάρτης

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη εργασία
- Άσκηση κριτικής ικανότητας
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή: οι αρχαίες γραμματειακές πηγές, οι επιγραφές, τα νομίσματα και τα αρχαιολογικά δεδομένα
- Από τον κόσμο των ανακτόρων στους σκοτεινούς αιώνες και την πόλη (3 ώρες)
- Ο κόσμος του Ομήρου και η σύνδεσή του με τα αρχαιολογικά κατάλοιπα (3 ώρες)
- Η πόλις και ο νόμος της πόλεως
- Ο αποικισμός

- Η τυραννία
- Σπάρτη και Αθήνα
- Η σύγκρουση με τους Πέρσες
- Ο ελληνικός κόσμος την επαύριον των Μηδικών
- Η Πεντηκονταετία και η εξέλιξη του πολιτεύματος στην Αθήνα
- Ο Πελοποννησιακός ή αττικός πόλεμος, αιτίες, αφορμές και κατάληξη

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις στο αμφιθέατρο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	38
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	48
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Προφορική εξέταση <ul style="list-style-type: none"> • Ερωτήσεις σύντομης απάντησης (αφορούν γεγονότα και πρόσωπα). • Ερωτήσεις εμβάθυνσης και ανάλυσης (αφορούν θεσμούς και κοινωνικά φαινόμενα). • Ερωτήσεις κατανόησης πηγών σχετικών με την εποχή. 	

Βιβλιογραφία

- Bury, J., Meiggs, R. *Ιστορία της Αρχαίας Ελλάδας μέχρι το θάνατο του Μεγάλου Αλεξάνδρου*, Αθήνα 2011
- Léfévre, Fr. *Η Ιστορία του Αρχαίου Ελληνικού Κόσμου*, Αθήνα 2016

Π 13. Βυζαντινή Ιστορία Α

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π13	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βυζαντινή Ιστορία Α		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κορμού, υποχρεωτικό και για τις δύο κατευθύνσεις		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH154/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η διδασκαλία της μεθοδολογίας, των πηγών και των βασικών φάσεων της ιστορίας του βυζαντινού κράτους και της κοινωνίας κατά την πρώιμη και μέση περίοδο (324-1081).

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:

- διακρίνουν τα χαρακτηριστικά, καθώς και τα βασικά γεγονότα που ορίζουν τη φυσιογνωμία της περιόδου.
- οριοθετήσουν/συγκρίνουν τη συγκεκριμένη περίοδο στα βασικά της σημεία με τις άλλες περιόδους της ιστορίας.
- γνωρίζουν σφαιρικά την περίοδο της βυζαντινής αυτοκρατορίας κατά την πρώιμη (324-610) και μέση (610-1081) περίοδο
- έχουν κατανοήσει τους θεσμούς (διοικητικούς, εκκλησιαστικούς, κοινωνικούς) και τα σημαντικά πνευματικά-πολιτισμικά επιτεύγματα κατά την υπό εξέταση περίοδο
- αναγνωρίζουν πρωτογενείς πηγές της περιόδου
- γνωρίζουν τα ιστοριογραφικά έργα αναφοράς για την περίοδο

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Περιεχόμενο του μαθήματος και επεξηγήσεις για τον τρόπο διδασκαλίας
- Διαίρεση της βυζαντινής ιστορίας σε πρώιμη (324-610 ή 641), μέση (610 ή 641-1081 ή 1204) και ύστερη εποχή (1081 ή 1204-1453).- Οι όροι Βυζάντιο-βυζαντινός, Ρωμαϊκή αυτοκρατορία-ρωμαίος, Ρωμανία-ρωμικός. - Το ενδιαφέρον για το Βυζάντιο από τους ευρωπαίους διανοητές
- Η κρίση της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας κατά τον 3ο αι. Οι μεταρρυθμίσεις Διοκλητιανού και Κωνσταντίνου Α΄
- Τα κύρια θέματα της πρώιμης βυζαντινής εποχής Η ρωμαϊκή αυτοκρατορία στην εποχή του Κωνσταντίνου Α΄: ο χώρος, ο λαός
- Τα κύρια γεγονότα 305-324
- Ο Κωνσταντίνος και ο Χριστιανισμός. Οι ιστορικοί της εποχής του Ευσέβιος και Λακτάντιος
- Τα εγκαίνια της Κωνσταντινούπολης και οι συμβολισμοί

- Η Κωνσταντινούπολη
- Τα κύρια χαρακτηριστικά της βυζαντινής αυτοκρατορίας
- Τα γεγονότα από τον Κωνσταντίνο Α΄ μέχρι το 395
- Από τα τέλη του 4ου αι. μέχρι την οριστική απώλεια του δυτικού τμήματος της αυτοκρατορίας (476)
- Πολιτική ιδεολογία της βυζαντινής αυτοκρατορίας. Η θεωρία περί Οικουμένης και η θέση του βυζαντινού αυτοκράτορα σε αυτήν
- Οι θεσμοί: Αυτοκράτορας και ιδεολογία περί αυτοκράτορα
- Σύγκλητος, Δήμοι, Στρατός: διαχρονική ανάλυση της λειτουργίας και του πολιτειακού ρόλου τους
- Η Εκκλησία και ο Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. Σχέσεις πολιτικής και εκκλησιαστικής εξουσίας
- Η εποχή του Ιουστινιανού
- Η στάση του Νίκα (532). Περιγραφή των γεγονότων και αιτιολόγηση. Μικρό απόσπασμα κειμένου από τη χρονογραφία του Θεοφάνη
- Από τον Ιουστινιανό στον Ηράκλειο: τα τέλη του 6ου και οι αρχές του 7ου αι.
- Ο 7ος αιώνας, εποχή αλλαγών στη βυζαντινή αυτοκρατορία και στο διεθνές περιβάλλον. Γιατί θεωρείται σημαντική τομή στη βυζαντινή ιστορία
- Η τυραννία του Φωκά
- Ο ρόλος των δήμων στη μετά τον Ιουστινιανό εποχή. Η άνοδος του Ηρακλείου στο θρόνο Ο ρόλος της συγκλήτου
- Το έργο του Ηρακλείου
- Η πολιορκία της Κωνσταντινούπολης από Αβάρους και Σλάβους
- Το Ισλάμ – οι Άραβες
- Το έργο του Ηρακλείου στο εσωτερικό
- Η άμεση διαδοχή του Ηρακλείου, η διαθήκη του αυτοκράτορα και τα προβλήματα
- Οι Βούλγαροι και η ίδρυση του πρώτου βουλγαρικού κράτους σε βυζαντινά εδάφη
- Η Στ΄ Οικουμενική Σύνοδος στην Κωνσταντινούπολη και το τέλος των χριστολογικών αιρέσεων
- Τα χρόνια της πολιτικής αστάθειας (685-717): η πολιτική του Ιουστινιανού Β΄ και ο χαρακτηρισμός του ως τυράννου
- Η σημασία του 7ου αι.
- Η βυζαντινή κοινωνία
- Η Συρική δυναστεία ή δυναστεία των Ισαύρων (717-802). Η νομοθεσία των «Ισαύρων»
- Η Εικονομαχία, η πρώτη φάση (726/730-787)
- Βυζάντιο και Δύση μέχρι το 800
- Η εποχή των τελευταίων αυτοκρατόρων της Συρικής δυναστείας
- Βυζάντιο και Δύση στις αρχές του 9ου αι.
- Γενικές παρατηρήσεις για την εποχή από το 802-867 και τα κυριότερα γεγονότα
- Τα τελευταία χρόνια της φρυγικής δυναστείας
- Η «Μακεδονική δυναστεία»: τα πρώτα χρόνια
- Η βυζαντινή κοινωνία κατά τον 10ο αι.-Οι Δυνατοί και η πολιτική των αυτοκρατόρων
- Ο Κωνσταντίνος Ζ΄, ο Πορφυρογέννητος και η εποχή του
- Οι «στρατιωτικοί αυτοκράτορες» Νικηφόρος Φωκάς, Ιωάννης Τζιμισκής & Βασίλειος Β΄
- Ανασκόπηση των σχέσεων Βυζαντίου και Δύσης από τον 8ο-τον 10ο αι. Βυζάντιο και Δύση κατά το β΄ μισό του 10ου αι.
- Η Βυζαντινή Αυτοκρατορία επί εποχής του Βασιλείου Β΄
- Γενική αποτίμηση της εποχής της Μακεδονικής δυναστείας
- Ο 11ος αιώνας μετά το θάνατο του Βασιλείου και μέχρι την άνοδο των Κομνηνών στο θρόνο
- Το δεύτερο μισό του 11ου αι. (μέχρι το 1081): Νορμανδοί στη Δύση- Σελτζούκοι Τούρκοι στην Ανατολή
- Η δεκαετία 1071-1081

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Διαλέξεις στο αμφιθέατρο
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	20
	Σύντομες ατομικές εργασίες εξάσκησης	28
	Αυτοτελής Μελέτη	38
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση	

Βιβλιογραφία

- Ahrweiler, H. *Η πολιτική ιδεολογία της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας* (α' έκδ. γαλλικά, Παρίσι 1975), μτφρ. Αθήνα 1988
- Beck, H.G. *Η βυζαντινή χιλιετία* (α' έκδ. γερμανικά, Μόναχο 1978), μτφρ. Αθήνα 1992
- Brown, P. *Ο κόσμος της ύστερης αρχαιότητας*, μτφρ. Αθήνα 1998
- Cheyne, J.-Cl. (επιμ.). *Ο Βυζαντινός Κόσμος: Η Βυζαντινή Αυτοκρατορία (641-1204)* (α' έκδ. γαλλικά 2006), μτφρ. Αθήνα 2011
- Dagron, G. *Η γέννηση μιας πρωτεύουσας. Η Κωνσταντινούπολη και οι θεσμοί της από το 330 έως το 451* (α' έκδ. Παρίσι 1974), μτφρ. Αθήνα 2000
- James, L. (επιμ.). *Εγχειρίδιο βυζαντινών σπουδών* (α' έκδ. αγγλικά 2010), μτφρ. Αθήνα 2014
- Mango, C. *Βυζάντιο. Η αυτοκρατορία της Νέας Ρώμης* (α' έκδ. αγγλικά, Λονδίνο 1980), μτφρ. Αθήνα 1988
- Kazhdan, A.P., Epstein, A.W. *Αλλαγές στο βυζαντινό πολιτισμό κατά τον 11ο και 12ο αιώνα* (α' έκδ. αγγλικά, Λονδίνο 1985), μτφρ., Αθήνα 1997
- Morrisson, C. *Ο Βυζαντινός Κόσμος I – Η Ανατολική Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία (330-641)* (α' έκδ. γαλλικά 2004), μτφρ. Αθήνα 2007
- Χριστοφιλοπούλου, Αικ. *Βυζαντινή Ιστορία*, 3 τόμοι, Θεσσαλονίκη 1992, 1993, 1997

Π 17. Ιστορία Νέου Ελληνισμού Α΄

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 17	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ιστορία Νέου Ελληνισμού Α΄		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, ασκήσεις	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κορμού, υποχρεωτικό και για τις δύο κατευθύνσεις		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH303/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα είναι το βασικό εισαγωγικό στην ιστορία του νέου ελληνισμού κατά τη διάρκεια της οθωμανικής κυριαρχίας. Στόχος του είναι να εξοικειώσει τους φοιτητές με έννοιες και εργαλεία προσέγγισης μιας ιστορικής περιόδου, η πρόσληψη της οποίας έχει κατά κανόνα διαμορφωθεί με βάση τους όρους μιας συναισθηματικά φορτισμένης δημόσιας και όχι επιστημονικής ιστορίας.

Κατά τη διάρκεια του μαθήματος δίδεται έμφαση στην ανάδειξη του μη ενιαίου και ομοιόμορφου χαρακτήρα της οθωμανικής κατάκτησης στον ελληνικό χώρο, τις διαφορετικές κατακτητικές δομές ανά περιοχή, τη διαφορετική ένταση της κατάκτησης μέσα στον χρόνο, αλλά και τη διαφορετική εμπειρία της κατάκτησης ανά κοινωνική ομάδα.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση:

- να διακρίνουν τα χαρακτηριστικά, καθώς και τα βασικά γεγονότα που ορίζουν τη φυσιογνωμία της περιόδου
- να οριοθετήσουν/συγκρίνουν τη συγκεκριμένη περίοδο στα βασικά της σημεία με τις άλλες περιόδους της ελληνικής ιστορίας, καθώς και με σύγχρονες αυτής της ευρωπαϊκής και οθωμανικής ιστορίας
- να γνωρίζουν τα ιστοριογραφικά έργα αναφοράς για την περίοδο
- να αναγνωρίζουν πρωτογενείς πηγές της περιόδου
- να αντιλαμβάνονται την ιστορικότητα σύγχρονων εννοιών και ταυτοτικών προσδιορισμών
- να προσεγγίζουν αποφορτισμένα την εν λόγω ιστορική περίοδο

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Αυτόνομη εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα καλύπτει την περίοδο από τον 15ο έως τις αρχές του 19ου αιώνα. Στόχος του είναι η ανάδειξη πτυχών που αφορούν την κοινωνικο-οικονομική, πολιτική, διανοητική και εθνική συγκρότηση του πληθυσμού της ελληνικής χερσονήσου και της ελληνικής διασποράς στα χρόνια της οθωμανικής κυριαρχίας, καθώς και η ανίχνευση των διαφορετικών αποτυπωμάτων της λεγόμενης Τουρκοκρατίας στον ελληνικό χώρο.

Εισαγωγικές παρατηρήσεις

- Τι είναι η «Ιστορία του Νέου Ελληνισμού»;
- Τα συμβατικά όρια του χώρου και του χρόνου

- Οι πολλές "τουρκοκρατίες"

Η οθωμανική αυτοκρατορία

- Γένεση, επέκταση, οργάνωση και ιδεολογία
- Ο χαρακτήρας του οθωμανικού κράτους
- Η κοινωνική διάρθρωση της οθωμανικής αυτοκρατορίας
- Η διοικητική διάρθρωση της οθωμανικής αυτοκρατορίας

Το γεγονός της Άλωσης

- Το ιδεολογικό κλίμα τις παραμονές της Άλωσης
- Οι ιστοριογράφοι και τα χρονικά της Άλωσης
- Η πολιορκία της Κωνσταντινούπολης
- Η μετατροπή της βυζαντινής Κωνσταντινούπολης σε οθωμανική Ιστανμπούλ
- Το "τραύμα" της Άλωσης

Ο ελληνικός χώρος και οι πληθυσμοί του

- Οθωμανική κατάκτηση και πληθυσμιακές ανακατατάξεις.
- Μεταναστεύσεις, εποικισμοί, εξισλαμισμοί
- Το νέο μωσαϊκό των γλωσσών και των θρησκειών στον ελληνικό χώρο.

Γαιοκτητικές σχέσεις

- Μορφές γαιοκτησίας στην οθωμανική αυτοκρατορία
- Το τιμαριωτικό σύστημα
- Από το τιμάριο στο τσιφλίκι
- Άλλες μορφές αγροτικής οικονομίας

Τα εξουσιαστικά μορφώματα του ελληνικού πληθυσμού

- Το Οικουμενικό Πατριαρχείο
- Φαναριώτες
- Τοπικές εξουσίες
- Ένοπλα σώματα

Η οικονομία

- Εμπόριο: τύποι εμπορίου, περιοδολόγηση
- Η εμπορική ναυτιλία
- Συντεχνίες
- 18ος αιώνας και ελληνική αστική ανάπτυξη
- Η εμπορική διασπορά

Η ελληνική κοινωνία πριν την Επανάσταση

- Παροικιακός ελληνισμός
- Κοινωνικές διεργασίες
- Πνευματικές διεργασίες και ιδεολογικά ρεύματα. Το σχήμα του Διαφωτισμού

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις στο αμφιθέατρο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	45
	Άσκηση με πρωτογενείς πηγές που στοχεύει στην εμβάθυνση της διδαχθείσας θεματικής	30
	Αυτοτελής μελέτη	50
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση που περιλαμβάνει: -Ερωτήσεις κατανόησης (Σωστό-Λάθος με δικαιολόγηση της απάντησης) -Ερώτηση ανάπτυξης	

Βιβλιογραφία

- Ασδραχάς, Σπ. κ.ά. *Ελληνική Οικονομική Ιστορία, ΙΕ'-ΙΘ' αιώνες*, τ. Α', Αθήνα 2002
- Γκαρά, Ε., Τζεδόπουλος, Γ. *Χριστιανοί και μουσουλμάνοι στην Οθωμανική Αυτοκρατορία: θεσμικό πλαίσιο και κοινωνικές δυναμικές*, Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα, Αθήνα 2015. Διαθέσιμο στο <https://repository.kallipos.gr/handle/11419/2882>
- Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*, Εκδοτική Αθηνών, τ. Ι'- ΙΑ', Αθήνα 1975
- Κιτρομηλίδης, Π. *Νεοελληνικός Διαφωτισμός. Οι πολιτικές και κοινωνικές ιδέες*, Αθήνα 1999
- Κονόρτας, Π. *Οθωμανικές θεωρήσεις για το Οικουμενικό Πατριαρχείο, Βεράτια για τους προκαθήμενους της Μεγάλης Εκκλησίας 17ος- αρχές 20ού αιώνα*, Αθήνα 1998
- Παναγιωτόπουλος, Β. (επιμ.). *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού, 1770-2000*, τ. 1-2, Αθήνα 2003
- Παπασταματίου, Δ., Κοτζαγεώργης, Φ. *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού κατά τη διάρκεια της οθωμανικής πολιτικής κυριαρχίας*, Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα, Αθήνα 2014. Διαθέσιμο στο: <http://hdl.handle.net/11419/4721>
- Πιζάνιας, Π. *Η ιστορία των νέων Ελλήνων (από το 1400σ. έως το 1821)*, Αθήνα 2014
- Sugar, P. *Η Νοτιοανατολική Ευρώπη κάτω από οθωμανική κυριαρχία (1354-1804)*, μτφρ. Χρ. Π. Μπαλουξή, τ. Α-Β, Αθήνα 1994
- Χασιώτης, Ι. Κ. *Μεταξύ οθωμανικής κυριαρχίας και ευρωπαϊκής πρόκλησης: ο ελληνικός κόσμος στα χρόνια της Τουρκοκρατίας*, Θεσσαλονίκη 2001

Υποχρεωτικά Μαθήματα Ειδίκευσης (ΧΕ)

Π 25. Αρχαία Ιστορία Γ'

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 25	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αρχαία Ιστορία Γ'. Εισαγωγή και επισκόπηση της Ρωμαϊκής Ιστορίας από τις αρχές έως και την περίοδο του Διοκλητιανού, Ι		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό ειδίκευσης, κατεύθυνση Ιστορίας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH701/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα αυτό αποτελεί μάθημα εισαγωγής στη Ρωμαϊκή Ιστορία.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- γνωρίζουν τις περιόδους της Ρωμαϊκής Ιστορίας και τα βασικά χαρακτηριστικά της καθεμιάς
- γνωρίζουν τις βασικές πηγές στις οποίες στηρίζεται η μελέτη της Ρωμαϊκής Ιστορίας
- κατανοούν τις βασικές πολιτικές και κοινωνικές εξελίξεις κατά τις διάφορες περιόδους της ιστορίας του ρωμαϊκού κράτους
- διακρίνουν τις διαφορετικές μορφές κρατικής οργάνωσης και πολιτεύματος που εμφανίζονται στη Ρωμαϊκή Ιστορία
- αποτιμούν κριτικά σημαντικά γεγονότα της Ρωμαϊκής Ιστορίας

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Αυτόνομη εργασία
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα προσφέρει μια επισκόπηση της εξέλιξης της Ρωμαϊκής Ιστορίας από την ίδρυση της Ρώμης (753 π.Χ.) έως και την Τετραρχία του Διοκλητιανού (305 μ.Χ.). Ειδικότερα, έμφαση θα δοθεί στα εξής θέματα:

- στους πολιτικούς θεσμούς, το πολίτευμα και την κοινωνική οργάνωση της ρεπουμπλικανικής Ρώμης
- στην επέκταση της Ρώμης στην Ιταλία και τη Μεσόγειο και τις συνέπειές της
- στην κρίση της ρωμαϊκής res publica κατά τον ύστερο 2ο και τον 1ο αιώνα π.Χ.
- στη συγκρότηση του καθεστώτος της Ηγεμονίας (principatus) επί Αυγούστου
- στη διοικητική οργάνωση και την κοινωνική διαστρωμάτωση του Ρωμαϊκού Κράτους κατά τους Αυτοκρατορικούς Χρόνους
- στην κρίση του 3ου αιώνα μ.Χ.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις στο αμφιθέατρο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη βιβλιογραφίας	36
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	50
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Προφορική ή γραπτή τελική εξέταση. Οι φοιτητές καλούνται να απαντήσουν σε ερωτήσεις σχετικές με την ύλη του μαθήματος. Αξιολογείται ο βαθμός κατανόησης και κριτικής αποτίμησης σημαντικών φαινομένων της Ρωμαϊκής Ιστορίας. Τα κριτήρια αξιολόγησης εξηγούνται κατά τη διάρκεια των μαθημάτων και είναι προσβάσιμα στην ηλεκτρονική σελίδα του μαθήματος	

Βιβλιογραφία

Alföldy, G. *Ιστορία της Ρωμαϊκής κοινωνίας*, Αθήνα 1992

Garnsey, P. Saller, R. *Η Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία. Οικονομία, κοινωνία, πολιτισμός*, Ηράκλειο 1995

Μπουραζέλης, Κ. *Οι Τρόφιμοι της Λύκαινας*, Αθήνα 2017

Sartre, M. *Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία. Οι Ανατολικές επαρχίες από τον Αύγουστο μέχρι τους Σεβήρους*, Αθήνα 2012

Π 29. Μεθοδολογικά προβλήματα της Ιστορίας

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π29	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μεθοδολογικά προβλήματα της Ιστορίας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	5,5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό ειδίκευσης, κατεύθυνση Ιστορίας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH510/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αντικείμενο του μαθήματος είναι μια σειρά από ερωτήματα γύρω από την ιστορική επιστήμη, τη μεθοδολογία της και τη συγκρότηση της ιστορικής επιστήμης. Πώς από τα άπειρα συμβάντα και φαινόμενα του παρελθόντος χρόνου δημιουργούμε συνεκτικές ιστορίες, ιστορίες με νόημα; Είναι η ιστορία ο μοναδικός τρόπος με τον οποίο οι σύγχρονες κοινωνίες σχετίζονται με το παρελθόν; Ποιος είναι ο ρόλος του μύθου, της μνήμης, της τέχνης; Τι ονομάζουμε δημόσια ιστορία; Τι είναι η ιστορική εμπειρία; Τα μεγάλα ρεύματα στην ιστορική σκέψη: Ιστορισμός και κοινωνική ιστορία, οι μεγάλες διάρκειες και ο δομισμός, από την κουλτούρα στην πολιτισμική ιστορία, μικροϊστορία και κοινωνική ανθρωπολογία, μνημονικές σπουδές, προφορική ιστορία και ψυχανάλυση, φεμινισμός και έμφυλη ιστορία, μετα-ιστορία και γλωσσική στροφή. Μεταμοντερνισμός και το πρόβλημα της αλήθειας. Δια-εθνική ιστορία και ιστοριογραφία. Τι σημαίνει το τέλος της Ιστορίας, και ποιο το μέλλον των ιστορικών σπουδών και των ιστορικών;

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:

- γνωρίζουν τις βασικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις της ιστορικής επιστήμης
- είναι εξοικειωμένοι με τον σύγχρονο προβληματισμό γύρω από την ιστορική έρευνα, τη σημασία και τις μεθόδους της
- είναι εξοικειωμένοι με τον σύγχρονο προβληματισμό γύρω από τις ιστορικές πρακτικές και τη σημασία τους
- θα έχουν εργαστεί με αρχειακό υλικό
- θα έχουν εξοικειωθεί με τη μεθοδολογία της ιστορικής έρευνας
- θα έχουν εκπαιδευθεί στην εκπόνηση ατομικών και συλλογικών εργασιών

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Δημιουργική συνεργασία στο πλαίσιο ερευνητικών ομάδων
- Καλλιέργεια της αυτενέργειας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Βασικές έννοιες της ιστορίας (γεγονός, χώρος, χρόνος κ.ά.)
- Βασικές ιστορικές αναλυτικές κατηγορίες (έθνος, τάξη, φυλή, κ.ά.)
- Η ελληνορωμαϊκή κληρονομιά και η χριστιανική αντίληψη της ιστορίας. Από τον μυθικό στον εσατολογικό χρόνο

- Η ιστοριογραφία της Αναγέννησης. Η γέννηση του ουμανισμού/Η ιστοριογραφία του Διαφωτισμού. Η έννοια της προόδου
- Η ρομαντική ιστοριογραφία/Έθνος και εθνική ιστορία
- Ο ιστορισμός και η συγκρότηση της ιστορικής επιστήμης/Η μεθοδική σχολή στο τέλος του 19ου αιώνα
- Μαρξισμός και ιστοριογραφία. Η έννοια της τάξης
- Η σχολή των Annales
- Η ιστορική επιστήμη μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο
- Το μεταμοντέρνο. Η γλωσσική στροφή στην ιστορία
- Ιστορία και τέχνη
- Διαδίκτυο και ιστορία. Η ιστορία στην ψηφιακή εποχή
- Παγκοσμιοποίηση και ιστορία. Η ιστορική επιστήμη σήμερα

Το μάθημα συνοδεύεται από υποχρεωτική για τους φοιτητές της Κατεύθυνσης Ιστορίας πρακτική άσκηση 16 ωρών που διεξάγεται στο Ιστορικό Σπουδαστήριο της Φιλοσοφικής Σχολής και στα Ιστορικά Αρχεία του Πολιτιστικού Ιδρύματος Ομίλου Πειραιώς και του ΕΚΠΑ.

Το πρόγραμμα της πρακτικής άσκησης περιλαμβάνει:

Οι πηγές. Πρακτική Άσκηση επί εγγράφων. Εξοικείωση ενός εκάστου φοιτητή με αρχειακό φάκελο καθώς και με έγγραφα διαφόρων ιστορικών περιόδων (4 ώρες).

Οι πηγές. Πρακτική άσκηση επί εγγράφων. Μια πρώτη προσπάθεια σύνθεσης εργασίας (4 ώρες).

Η μέτρηση του χρόνου στην Αρχαία Ελλάδα, στη Ρώμη, στο Βυζάντιο, στον Ισλαμικό κόσμο. Το μετρικό σύστημα των εν λόγω πολιτισμών. Ασκήσεις επί των παραπάνω. / Συγγραφή εργασίας: υποσημειώσεις, βιβλιογραφία, ηλεκτρονικά εργαλεία έρευνας (4 ώρες).

Ελληνική - Λατινική Παλαιογραφία. Πρώτες προσπάθειες ανάγνωσης παλαιογραφικών κειμένων από τους κκ. φοιτητές (4 ώρες).

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Διαλέξεις στο αμφιθέατρο / επισκέψεις σε αρχειακούς φορείς	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας ή/και σύντομες προαιρετικές εργασίες	50
	Αυτοτελής Μελέτη	49
	Σύνολο Μαθήματος	138
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1 Γραπτή τελική εξέταση 2 Απαραίτητη είναι η βεβαίωση παρακολούθησης των πρακτικών ασκήσεων	

Βιβλιογραφία

Αβδελά, Έ., Ψαρά, Α. (επιμ.). *Σιωπηρές ιστορίες. Γυναίκες και φύλο στην ιστορική αφήγηση*, Αθήνα 1997

Burke, P. *Ιστορία και κοινωνική θεωρία*, μτφρ. Φ. Τερζάκης, Αθήνα 2002

Burke, P. *Τι είναι πολιτισμική ιστορία;*, μτφρ. Σπ. Σηφακάκης, Αθήνα 2009

Châtelet, F. *Η γέννηση της ιστορίας. Η διαμόρφωση της ιστορικής σκέψης στην αρχαία Ελλάδα*, Αθήνα 1992

Dosse, F. *Η ιστορία σε ψίχουλα. Από τα «Annales» στη «Νέα Ιστορία»*, μτφρ. Α. Βλαχοπούλου, Ηράκλειο 1993

Υγκερς, Γκ. *Νέες κατευθύνσεις στην ευρωπαϊκή ιστοριογραφία* (μτφρ. από τη β΄ αγγλική έκδοση 1985 Βασ. Οικονομίδης), Αθήνα 1995

_____. *Η ιστοριογραφία στον 20ό αιώνα*, μτφρ. Π. Ματάλας, Νεφέλη, Αθήνα 1999

Καραμανωλάκης, Β. *Η συγκρότηση της ιστορικής επιστήμης και η διδασκαλία της Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών (1837-1932)*, Αθήνα 2006

Λέβιτ Κ. *Το νόημα της ιστορίας. Η φιλοσοφία της ιστορίας από τις βιβλικές της απαρχές ως τους
Μαρξ και Μπούρκχαρντ*, μτφρ. Μ. Μαρκίδης, Γ. Λυκιαρδόπουλος, Αθήνα 1985
Thompson, P. *Φωνές από το Παρελθόν. Προφορική Ιστορία*, μτφρ. Ρ.Β. Μπούσχοτεν, Ν. Ποταμιάνος,
Αθήνα 2002

Π 19. Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Β΄

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π119	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Β΄. Οι δυτικοευρωπαϊκές κοινωνίες της Πρώιμης Νεότερης Περιόδου (16ος-18ος αι.)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό ειδίκευσης, κατεύθυνση Ιστορίας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH100/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η επισκόπηση της κοινωνικής, οικονομικής, πολιτικής και πολιτισμικής ιστορίας της Πρώιμης Νεότερης Δύσης (1500-1800). Μέσα από επιλεγμένες θεματικές ενότητες, έμφαση θα δοθεί στον κοινωνικό-οικονομικό μετασχηματισμό, τις πολιτικές ανακατατάξεις και το ρευστό διανοητικό σύμπαν των δυτικών κοινωνιών της Πρώιμης Νεότερης Δύσης.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:

- Έχουν εξοικειωθεί με κεντρικές ερμηνευτικές προσεγγίσεις της κοινωνικής, πολιτισμικής και κοινωνικής ιστορίας της Πρώιμης Νεότερης Περιόδου.
- Έχουν μια αρκετά εκτενή εικόνα της κοινωνικής, πολιτισμικής και οικονομικής πραγματικότητας στις δυτικές κοινωνίες της Πρώιμης Νεότερης Περιόδου.
- Είναι σε θέση να προβούν σε συγκριτική μελέτη με ανάλογα κοινωνικά, οικονομικά και πολιτισμικά φαινόμενα της εποχής μας, όπως λ.χ. το προσφυγικό, η θρησκευτική μισαλλοδοξία, ο οικονομικός και κοινωνικός αποκλεισμός και οι στερεοτυπικές απεικονίσεις του «άλλου».
- Έχουν εξοικειωθεί με την κριτική χρήση πρωτογενών πηγών και δευτερογενούς διεθνούς βιβλιογραφίας.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Ομαδική εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Ο αστικός χώρος στην πρώιμη νεότερη Δύση, I, II
- Ο αγροτικός κόσμος στην πρώιμη Νεότερη Δύση
- Γυναικείος χώρος και γυναικείος λόγος στην Πρώιμη Νεότερη Δύση
- Τα ευρωπαϊκά κινήγια μαγισσών (1550-1750)
- Άνθρωπος και θάνατος. Τελετουργίες στην Πρώιμη Νεότερη Δύση
- Χριστιανοί, Εβραίοι και αντισημιτισμός στην Πρώιμη Νεότερη Δύση
- Ο δρόμος προς το άσυλο: τρέλα και δυτική κοινωνία, 16ος-18ος αιώνας
- Εξουσία και σύμβολο στην Πρώιμη Νεότερη Δύση
- Νέες θεωρήσεις και πολιτικές αντιμετώπισης της φτώχειας στην Πρώιμη Νεότερη Δύση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις στο αμφιθέατρο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	38
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	48
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	I. Γραπτή τελική εξέταση II. Αξιολόγηση ατομικών εργασιών εξάσκησης	

Βιβλιογραφία

- Benveniste, R., Gaganakis, C. (επιμ.). «Heterodoxies: Construction of Identities and Otherness in Medieval and Early Modern Europe», *Historein* 2 (2000)
- Burke, P. *Popular Culture in Early Modern Europe*, London 1978
- Cohn, S. *Women in the Streets. Essays on Sex and Power in Renaissance Italy*, Baltimore 1996
- Davis, N.Z., Farge, A. (επιμ.). *A History of Women in the West, III, Renaissance and Enlightenment Paradoxes*, Cambridge Mass. 1993
- Diefendorf B., Hesse, C. (επιμ.). *Culture and Identity in Early Modern Europe*, Ann Arbor 1993
- Wiesner-Hanks, M. *Πρώιμη Νεότερη Ευρώπη, 1450-1789*, Αθήνα 2008

Π 31. Νεώτερη Ελληνική Ιστορία Β΄

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 31	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Νεώτερη Ελληνική Ιστορία Β΄		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό ειδίκευσης, κατεύθυνση Ιστορίας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH304/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

- έχουν γνώση των βασικών θεματικών εννοιών της Νεώτερης και πρώιμης Σύγχρονης Ελληνικής Ιστορίας, από το 1909 έως το 1940
- έχουν κατανοήσει τους βασικούς μηχανισμούς των ιστορικών εξελίξεων στην Ελλάδα από το κίνημα στο Γουδί έως την είσοδο της χώρας στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο
- αναλύουν συνοπτικά και να ερμηνεύουν τα κύρια γεγονότα και τις σημαντικότερες (πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές) ιστορικές εξελίξεις αυτής της περιόδου στην Ελλάδα και τον περίγυρό της
- γνωρίζουν τη βασική βιβλιογραφία και τους κύριους ιστορικούς ερευνητές μιας σειράς θεμελιωδών εννοιών της Νεώτερης και Σύγχρονης Ελληνικής Ιστορίας
- είναι εξοικειωμένος με τα βασικά εργαλεία και τις μεθόδους της ιστορικής έρευνας, και να γνωρίζουν τους βασικούς τόπους της αρχαιακής μελέτης στην Ελλάδα

Στο εν λόγω μάθημα εξετάζονται οι κυριότερες πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές εξελίξεις της Νεώτερης Ελληνικής Ιστορίας από το κίνημα του Γουδί (1909) έως την εμπλοκή της Ελλάδας στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο (1940). Συγκεκριμένα, αναλύονται οι ακόλουθες θεματικές ενότητες: το κίνημα του 1909, ο βενιζελισμός και ο αστικός εκσυγχρονισμός, οι Εθνικοί Πόλεμοι (1912-1922) και η συγκρότηση της μνήμης τους, το Μικρασιατικό Ζήτημα (1891-1922), η αποκατάσταση των προσφύγων (1923-1930), η αγροτική μεταρρύθμιση (1917), η οικονομική κρίση του Μεσοπολέμου, το καθεστώς Ι. Μεταξά κ.ά.

Το μάθημα αποτελεί το εισαγωγικό μάθημα σε βασικές θεματικές της Νεώτερης και της Σύγχρονης Ιστορίας της Ελλάδας για τους φοιτητές της Κατεύθυνσης Ιστορίας. Και γι' αυτό είναι υποχρεωτικό για όσους επιλέγουν αυτήν την Κατεύθυνση στο πρώτο πτυχίο τους. Η επιλεγμένη ύλη του μαθήματος στοχεύει στο να κατανοήσουν οι φοιτητές τη μετάβαση της Ελλάδας από τον «μακρό» 19ο στον ελληνικό 20ό αιώνα και τη σταδιακή διαμόρφωση της Σύγχρονης Ελλάδας. Το μάθημα σκοπεύει δηλαδή να εισάγει τους σπουδαστές στον μηχανισμό των βασικών ιστορικών εξελίξεων που οδήγησαν την Ελλάδα από την ήττα και την ταπείνωση του 1897 στον θρίαμβο των Βαλκανικών Πολέμων (1912-13) και στη δημιουργία της Νέας Μεγάλης Ελλάδας της Συνθήκης του Βουκουρεστίου (1913). Βασικές έννοιες του ελληνικού και διεθνούς ιστορικού λεξιλογίου (όπως βενιζελισμός, φιλελεύθερος ριζοσπαστισμός, συντηρητισμός, εκσυγχρονισμός, προσφυγική αποκατάσταση, Μεγάλη Ύφεση, φασισμός κλπ.) αναλύονται και επεξηγούνται περιεκτικά, με στόχο την αποτελεσματικότερη διαχείριση της ιστορικής γνώσης από τους προπτυχιακούς φοιτητές και την καλύτερη κατανόηση της συνολικής εικόνας του ιστορούμενου αντικειμένου και των απαιτήσεων του έργου του ιστορικού.

Ως εκ τούτου, το μάθημα αναφέρεται συνεχώς σε εισαγωγικές έννοιες και σε μεθοδολογίες της ιστορικής επιστήμης και στα εργαλεία του ιστορικού, ούτως ώστε ο φοιτητής να αποκτήσει μια

συνολική αντίληψη της επιστήμης, που καλείται να θεραπεύσει στο μέλλον. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια, ο φοιτητής ενημερώνεται για τη βασική βιβλιογραφία, της σχετικής με εκάστη θεματική ενότητα, και τους αρχαιακούς τόπους, όπου μπορεί να ανατρέξει στο μέλλον για να διευρύνει το πεδίο της έρευνάς του.

Τέλος, στόχος του μαθήματος αποτελεί η ένταξη της Νεώτερης Ελληνικής Ιστορίας στο ευρύτερο (βαλκανικό και ευρωπαϊκό) πλαίσιο της για την καλύτερη κατανόησή της, αλλά και ερμηνεία της. Οι σπουδαστές καλούνται να αντιληφθούν αφενός τον σύνθετο και αφετέρου τον διεθνικό (transnational) χαρακτήρα των ιστορικών φαινομένων, μια σύγχρονη προσέγγιση στο επιστημονικό πεδίο της Ιστορίας.

- Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:
- Έχει γνώση των βασικών θεματικών ενοτήτων της Νεώτερης και πρώιμης Σύγχρονης Ελληνικής Ιστορίας, από το 1909 έως το 1940.
- Έχει κατανοήσει τους βασικούς μηχανισμούς των ιστορικών εξελίξεων στην Ελλάδα από το κίνημα στο Γουδί έως την είσοδο της χώρας στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.
- Αναλύει συνοπτικά και να ερμηνεύει τα κύρια γεγονότα και τις σημαντικότερες (πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές) ιστορικές εξελίξεις αυτής της περιόδου στην Ελλάδα και τον περίγυρό της.
- Γνωρίζει τη βασική βιβλιογραφία και τους κύριους ιστορικούς ερευνητές μιας σειράς θεμελιωδών ενοτήτων της Νεώτερης και Σύγχρονης Ελληνικής Ιστορίας.

Είναι εξοικειωμένος με τα βασικά εργαλεία και τις μεθόδους της ιστορικής έρευνας, και να γνωρίζει τους βασικούς τόπους της αρχαιακής μελέτης στην Ελλάδα.

Γενικές Ικανότητες

- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Γενική Εισαγωγή – Το κίνημα του 1909
- Ο βενιζελισμός της ανόρθωσης (1910-1920)
- Οι «εθνικοί πόλεμοι» (1912-1922) και η μνήμη τους
- Η Έξοδος και η αποκατάσταση των προσφύγων
- Το αγροτικό ζήτημα και η αγροτική μεταρρύθμιση του 1917
- Η κρίση στην αγροτική οικονομία (Δεκ. 1920) και το ζήτημα της σιτάρκειας
- Βιομηχανία και τράπεζες στην Ελλάδα του Μεσοπολέμου
- Η Ελλάδα και η διεθνής οικονομική κρίση του 1929
- Η Β΄ Ελληνική Δημοκρατία
- Ο στρατός στην ελληνική πολιτική (1909-1940)
- Η γενιά του '30
- Το καθεστώς Ι. Μεταξά (1936-1941)
- Η «νέα Μεγάλη Ιδέα» (1943-46) – Συμπεράσματα

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις στο αμφιθέατρο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20
	Βιβλιοπαρουσιάσεις	20
	Εκπαιδευτικ ς Εισκότητες	10
	Αυτοτελής μελέτη	36
	Σύνολο Μαθήματος	125

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Γραπτή τελική εξέταση (100%) που περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ερωτήσεις Ανάπτυξης (90%) • Χρονολόγηση, ανάλυση & σχολιασμό πρωτογενών πηγών (κειμένων), χαρτών ή εικόνων (10%). <p>Οι γραπτές εξετάσεις πραγματοποιούνται στην Ελληνική. Η Ύλη των Εξετάσεων και τα κριτήρια αξιολόγησης είναι αναρτημένα (σε μορφή document του Word) στο e-class (στην κατηγορία «Έγγραφα»).</p>
----------------------------	---

Βιβλιογραφία

- Αλιβιζάτος, Ν.Κ. *Το Σύνταγμα και οι εχθροί του στη νεοελληνική ιστορία, 1800-2010*, Αθήνα 2011
- Βερέμης, Θ., Κολιόπουλος, Ι. *Ελλάς: η σύγχρονη συνέχεια*, Αθήνα 2006
- Gallant, Th.W. *Νεότερη Ελλάδα. Από τον Πόλεμο της Ανεξαρτησίας μέχρι τις μέρες μας*, μτφρ. Γ. Σκαρβέλη, επιστημονική επιμέλεια: Δ. Λαμπροπούλου, Κ. Γαρδίκια, Αθήνα 2017
- Κωστής, Κ. «*Τα κακομαθημένα παιδιά της Ιστορίας*»: η διαμόρφωση του νεοελληνικού κράτους, 18ος-21ος αιώνας, Αθήνα 2013
- Μαυρογορδάτος, Γ.Θ. *1915: ο Εθνικός Διχασμός*, Αθήνα 2015
- _____. *Μετά το 1922: η παράταση του Διχασμού*, Αθήνα 2017
- Mazower, M. *Η Ελλάδα και η οικονομική κρίση του Μεσοπολέμου*, μτφρ. Σπ. Μαρκέτος, Αθήνα 2002
- Μπάλτα, Α., Βόγλη, Ε., Χρηστίδης, Χρ. (επιμ.). *Θέματα ελληνικής ιστορίας (19ος-20ός αι.)*, Αθήνα 2016. διαθέσιμο στο: <http://hdl.handle.net/11419/5972>
- Πλουμίδης, Σπ.Γ. *Τα μυστήρια της Αιγηίδος: Το Μικρασιατικό Ζήτημα στην ελληνική πολιτική (1891-1922)*, Αθήνα 2016
- Smith, M.L. *Το όραμα της Ιωνίας: Η Ελλάδα στη Μικρά Ασία 1919-1922*, μτφρ. Α. Κάσδαγλη, Αθήνα 2002

Επιλεγόμενα Σεμιναριακά (ΧΕ)

ΣΙ 91. Αρχαία Ιστορία

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΙ 91	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αρχαία Ιστορία. Ιστορική ερμηνεία πηγών της Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας. Κλασικοί χρόνοι		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, σεμιναριακό κατεύθυνσης Ιστορίας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Π110 Αρχαία Ιστορία Α', Π111 Αρχαία Ιστορία Β'		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH428/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Πρόκειται για ένα σεμινάριο με στόχο την εμβάθυνση των σπουδαστών στις γραμματειακές κυρίως πηγές της Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας, οι οποίες συχνά συμπληρώνονται από επιγραφές και νομίσματα. Μετά από μία εκτενή εισαγωγή η εισηγήτρια παρουσιάζει θέματα που διαθέτουν πολυπλοκότητα και θέτει ερωτήματα που για να απαντηθούν χρειάζεται εκτενής χρήση μεγάλου αριθμού πηγών, επεξεργασία τους, ανάλυση και σύνθεση των δεδομένων. Εκ παραλλήλου οι σπουδαστές επεξεργάζονται θέματα που επιλέγονται από τους ίδιους με την καθοδήγηση της διδάσκουσας.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- γνωρίζουν μεγάλο αριθμό πηγών
- δύνανται να αξιολογήσουν τόσο τις πηγές όσο και τη σχετική με αυτές βιβλιογραφία
- τις εντάσσουν στο πλαίσιο που αρμόζει
- αναλύουν εις βάθος τα δεδομένα τους
- συνθέτουν τα δεδομένα ώστε να καταλήξουν σε συμπεράσματα

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη εργασία
- Βιβλιογραφική αναζήτηση
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο σύνολο των 13 τριώρων διαλέξεων:

- οι δύο πρώτες τριώρες διαλέξεις: Η μελέτη των γραμματειακών πηγών και η κριτική των πηγών. Οι πηγές και η σχετική βιβλιογραφία τους
- οι τέσσερις τριώρες διαλέξεις: Παρουσίαση τεσσάρων διδακτικών ενοτήτων από τη διδάσκουσα με σχετικά θέματα
- οι επόμενες επτά τριώρες διαλέξεις αφιερώνονται στην παρουσίαση των εργασιών των φοιτητών στην τάξη.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	24
	Επιτόπιες ασκήσεις	25
	Αυτόνομη μελέτη	73
	Εκπόνηση εργασίας	28
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Προφορική τελική εξέταση που περιλαμβάνει προφορική παρουσίαση της εργασίας, η οποία παραδίδεται και γραπτώς, και ερωτήσεις επ' αυτής</p> <p>Επικουρικά αξιολογείται:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η συμμετοχή στις ασκήσεις που εκπονούνται κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. • Η συμμετοχή στο σεμινάριο και οι ερωτήσεις γενικώς επί των εργασιών που παρουσιάζονται. 	

Βιβλιογραφία

- Asheri, D. κ.ά. *A Commentary on Herodotus Books I-IV*, Oxford 2007
- HCT I = Gomme, A.W. *A Historical Commentary on Thucydides I* (Book I), Oxford 1945
- HCT II = Gomme, A.W. *A Historical Commentary on Thucydides II* (Books II-III), Oxford 1956
- HCT III = Gomme, A.W. *A historical commentary on Thucydides. Vol. 3. The Ten Years War: Books V-V24*, Oxford 1969⁴
- HCT IV = Gomme, A.W., Andrewes, A., Dover, J.K. *A Historical Commentary on Thucydides IV. Books V 25-VII*, Oxford 1970
- Melber, J. «Über die Quellen und den Wert der Stratagemensammlung Polyäns», *Jahrbücher für klassische Philologie Supplbd.* 14 (1885) 417-688
- Rawlinson, G. κ.ά. *The History of Herodotus*, London 1875
- Tuplin, C.J. *The Failings of Empire: A Reading of Xenophon Hellenica 2.3.11-7.5.27*, 'Historia Einzelschriften' 76 (1993)

ΣΙ 78. Βυζαντινή Ιστορία

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΙ 78	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βυζαντινή Ιστορία. Πολιτισμικές σχέσεις ανάμεσα στο φθίνον Βυζάντιο και την Αναγεννησιακή Ιταλία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	6
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, σεμιναριακό κατεύθυνσης Ιστορίας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Π 21 Βυζαντινή Ιστορία		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH450		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στόχος του μαθήματος είναι η μετάδοση ειδικών γνώσεων και η εξοικείωση των φοιτητών με τη μεθοδολογία της ιστορικής έρευνας και τη συγγραφή μίας επιστημονικής εργασίας μέσα από τα ακόλουθα βήματα: αναζήτηση και συγκέντρωση βιβλιογραφίας με τον παραδοσιακό τρόπο και με τις νέες τεχνολογικές εξελίξεις· αναδίφηση της βιβλιογραφίας· οργάνωση και διαχείριση των πληροφοριών· συγγραφή επιστημονικής εργασίας.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη εργασία
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο σύνολο των 13 τριώρων διαλέξεων:

- Οι τρεις πρώτες τριώρες διαλέξεις: Εισαγωγή στο θέμα των διαπολιτισμικών σχέσεων Βυζαντίου - Δύσης με έμφαση στο διάστημα 13ος-15ος αι., όταν σημειώνεται άρση της πολιτισμικής αποξένωσης των δύο τμημάτων της Χριστιανοσύνης και εγκαινιάζονται αμφίδρομες πολιτιστικές διαδρομές ανάμεσα στο φθίνον Βυζάντιο και την Αναγεννησιακή Ιταλία. Παρουσίαση, ανάλυση και εξοικείωση των φοιτητών με την ειδική για το θέμα βιβλιογραφία
- Τέταρτη διάλεξη: Παρουσίαση σειράς θεμάτων σχετικών με το σεμινάριο και μίας βιβλιογραφίας εκκίνησης από τα οποία οι φοιτητές επιλέγουν ένα για έρευνα που εκπονούν στη διάρκεια του εξαμήνου με τελικό στόχο τη συγγραφή μίας εργασίας
- Πέμπτη και έκτη διάλεξη: Μεθοδολογία έρευνας. Φάσεις επιστημονικής εργασίας. Ασκήσεις εξοικείωσης
- Οι επόμενες επτά τριώρες διαλέξεις αφιερώνονται στην παρουσίαση των εργασιών των φοιτητών στην τάξη.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμιναριακές συναντήσεις	39
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	6
	Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας	40
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	65
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Παρουσίαση σεμιναριακής εργασίας. Αξιολόγηση ατομικών εργασιών.	

Βιβλιογραφία

- Angold, M. «Byzantium and the West 1204-1453», στο M. Angold (επιμ.), *The Cambridge History of Christianity* τ. 5, Cambridge 2006, 53-7.
- Black, R. *Humanism and Education in Medieval and Renaissance Italy: Tradition and Innovation in Latin Schools from the Twelfth to the Fifteenth Century*, Cambridge 2004
- Geanakoplos, D.J. *Byzantine East and Latin West. Two Worlds of Christendom in Middle Ages and Renaissance. Studies in Ecclesiastical and Cultural History*, New York 1966
- _____. *Interaction of the "Sibling" Byzantine and Western Cultures in the Middle Ages and the Italian Renaissance (330-1600)*, New Haven-London 1976
- Μεργιαλή-Σαχά, Σ. «Αμφίδρομες πολιτισμικές διαδρομές ανάμεσα στο Βυζάντιο και την αναγεννησιακή Ιταλία», *Βυζαντινά* 32 (2012) 227-244
- Wilson, N.G. *Από το Βυζάντιο στην Αναγέννηση. Ελληνικές Σπουδές κατά την Ιταλική Αναγέννηση*, Αθήνα 1994

ΣΙ 57. Ιστορία Νέου Ελληνισμού Ι

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΙ 57	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ιστορία Νέου Ελληνισμού. Πόλη και Ύπαιθρος στην ελληνοβενετική Ανατολή (13ος-18ος αι.). Ο χώρος, οι άνθρωποι, οι θεσμοί		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, σεμιναριακό κατεύθυνσης Ιστορίας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Π130 Ιστορία Νέου Ελληνισμού Β'		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/modules/document/?course=ARCH294		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι η μελέτη διαφόρων όψεων του αστικού και αγροτικού κόσμου κατά την περίοδο της βενετικής κυριαρχίας στον ελληνικό χώρο (1204-1797): συγκρότηση, μορφή και τυπολογία του αστικού και αγροτικού τοπίου, κοινωνική διαστρωμάτωση και συσσωματώσεις, οικονομικές λειτουργίες, πνευματικές και πολιτισμικές εκδηλώσεις.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:

- έχουν εμβαθύνει σε εξειδικευμένες θεματικές της περιόδου της βενετικής κυριαρχίας στον ελληνικό χώρο (1204-1797), στο πλαίσιο της Ιστορίας του Νέου Ελληνισμού αλλά και της Βενετικής και ευρύτερα της Ευρωπαϊκής Ιστορίας
- έχουν εξοικειωθεί με τις πηγές, αρχαικές και άλλες, και τη βιβλιογραφία της περιόδου
- έχουν κατανοήσει θεωρητικούς προβληματισμούς της σύγχρονης ιστοριογραφίας για σειρά ζητημάτων
- έχουν δοκιμάσει την κριτική ικανότητα και τις δυνατότητές τους στον χειρισμό της επιστημονικής μεθόδου
- έχουν κατακτήσει τη μεθοδολογία και τις τεχνικές συγγραφής μιας ιστορικής μελέτης
- έχουν ασκηθεί στην προφορική παρουσίαση μιας σεμιναριακής εργασίας με τη μορφή διδασκαλίας

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

I. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

- Εισαγωγή - Κατανομή εργασιών
- Η Βενετία και οι βενετοκρατούμενες ελληνικές περιοχές. Ιστορία και ιστοριογραφία
- Αρχεία και Βιβλιοθήκες
- Συγγραφή εργασίας και η τεχνική των παραπομπών

II. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

- Το παράδειγμα του Χάνδακα. Το παράδειγμα του Ρεθύμνου. Το παράδειγμα της Κέρκυρας

- .Δημογραφία και αστικός - αγροτικός χώρος
 - Πόλη και εξουσίες: πολεοδομική οργάνωση και δημόσιος χώρος
 - Πόλη και οικονομία: εμπόριο και ναυτιλία
 - Πόλη και κοινωνία: ευγενείς και «πολίτες». Εβραίοι και εβραϊκές συνοικίες (ghetto). Γυναίκα και κοινωνικός χώρος
 - Ύπαιθρος και κοινωνία
 - Συλλογικότητες στην πόλη και την ύπαιθρο: ο θεσμός των αδελφοτήτων και ο θεσμός των συντεχνιών
 - .Η πόλη σε γιορτή: το παράδειγμα του Χάνδακα και το παράδειγμα της Κέρκυρας
 - Πόλη, ένδεια και κοινωνική προστασία: ιδρύματα δανεισμού (Monti di Pietà)
 - Πόλη ένδεια και κοινωνική προστασία: ιδρύματα περίθαλψης φτωχών, ιδρύματα περίθαλψης απροστάτευτων παιδιών, λεπροκομεία
 - Πόλη, υγεία και κοινωνική προστασία: λοιμοί και λοιμοκαθαρτήρια
 - Πόλη, άμυνα και υγεία: στρατός και στρατιωτικά νοσοκομεία
 - Πόλη και ρυθμιστικοί κανόνες: καθαριότητα και ύδρευση
 - Πόλη και πολιτισμός: Ο θεσμός των Ακαδημιών. Θέατρο και πόλη. Τέχνη και πόλη
- III. ΣΥΝΟΨΗ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ. ΑΣΚΗΣΗ
- Σύνοψη του μαθήματος. Γραπτή άσκηση επί του μαθήματος

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμιναριακές συναντήσεις	39
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	6
	Αναζήτηση - έρευνα βιβλιογραφίας	40
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	65
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Αξιολογείται η προφορική παρουσίαση της εργασίας του φοιτητή, οι απαντήσεις του επί τυχόν ερωτήσεων και η ενεργός συμμετοχή του στο μάθημα.</p> <p>Η αξιολόγηση του φοιτητή στο μάθημα διαμορφώνεται με βάση την όλη συμμετοχή του, την προφορική παρουσίαση της σεμιναριακής εργασίας κατά τη διάρκεια του εξαμήνου και την τελική γραπτή μορφή της εργασίας αυτής, που θα αποδεικνύει την ικανότητά του στον χειρισμό της επιστημονικής μεθόδου, στον εντοπισμό ζητημάτων που ενδιαφέρουν ερευνητικά και στην κριτική τοποθέτηση απέναντι στο εξεταζόμενο θέμα, καθώς και την τήρηση της ακαδημαϊκής δεοντολογίας. Επιπλέον, συνυπολογίζεται και η επίδοση του φοιτητή στην τελική άσκηση επί του μαθήματος.</p> <p>Οι φοιτητές ενημερώνονται για τα παραπάνω κριτήρια αξιολόγησης κατά την έναρξη αλλά και κατά τη διάρκεια του μαθήματος.</p>	

Βιβλιογραφία

- Αρβανιτάκης, Δ.Δ. *Κοινωνικές αντιθέσεις στην πόλη της Ζακύνθου. Το Ρεμπελιό των Ποπολάρων (1628)*, Αθήνα 2001
- Georgopoulou, M. *Venice's Mediterranean Colonies. Architecture and Urbanism*, Cambridge 2001
- Karapidakis, N. *Civis fidelis: L'avènement et l'affirmation de la citoyenneté corfiote (XVIème-XVIIème siècles)*, Francfurt am Main 1992
- Κωνσταντινίδου, Κ. «Για τους στρατιώτες, τους φτωχούς και τα αθώα βρέφη». *Νοσοκομειακοί θεσμοί στη βενετική Κέρκυρα (17ος-18ος αι.)*, Αθήνα 2012

- Λαμπρινός, Κ. Ε. *Κοινωνία και διοίκηση στο βενετοκρατούμενο Ρέθυμνο: Το ανώτερο κοινωνικό στρώμα των ευγενών (1571-1646)*, αδημ. διδακτορική διατριβή, Κέρκυρα 1999
- Μάλλιαρης, Α. *Η Πάτρα κατά τη βενετική περίοδο, 1687-1715: γη, πληθυσμοί, κοινωνία στη Β.Δ. Πελοπόννησο*, Βενετία 2008
- Μαλτέζου, Χρ. (επιστημ. διεύθυνση). *Βενετοκρατούμενη Ελλάδα. Προσεγγίζοντας την ιστορία της*, Δ. Βλάσση, Α. Τζαβάρα (επιμ. κειμένων), τ. 1-2, Αθήνα-Βενετία 2010
- Παναγιωτόπουλος, Β. *Πληθυσμός και οικισμοί της Πελοποννήσου. 13ος-18ος αιώνας*, μετάφρ. Χριστίνα Αγριαντώνη, Αθήνα 1985
- Πανοπούλου, Α. *Συντεχνίες και θρησκευτικές αδελφότητες στη βενετοκρατούμενη Κρήτη*, Αθήνα-Βενετία 2012
- Παπαδία-Λάλα, Α. *Ο θεσμός των αστικών κοινοτήτων στον ελληνικό χώρο κατά την περίοδο της βενετοκρατίας (13ος-18ος αι.). Μια συνθετική προσέγγιση*, Βενετία 2008²

ΣΙ 219. Ιστορία Νέου Ελληνισμού

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΙ 219	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ιστορία Νέου Ελληνισμού. Ο ελεύθερος χρόνος στο βενετικό Λεβάντε (14ος-18ος)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	6
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, σεμιναριακό κατεύθυνσης Ιστορίας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	II 30 Ιστορία Νέου Ελληνισμού Β΄		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH306/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα έχει ως αντικείμενο τον ελεύθερο χρόνο στις βενετοκρατούμενες ελληνικές περιοχές από τον 14ο έως τον 18ο αιώνα. Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές:

- έχουν εξοικειωθεί με τη σύγχρονη ιστοριογραφική παραγωγή που έχει ως αντικείμενο το ζήτημα του *ελεύθερου χρόνου* κατά τον ύστερο μεσαίωνα και την πρώιμη νεότερη εποχή
- αντιλαμβάνονται τη ιστορικότητα της έννοιας του *ελεύθερου χρόνου* και συνεπώς μπορούν να την σημασιολογήσουν στις ποικίλες συντεταγμένες (πολιτικές, κοινωνικές, οικονομικές) της υπό εξέταση περιόδου
- αντιλαμβάνονται τον προβληματισμό σχετικά με την ύπαρξη ή μη του *ελεύθερου χρόνου* ως έννοιας και ως εμπειρίας κατά τον ύστερο μεσαίωνα και την πρώιμη νεότερη εποχή, την "ανακάλυψη" και τη νοηματοδότησή του
- αντιλαμβάνονται τη συγκρότηση της έννοιας του *ελεύθερου χρόνου* σε αντίστιξη με τον *χρόνο εργασίας*
- εφαρμόζουν θεωρητικά και ερμηνευτικά σχήματα αναφορικά με τον *ελεύθερο χρόνο* στο πεδίο της ιστορίας των βενετοκρατούμενων ελληνικών περιοχές
- αντιλαμβάνονται την κοινωνική και έμφυλη διάσταση του *ελεύθερου χρόνου* στις υπό εξέταση περιοχές
- αντιλαμβάνονται τον προβληματισμό σχετικά με τον έλεγχο και τη διαχείρισή του *ελεύθερου χρόνου* από την εξουσία, την κανονικοποίησή του, τις διαφορετικές όψεις και την εξέλιξή του στη διάρκεια της υπό εξέτασης περιόδου στις βενετοκρατούμενες ελληνικές περιοχές
- κατανοούν τη σύνδεση της ιστορίας του *ελεύθερου χρόνου* με ιστορικά πεδία όπως εκείνα της οικονομικής ιστορίας, της ιστορίας των θεσμών, της ιστορίας της εργασίας, της ιστορίας του φύλου, της μουσικής, του θεάτρου, του χορού και της τέχνης
- μπορούν να αναλύσουν και να επεξεργαστούν ιστορικές πηγές

Γενικές Ικανότητες

- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και κριτικής σκέψης.
- Ερευνητική δραστηριότητα
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Ανάπτυξη κοινωνική ευαισθησίας
- Ανάπτυξη υπευθυνότητας και επιστημονικής δεοντολογίας
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Διαλέξεις:

- Ιστορικό περίγραμμα των βενετοκρατούμενων ελληνικών περιοχών
- Εισαγωγή στην έννοια του ελεύθερου χρόνου-ιστοριογραφικές προσεγγίσεις- τομές και ρήξεις
- Ορολογία και ελεύθερος χρόνος (ύστερος μεσαίωνας πρώιμη νεότερη εποχή)- ανάπτυξη διακριτής κουλτούρας αναφορικά με τον ελεύθερο χρόνο

Δραστηριότητες με τους φοιτητές:

- Οδηγίες συγγραφής σεμιναριακής εργασίας - ασκήσεις
- Παρουσίαση επιστημονικών άρθρων και βιβλίων
- Εντοπισμός και μελέτη ιστορικών πηγών της περιόδου της βενετοκρατίας (νόμοι -διατάξεις - ημερολόγια - απομνημονεύματα- θεατρικά έργα κ.ά.)
- Επεξεργασία και παρουσίαση των ακόλουθων θεμάτων:
- Οι μηχανές του χρόνου: τα δημόσια ρολόγια στις πόλεις των βενετοκρατούμενων ελληνικών περιοχών και η έλλογη χρήση του χρόνου
- Ο ελεύθερος χρόνος των ανώτερων και των κατώτερων κοινωνικών στρωμάτων
- Ησχόλη στον βενετικό Χάνδακα
- Ελεύθερος χρόνος και άνδρας
- Ελεύθερος χρόνος και γυναίκα
- Ησχόλη και ο ελεύθερος χρόνος στα κείμενα της κρητικής κωμωδίας
- Τα τυχερά παιχνίδια και ελεύθερος χρόνος στις βενετοκρατούμενες περιοχές
- Περιηγητισμός-αρχαιολογικά ενδιαφέροντα-συγγραφή και ελεύθερος χρόνος

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class 3) Επίσκεψη στην αίθουσα ψηφιακής διδασκαλίας. 4) Επίσκεψη στη βιβλιοθήκη και εξοικείωση των φοιτητών με τον ΟΡΑC του ΕΚΠΑ.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμιναριακές συναντήσεις	39
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	6
	Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας	40
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	65
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γλώσσα Αξιολόγησης: Ελληνική (ή αγγλική για τους φοιτητές Erasmus) Μέθοδος αξιολόγησης: Σύνθεση γραπτής εργασίας, παρουσίαση εργασίας στην τάξη, παρουσίαση επιστημονικών άρθρων και βιβλίων, βαθμός συμμετοχής στο μάθημα με γόνιμες παρατηρήσεις, ερωτήσεις κ.ά. Για τον τρόπο αξιολόγησης, οι φοιτητές ενημερώνονται από το πρώτο μάθημα. Επιπλέον, γίνεται ανάρτηση σχετικών ανακοινώσεων στην ηλεκτρονική τάξη. Τα κριτήρια αξιολόγησης είναι αναρτημένα στην ηλεκτρονική τάξη.	

Βιβλιογραφία

- Burke, P. «The invention of Leisure in Early Modern Europe», *Past and Present* 146 (1995) 136-150
- Caillois, R. *Ta παιχνίδια και οι άνθρωποι*, μτφρ. Ν. Κούρκουλος, Αθήνα 2001
- Marfany, J.L. «Debate. The Invention of Leisure in Early Modern Europe», *Past and Present* 156/1 (1997) 174-191

Πανοπούλου, Α. «Χρόνος εργασίας και ελεύθερος χρόνος των επαγγελματιών του Χάνδακα την ύστερη βενετική περίοδο», *Σύμμεικτα* 16 (2003-2004) 115-131

Παπαδόπουλος, Τζ. *Στον καιρό της Σχόλης. Αναμνήσεις από την Κρήτη του 17ου αι.*, Al. Vincent (επιμ.-έκδ.), μτφρ. Ν. Δεληγιαννάκη, Ηράκλειο 2012

Thompson, E.P. *Χρόνος, εργασιακή πειθαρχία και βιομηχανικός καπιταλισμός*, μτφρ. Β. Τομανάς, Αθήνα 1994

ΣΙ 55. Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΙ55	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία. Το ευρωπαϊκό κυνήγι μαγισσών, 1550-1750		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, σεμιναριακό κατεύθυνσης Ιστορίας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΠΙ 19 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Β΄		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/modules/contact/index.php?course_id=252		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η εμβάθυνση στα κυνήγια μαγισσών που εξαπολύθηκαν στη Δύση την περίοδο 1550-1750. Έμφαση θα δοθεί στη ρητορική περί φύλου, στον «καταστατικό μισογυνισμό» της περιόδου, στον μικρόκοσμο των δυτικών αγροτικών κοινοτήτων, στη συνύπαρξη του επίσημου Χριστιανισμού με ανιμιστικές παραδόσεις του δυτικού παγανιστικού παρελθόντος, στις στρατηγικές θρησκευτικής ομογενοποίησης της Καθολικής Εκκλησίας και των Προτεσταντικών Εκκλησιών, στις στρατηγικές εδραίωσης της εθνικής, μοναρχικής εξουσίας στις δυτικές επικράτειες, στα προβλήματα που πυροδότησαν οι θρησκευτικοί πόλεμοι και η οξεία οικονομική κρίση του 16ου και 17ου αιώνα.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:

- έχουν εξοικειωθεί με κεντρικές ερμηνευτικές προσεγγίσεις των ευρωπαϊκών κυνηγιών μαγισσών της περιόδου 1550-1750, από το χώρο της κοινωνικής και πολιτισμικής ιστορίας, της ιστορίας του φύλου και της ιστορικής ανθρωπολογίας.
- έχουν εξοικειωθεί με την κριτική επεξεργασία πρωτογενών πηγών του ευρωπαϊκού 16ου και 17ου αιώνα
- έχουν μνηθεί στη διαλογική αντιπαράθεση στο πλαίσιο μιας ερευνητικής κοινότητας, με την προετοιμασία εισηγήσεων από διαφορετικές μεθοδολογικές αφητηρίες και ερευνητικές οπτικές.
- έχουν μελετήσει σε βάθος πτυχές της κοινωνικής και πολιτισμικής ιστορίας των αγροτικών κυρίως κοινωνιών της Πρώιμης Νεότερης Περιόδου.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Ομαδική εργασία
- Αυτόνομη εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

Ιστοριογραφική διερεύνηση

- Η ιστορική-ανθρωπολογική προσέγγιση: το «αφήγημα της άρνησης» και οι σύγχρονες εκδοχές του
- Η παρέμβαση της ψυχοϊστορίας: εφαρμοστικότητα των ψυχαναλυτικών εργαλείων στη διερεύνηση του κυνηγιού των μαγισσών. Η μαγεία ως παράθυρο στη ψυχική συγκρότηση των ανθρώπων της πρώιμης νεωτερικότητας. Ζητήματα ιστορικής ετερότητας
- Η ιστοριογραφία της συγκρότησης του διωκτικού λόγου στους κόλπους των ελίτ: από τη διανοητική ιστορία στη δημιουργία φουκωϊκών «γενεαλογιών» της δαιμονοποιητικής θεώρησης

- της μαγείας και της περιθωριακότητας
- Η κοινωνικό-πολιτισμική προσέγγιση ως συμπλήρωμα της ανθρωπολογικής: «Μάγισσες και γείτονες» ή το μέγα δράμα της επιβίωσης
- Φεμινιστική ιστοριογραφία και ιστορία συγκρότησης φύλων και έμφυλων ρόλων: συνέχειες και αποκλίσεις
- Η μαγεία ως γλωσσική κατηγορία: ο λόγος της κοινότητας, ο λόγος του δικαστή και ο λόγος του ιστορικού. Από το μεγάλο αφήγημα του 1960 στη μικροϊστορία του 1990 και στις νέες προσεγγίσεις στις «γλώσσες της μαγείας» το 2000

Πεδία ιστορικής διερεύνησης

- Το μαγικό σύμπαν των Ευρωπαίων της πρώιμης νεώτερης περιόδου: Λόγιες και λαϊκές θεωρήσεις, προσβάσεις και χρήσεις της μαγείας στην καθημερινότητα των ανθρώπων
- Ο ομογενοποιητικός διωκτικός λόγος της εκκλησιαστικής και κοσμικής ελίτ και οι λαϊκές προσλήψεις της μαγείας: Sabbath και maleficium
- Κοινότητες και δικαστές στις αγγλικές δίκες μαγείας: συγκλίσεις και αποκλίσεις του αγγλικού κυνηγιού των μαγισσών σε σχέση με την ηπειρωτική πραγματικότητα. Η αυτενέργεια της κοινότητας και η εργαλειοποίηση της μαγείας
- Η έμφυλη διάσταση του κυνηγιού των μαγισσών: Καταστατικός μισογυνισμός, αντιπαραθέσεις μεταξύ γυναικών
- Μαγεία, φτώχεια και περιθωριακότητα: Κοινωνικό-οικονομικός μετασχηματισμός και η ανάδυση νέων αξιακών συστημάτων στις αστικές κοινότητες της Δύσης
- Η πολιτική χρησιμότητα του κυνηγιού των μαγισσών
- Αμφισβητήσεις της ύπαρξης μάγων και μαγισσών και εναντιώσεις στο κυνήγι των μαγισσών, από τον Weyer στους Scot και Spee

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της Ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	51
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	60
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Εβδομαδιαίες παρουσιάσεις σε ομάδες συζήτησης • Αξιολόγηση ατομικών ή ομαδικών σεμιναριακών εργασιών 	

Βιβλιογραφία

- Barry, J., Davis, O. (επιμ.). *Palgrave Advances in Witchcraft Historiography*, London 2007
 Behringer, W. *Witchcraft Persecutions in Bavaria*, Cambridge 2002
 Briggs, R. *Witches and Neighbours*, London 1996
 Clark, S. *Thinking With Demons*, Oxford 1997
 Gaskill, M. *Witchcraft. A Very Short Introduction*, Oxford 2010
 Gibson, M. *Witchcraft and Society in England and America, 1550-1750*, Ithaca-New York 2003

ΣΙ 119. Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΙ119	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία. Αυτοκρατορία, εθνότητες, έθνη και εθνικισμοί στην Κεντρική και Κεντροανατολική Ευρώπη, 1780-1938		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, σεμιναρικό κατεύθυνσης Ιστορίας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Π 14 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Α΄		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH134		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αντικείμενο του σεμιναριακού μαθήματος αποτελεί η ιστορία της Αψβουργικής Μοναρχίας ως πολυεθνικής αυτοκρατορίας, οι διαδικασίες αφύπνισης των συστατικών της εθνοτήτων και η ανάδυση-πορεία του/των εθνικισμού, -ών στα εδάφη της από τα τέλη του 18ου αιώνα, περίοδο εδραίωσης μιας κεντρικά διοικούμενης αυτοκρατορίας με κυρίαρχο το γερμανικό στοιχείο, ως τη διάλυσή της (1918) και τη διαμόρφωση των διαδόχων της Αυστροουγγαρίας «εθνικών κρατών» κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του σεμιναριακού μαθήματος οι φοιτητές θα:

- κατανοούν το χαρακτήρα, τους παράγοντες συνοχής, υπονόμησης και διάλυσης της αυτοκρατορίας των Αψβούργων
- γνωρίζουν και θα συγκρίνουν τις διαδικασίες εθνογένεσης, τις κοινωνικο-οικονομικές συνθήκες, τις διεκδικήσεις και στοχεύσεις των συστατικών εθνοτήτων της αυτοκρατορίας
- κατανοούν και ερμηνεύουν με εθνικούς όρους τη φυσιολογία και την πορεία των διαδόχων της Αυστροουγγαρίας «εθνικών κρατών», κυρίως της Αυστρίας, της Ουγγαρίας και της Τσεχοσλοβακίας

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Καλλιέργεια αυτοπεποίθησης και ενθάρρυνση πρωτοβουλιών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1ο - 2ο μάθημα: Εισαγωγή

- Οργάνωση, άξονες και θεματική σεμιναρίου
- εισαγωγικές παρατηρήσεις για τον εθνικισμό στην Κεντρική Ευρώπη
- Καθορισμός θεματικών πεδίων για εργασίες
- Διανομή και σχολιασμός βιβλιογραφίας, ντοσιέ μαθήματος,
- Ανάγνωση κι επεξήγηση ιστορικών χαρτών
- οδηγίες εκπόνησης εργασιών - προγραμματισμός παρουσιάσεων

3ο - 8ο μάθημα: Εισηγήσεις διδάσκοντος – συζήτηση με βάση κείμενα μελέτης και παρουσίασή τους από τους φοιτητές

- Γενικά περί τον εθνικισμό
- Όψεις του εθνικισμού στην Κεντρική Ευρώπη
- Εισαγωγικά στοιχεία για την ιστορία της Αψβουργικής Μοναρχίας

9ο - 13ο μάθημα: Παρουσιάσεις-σχολιασμός των εργασιών των φοιτητών

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμιναριακές συναντήσεις	39
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	6
	Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας	40
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	65
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γλώσσα: ελληνικά (ή αγγλικά για τους φοιτητές Erasmus) Μέθοδοι: <ul style="list-style-type: none"> • Αξιολόγηση της συμμετοχής στο σεμινάριο (δηλ. της παρουσίασης κειμένων του σεμιναρίου και της συμμετοχή τους στη συζήτηση και το σχολιασμό τους) • Προφορική παρουσίασης του θέματος της γραπτής εργασίας • Γραπτή σεμιναριακή εργασία 	

Βιβλιογραφία

Armour, I. *Ιστορία της Ανατολικής Ευρώπης 1740-1918*, Θεσσαλονίκη 2016
 Brix, E., Koch, K., Vyslonzil, E. (επιμ.). *The Decline of Empires*, Vienna 2001
 Cornwall, M. (επιμ.). *The Last Years of Austria-Hungary*, Exeter 2002
 Gellner, E. *Έθνη και Εθνικισμός*, Αθήνα 1992
 Hobsbawm, E. *Έθνη και Εθνικισμός από το 1780 μέχρι σήμερα*, Αθήνα 1994
 Judson, P.M. *The Habsburg Empire. A New History*, Harvard 2016
 Mason, J. *The dissolution of the Austro-Hungarian Empire, 1867-1918*, London 1997
 Okey, R. *The Habsburg monarchy, c. 1765-1918: from enlightenment to eclipse*, Houndmills 2001
 Smith, A. *Εθνική Ταυτότητα*, Αθήνα 2000
 Woolf, S. *Ο εθνικισμός στην Ευρώπη*, Αθήνα 1999

ΣΙ 210. Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΙ 210	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία: Η Ευρώπη κατά τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, σεμιναριακό κατεύθυνσης Ιστορίας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Π14 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Α΄		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH273		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αντικείμενο του σεμιναριακού μαθήματος αποτελεί η ιστορία της Ευρώπης κατά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, 1914-1918. Εξετάζονται τα αίτια, οι αφορμές καθώς και τις πολιτικο-στρατιωτικές, γεωπολιτικές, οικονομικές, κοινωνικές και πολιτισμικές όψεις και συνέπειες του «Μεγάλου Πολέμου» στην Ευρώπη

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του σεμιναριακού μαθήματος οι φοιτητές θα:

- κατανοούν το πολυδιάστατο χαρακτήρα, τη σημασία και την κληρονομιά του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου για την Ευρώπη (και τον κόσμο)
- γνωρίζουν τους ποικίλους παράγοντες που προκάλεσαν και ευνόησαν την έκρηξη του
- αναγνωρίζουν το ρόλο, τα συμφέροντα και τη συμβολή των δυνάμεων των δύο συνασπισμών
- γνωρίζουν το ρόλο και τις καταστροφικές συνέπειες της πολεμικής τεχνολογίας και της κούρσας των εξοπλισμών
- διακρίνουν μεταξύ του μετώπου και των κοινωνιών των μετόπισθεν
- κατανοούν τον έμφυλο χαρακτήρα και τις έμφυλες διαστάσεις του πολέμου
- να ερμηνεύουν τις πολιτικές μεταβολές και ανατροπές κατά τη διάρκεια του πολέμου
- γνωρίζουν για το χαρακτήρα, το αντικείμενο και τα αποτελέσματα των Συνδιασκέψεων Ειρήνης

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Αυτόνομη εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Καλλιέργεια αυτοπεποίθησης και ενθάρρυνση πρωτοβουλιών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Οργάνωση, άξονες και θεματική σεμιναρίου
- εισαγωγικές παρατηρήσεις για τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο
- Καθορισμός θεματικών πεδίων για εργασίες
- Διανομή και σχολιασμός βιβλιογραφίας, ντοσιέ μαθήματος,
- Εξοικείωση με πρωτογενές υλικό και πηγές
- Προβολή και σχολιασμός ντοκιμαντέρ

- οδηγίες εκπόνησης εργασιών - προγραμματισμός παρουσιάσεων
- Εισηγήσεις διδάσκοντος
- συζήτηση με βάση κείμενα μελέτης και παρουσίασή τους από τους φοιτητές
- Παρουσιάσεις-σχολιασμός των εργασιών των φοιτητών, -ριών

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμιναριακές συναντήσεις	39
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	6
	Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας	40
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	65
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γλώσσα: Ελληνικά (ή αγγλικά για τους φοιτητές Erasmus) Μέθοδοι: I. Αξιολόγηση της συμμετοχής στο σεμινάριο (δηλ. της παρουσίασης κειμένων του σεμιναρίου και της συμμετοχής τους στη συζήτηση και το σχολιασμό τους) II. Προφορική παρουσίασης του θέματος της γραπτής εργασίας III. Γραπτή σεμιναριακή εργασία	

Βιβλιογραφία

- Clark, C. *Οι Υπνοβάτες. Πώς η Ευρώπη πήγε στον πόλεμο το 1914*, Αθήνα 2014
 Evans, R., Strandmann, H., (επιμ.). *The Coming of the First World War*, Oxford 1988
 Ferro, M. *Ο πρώτος Παγκόσμιος Πόλεμος 1914-1918*, Αθήνα 1993
 Ferguson, N. *Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος*, Αθήνα 2008
 Gerwarth, R., Manels, E. (επιμ.). *Αυτοκρατορίες σε πόλεμο 1911-1923*, Αθήνα 2014
 Howard, M. *Ο Πρώτος Παγκόσμιος Πόλεμος*, Θεσσαλονίκη 2004
 Macmillan, M. *Οι Ειρηνοποιοί*, Αθήνα 2005
 Robson, S. *Ο Πρώτος Παγκόσμιος Πόλεμος*, Αθήνα 2009
 Stone, N. *Συνοπτική Ιστορία του Πρώτου παγκοσμίου Πολέμου*, Αθήνα 2010
 Winter, J. (επιμ.). *The Cambridge History of First World War*, 3 τόμοι, Cambridge 2014

ΣΙ 06. Σύγχρονη Ιστορία

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΙ 06	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Σύγχρονη Ιστορία. Προφορική Ιστορία: ερευνητικά ερωτήματα, πρακτικές εφαρμογές, θεωρητικοί στοχασμοί		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, εβδομαδιαίες παρουσιάσεις φοιτητών μικρών βιβλιογραφικών εργασιών, παρουσιάσεις σεμιναριακών εργασιών φοιτητών	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, σεμιναριακό κατεύθυνσης Ιστορίας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH482/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το σεμινάριο αποτελεί εισαγωγή στα κεντρικά μεθοδολογικά και θεωρητικά ζητήματα της προφορικής ιστορίας: Πώς συγκροτήθηκε η προφορική ιστορία ως ιδιαίτερο γνωστικό πεδίο; Τι είναι αυτό που την κάνει διαφορετική; Ποια χαρακτηριστικά έχουν οι προφορικές μαρτυρίες ως ιστορικά τεκμήρια; Με ποιους τρόπους μπορούν να φωτίσουν την ιστορία του πρόσφατου παρελθόντος; Τι είδους προκλήσεις φέρνουν στο έργο των ιστορικών οι προφορικές μαρτυρίες;

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- οργανώνουν και να διεξάγουν συνεντεύξεις προφορικής ιστορίας
- ελέγχουν τις τεχνικές της συνέντευξης, τα θεωρητικά και μεθοδολογικά προβλήματά της, καθώς και τα ζητήματα δεοντολογίας που συνδέονται με την έρευνα της προφορικής ιστορίας
- σχεδιάζουν έρευνες προφορικής ιστορίας σε διαφορετικά περιβάλλοντα (επιστημονική έρευνα, σχολική εκπαίδευση, ομάδες προφορικής ιστορίας σε επίπεδο πόλης, γειτονιάς ή θεματικού ενδιαφέροντος)
- γνωρίζουν τη βασική ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία σχετικά με την προφορική ιστορία
- κατανοούν σύνθετες θεωρητικές έννοιες και ερωτήματα, όπως είναι η σχέση ανάμεσα στη μνήμη και την ιστορία, η μνημονική διαδικασία ως πηγή της ταυτότητας, η σχέση ανάμεσα στο ατομικό και το συλλογικό πεδίο, οι στρατηγικές της προφορικής αφήγησης.
- εργάζονται σε διεπιστημονικό περιβάλλον αξιοποιώντας μεθόδους άλλων επιστημονικών κλάδων

Γενικές Ικανότητες

- Οργάνωση ιστορικής έρευνας. Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Δημόσια παρουσίαση μιας έρευνας
- Ανάπτυξη ικανότητας επικοινωνίας μέσα από την αλληλεπίδραση μεταξύ ερευνητή/νήτριας και πληροφορητή/ρήτριας
- Ομαδική εργασία
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης και του επιστημονικού διαλόγου
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αναστοχασμός σχετικά με το ερευνητικό έργο και τον κοινωνικό ρόλο των ιστορικών
- Αυτόνομη εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Η χρήση της προφορικής μαρτυρίας ως πηγής για το παρελθόν. Ο κοινωνικός σκοπός της προφορικής ιστορίας. Τα επιτεύγματα της προφορικής ιστορίας
- Η προφορική μαρτυρία ως τεκμήριο. Η ιδιαιτερότητα της προφορικής μαρτυρίας ως ιστορικής πηγής. Η σχέση ανάμεσα στη μαρτυρία και την ταυτότητα των αφηγητών-τριών
- Υποκειμενικότητα: ο όρος, η σημασία του και οι περιοχές στις οποίες η υποκειμενικότητα δίνει νόημα στο παρελθόν
- Μαρτυρία και υποκειμενικότητα στην ιστορία της εργασίας και της εργατικής τάξης
- Η ιστοριογραφία του ισπανικού εμφυλίου και ο ρόλος της προφορικής ιστορίας
- Η συνέντευξη: μια σχέση μεθοδικής και ενεργητικής ακρόασης. Θεωρητικά και πρακτικά ζητήματα στη σχέση ερευνητή και πληροφορητή. Ηθικά και δεοντολογικά ζητήματα της συνέντευξης
- Προφορικές μαρτυρίες επιζώντων του Ολοκαυτώματος και η μνήμη της Shoah
- Προφορική μνήμη και δεκαετία του 1940: οι πολιτικές της μνήμης
- Η ερμηνεία των προφορικών τεκμηρίων: η δημιουργία της Ιστορίας. Ιστοριοποιώντας τον μάρτυρα και τη μαρτυρία

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class 3) Οπτικοακουστικό υλικό και ψηφιοποιημένο αρχαικό υλικό αναρτημένο στο διαδίκτυο 4) Χρήση των υποδομών του Εργαστηρίου Πληροφορικής του Τομέα Ιστορίας (πλήρης πρόσβαση στο αρχείο προφορικών μαρτυριών του USC Shoah Foundation Visual History Archive)	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμιναριακές συναντήσεις	39
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	6
	Αναζήτηση - έρευνα βιβλιογραφίας	40
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	65
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1) Συμμετοχή στο σεμινάριο 2) Παρουσίαση μικρών βιβλιογραφικών εργασιών 3) Παρουσίαση - δημόσια συζήτηση της σεμιναριακής εργασίας 4) Γραπτή σεμιναριακή εργασία	

Βιβλιογραφία

- Abrams, L. *Θεωρία προφορικής ιστορίας*, μτφρ. Α. Ρινόπουλος, Αθήνα 2016
- Βαν Μπουσχότεν, Ρ., Βερβενιώτη, Τ., Λαμπροπούλου, Δ., Μούλιου, Μ., Χαντζαρούλα, Π. (επιμ.). *Η μνήμη αφηγείται την πόλη. Προφορική ιστορία και η μνήμη του αστικού χώρου*, Αθήνα 2016
- Van Boeschoten, R., Danforth, L. *Παιδιά του ελληνικού Εμφυλίου. Πρόσφυγες και πολιτική της μνήμης*, Αθήνα 2015
- Κούνιο-Αμαρίλιο, Ε., Ναρ, Α. *Προφορικές μαρτυρίες των Εβραίων της Θεσσαλονίκης*, Θεσσαλονίκη 1998
- Λαμπροπούλου, Δ. *Οικοδόμοι. Οι άνθρωποι που έχτισαν την Αθήνα 1950-1967*, Αθήνα 2009
- Πασσερίνι, Α. *Σπαράγματα του 20ού αιώνα. Η Ιστορία ως βιωμένη εμπειρία*, μτφρ. Ο. Βαρών, Ι. Λαλιώτου, Ι. Πεντάζου, Αθήνα 1998
- Portelli, A. *The Death of Luigi Trastulli and Other Stories: Form and Meaning in Oral History*, Όλμπανι 1991
- Ritchie, D. (επιμ.). *The Oxford Handbook of Oral History*, Οξφόρδη και Νέα Υόρκη 2012

Thompson, P. *Φωνές από το παρελθόν. Προφορική ιστορία*, μτφρ. Ρ.Βαν Μπουσχότεν, Ν. Ποταμιάνος, Αθήνα 2002

Χαντζαρούλα, Π. *Σμιλεύοντας την υποταγή. Οι έμμισθες οικιακές εργάτριες στην Ελλάδα το πρώτο μισό του εικοστού αιώνα*, Αθήνα 2012

Επιλεγόμενα Μη Σεμιναριακά (ΧΕ)

Π 125. Βυζαντινή Ιστορία

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 125	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βυζαντινή Ιστορία. Το φαινόμενο του αγίου ως συνιστώσα για την ιστορία της Παλαιολόγειας εποχής (1261-1453)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
	3		5,5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, μη σεμιναριακό κατεύθυνσης Ιστορίας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Π21 Βυζαντινή Ιστορία		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH496		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η προσέγγιση του βυζαντινού αγίου ως ιστορικού φαινομένου με φόντο το πολιτικό, κοινωνικό και πολιτιστικό σκηνικό των δύο τελευταίων αιώνων του Βυζαντίου και παράλληλα η ανάδειξη νευραλγικών γεγονότων και εξελίξεων της εποχής μέσα από την οπτική των αγιολογικών πηγών.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές:

- θα έχουν εξοικειωθεί με το εξαιρετικά επίκαιρο θέμα του βυζαντινού αγίου στη διεθνή βιβλιογραφία (Βλ. Dumbarton Oaks Hagiography Database Project)
- θα έχουν προσεγγίσει το δημοφιλέστερο είδος της βυζαντινής λογοτεχνίας, την αγιολογία, μέσα από την ιστορική οπτική
- θα είναι σε θέση να χρησιμοποιούν τα αγιολογικά κείμενα ως πηγές έμμεσης πληροφόρησης για την ιδεολογία, την κοινωνική ψυχολογία, τον υλικό πολιτισμό, τις νοοτροπίες, τη σεξουαλικότητα, την ιατρική, τις αρρώστιες, τη θέση της γυναίκας στην κοινωνία
- θα έχουν αποκτήσει μία πολύ καλή εποπτεία της ιστορίας και της κοινωνίας των δύο τελευταίων αιώνων του Βυζαντίου

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Αυτόνομη εργασία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Σταθμοί στη βυζαντινή αγιότητα. Η αγιολογία ως κλάδος της ιστορικής επιστήμης. Η επιστημονική σπουδή του αγίου και η επικαιρότητα του θέματος στη διεθνή βιβλιογραφία
- Γεγονότα που φέρνουν στο προσκήνιο της Παλαιολόγειας εποχής (1261-1453) τον άγιο
- Η συμβολή της αγιολογικής βιογραφίας στην ιστορική προσέγγιση της Παλαιολόγειας εποχής. Ιστορικά γεγονότα της Παλαιολόγειας εποχής μέσα από την οπτική των αγίων και των βιογράφων τους

- Η πειρατεία στην ανατολική Μεσόγειο τον 13ο και 14ο αι. και οι επιπτώσεις της στον βυζαντινό κόσμο
- Καταλανοί μισθοφόροι στην υπηρεσία του Βυζαντίου και οι ολέθριες συνέπειες της παρουσίας τους σε βυζαντινό έδαφος
- Ο ιδιόρρυθμος μοναχισμός ως αντιπροσωπευτική έκφανση της μοναστικής ζωής κατά την Παλαιολόγεια εποχή
- Επιβιώσεις της αίρεσης του Βογομιλισμού και του Μασσαλιανισμού τον 14ο αι.
- Στη δίνη των λιμών και του Μαύρου Θανάτου τον 14ο αι.
- Οι απαρχές της πρακτικής του παιδομαζώματος
- Εκφάνσεις αγιοποίησης στην Παλαιολόγεια εποχή
- Καταγωγή, κοινωνικό προφίλ και μορφωτικό επίπεδο των αγίων
- Η *Peregrinatio religiosa* ως βασική πρακτική στην πνευματική πορεία των αγίων
- Ο βιογράφος αγίων και η αγιολογική παραγωγή της Παλαιολόγεια εποχής

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	20
	Σύντομες ατομικές εργασίες εξάσκησης	28
	Αυτοτελής Μελέτη	61
	Σύνολο Μαθήματος	138
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση. Ερωτήσεις ανάπτυξης δοκιμίων	

Βιβλιογραφία

- Efthymiadis, S. *Research Companion to Byzantine Hagiography, τ. I: Periods and Places*, Burlington 2011
- Hackel, S. (επιμ.). *The Byzantine Saint*, New York 2001
- Laiou-Thomadakis, A.E. «Saints and Society in the Late Byzantine Empire», στο *Charanis Studies. Essays in Honor of Peter Charanis*, New Brunswick 1980, 84-114
- Malamut, É. *Sur la route des saints byzantins*, Paris 1993
- Μεργιαλή-Σαχά, Σ. *Γράφοντας ιστορία με τους αγίους. Από την κοινωνία των αγίων στην κοινωνία των Παλαιολόγων (1261-1453)*, Αθήνα 2014
- Wilson, S. *Saints and their Cults. Studies in Religious Sociology, Folklore and History*, Cambridge 1983

Π 99. Ιστορία Νέου Ελληνισμού

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 99	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ιστορία Νέου Ελληνισμού. Περιβάλλοντα φτώχειας στην ελληνοβενετική Ανατολή		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	5,5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, μη σεμιναριακό κατεύθυνσης Ιστορίας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Π130 Ιστορία Νέου Ελληνισμού Β'		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH503/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα έχει ως αντικείμενο την ιστορία της φτώχειας στην ελληνοβενετική Ανατολή από τον 14ο έως τον 18ο αιώνα.

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές είναι σε θέση:

- να γνωρίζουν τη σύγχρονη ιστοριογραφική παραγωγή που έχει ως αντικείμενο το φαινόμενο της φτώχειας κατά τον ύστερο μεσαίωνα και την πρώιμη νεότερη εποχή
- να αντιληφθούν την ιστορικότητα των εννοιών της *φτώχειας* και του *φτωχού* και συνεπώς δυνατότητα σημασιολόγησής τους στις ποικίλες συντεταγμένες της υπό εξέταση περιόδου
- να προσεγγίσουν τις ποικίλες εκδοχές και αναγνώσεις του φαινομένου της φτώχειας από τις σύγχρονες της κοινωνίες της και να αναγνωρίσουν τις πρακτικές διαχείρισής του
- να αντιληφθούν το ιστορικό υπόβαθρο των σύγχρονων κοινωνικών προβλημάτων του δυτικού κόσμου με κυρίαρχο εκείνο της φτώχειας
- να συνδέσουν την ιστορία της φτώχειας με την πολιτική και οικονομική ιστορία, την ιστορία των θεσμών, την ιστορία του φύλου, την ιστορία της παιδικής ηλικίας, την ιστορία των συναισθημάτων, την ιστορία της υγείας, την ιστορία της κοινωνικής πρόνοιας
- να θέτουν ερωτήματα αναφορικά με το φαινόμενο της φτώχειας και τη διαχείρισή του στις βενετοκρατούμενες ελληνικές περιοχές
- να συνδέσουν το φαινόμενο της φτώχειας στις υπό εξέταση περιοχές με τις ιδιαίτερες πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες που διαμορφώθηκαν από τη βενετική κυριαρχία
- να εντάξουν το φαινόμενο της φτώχειας στις βενετοκρατούμενες ελληνικές περιοχές στο ευρύτερο ευρωπαϊκό πλαίσιο
- να μελετούν, να αναλύουν και να επεξεργάζονται ιστορικές πηγές

Γενικές Ικανότητες

- Προαγωγή της ελεύθερης και κριτικής σκέψης
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Ανάπτυξη κοινωνική ευαισθησίας, υπευθυνότητας και επιστημονικής δεοντολογίας
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Ιστορία της Ιστοριογραφία της *Φτώχειας*
- Το φαινόμενο της *φτώχειας* στην Ευρώπη από τον ύστερο μεσαίωνα έως το τέλος της

<p>πρώιμης νεότερης εποχής</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η φτώχεια στη Βυζαντινή Αυτοκρατορία • Η διαχείριση της φτώχειας και των φτωχών στην πόλη της Βενετίας • Η φτώχεια στις βενετοκρατούμενες ελληνικές περιοχές η πολιτική διαχείρισής της • Νοσηματοδότηση της έννοιας φτώχεια στις βενετοκρατούμενες ελληνικές περιοχές. Όροι και ορολογία • Πηγές για τη μελέτη του φαινομένου της φτώχειας στις βενετοκρατούμενες ελληνικές περιοχές • Κοινωνικές και οικονομικές δομές και το φαινόμενο της φτώχειας κατά την περίοδο της Βενετοκρατίας • Συλλογικότητες (αστικές κοινότητες, αδελφότητες, συντεχνίες) και διαχείριση του φαινομένου της φτώχειας • Ασθένεια και φτώχεια • Παιδική ηλικία και φτώχεια • Νοσοκομειακή περίθαλψη και φτώχεια • Σιταποθήκες, ενεχυροδανειστήρια κ.ά. και ο ρόλος του στη διαχείριση του φαινομένου της φτώχειας • Σύνοψη μαθήματος

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class 3) Επίσκεψη στην αίθουσα ψηφιακής διδασκαλίας. Επίσκεψη στη βιβλιοθήκη και εξοικείωση των φοιτητών με τον ΟΡΑC του ΕΚΠΑ.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	20
	Σύντομες ατομικές εργασίες εξάσκησης	28
	Αυτοτελής Μελέτη	51
	Σύνολο Μαθήματος	138
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Γλώσσα Αξιολόγησης: Ελληνική (ή αγγλική για τους φοιτητές Erasmus)</p> <p>Μέθοδος αξιολόγησης: Προφορική εξέταση με ερωτήσεις σύντομης απάντησης και ερωτήσεις ανάπτυξης.</p> <p>Για τον τρόπο αξιολόγησης, οι φοιτητές ενημερώνονται από το πρώτο μάθημα. Επιπλέον, γίνεται ανάρτηση σχετικών ανακοινώσεων στην ηλεκτρονική τάξη.</p> <p>Τα κριτήρια αξιολόγησης και η εξεταστέα ύλη είναι αναρτημένα στην ηλεκτρονική τάξη.</p>	

Βιβλιογραφία

- Δικαίος, Κ. (επιμ.). *Ιστορία Κοινωνικής Πολιτικής*, Αθήνα 2010
- Jütte, R. *Poverty and Deviance in Early Modern Europe*, Cambridge 1996
- Κωσταντινίδου, Κ. «Θεσμοί κοινωνικής πρόνοιας στην ελληνοβενετική Ανατολή», στο Χρ.Α. Μαλτέζου (επιμ.), *Βενετοκρατούμενη Ελλάδα. Προσεγγίζοντας την ιστορία της*, τ. Α, Αθήνα και Βενετία 2010, 187-210.
- _____. *Για τους στρατιώτες, τους φτωχούς και τα αθώα βρέφη. Νοσοκομειακή πολιτική στη βενετική Κέρκυρα (17ος-18ος αι.)*, Αθήνα 2012
- Μαλτέζου, Χρ. Α. (επιμ.). *Πλούσιοι και Φτωχοί στην κοινωνία της ελληνολατινικής Ανατολής*, Βενετία 1998

Παπαδία-Λάλα, Α. «Οι 'φτωχοί' στις βενετοκρατούμενες ελληνικές περιοχές. Ορολογία, αντιλήψεις, πραγματικότητες», στο Χρ.Α. Μαλτέζου (επιμ.), *Πλούσιοι και Φτωχοί στην κοινωνία της ελληνολατινικής Ανατολής*, Βενετία 1998, 91-99.

Π 88. Σύγχρονη Ελληνική Πολιτική Ιστορία

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 88	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Σύγχρονη Ελληνική Πολιτική Ιστορία. Το ελληνικό πολιτικό σύστημα, 1929-1967		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	13	5,5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, μη σεμιναριακό κατεύθυνσης Ιστορίας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH271/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα εξετάζει την εξέλιξη του ελληνικού πολιτικού συστήματος κατά την περίοδο από την Παγκόσμια Οικονομική Κρίση και τη χρεωκοπία της χώρας (1932) έως την επιβολή της δικτατορίας των συνταγματαρχών (1967). Αναλύονται οι πολιτικές δυνάμεις και οι μετεξελίξεις τους, τα αίτια της πτώσης της δημοκρατίας το 1936, η διενέργεια των μεταπολεμικών εκλογών, η αναζήτηση νέων κατευθύνσεων και αναπτυξιακών στρατηγικών στη μεταπολεμική εποχή, η επιρροή διεθνών ιδεολογικών τάσεων, η επιρροή του εμφυλίου πολέμου και η μετεμφυλιακή πραγματικότητα, τα αίτια της πτώσης της δημοκρατίας το 1967. Επιπλέον, εξετάζονται οι συγκλίσεις και αποκλίσεις του ελληνικού πολιτικού συστήματος με τα αντίστοιχα δυτικοευρωπαϊκά της μεταπολεμικής εποχής, με έμφαση στη Γαλλία και την Ιταλία.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- γνωρίζουν τα βασικά γεγονότα της ελληνικής πολιτικής ιστορίας σε μια περίοδο κατά την οποία σημειώθηκαν μεγάλες πολιτικές αναταράξεις (επιβολή δύο δικτατοριών, πόλεμος και κατοχή) και παράλληλα η χώρα σταδιακά υπερέβη μια τεράστιας έκτασης κρίση που ανακυκλώθηκε από το 1932 έως το 1949, για να εισέλθει σε μια περίοδο ανάπτυξης και ένταξης στη Δύση
- παρακολουθούν την επιρροή των οικονομικών κρίσεων και των αναπτυξιακών δυναμικών στην άνοδο και την πτώση των πολιτικών δυνάμεων
- ερμηνεύουν την επιρροή της ιδεολογίας και των νέων μεθόδων διακυβέρνησης στην άνοδο και την πτώση των πολιτικών δυνάμεων
- αντιλαμβάνονται τη σημασία της προσαρμογής της χώρας στις νέες μεθοδολογίες διακυβέρνησης που αναδύονται την εποχή αυτή, πρωτίστως στις αρχές του παρεμβατικού κράτους
- παρακολουθούν και ερμηνεύουν την εξέλιξη της κρίσης νομιμοποίησης της δεκαετίας του 1930, του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου και του Ψυχρού Πολέμου στην εσωτερική ελληνική πολιτική σκηνή

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγικά: δυναμικές του ελληνικού πολιτικού συστήματος έως το 1932 και η επιρροή της βενιζελικής μεταρρύθμισης καθώς και του Εθνικού Διχασμού
- Η χρεωκοπία του 1932 και η αναβίωση του Εθνικού Διχασμού, 1933-35
- Η διατύπωση κριτικής στο πολιτικό σύστημα, 1932-36: Γιώργος Θεοδοκάς, Γεώργιος Παπανδρέου και Παναγιώτης Κανελλόπουλος
- Η αποτυχία του ελληνικού πολιτικού συστήματος: επιβολή της δικτατορίας του Μεταξά, το καθεστώς και οι επιδράσεις του
- Τα χρόνια της Κατοχής: άνοδος δύο νέων πολιτικών δυνάμεων – ΕΑΜ και αστοί ριζοσπάστες
- Οι μετακατοχικές εξελίξεις: από τα Δεκεμβριανά στις εκλογές του 1946 και τον εμφύλιο πόλεμο
- Ο εμφύλιος πόλεμος, η αμερικανική παρέμβαση και το Σχέδιο Μάρσαλ: μετεμφυλιακές θεσμικές αλλοιώσεις και το πρόβλημα της προσαρμογής στη νέα δυτική διακυβέρνηση
- Οι κεντρικές κυβερνήσεις, 1950-52 και η σταθεροποίηση της οικονομίας
- Η κυβέρνηση του Ελληνικού Συναγερμού: η πρωτόλεια μορφή της μετεμφυλιακής Δεξιάς και η είσοδος στην ανάπτυξη
- Η περίοδος της κυριαρχίας του Κ. Καραμανλή: ίδρυση της ΕΡΕ, οικονομικές εξελίξεις και η Σύνδεση με την ΕΟΚ, 1955-63
- Η περίοδος της κυριαρχίας του Κ. Καραμανλή: επιδράσεις στο πολιτικό σύστημα, το σοκ των εκλογών του 1958 και η αποτυχημένη πρόταση για συνταγματική μεταρρύθμιση
- Άνοδος και πτώση της Ένωσης Κέντρου, 1961-1965
- Η πορεία προς τη δικτατορία

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗ	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Παρακολούθηση παραδόσεων	39
	Μελέτη κατά τη διάρκεια του εξαμήνου (για την παρακολούθηση των παραδόσεων)	39
	Μελέτη για τις εξετάσεις	60
	Σύνολο μαθήματος (25 ώρες φόρτου ανά πιστωτική μονάδα)	138
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση	

Βιβλιογραφία

Νικολακόπουλος, Η. *Η καχεκτική δημοκρατία: κόμματα και εκλογές, 1946-1967*, Αθήνα 2001

Χατζηβασιλείου, Ε. *Ελληνικός φιλελευθερισμός: το ριζοσπαστικό ρεύμα, 1932-1979*, Αθήνα 2010

II 135. Νεότερη Ελληνική Ιστορία.

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	II 135	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Νεότερη Ελληνική Ιστορία. Η Ελλάδα στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο: Κατοχή, Αντίσταση, Απελευθέρωση		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις – Διαλέξεις προσκεκλημένων ειδικών στο γνωστικό πεδίο	3	5,5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, μη σεμιναριακό κατεύθυνσης Ιστορίας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH663/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος αποτέλεσε μία από τις κεντρικές ιστορικές εμπειρίες του εικοστού αιώνα σε πλανητικό επίπεδο, στην Ευρώπη και στην Ελλάδα. Το μάθημα προσεγγίζει τις συνθήκες στην κατεχόμενη Ελλάδα σε σύγκριση με την υπόλοιπη υπό ναζιστική κατοχή Ευρώπη, καθώς και τις κοινωνικές και πολιτικές αλλαγές που συνέβησαν στον ελληνικό χώρο κατά τη διάρκεια της Κατοχής. Θίγει επίσης ζητήματα που αφορούν τη θέση του πολέμου, της Κατοχής και της Αντίστασης στη συλλογική μνήμη και τη δημόσια ιστορία.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:

- έχουν αποκτήσει βασικές γνώσεις για τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο
- γνωρίζουν τις σημαντικότερες πτυχές της ιστορίας της Κατοχής στην Ελλάδα (την οικονομική αποδιάρθρωση και την πείνα, την πολιτική των κατοχικών δυνάμεων και την τρομοκρατία σε βάρος του άμαχου πληθυσμού, την εξόντωση των ελλήνων Εβραίων, το πολύπτυχο φαινόμενο του δωσιλογισμού, την ανάπτυξη του κινήματος της Αντίστασης, τις εμφύλιες συγκρούσεις στη διάρκεια της Κατοχής, τα Δεκεμβριανά και τις συνάφειες ανάμεσα στην περίοδο της Κατοχής και σε εκείνη του ελληνικού εμφύλιου πολέμου)
- έχουν εισαχθεί στην πλούσια βιβλιογραφία που έχει παραχθεί κατά τις τελευταίες δεκαετίες στην Ελλάδα και διεθνώς, καθώς και στην ποικιλομορφία και τις ιδιαιτερότητες των ιστορικών πηγών που έχουν χρησιμοποιηθεί
- γνωρίζουν βασικές όψεις της ιστοριογραφικών συζητήσεων γύρω από την υπό εξέταση περίοδο

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Ανάπτυξη διεπιστημονικής προσέγγισης
- Κατανόηση του δημόσιου ρόλου της ιστορίας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Ναζισμός, φασισμός, πόλεμος: σκιαγραφώντας το ιστορικό πλαίσιο και τις ερμηνευτικές κατευθύνσεις
- Ένα «δύσκολο παρελθόν». Ιστοριογραφία, δημόσια ιστορία και μνήμη της δεκαετίας του 1940
- Ο ελληνο-ιταλικός πόλεμος, η γερμανική εισβολή και η πρώτη περίοδος της Κατοχής. «Το οργανωμένο χάος»: ζώνες κατοχής και κατοχική διακυβέρνηση

- Η αποδιάρθρωση της οικονομίας. Ο λιμός
- Οικονομικές πολιτικές για την κατεχόμενη Ελλάδα. Επιχειρηματικές δραστηριότητες και μαύρη αγορά. Καταναγκαστική εργασία: εργάτες του Τρίτου Ράιχ, εργάτες στο Τρίτο Ράιχ
- Η εξόντωση των ελλήνων Εβραίων. Οι έλληνες Εβραίοι και η τελική λύση. Η Σοά στην ελληνική ιστοριογραφία
- Αντίσταση: Αλληλεγγύη για την επιβίωση. Οι οργανώσεις της Αντίστασης. Νέοι και γυναίκες εισβάλλουν στο πολιτικό πεδίο. Πόλεις και ύπαιθρος. Η ένοπλη αντίσταση. Θεσμοί λαϊκής διακυβέρνησης
- Οι «άλλοι» Έλληνες. Εθνοτικές ταυτότητες στην Κατοχή
- Δωσιλογισμός: ένα πολύπτυχο φαινόμενο. Πολιτικές, οικονομικές, ιδεολογικές διαστάσεις του δωσιλογισμού στην κατεχόμενη Ελλάδα
- Η λογική της βίας και της τρομοκρατίας: 1943-1944. Τα αντίποινα και οι μαζικές σφαγές
- Οι εμφύλιες συγκρούσεις στη διάρκεια της Κατοχής
- Δεκέμβρης 1944: τέλος και αρχή;

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class 3) Οπτικοακουστικό υλικό και ψηφιοποιημένο αρχαικό υλικό αναρτημένο στο διαδίκτυο	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας ή/και σύντομες προαιρετικές εργασίες	50
	Αυτοτελής Μελέτη	49
	Σύνολο Μαθήματος	138
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	I. Γραπτή τελική εξέταση	

Βιβλιογραφία

- Βαν Μπουσχότεν, Ρ. *Ανάποδα χρόνια. Συλλογική μνήμη και ιστορία στο Ζιάκα Γρεβενών 1900-1950*, Αθήνα 1997
- Βαρών-Βασάρ, Ο. *Η ενηλικίωση μιας γενιάς. Νέοι και νέες στην Κατοχή και στην Αντίσταση*, Αθήνα 2009
- Βόγλης, Π. *Η ελληνική κοινωνία στην Κατοχή 1941-1944*, Αθήνα 2010
- Δορδανός, Σ. *Έλληνες εναντίον Ελλήνων. Ο κόσμος των Ταγμάτων Ασφαλείας στην κατοχική Θεσσαλονίκη 1941-1944*, Θεσσαλονίκη 2006
- Mazower, M. *Στην Ελλάδα του Χίτλερ. Η εμπειρία της Κατοχής*, μτφρ. Κ. Κουρεμένος, Αθήνα 1994
- Μπενβενίστε, Ρ. *Αυτοί που επέζησαν. Αντίσταση, εκτόπιση, επιστροφή. Θεσσαλονικείς Εβραίοι στη δεκαετία του 1940*, Αθήνα 2014
- Τζούκας, Β. *Οι οπλαρχηγοί του ΕΔΕΣ στην Ήπειρο 1942-44. Τοπικότητα και πολιτική ένταξη*, Αθήνα 2013
- Φλάισερ, Χ. *Στέμμα και σβάστικα. Η Ελλάδα της Κατοχής και της Αντίστασης 1941-1944 (2 τόμοι)*, Αθήνα 1989
- Χαραλαμπίδης, Μ. *Η εμπειρία της Κατοχής και της Αντίστασης στην Αθήνα*, Αθήνα 2012
- Χατζηιωσήφ, Χρ. (επιμ.). *Ιστορία της Ελλάδας του 20ού αιώνα. Τ. Γ1-Γ2: Β' Παγκόσμιος Πόλεμος 1940-1945 Κατοχή-Αντίσταση*, Αθήνα 2007

Μαθήματα Κορμού (ΕΕ)

Π 11. Αρχαία Ιστορία Β΄

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 11	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αρχαία Ιστορία: Υστεροκλασικοί και ελληνιστικοί χρόνοι		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κορμού, υποχρεωτικό και για τις δύο κατευθύνσεις		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με εξέταση σε αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH538/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Πρόκειται για βασικό εισαγωγικό μάθημα στην Αρχαία Ιστορία. Η ύλη του μαθήματος στοχεύει στην εισαγωγή των σπουδαστών σε θέματα της ιστορίας του 4ου αιώνα και των ελληνιστικών χρόνων. Φέρνει τους φοιτητές σε επαφή με θέματα της πολιτικής, κοινωνικής και οικονομικής ιστορίας, καθώς επίσης με ζητήματα θεσμών και με θρησκευτικά και πολιτιστικά φαινόμενα. Τέλος, στόχος του μαθήματος είναι η σύνδεση των διαφόρων πρωτογενών πηγών (γραμματειακών, επιγραφών, νομισμάτων και παπύρων) με την ιστορία και η εξοικείωση των φοιτητών με την άντληση πληροφοριών από αυτές τις πηγές και με την αξιολόγησή τους. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:

- έχουν κατανοήσει τα βασικά γεγονότα και τα σύνθετα φαινόμενα αυτής της ιστορικής περιόδου
- εντοπίζουν και αναλύουν τις μεταβολές-εξελίξεις της ελληνιστικής περιόδου σε σχέση με την προηγούμενη κλασική σε επίπεδο πολιτειακό, κοινωνικό, οικονομικό, θρησκευτικό
- μπορούν να τοποθετούν τις εξελίξεις αυτές στο ιστορικό τους πλαίσιο και να τις ερμηνεύουν
- έχουν γνώση των βασικών πρωτογενών πηγών της ιστορικής περιόδου και των μεθόδων με τις οποίες τις προσεγγίζουμε

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη εργασία
- Άσκηση κριτικής ικανότητας
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Οι πηγές: Γραμματειακές πηγές, επιγραφές, πάπυροι, νομίσματα
- Ο σύντομος 4ος αιώνας: Η ηγεμονία της Σπάρτης. Το τέλος της Σπαρτιατικής ηγεμονίας και η σύντομη ηγεμονία της Θήβας. Η άνοδος της Μακεδονίας
- Οι δημιουργοί του ελληνιστικού κόσμου: Η εκστρατεία του Αλέξανδρου, οι κατακτήσεις και η

<p>διαχείριση των κατακτημένων περιοχών. Η εποχή των Διαδόχων.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι βασικοί πυλώνες: Τα βασίλεια των Πτολεμαίων και των Σελευκιδών, τα βασίλεια των Αντιγονιδών και των Ατταλιδών, ο κόσμος των ελληνιστικών πόλεων και συμπολιτειών • Δομές, άνθρωποι και αντιλήψεις: Θεσμοί του ελληνιστικού κόσμου, δίκτυα σχέσεων, πληθυσμιακές ομάδες, κοινωνικές δομές και πραγματικότητες, θρησκευτικές αντιλήψεις, λατρείες • Η ανατροπή: Εμφάνιση και κυριαρχία των Ρωμαίων, οι συνέπειες των ρωμαϊκών κατακτήσεων

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις στο αμφιθέατρο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	38
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	48
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Προφορική ή γραπτή εξέταση - Ερωτήσεις σύντομης απάντησης (αφορούν γεγονότα και πρόσωπα). - Ερωτήσεις εμβάθυνσης και ανάλυσης (αφορούν θεσμούς και κοινωνικά φαινόμενα). - Ερωτήσεις κατανόησης πηγών σχετικών με την εποχή.	

Βιβλιογραφία

- Ανεζιρη, Σ. (επιμ.). *Ανθολόγιο. Επιλογή επιγραφών και παπύρων της ελληνιστικής και ρωμαϊκής περιόδου*, Αθήνα 2018
- Carlier, P. *Le IVe siècle grec jusqu'à la mort d'Alexandre*, Paris, μτφρ. Μ. Στεφάνου, Αθήνα 1995
- Lefèvre, F. *Histoire du monde grec antique*, μτφρ. Α. Κεφαλά, Αθήνα 2007
- Shipley, G. *The Greek World after Alexander (323-30 BC)*, μτφρ. Μ. Ζαχαριάδου, Αθήνα 1999
- Walbank, F.W. *The Hellenistic World*, μτφρ. Τ. Δαρβέρη, επιμ. Λ. Μυλωνόπουλου και Π. Νίγδελι, Θεσσαλονίκη 1993

Π 12. Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως Α'

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 12	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μεσαιωνική Ιστορία Δύσεως. Επισκόπησης της Μεσαιωνικής Ιστορίας της Δύσεως (5ος-15ος αι.)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κορμού, υποχρεωτικό και για τις δύο κατευθύνσεις		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH102/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:

- έχουν αποκτήσει επαφή και εξοικείωση με τη γενική ιστορική διαδρομή των μεσαιωνικών κοινωνιών του δυτικού ευρωπαϊκού χώρου
- έχουν εμπεδώσει τα βασικά χαρακτηριστικά των οικονομικών, κοινωνικών, πολιτικών και πολιτισμικών δομών και του μετασχηματισμού τους μέσα στους αιώνες
- έχουν εισαχθεί στις βασικές προβληματικές της ιστοριογραφίας για τον Μεσαίωνα

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις ακόλουθες ενότητες:

Πολιτικές και κοινωνικοοικονομικές δομές της Μεσαιωνικής Δύσεως (5ος-15ος αιώνες)

- Εισαγωγή. Χρονολογικά όρια. Γεωγραφική περιοχή. Υποπερίοδοι. Σημασία του Μεσαίωνα
- Η ρωμαϊκή Γαλατία τις παραμονές των βαρβαρικών επιδρομών. Διοίκηση. Δημοσιονομικά. Στρατός. Εκκλησία. Κοινωνικοοικονομική κατάσταση
- Οι Βάρβαροι τις παραμονές των επιδρομών. Κυριότεροι θεσμοί. Βαρβαρικά κρατίδια
- Φράγκοι. Μεροβίγγειοι (ως το 750). Οργάνωση. Διοίκηση. Δικαιοσύνη. Στρατός. Αρχές φεουδαρχικού συστήματος
- Καρολίδες (750-10ος αιώνα). Οργάνωση. Καρολίδεια αναγέννηση. Διαμελισμός καρολίγγειας αυτοκρατορίας. Συνθήκη του Verdun (843). Κοινωνικοοικονομική κατάσταση επί Καρολιδών
- Νέες επιδρομές (Ούγγρων, Νορμανδών, Σαρακηνών)
- Μεταρρυθμιστικές κινήσεις στους κόλπους της παπικής Εκκλησίας (Cluny - Γρηγοριανή). Η δράση των επαιτικών ταγμάτων. Το πρόβλημα της παγκόσμιας κυριαρχίας (dominium mundi). Ιδεολογία της αυτοκρατορίας
- Γερμανική αυτοκρατορία. Έριδα της περιβολής. Κονκορδάτο της Βορματίας
- Γαλλία. Καπετίδες. Οργάνωση του βασιλείου. Θεσμοί
- Αγγλία. Οργάνωση του βασιλείου. Εκατονταετής πόλεμος
- Επεκτατικές κινήσεις της παπικής εκκλησίας. Εποικισμός βορειοανατολικής Ευρώπης. Ανακατάκτηση (Reconquista) ιβηρικής χερσονήσου. Σταυροφορίες στους Αγίους Τόπους.

- Δημιουργία λατινικών κρατιδίων στην Ανατολική Μεσόγειο και εμφύτευση δυτικών θεσμών
- Κοινωνία και οικονομία στη Δύση ως το 13ο αιώνα. Κοινωνική διαστρωμάτωση. Ευγενείς. Αγρότες. Εδαφικό πριγκιπάτο. Χωροδεσποτεία. Εξέλιξη αστικού φαινομένου. Οργάνωση. Συντεχνίες. Ανάπτυξη και οργάνωση εμπορίου
 - Παιδεία. Πανεπιστήμια. Αγώνες στο πανεπιστήμιο της Bologna και στο Παρίσι. Πνευματική ζωή
 - Κοινωνικοοικονομική κρίση 14ου αιώνα. Συνέπειες
 - Ανάκαμψη 15ου αιώνα. Κοινωνία. Οικονομία. Πολιτική. Διαμόρφωση κρατών
 - Επίλογος

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις στο αμφιθέατρο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1. Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή ppt 2. Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της διαδικτυακής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	20
	Σύντομες ατομικές εργασίες εξάσκησης	18
	Αυτοτελής Μελέτη	48
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση	

Βιβλιογραφία

- David, N. *Η Εξέλιξη του Μεσαιωνικού Κόσμου, 312-1500, Κοινωνία, Διακυβέρνηση και Σκέψη στην Ευρώπη*, μτφρ. Μ. Τζιαντζή, Αθήνα 2013
- Le Goff, J. *Ο Πολιτισμός της Μεσαιωνικής Δύσης*, μτφρ. Ρ. Μπενβένιστε, Αθήνα 1993

II 21. Βυζαντινή Ιστορία Β'

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	II 21	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βυζαντινή Ιστορία. Ιστορία του βυζαντινού κράτους 1081-1453		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΑΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	Διαλέξεις	3	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κορμού, υποχρεωτικό και για τις δύο κατευθύνσεις		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH357		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η επισκόπηση της ιστορίας των τεσσάρων τελευταίων αιώνων του Βυζαντίου (1081-1453). Θα δοθεί έμφαση στη θέση του Βυζαντίου στη διεθνή σκηνή, στις ραγδαίες γεωπολιτικές αλλαγές και στα τρία του μέτωπα, στο ρόλο της Κωνσταντινούπολης ως πολυπολιτισμικού κέντρου και ως κέντρου διεθνούς εμπορίου, στην ιταλική οικονομική διεξόδου στην ανατολική Μεσόγειο, στη διάβρωση και υπονόμευση της οικονομικής ζωής της αυτοκρατορίας, στον σταδιακό θρησκευτικό και πολιτισμικό μετασχηματισμό της βυζαντινής Μικράς Ασίας, στις γενικότερες εξελίξεις στον μεσαιωνικό κόσμο.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:

- γνωρίζουν την πολιτική, κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ιστορία της περιόδου 1081-1454
- θα έχουν επαρκή γνώση των πηγών και της βασικής βιβλιογραφίας για την κατανόηση της περιόδου
- θα είναι εξοικειωμένοι με όλες τις δυνάμεις που βρέθηκαν στο ιστορικό προσκήνιο του Βυζαντίου

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Εισαγωγή στον ύστερο βυζαντινό κόσμο, στις κύριες χρονικές τομές, στον γεωγραφικό χώρο, στα γεγονότα-σταθμούς, στις δημογραφικές εξελίξεις, στην αιφνίδια κλιματική αλλαγή και στις επιπτώσεις της, στις εμβληματικές προσωπικότητες
- Η θέση του Βυζαντίου στη διεθνή σκηνή, τα τρία "θερμά" μέτωπα (Δύση, Βαλκάνια, Μικρά Ασία), οι γεωπολιτικές αλλαγές και η γεωστρατηγική του κράτους
- Η βυζαντινή κοινωνία στην εξελικτική της πορεία
- Κοινωνικές και εθνοτικές ομάδες στην Κωνσταντινούπολη των Κομνηνών και των Παλαιολόγων
- Η πολιτισμική ζωή, οι εκπαιδευτικοί θεσμοί, η ποιότητα της μόρφωσης και οι προτεραιότητές της, η βυζαντινή συλλογική ταυτότητα
- Αποκρυφισμός, αιρέσεις, αστρολογία, ειδωλολατρικές εκφάνσεις
- Κρατικός μηχανισμός και αυλικά αξιώματα

- Οικονομία

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις στο αμφιθέατρο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	20
	Σύντομες ατομικές εργασίες εξάσκησης	28
	Αυτοτελής Μελέτη	38
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση. Ερωτήσεις ανάπτυξης δοκιμίων	

Βιβλιογραφία

Ahrweiler, H. *Η πολιτική ιδεολογία της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας*, Αθήνα 1988

Angold, M. *Η Βυζαντινή αυτοκρατορία από το 1025 έως το 1204. Μία πολιτική ιστορία*, Αθήνα 2008

Λαΐου, Α. *Η αγροτική κοινωνία στην ύστερη βυζαντινή εποχή*, Αθήνα 1987

Laiou, A. Morisson, C. *Η Βυζαντινή οικονομία*, Αθήνα 2011

Nicol, D. *Οι τελευταίοι αιώνες του Βυζαντίου. 1261-1453*, Αθήνα 1996

Βρυώνης, Σπ. *Η παρακμή του Μεσαιωνικού Ελληνισμού της Μικράς Ασίας και η διαδικασία του εξισλαμισμού (11ος έως 15ος αιώνας)*, Αθήνα 1996

Π 14. Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Α'

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 14	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία. Εισαγωγή στην ιστορία της Ευρώπης κατά την περίοδο 1789-1989		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κορμού, υποχρεωτικό και για τις δύο κατευθύνσεις		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH480/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:

- έχουν μάθει και κατανοήσει τις βασικές διαδικασίες μετασχηματισμού της δυτικής/βορειοδυτικής Ευρώπης από τη Γαλλική Επανάσταση και μετά και της απήχσής τους στο σύνολο της ευρωπαϊκής ηπείρου (εκβιομηχάνιση, αστικοποίηση, εκδημοκρατισμός, συγκρότηση εθνικών κρατών, αποικιοκρατία)
- κατανοούν και ερμηνεύουν κομβικά γεγονότα της νεότερης ευρωπαϊκής ιστορίας όπως η Γαλλική Επανάσταση, οι επαναστάσεις του 1848, οι δύο παγκόσμιοι πόλεμοι, η Οκτωβριανή Επανάσταση
- μπορούν να εντάξουν επιμέρους ιστορικές εξελίξεις σε μεμονωμένες ευρωπαϊκές χώρες στο ευρύτερο ιστορικό τους πλαίσιο
- κατανοούν τα κοινά στοιχεία αλλά και τις ιδιαιτερότητες-διαφορές της ιστορικής πορείας των ευρωπαϊκών χωρών - στα πεδία της οικονομίας, της πολιτικής και της κοινωνίας.
- κατανοούν τα σύγχρονα χαρακτηριστικά της Ευρώπης μέσα από τη σύνδεσή τους με τις διαδικασίες μετασχηματισμού από τον ύστερο 18ο αιώνα και εξής
- μπορούν να εντάξουν φαινόμενα και διαδικασίες της ευρωπαϊκής στην παγκόσμια ιστορία, καθώς και να προσλαμβάνουν την ευρωπαϊκή ως τμήμα της παγκόσμιας ιστορίας σε όλα τα επίπεδα και εμφανέστερα μέσω της ιστορίας της ευρωπαϊκής εξάπλωσης στον εξω-ευρωπαϊκό κόσμο

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη Εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Επισκόπηση της ευρωπαϊκής ιστορίας από τη Γαλλική Επανάσταση μέχρι το τέλος του Ψυχρού Πολέμου, με έμφαση στην περίοδο έως την έναρξη του Δεύτερου Παγκόσμιου Πολέμου:

- Εισαγωγή: Έννοιολόγηση-ιστορικότητα όρων Ευρώπη και νεότερη ιστορία. Στοιχεία μεσαιωνικής και πρώιμης νεότερης ευρωπαϊκής Ιστορίας, 7ος-18ος αι.
- Βιομηχανική Επανάσταση, οικονομία και ευρωπαϊκές κοινωνίες, τέλη 18ου αι.-μέσα 19ου αι.
- Γαλλική Επανάσταση, Ναπολεόντειοι Πόλεμοι, Συνέδριο Βιέννης και «Ιερά Συμμαχία»

- Ιδεολογία και πολιτική κατά το α΄ μισό του 19ου αιώνα – Επαναστατικά κινήματα 1820-1848
- Εθνικισμός: Απαρχές, έννοιες και πρώιμες εκφάνσεις του (-1850), Ιταλική και γερμανική ενοποίηση, εθνικά ζητήματα 1850-1914
- Δημογραφικά δεδομένα, αστικοποίηση και μετανάστευση κατά τον 19ο αιώνα. Τεχνολογία, εκβιομηχάνιση και οικονομία, 1850-1914
- Ευρωπαϊκές κοινωνίες, 1850-1914: ευγενείς, αστοί, αγρότες, εργάτες, γυναίκες
- Προς μια φιλελεύθερη, κοινοβουλευτική και δημοκρατική Ευρώπη (1848-1914). Εκλογικό δικαίωμα, πολιτεύματα, συνδικαλισμός και σοσιαλιστικό κίνημα
- Αποικιοκρατία: Διαστάσεις, μορφές, κίνητρα και φορείς. Επιδράσεις στη μητροπολιτική Ευρώπη και στον αποικιοκρατούμενο κόσμο
- Διεθνής πολιτική και διπλωματία 1871-1914. Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος (1914-1918) – Συνθήκες ειρήνης/συνέπειες Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου
- Κρίση, αμφισβήτηση και πολιτικές ανατροπές στη μεσοπολεμική Ευρώπη. Οκτωβριανή επανάσταση στη Ρωσία (1917) και δημιουργία ΕΣΣΔ. Φασισμός, εθνικοσοσιαλισμός και αυταρχικά καθεστώτα
- Οικονομία, κοινωνία και διπλωματικές εξελίξεις στη μεσοπολεμική Ευρώπη. Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος
- Η μεταπολεμική Ευρώπη: Ψυχρός Πόλεμος, διπολισμός, από αποικιοποίηση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις στο αμφιθέατρο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	38
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	48
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γλώσσα: Ελληνικά (ή αγγλικά για τους φοιτητές Erasmus) Μέθοδοι: Γραπτές Εξετάσεις με ερωτήσεις ανάπτυξης. Οι μέθοδοι αξιολόγησης διαμορφώνονται με βάση τον υψηλότερο αριθμό των φοιτητών -τριών, τον προαιρετικό χαρακτήρα παρακολούθησης του μαθήματος και τη διαθεσιμότητα των αμφιθεάτρων. Οι φοιτητές ενημερώνονται για την ύλη των εξετάσεων μέσω της πλατφόρμας η-τάξη και για τον τρόπο εξέτασης ήδη κατά το πρώτο μάθημα.	

Βιβλιογραφία

- Berstein, S., Milza, P. *Ιστορία της Ευρώπης*, τομ. 2-3, Αθήνα 1997
- Burns, E. *Ευρωπαϊκή Ιστορία. Ο Δυτικός Πολιτισμός: Νεότεροι Χρόνοι*, τομ. 2, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2006
- Davies, N. *Ιστορία της Ευρώπης*, 2 τόμοι, Αθήνα 2009/2010
- Duby, G. *Παγκόσμιος Ιστορικός Άτλας*, Αθήνα 2006
- Hobsbawm, E.J. *Η εποχή των Επαναστάσεων, 1789-1848*, Αθήνα 1997
- _____. *Η εποχή του Κεφαλαίου, 1848-1875*, Αθήνα 1996
- _____. *Η εποχή των Αυτοκρατοριών, 1875-1914*, Αθήνα 2000
- _____. *Η εποχή των άκρων. Ο σύντομος 20ός αιώνας, 1914-1991*, Αθήνα 2002
- Ράπτης, Κ. *Γενική Ιστορία της Ευρώπης*, τομ. Β΄, Πάτρα 2000
- Roberts, J.M. *The Penguin History of Europe*, Λονδίνο 1997

II 18. Νεότερη Ελληνική Ιστορία Α΄

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	II 18	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Νεότερη Ελληνική Ιστορία. Η συγκρότηση του ελληνικού κράτους (1830-1910)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κορμού, υποχρεωτικό και για τις δύο κατευθύνσεις		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH353/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα εισάγει τους φοιτητές στις κύριες πολιτικές, κοινωνικές και πολιτισμικές εξελίξεις που σημάδεψαν τον πρώτο αιώνα της ζωής του ελληνικού κράτους, από την επίτευξη της ανεξαρτησίας του έως το 1910, οπότε εισέρχεται σε μια νέα φάση εσωτερικών και διεθνών συνθηκών.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:

- γνωρίζουν τις σημαντικότερες πτυχές της ελληνικής ιστορίας του δέκατου ένατου και των αρχών του εικοστού αιώνα: πώς συγκροτήθηκαν και πως εξελίχθηκαν οι θεσμοί, το πολιτικό σύστημα και οι πολιτικές δυνάμεις του κράτους, πώς διαμορφώθηκαν οι κοινωνικές σχέσεις και οι κοινωνικές τάξεις, πώς αναπτύχθηκαν οι πόλεις και το αστικό δίκτυο, ποιοι ήταν οι βηματισμοί της οικονομίας, ποια η κοινωνική και παραγωγική λειτουργία του αγροτικού χώρου, ποιες διεργασίες επηρέασαν την εξέλιξη του πληθυσμού, ποιος ήταν ο ρόλος και οι φορείς διαμόρφωσης και διάδοσης της εθνικής ιδεολογίας, ποιες οι ευρύτερες ιδεολογικές ζυμώσεις της εποχής
- είναι σε θέση να εντάσσουν τις ιστορικές διεργασίες που εξετάστηκαν στο ευρωπαϊκό και το βαλκανικό πλαίσιο τους
- κατανοούν την ιστορία της συγκρότησης του ελληνικού κράτους εντός του ευρύτερου ιστορικού πλαισίου διαμόρφωσης των εθνικών κρατών
- γνωρίζουν βασικές όψεις της ιστοριογραφικών συζητήσεων γύρω από την υπό εξέταση περίοδο και τις ειδικότερες θεματικές ενότητες
- προσεγγίζουν και αναλύουν πηγές της υπό εξέταση ιστορικής περιόδου

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Ανάπτυξη διεπιστημονικής προσέγγισης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Το γενικό περίγραμμα της περιόδου 1830-1923. Ζητήματα περιοδολόγησης. Το σχήμα της ιστοριογραφικής εξέλιξης της σχετικής με την ιστορία της νεότερης και σύγχρονης Ελλάδας: Ζητήματα περιοδολόγησης – συμβατικές χρονικές τομές – Ο «μακρός 19ος αιώνας» – Η έννοια της «νεωτερικότητας» – Το σχήμα της ιστοριογραφικής εξέλιξης της σχετικής με την ιστορία της νεότερης και σύγχρονης Ελλάδας – Οι περίοδοι στις οποίες εξελίσσεται η ιστοριογραφία του νεότερου ελληνισμού από τα μέσα του 19ου αιώνα μέχρι σήμερα. – Κεντρικοί προβληματισμοί

και οπτικές προσέγγισης – Θεματικές περιοχές ιστοριογραφικής μελέτης

- *Το κράτος. Έννοιες και θεωρητικές προσεγγίσεις. Το εθνικό κράτος:* Τι είναι κράτος – Είδη κρατών – Η έννοια της κυριαρχίας – Κλασικές θεωρίες περί κράτους και κυριαρχίας – Κρατικά συστήματα και διεθνές πλαίσιο – Συγκροτημένο/συγκεντρωτικό κράτος – Μονοπωλιακή άσκηση εξουσίας – Έθνος. Θεωρητικές προσεγγίσεις
- *Η ανθρωπογεωγραφία του ελλαδικού χώρου:* Στοιχεία για τις πληθυσμιακές μεταβολές της περιόδου 1830-1923 – Πηγές της ιστορικής δημογραφίας – Οι πληθυσμιακές εξελίξεις στο ελληνικό κράτος – Η εξέλιξη των φυσικών ισοζυγίων – Χωρική κατανομή του πληθυσμού – Χαρακτηριστικά της κοινωνικής διάρθρωσης του αγροτικού χώρου – Φάσεις στη διαδικασία «δημογραφικής μετάβασης» – Μετανάστευση – Πόλεις
- *Το διεθνές πλαίσιο:* Η ευρωπαϊκή κοινωνία τον «μακρό 19ο αιώνα» – Η Γαλλική Επανάσταση, οι Ναπολεόντειοι Πόλεμοι, η Παλινόρθωση – Οι κληρονομίες της Γαλλικής Επανάστασης – Η βιομηχανική επανάσταση – Ιδεολογικά ρεύματα και ζυμώσεις – Το «Ανατολικό Ζήτημα» και οι Μεγάλες Δυνάμεις
- *Το «Ανατολικό Ζήτημα» και η Ελλάδα:* Φάσεις του «Ανατολικού Ζητήματος» και διαμόρφωση της ελληνικής πολιτικής – Αλυτρωτισμός και εξωτερική πολιτική – Η διττή υπόσταση του ελληνισμού: Έλληνες του βασιλείου, Έλληνες της Αυτοκρατορίας
- *Πολιτική και συγκρότηση κράτους, 1830-1910. Πολιτικές δομές και θεσμοί:* Πολιτική και συγκρότηση κράτους – Οθωνική περίοδος (απόλυτη μοναρχία, το Σύνταγμα του 1844, συνταγματική μοναρχία) – Βασιλεύουσα δημοκρατία (μεσοβασιλεία, το Σύνταγμα του 1864, η πολιτική του Γεωργίου Α΄) – Η τρικουπική περίοδος. Κοινωνία και πολιτική, εκσυγχρονιστικά έργα – Η χρεωκοπία του 1893, ο ελληνοτουρκικός πόλεμος του 1897 και η ήττα, η Διεθνής Οικονομική Επιτροπή – Η τομή του 1909 – Πολίτευμα, πολιτικές διαδικασίες, θεσμοί και κρατικός μηχανισμός – Η ιστοριογραφική συζήτηση για τις πελατειακές σχέσεις – Νέες κοινωνικές δυνάμεις και πολιτικές συλλογικότητες στον ύστερο δέκατο ένατο αιώνα, αστικότητα και μορφές δημόσιας κοινωνικότητας
- *Πολιτική και συγκρότηση κράτους, 1910-1920. Ανακατατάξεις και μεταμορφώσεις της πολιτικής σκηνής:* Το Σύνταγμα του 1911 – Οι βενιζελικές μεταρρυθμίσεις – Το «κοινωνικό ζήτημα» και οι ιδεολογικές ζυμώσεις μέχρι τους Βαλκανικούς Πολέμους – Νέα πολιτικά ερωτήματα και αναδιαμόρφωση των πολιτικών δυνάμεων
- *Γαιοκτητικές σχέσεις και αγροτικό ζήτημα:* Μορφές ιδιοκτησίας της γης, η εξέλιξη του γαιοκτητικού καθεστώτος – Κοινωνικές σχέσεις και κοινωνικές δυνάμεις στον αγροτικό χώρο – Αγροτικές μεταρρυθμίσεις 1835-1917
- *Όψεις της ελληνικής οικονομίας το 19ο αιώνα:* Τα γενικά χαρακτηριστικά της ελληνικής οικονομίας – Το διεθνές οικονομικό πλαίσιο – Οι ελληνικές τράπεζες – Ο δημόσιος δανεισμός – Η ελληνική βιομηχανία το 19ο αιώνα – Υποδομές και εκσυγχρονισμός – Ναυτιλία – Αγροτική οικονομία – Η εμφάνιση του κρατικού παρεμβατισμού στην ελληνική οικονομία
- *Μισθωτή εργασία και κοινωνικό ζήτημα:* Εργατικό κίνημα και κοινωνικοί αγώνες από τον δέκατο ένατο στον εικοστό αιώνα
- *Η ιστορία των γυναικών:* Οικογενειακές σχέσεις, ιδιωτική και δημόσια σφαίρα – Ο έμφυλος καταμερισμός της εργασίας – Η παρουσία των γυναικών στο δημόσιο χώρο – Γυναίκες και εθνικισμός στο γύρισμα του δέκατου ένατου αιώνα – Η φεμινιστική ιστοριογραφία

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Διαλέξεις στο αμφιθέατρο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class 3) Οπτικοακουστικό υλικό και ψηφιοποιημένο αρχειακό υλικό αναρτημένο στο διαδίκτυο	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	38
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	48
	Σύνολο Μαθήματος	125

Βιβλιογραφία

- Αρώνη-Τσίχλη, Κ. *Το σταφιδικό Ζήτημα και οι Κοινωνικοί Αγώνες. Πελοπόννησος 1893-1905*, Αθήνα 1999
- Βόγλη, Ε. «Έλληνες το γένος»: *Η ταυτότητα και η ιθαγένεια στο εθνικό κράτος των Ελλήνων, 1821-1844*, Ηράκλειο 2007
- Γαρδίκια, Κ., Κεχριώτης, Β., Λούκος, Χ., Λυριντζής, Χ., Μαρωνίτη, Ν. *Η συγκρότηση του ελληνικού κράτους. Διεθνές πλαίσιο, εξουσία και πολιτική τον 19ο αιώνα*, Αθήνα 2008
- Γιαννιτσιώτης, Γ. *Η κοινωνική ιστορία του Πειραιά. Η συγκρότηση της αστικής τάξης 1860-1910*, Αθήνα 2006
- Gallant, Th.W. *Νεότερη Ελλάδα. Από τον Πόλεμο της Ανεξαρτησίας μέχρι τις μέρες μας*, μτφρ. Γ. Σκαρβέλη, Αθήνα 2017
- Δερτιλής, Γ.Β. *Ιστορία του ελληνικού κράτους 1830-1920* (2 τόμοι), Αθήνα 2009
- Κωστής, Κ., Πετμεζάς, Σ. (επιμ.). *Η ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας τον 19ο αιώνα (1830-1914)*, Αθήνα 2006
- Λιάκος, Α. *Η ιταλική ενοποίηση και η Μεγάλη Ιδέα 1859-1862*, Αθήνα 1985
- Petrooulos, J. *Πολιτική και συγκρότηση κράτους στο ελληνικό βασίλειο (1833-1843)* (2 τόμοι), Αθήνα 1985
- Σκοπετέα, Έ. *Το «πρότυπο βασίλειο» και η Μεγάλη Ιδέα. Όψεις του εθνικού προβλήματος στην Ελλάδα (1830-1880)*, Αθήνα 1988

Υποχρεωτικά Μαθήματα Ειδίκευσης (ΕΕ)

Π 22. Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως Β'

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 22	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό ειδίκευσης, κατεύθυνσης Ιστορίας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH679/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:

- έχουν κατανοήσει τις βαθύτερες δομές της μεσαιωνικής Δ. Ευρώπης και του μεσαιωνικού πολιτισμού
- έχουν εξοικειωθεί με ιστορικά μεθοδολογικά εργαλεία και δευτερογενή βιβλιογραφία σχετικά με το θέμα, καθώς και με μεθοδολογικά εργαλεία της ιστορικής και θρησκευτικής ανθρωπολογίας, της κοινωνικής ιστορίας και της μικροϊστορίας
- έχουν αξιοποιήσει πρωτογενείς πηγές στη λατινική γλώσσα
- έχουν ενθαρρυνθεί για περαιτέρω ερευνητική δραστηριότητα στον ευρύτερο τομέα των μεσαιωνικών σπουδών
- έχουν εμβαθύνει σε διεπιστημονικές προσεγγίσεις

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Αυτόνομη εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Πρωταρχικό αντικείμενο μελέτης αποτελεί η διαδικασία αστικοποίησης του δυτικοευρωπαϊκού χώρου κατά τους μεσαιωνικούς χρόνους και η προώθηση των εξουσιαστικών μηχανισμών από τους εκκλησιαστικούς φορείς στους αστικούς παράγοντες. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στον ρόλο του θρησκευτικού στοιχείου, ορθόδοξου και ετερόδοξου, κατά την περίοδο του ύστερου Μεσαίωνα (13ος-15ο αι.) και στη συμβολή του στη διαμόρφωση του δυτικού αστικού ευρωπαϊκού πολιτισμού. Ως εκ τούτου, οι διαλέξεις θα κινηθούν θεματικά σε ζητήματα που άπτονται του "διαλόγου" μεταξύ θρησκευτικού, κοινωνικού και πολιτικού στην ευρεία γεωγραφική περιοχή της δυτικής Ευρώπης, αλλά με ιδιαίτερη επικέντρωση στη γαλλική περίπτωση, καθώς αποτελεί τη χαρακτηριστικότερη έκφραση των υστερομεσαιωνικών εξελίξεων

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Εισαγωγική διάλεξη
- Η ανάδυση των πόλεων
- Το θρησκευτικό υπόβαθρο του Μεσαίωνα
- Φτώχεια και εκκλησιαστική φιλανθρωπία
- Η φιλανθρωπία στις νέες αστικές συνθήκες
- Οι Επαίτες: Φραγκισκανοί και Δομινικανοί εντός της μεσαιωνικής πόλης
- Φιλανθρωπία και η φροντίδα για τους λεπρούς
- Αστικό κοινωνικό περιθώριο και δυτική "διωκτική κοινωνία": φτωχοί, λεπροί, αιρετικοί
- Ευαγγελικές αιρέσεις του ύστερου Μεσαίωνα: μια κοινωνική προσέγγιση
- Χιλιασμός και κοινωνική αμφισβήτηση της θεσμοθετημένης εξουσίας
- Ιερά Εξέταση: ένας προνεωτερικός μηχανισμός αστυνόμευσης τους αποκλίνοντος θρησκευτικού υποκειμένου
- Εκκλησιαστικό δίκαιο και πολιτική θεωρία
- Προετοιμάζοντας τη Μεταρρύθμιση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις στο αμφιθέατρο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	38
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	48
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Συμμετοχή στο μάθημα Γραπτή τελική εξέταση	

Βιβλιογραφία

- Γιαντσή, Ν. *Ο φτωχός ανάμεσα στην Εκκλησία και την Πόλη: η αστική φιλανθρωπία στη Δυτική Ευρώπη κατά τον Μεσαίωνα*, Αθήνα 2011
- Bloch, M. *Η φεουδαλική κοινωνία: η διαμόρφωση των σχέσεων εξάρτησης, οι τάξεις και η διακυβέρνηση των ανθρώπων*, Αθήνα 1987
- Cohn, N. *Αγώνες για την έλευση της χιλιετούς βασιλείας του Θεού. Επαναστάτες χιλιαστές και μυστικιστές αναρχικοί του Μεσαίωνα*, Θεσσαλονίκη 1999

Π 30. Ιστορία Νέου Ελληνισμού Β΄

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 30	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ιστορία Νέου Ελληνισμού Β. Ιστορίας των βενετοκρατούμενων ελληνικών περιοχών (13ος-18ος αι.)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	Διαλέξεις	3	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό ειδίκευσης, κατεύθυνση Ιστορίας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/modules/document/?course=ARCH172		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι η μελέτη της ιστορίας των βενετοκρατούμενων ελληνικών περιοχών (13ος-18ος αι.): πολιτικό περιβάλλον, ιδεολογία, διοικητικοί θεσμοί και εκκλησιαστική πολιτική, κοινωνική διαστρωμάτωση και συσσωματώσεις, οικονομικές δραστηριότητες, πολιτισμικός βίος.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- γνωρίσουν σφαιρικά την περίοδο της βενετικής κυριαρχίας στον ελληνικό χώρο (1204-1797) ως τμήμα της Ιστορίας του Νέου Ελληνισμού αλλά και της Βενετικής και ευρύτερα της Ευρωπαϊκής Ιστορίας
- κατανοήσουν τους ιδιόμορφους θεσμούς και τα σημαντικά πνευματικά-πολιτισμικά επιτεύγματα του ελληνικού χώρου κατά την υπό εξέταση περίοδο
- προσεγγίσουν τις πηγές, αρχειακές και άλλες, και τη βασική βιβλιογραφία της περιόδου
- έλθουν σε επαφή με θεωρητικούς προβληματισμούς της σύγχρονης ιστοριογραφίας για σειρά ζητημάτων
- κατακτήσουν μεθοδολογικά εργαλεία για την ιστορική προσέγγιση της περιόδου
- εξασκηθούν σε τεχνικές εκπόνησης μιας ιστορικής μελέτης

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Η ιστορία των ελληνικών περιοχών κατά την περίοδο της βενετικής κυριαρχίας, στο πλαίσιο της δυτικοευρωπαϊκής και της νεότερης ελληνικής ιστορίας
- Η οργάνωση του μαθήματος
- Βενετία και Ανατολή. Ιστορική εισαγωγή
- Η Βενετία και η Δ΄ Σταυροφορία
- Συνοπτική ιστορία των βενετοκρατούμενων ελληνικών περιοχών (1204-1797)
- Πηγές και βιβλιογραφία – Τα Αρχεία και οι Βιβλιοθήκες
- Φροντιστήριο αποδελτίωσης
- Το διοικητικό σύστημα στις βενετοκρατούμενες ελληνικές περιοχές
- Η εκκλησιαστική πολιτική στις βενετοκρατούμενες ελληνικές περιοχές

- Το γαιοκτητικό σύστημα στις βενετοκρατούμενες ελληνικές περιοχές. Φεουδαρχία και ελεύθερη ιδιοκτησία
- Η στρατιωτική οργάνωση στις βενετοκρατούμενες ελληνικές περιοχές
- Η πόλη και η κοινωνία της: Αστικές κοινότητες, ευγενείς και πολίτες. Λαός» και συντεχνίες. Κοινωνικές συγκρούσεις στην πόλη
- Η Κοινωνία της Υπαίθρου
- Η θέση των Εβραίων
- Η θέση της γυναίκας και του παιδιού
- Θεσμοί κοινωνικής πρόνοιας
- Κοσμικές και θρησκευτικές εορτές
- Η Οικονομία στις βενετοκρατούμενες ελληνικές περιοχές: Δημοσιονομικό σύστημα. Αγροτική Οικονομία. Μεταποίηση. Εμπόριο – Ναυτιλία
- Πνευματικό - πολιτισμικό περιβάλλον: Βιβλιοθήκες. Ακαδημίες. Ενδιαφέρον για την Ιστορία και την Αρχαιολογία
- Εκπαιδευτικοί μηχανισμοί: Σχολεία, δάσκαλοι, πανεπιστημιακή εκπαίδευση
- Πνευματικό - πολιτισμικό περιβάλλον: α) Κρητική Λογοτεχνία: Πρώιμη περίοδος. Η περίοδος της ακμής. β) Τέχνη: Αρχιτεκτονική - Γλυπτική - Μικροτεχνία - Ζωγραφική. γ) Μουσική
- Η ελληνική παροικία της Βενετίας
- Σύνοψη του μαθήματος

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις στο αμφιθέατρο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	38
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	48
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Ασκήσεις επί πηγών και βιβλιογραφίας, με τη συμμετοχή φοιτητών κατά τη διάρκεια του μαθήματος.</p> <p>Η αξιολόγηση των φοιτητών στηρίζεται κατά κύριο λόγο σε γραπτή εξέταση -και κατ' εξαίρεση σε προφορική εξέταση-, κατά τη διάρκεια των θεσπισμένων εξεταστικών περιόδων. Τα θέματα στα οποία καλούνται να απαντήσουν οι φοιτητές έχουν τον χαρακτήρα των ερωτήσεων σύντομης απάντησης και ερωτήσεων σχετικών με ιστορικά προβλήματα τα οποία τους τίθενται.</p> <p>Προϋπόθεση για τη βαθμολόγηση του φοιτητή αποτελεί η βεβαιωμένη παράδοση της υποχρεωτικής εργασίας αποδελτίωσης.</p> <p>Στην τελική βαθμολόγηση συνυπολογίζεται η (προαιρετική, αλλά όχι απαλλακτική από την εξέταση) εκπόνηση συνθετικής εργασίας.</p> <p>Κύριο κριτήριο αξιολόγησης των φοιτητών είναι οι πιστοποιημένες από τις απαντήσεις τους γνώσεις τους επί της θεματικής του μαθήματος. Επίσης, για την αξιολόγηση λαμβάνονται υπόψη στοιχεία όπως η διατύπωση, η σύνταξη και η ορθογραφία του γραπτού τους.</p> <p>Οι φοιτητές ενημερώνονται για τα παραπάνω κατά τη διάρκεια των μαθημάτων αλλά και κατά την έναρξη</p>	

	<p>της εξέτασης. Τα σχετικά με την υποχρεωτική αποδελτίωση και την προαιρετική συνθετική εργασία ανακοινώνονται στους φοιτητές κατά την έναρξη του μαθήματος και αναγράφονται σε Έγγραφο αναρτημένο στην ιστοσελίδα του μαθήματος.</p>
--	---

Βιβλιογραφία

- Αρβανιτάκης, Δ.Δ. *Κοινωνικές αντιθέσεις στην πόλη της Ζακύνθου. Το Ρεμπελιό των Ποπολάρων (1628)*, Αθήνα 2001
- Arbel, B. «Venice's Maritime Empire in the Early Modern Period», στο E.R. Dursteler (επιμ.), *A Companion to Venetian History, 1400-1797*, Leiden και Boston 2013, 125-253
- Γάσπαρης, Χ. *Η γη και οι αγρότες στη Μεσαιωνική Κρήτη. 13ος-14ος αι.*, Αθήνα 1997
- Karapidakis, N. *Civis fidelis: L'avènement et l'affirmation de la citoyenneté corfiote (XVIème-XVIIème siècles)*, Francfurt am Main 1992
- Κωνσταντινίδου, Κ. «Το κακό οδεύει έρποντας...» *Οι λοιμοί της πανώλης στα Ιόνια Νησιά (17ος-18ος αι.)*, Βενετία 2007
- Μαλτέζου, Χρ. (επιστ. διεύθυνση). *Όψεις της ιστορίας του βενετοκρατούμενου Ελληνισμού. Αρχαιακά τεκμήρια*, Αθήνα 1993
- _____. (επιστ. διεύθυνση). *Βενετοκρατούμενη Ελλάδα. Προσεγγίζοντας την ιστορία της*, Δ. Βλάσση, Α. Τζαβάρα (επιμ. κειμένων), τ. 1-2, Αθήνα και Βενετία 2010
- Παναγιωτάκης, Ν.Μ. (επιμ.). *Κρήτη: Ιστορία και Πολιτισμός*, τ. 2, Κρήτη 1988
- Παπαδία-Λάλα, Α. *Ο θεσμός των αστικών κοινοτήτων στον ελληνικό χώρο κατά την περίοδο της βενετοκρατίας (13ος-18ος αι.). Μια συνθετική προσέγγιση*, Βενετία 2008²
- Thiriet, F. *La Romanie Vénitienne au Moyen Age. Le développement et l'exploitation du domaine colonial vénitien (XIIIe-XVe siècles)*, Paris 1975²

Π 24 Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας ΙΙ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 24	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και του πρώιμου τουρκικού κράτους (19ος αι. - 1946)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	Διαλέξεις	3	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό ειδίκευσης, κατεύθυνση Ιστορίας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH489/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στο μάθημα εκτίθενται καταρχάς εν συντομία οι συνθήκες δημιουργίας του Οθωμανικού Εμιράτου και της μετεξέλιξής του σε αυτοκρατορία, καθώς και οι βασικοί θεσμοί της ως τον 16ο αιώνα, όπως και οι παράγοντες που συνετέλεσαν στην βαθμιαία απίσχναση της κεντρικής διοίκησης και στην αλλοίωση των βασικών δομών της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας (17ος-18ος αι.). Στην συνέχεια αναλύονται οι διαδικασίες που οδήγησαν στην πορεία εκδυτικισμού και εκσυγχρονισμού της Αυτοκρατορίας μέσω των λεγομένων Μεταρρυθμίσεων (*Tanzimat*), οι οποίες επηρέασαν σημαντικά την οικονομία, την κοινωνία, την πολιτική, την ιδεολογία, το θεσμικό πλαίσιο, καθώς και την λογοτεχνία και την τέχνη. Τα παραπάνω συμβαίνουν σε συνδυασμό με την προϊούσα οικονομική και πολιτική εξάρτηση της Αυτοκρατορίας από τα χριστιανικά ευρωπαϊκά κράτη και το δυτικοευρωπαϊκό κυρίως κεφάλαιο. Ακολούθως δίνεται έμφαση στην θέση των μη μουσουλμάνων και στην γέννηση και διάδοση εθνικιστικών κινημάτων, συμπεριλαμβανομένου και του τουρκικού εθνικισμού. Τα κινήματα αυτά οδήγησαν, ανάμεσα σε άλλους παράγοντες, στο τέλος της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και στην γέννηση του τουρκικού εθνικού κράτους (1923). Τέλος, εξετάζονται οι βασικές δομές του πρώιμου τουρκικού κράτους και της τουρκικής κοινωνίας κατά την περίοδο που ονομάζεται «περίοδος του μονοκομματικού κράτους» (1923- 1946).

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- γνωρίσουν τις συνθήκες που οδήγησαν στην δημιουργία (τέλη 13ου-14ος αι.) στην ακμή (15ος-16ος αι.), στην απίσχναση της κεντρικής διοίκησης (17ος-18ος αι.) και στις προσπάθειες διατήρησης της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας μέσω του εκδυτικισμού (19ος αι. - 1923), καθώς και στους βασικούς της θεσμούς ανά περίοδο
- γνωρίσουν ανά περίοδο το νομικό καθεστώς των μη μουσουλμάνων υπηκόων των Σουλτάνων -και ιδιαίτερα των Ορθοδόξων-, στο πλαίσιο των οθωμανικών θεσμών και σε συνάρτηση με αυτό, σε δυναμική και όχι στατική διάσταση
- κατανοήσουν τους ιδιόμορφους θεσμούς του οθωμανικού κράτους και την επιρροή που αυτοί άσκησαν στις υπό την οθωμανική κυριαρχία ελληνορθόδοξες κοινωνίες, δίνοντας μια επιπλέον διάσταση στην Νεοελληνική αλλά και στην Βαλκανική Ιστορία
- προσεγγίσουν τις πηγές, αρχειακές και άλλες, και τη βασική βιβλιογραφία της οθωμανικής ιστορίας
- έλθουν σε επαφή με θεωρητικούς προβληματισμούς της σύγχρονης ιστοριογραφίας για σειρά ζητημάτων
- κατακτήσουν μεθοδολογικά εργαλεία για την ιστορική προσέγγιση της περιόδου
- εξασκηθούν σε τεχνικές εκπόνησης μιας ιστορικής μελέτης

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Ιστορία των τουρκικών λαών μέχρι την εμφάνισή κάποιων από αυτούς στην Μικρά Ασία (νομαδικός βίος και οικονομία, φυλετική οργάνωση, εξισλαμισμός, τουρκοπερσική παράδοση)
- Σελτζουκικό Σουλτανάτο του Ρουμ. Εξισλαμισμός και σταδιακός εκτουρκισμός του μεγαλύτερου μέρους του μικρασιατικού πληθυσμού. Συγκρητιστικές τάσεις ανάμεσα στον Χριστιανισμό και το Ισλάμ στην Μικρά Ασία. Τουρκομογγολική παράδοση
- Το πρώιμο οθωμανικό κράτος
- Η Οθωμανική Αυτοκρατορία από τον 15ο ως τον 16ο αι.
- Η Οθωμανική Αυτοκρατορία από τον 17ο ως τις αρχές του 19ου αι.
- Πρώτες προσπάθειες μεταρρυθμίσεων με στόχο ισχυρή κεντρική εξουσία και φιλελευθεροποίηση της οικονομίας
- Η οθωμανική οικονομία στην περιφέρεια του ευρωπαϊκού καπιταλιστικού συστήματος. Το Οθωμανικό Δημόσιο Χρέος
- Οι κυρίως θεσμικές μεταρρυθμίσεις (1839-1876). Η ιδεολογία του Οθωμανισμού. Το πρώτο οθωμανικό Σύνταγμα
- Οι μη μουσουλμάνοι στην Αυτοκρατορία και η εμφάνιση και άνοδος μη μουσουλμανικών κυρίως αστικών στρωμάτων
- Η απολυταρχία του Σουλτάνου Αβδούλ Χαμίτ Β΄ (1878-1908)
- Οι θρησκευτικές και εθνοτικές ομάδες στην Οθωμανική Αυτοκρατορία. Ο θεσμός των *μιλλέτ* και η γέννηση και διάδοση αλυτρωτικών και εθνικιστικών κινημάτων καθώς και εθνικιστικών συγκρούσεων
- Το Ορθόδοξο *Μιλλέτ* και η υπέρ των συμφερόντων των αστικών στρωμάτων αναμόρφωσή του. Η διάσπασή του και η δημιουργία της Βουλγαρικής Εξαρχίας και του Βλάχικου *Μιλλέτ* και τέλος η σταδιακή επικράτηση στους κόλπους του ελληνικών εθνικών οραματισμών
- Το κίνημα των Νεοτούρκων και οι επιπτώσεις του στην οθωμανική κοινωνία. Ο τουρκισμός αρχίζει να αποτελεί ιδεολογία σημαντικών τμημάτων της οθωμανικής μουσουλμανικής ελίτ
- Η διάλυση της Αυτοκρατορίας, η επέμβαση των Δυνάμεων της Αντάντ, η γέννηση του τουρκικού εθνικιστικού κινήματος, η επικράτησή του (1918-1923) και οι επιπτώσεις της
- Το πρώιμο τουρκικό εθνικό κράτος (1923-1946). Δομές, οικονομία και ιδεολογικά ρεύματα
- Σύνοψη του μαθήματος.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις στο αμφιθέατρο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	38
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	48
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Ασκήσεις επί πηγών και βιβλιογραφίας, με τη συμμετοχή φοιτητών κατά τη διάρκεια του μαθήματος. Η αξιολόγηση των φοιτητών στηρίζεται κατά κύριο λόγο σε γραπτή εξέταση -και κατ' εξαίρεση σε προφορική εξέταση-, κατά τη διάρκεια των θεσπισμένων εξεταστικών περιόδων. Τα θέματα στα οποία καλούνται να απαντήσουν οι	

	<p>φοιτητές έχουν τον χαρακτήρα των ερωτήσεων σύντομης απάντησης και ερωτήσεων σχετικών με ιστορικά προβλήματα τα οποία τους τίθενται.</p> <p>Στην τελική βαθμολόγηση συνυπολογίζεται η (προαιρετική, αλλά όχι απαλλακτική από την εξέταση) εκπόνηση συνθετικής εργασίας.</p> <p>Κύριο κριτήριο αξιολόγησης των φοιτητών είναι οι πιστοποιημένες από τις απαντήσεις τους γνώσεις τους επί της θεματικής του μαθήματος. Επίσης, για την αξιολόγηση λαμβάνονται υπόψη στοιχεία όπως η διατύπωση, η σύνταξη και η ορθογραφία του γραπτού τους.</p> <p>Οι φοιτητές ενημερώνονται για τα παραπάνω κατά τη διάρκεια των μαθημάτων αλλά και κατά την έναρξη της εξέτασης.</p>
--	--

Βιβλιογραφία

- Αναγνωστοπούλου Σ. *Μικρά Ασία, 19ος αι.-1919. Οι ελληνορθόδοξες κοινότητες. Από το μιλλέτ των Ρωμιών στο ελληνικό έθνος*, Αθήνα 1997
- Braude, B. - Lewis, B. (επιμ.). *Christians and Jews in the Ottoman Empire. The functioning of a plural society*, I-II, New York - London 1982
- Davison, R. *Reform in the Ottoman Empire, 1856-1876*, Princeton 1963
- Ιναλτζίκ, Χ. *Η Οθωμανική Αυτοκρατορία. Η κλασική εποχή, 1300-1600* (μτφρ. Μιχάλης Κοκολάκης), Αθήνα 1995
- Issawi, C. - Gondicas, D. (επιμ.). *Ottoman Greeks in the Age of Nationalism. Politics, Economy and Society in the 19th Century*, Princeton 1999
- Κονόρτας, Π., *Οθωμανικές θεωρήσεις για το Οικουμενικό Πατριαρχείο. Βεράτια για τους Προκαθημένους της Μεγάλης Εκκλησίας (17ος-αρχές 20ού αιώνα)*, Αθήνα, Αλεξάνδρεια, 1998
- Lewis, B., *The Emergence of Modern Turkey*, Oxford 1961 [ελλ. μτφρ. του Στέφανου Παπαγεωργίου υπό τον τίτλο *Η ανάδυση της σύγχρονης Τουρκίας*, Αθήνα 2002]
- Lowry, H., *Η φύση του πρώιμου οθωμανικού κράτους* (μτφρ. Στέφανος Παπαγεωργίου), Αθήνα 2004
- Ortayli, I., *Ο πιο μακρύς αιώνας της Αυτοκρατορίας. Ο Οθωμανικός 19ος αιώνας. Η πορεία προς τον εκσυγχρονισμό* (μτφρ. Κατερίνα Στάθη), Αθήνα 2003
- Σταματόπουλος, Δ., *Μεταρρύθμιση και εκκοσμίκευση. Προς μια ανασύνθεση της ιστορίας του Οικουμενικού Πατριαρχείου τον 19ο αιώνα*, Αθήνα 2003

Π 84. Ιστορία του Μεταπολεμικού κόσμου

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 84	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ιστορία του Μεταπολεμικού κόσμου		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	13	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό ειδίκευσης, κατεύθυνση Ιστορίας		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH114/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Ιστορία των διεθνών σχέσεων από το τέλος του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου το 1945 έως τη διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης το 1991. Στα χρόνια αυτά, σημειώθηκαν στο διεθνές πεδίο τρεις μείζονος σημασίας διεργασίες: ο Ψυχρός Πόλεμος, η αποαποικιοποίηση και η ευρωπαϊκή ενοποίηση. Το μάθημα επικεντρώνεται στον Ψυχρό Πόλεμο, και παρακολουθεί την εξέλιξή του από το 1946/47 έως το 1991. Αναλύονται τα βασικά επεισόδια του ανταγωνισμού μεταξύ ανατολικού και δυτικού συνασπισμού, τόσο στον ευρωπαϊκό χώρο (π.χ. κρίσεις στο Βερολίνο, μεταπολεμική ανασυγκρότηση, η ίδρυση και λειτουργία του NATO και του Συμφώνου της Βαρσοβίας) όσο και στην περιφέρεια (π.χ. άνοδος της κομμουνιστικής Κίνας, οι πόλεμοι της Κορέας και του Βιετνάμ, το Μεσανατολικό ζήτημα). Εξετάζονται επίσης οι θεωρίες για την έναρξη του Ψυχρού Πολέμου, καθώς και η επιρροή σημαντικών προσωπικοτήτων (Στάλιν, Τζ. Φ. Κέννεντυ, Χ. Κίσινγκερ, Μ. Γκορμπατσώφ).

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- γνωρίζουν τους βασικούς σταθμούς της διεθνούς μεταπολεμικής ιστορίας.
- παρακολουθούν τη συζήτηση για τα αίτια του Ψυχρού Πολέμου, στο στρατηγικό και το ιδεολογικό επίπεδο.
- ερμηνεύουν τη σημασία της μειωμένης κατανόησης των δύο κόσμων (ανατολικού και δυτικού) σχετικά με τις προθέσεις και τα όρια της άλλης πλευράς.
- ερμηνεύουν την ένταση της σύγκρουσης των δύο κόσμων σε κρίσιμα γεωγραφικά πεδία (Κεντρική Ευρώπη και Άπω Ανατολή) το 1947-53.
- αντιλαμβάνονται τη σχετική σταθεροποίηση που έφερε η επίτευξη συμβιβασμών έως το 1953 και η μεταφορά των ψυχροπολεμικών εντάσεων στην περιφέρεια τη δεκαετία του 1950 και 1960 (Μ. Ανατολή, Βιετνάμ/ΝΑ Ασία, Αφρική).
- παρακολουθούν τη συζήτηση περί των πυρηνικών όπλων (με κορύφωση την κρίση της Κούβας) και του ειρηνιστικού κινήματος.
- ερμηνεύουν τις φυγόκεντρες τάσεις που προκάλεσε στους δύο συνασπισμούς η αναζήτηση της ύφεσης κατά τη δεκαετία του 1960 (γαλλική αποστασιοποίηση από το NATO, σινοσοβιετική ρήξη).
- παρακολουθούν τις κρίσιμες εξελίξεις κατά την περίοδο της διεθνούς ύφεσης στη δεκαετία του 1970 (πετρελαϊκές κρίσεις, σινοαμερικανική προσέγγιση, Διάσκεψη του Ελσίνκι).
- αντιλαμβάνονται τα αίτια της λήξης της περιόδου της ύφεσης – πυρηνικά όπλα και σοβιετική εισβολή στο Αφγανιστάν.
- παρακολουθούν τις εντάσεις του «Δεύτερου Ψυχρού Πολέμου» κατά το πρώτο μισό της δεκαετίας του 1980, την άνοδο και αποτυχία του Μ. Γκορμπατσώφ και το τέλος του Ψυχρού Πολέμου.

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγικά: το διεθνές σύστημα τον 19ο και τον 20ό αιώνα – βασικά χαρακτηριστικά του μεταπολεμικού κόσμου (διπολισμός, ιδεολογική φόρτιση, πυρηνικά όπλα, ατελής διεθνής οργάνωση)
- Η έννοια και τα στάδια του Ψυχρού Πολέμου – η συζήτηση για τα αίτιά του. Οι διασκέψεις των Τριών Μεγάλων κατά τον Πόλεμο
- Προς τον Ψυχρό Πόλεμο: το ζήτημα της Ανατολικής Ευρώπης και της Γερμανίας – το Δόγμα Τρούμαν
- Το Σχέδιο Μάρσαλ και η έναρξη του Ψυχρού Πολέμου – επιπτώσεις σε Δύση και Ανατολή
- Οι κρίσεις του 1947-49: πραξικόπημα της Πράγας, αποκλεισμός του Βερολίνου, ίδρυση του ΝΑΤΟ και των δύο γερμανικών κρατών
- Κρίση στην Άπω Ανατολή: η νίκη των κομμουνιστών στην Κίνα και ο πόλεμος της Κορέας
- Η δεκαετία του 1950: μεταφορά των ψυχροπολεμικών ανταγωνισμών στην Μ. Ανατολή
- Η ανέγερση του Τείχους του Βερολίνου και η κρίση της Κούβας
- Ο πόλεμος του Βιετνάμ
- Η αναζήτηση της ύφεσης, οι φυγόκεντρες τάσεις στο εσωτερικό των δύο συνασπισμών και η αλλαγή εποχής – «1968»
- Η ύφεση: η γερμανική οσπολιτική, η σινοαμερικανική προσέγγιση, η συμφωνία SALT I και η Τελική Πράξη του Ελσίνκι
- Το τέλος της ύφεσης: πυρηνικά όπλα, ιρανική επανάσταση και η σοβιετική εισβολή στο Αφγανιστάν
- Ο Δεύτερος Ψυχρός Πόλεμος, 1980-1985. Η άνοδος και η πολιτική του Μ. Γκορμπατσώφ
- Το τέλος του Ψυχρού Πολέμου

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις στο αμφιθέατρο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	38
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	48
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση	

Βιβλιογραφία

Βαληνάκης, Γ.Γ., Μπότσιου, Κ.Ε. *Διεθνείς σχέσεις και στρατηγική στην πυρηνική εποχή*, Θεσσαλονίκη 2000
Χατζηβασιλείου, Ε. *Εισαγωγή στην ιστορία του μεταπολεμικού κόσμου*, Αθήνα 2001

Επιλεγόμενα Σεμιναριακά (ΕΕ)

ΣΙ 54. Βυζαντινή Ιστορία

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΙ 54	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βυζαντινή Ιστορία: Ο δημόσιος και ο ιδιωτικός χώρος την εποχή της Μακεδονικής δυναστείας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και παρουσιάσεις φοιτητών	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, σεμιναριακό κατεύθυνσης Ιστορίας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH630/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στο πλαίσιο του μαθήματος εξετάζονται θέματα από τον δημόσιο και τον ιδιωτικό βίο των «πρωταγωνιστών» της εποχής, οι οποίοι συνέβαλαν στη διαμόρφωση των χαρακτηριστικών της. Μελετώνται επίσης ζητήματα σχετικά με τις κοινωνικές, θρησκευτικές, έμφυλες, επαγγελματικές κ.ά. ομάδες, τον ρόλο τους στην εξέλιξη της αυτοκρατορίας αλλά και με την αντιμετώπισή τους από την κεντρική εξουσία

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- γνωρίζουν τα κύρια μεθοδολογικά εργαλεία και ερευνητικές δεξιότητες που απαιτούνται για τη μελέτη της Βυζαντινής Ιστορίας
- οριοθετήσουν/συγκρίνουν τη συγκεκριμένη περίοδο στα βασικά της σημεία με τις άλλες περιόδους της βυζαντινής ιστορίας
- διακρίνουν τα χαρακτηριστικά, καθώς και τα βασικά γεγονότα που ορίζουν τη φυσιογνωμία της περιόδου 867-1054
- εργάζονται σε διεπιστημονικό περιβάλλον, αξιοποιώντας μεθόδους άλλων κλάδων
- έλθουν σε επαφή με θεωρητικούς προβληματισμούς της σύγχρονης ιστοριογραφίας για σειρά ζητημάτων (π.χ. η συγκρότηση των ταυτοτήτων)
- εξασκηθούν σε τεχνικές εκπόνησης μιας ιστορικής μελέτης

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στα δύο πρώτα εισαγωγικά τρίωρα γίνονται:

- Εισαγωγή - Κατανομή εργασιών
- Ιστορική επισκόπηση της υπό εξέταση περιόδου

Στο τρίτο τρίωρο δίδονται:

- Οδηγίες για τη συγγραφή εργασίας και την τεχνική των παραπομπών και των υποσημειώσεων.

Στα υπόλοιπα 10 τρίωρα παρουσιάζονται τα εξής θέματα:

- Ο Βασίλειος Α΄, ιδρυτής της Μακεδονικής δυναστείας (καταγωγή, ρόλος στην εποχή του Μιχαήλ Γ΄, ανάδειξή του στον θρόνο)
- Βασίλειος Α΄ και Ευδοκία Ιγгерίνα. Η ιστορία ενός γάμου
- Οι σχέσεις του Λέοντος Στ΄ με τον Βασίλειο Α΄ (οικογενειακή κατάσταση, συνωμοσίες, τιμωρίες, οι πρώτες ενέργειες του Λέοντος ως αυτοκράτορα)
- Ο πρώτος γάμος του Λέοντος Στ΄ με τη Θεοφανώ (συζυγικές σχέσεις, τεκνοποίηση, θάνατος της Θεοφανούς, αγιοποίησή της)
- Λέων Στ΄ και Ζωή Καρβουνοψίνα (προβλήματα με την Εκκλησία και τον πατριάρχη, νομιμοποίηση Κωνσταντίνου Ζ΄, αναγνώριση της Ζωής, αντιβασιλεία της Ζωής μετά τον θάνατο του Λέοντος)
- Προσωπικότητα και ιδιωτικός βίος του Λέοντος Στ΄, όπως αποτυπώνεται στον Βίο του πατριάρχη Ευθυμίου
- Η Εκπαίδευση στην Κωνσταντινούπολη κατά τον 10ο αιώνα (ο Κωνσταντίνος Ζ΄ και η Παιδεία, ο ρόλος του δασκάλου στο σχολείο, η σχολική εκπαίδευση των Βυζαντινών)
- Η αυτοκράτειρα Θεοφανώ (καταγωγή, γάμοι, αντιβασιλεία)
- Νικηφόρος Φωκάς: δημόσιος και ιδιωτικός βίος (καταγωγή, σταδιοδρομία, γάμοι)
- Ιωάννης Τζιμισκής: δημόσιος και ιδιωτικός βίος (καταγωγή, σταδιοδρομία, γάμοι)
- Η μονή της Αγίας Λαύρας στο Άγιο Όρος, ο Αθανάσιος Αθωνίτης και οι αυτοκράτορες Νικηφόρος Φωκάς και Ιωάννης Τζιμισκής.
- Η θέση των «Δυνατών» στη βυζαντινή κοινωνία: Η οικογένεια των Σκληρών και των Φωκάδων κατά τα τέλη του 10ου αιώνα
- Ζωή Πορφυρογέννητη: Ο δημόσιος και ιδιωτικός βίος της
- Κωνσταντίνος Θ΄ Μονομάχος, Ζωή Πορφυρογέννητη και Μαρία Σκλήραινα. Η ιστορία ενός γάμου και μιας εξωσυζυγικής σχέσης
- Θεοδώρα Πορφυρογέννητη: Ο δημόσιος και ιδιωτικός βίος της
- Ο παρακοιμώμενος και παραδυναστεύων Βασίλειος Λακαπηνός και ο ρόλος του στην άσκηση της εξουσίας
- Ο Μιχαήλ Ψελλός και το έργο του (σταδιοδρομία, συγγραφικό έργο, αποτίμηση)
- Το Επαρχικόν Βιβλίον Λέοντος Στ΄ και ο επισιτισμός της Κωνσταντινούπολης
- Περιθωριακοί στη βυζαντινή κοινωνία: Λεπροί-ανιάτοι-ανάπηροι
- Λαϊκές εκδηλώσεις λατρείας και μίσους προς τους πρωταγωνιστές της πολιτικής ζωής κατά τους 10ο και 11ο αιώνες

Στο τελευταίο τρίωρο μάθημα γίνεται συζήτηση επί της εποχής των Μακεδόνων και αποτίμηση του περιεχομένου του μαθήματος όπως και του τρόπου προετοιμασίας και παρουσίασης των ειδικών θεμάτων που εξετάστηκαν

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμιναριακές συναντήσεις	40
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	2
	Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας	40
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	68
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1) Συμμετοχή στο σεμινάριο 2) Παρουσίαση – δημόσια συζήτηση εργασίας 3) Σεμιναριακή εργασία	

Βιβλιογραφία

- Αγαπητός, Π. «Η εικόνα του αυτοκράτορα Βασιλείου Α' στη φιλομακεδονική γραμματεία (867-959)», *Ελληνικά* 40 (1989), 285-322.
- Holmes, C. *Basil II and the Governance of Empire (976-1025)*, New York 2005.
- Kislinger, E. «Eudokia Ingerina, Basileios I. und Michael III.», *Jahrbuch der österreichischen Byzantinistik* 33 (1983) 119-136.
- Κωνσταντίνος Ζ' και η εποχή του. Β' Διεθνής Βυζαντινολογική Συνάντηση, Δελφοί, 22-26 Ιουλίου 1987, Αθήνα 1989.
- Lemerle, P. *Ο πρώτος βυζαντινός Ουμανισμός* (α' έκδ. γαλλικά, Παρίσι 1971), μτφρ. Αθήνα 1985
- Magdalino, P. *Byzantium in the Year 1000*, Leiden 2003.
- Νικολάου, Κ., Χρήστου, Ειρ. «Οι αντιλήψεις των Βυζαντινών για την άσκηση της εξουσίας από γυναίκες», *Σύμμεικτα* 13 (1999) 49-66
- Stephenson, P. *The Legend of Basil the Bulgar-Slayer*, Cambridge 2003
- Tougher, S. *The Reign of Leo VI (886-912)*, Leiden, New York, Köln 1997
- Χρήστου, Ειρ. *Αυτοκρατορική εξουσία και πολιτική πρακτική. Ο ρόλος του παραδυναστεύοντος στη βυζαντινή διοίκηση (τέλη 8ου - αρχές 11ου αιώνα)*, Αθήνα 2008

ΣΙ 75. Βυζαντινή Ιστορία

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΙ 75	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βυζαντινή Ιστορία. Η βυζαντινή διπλωματία της Παλαιολογίας εποχής (1261-1453)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, σεμιναριακό κατεύθυνσης Ιστορίας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Π 21 Βυζαντινή Ιστορία		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH319		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στόχος του μαθήματος είναι η μετάδοση ειδικών γνώσεων και η εξοικείωση των φοιτητών με τη μεθοδολογία της ιστορικής έρευνας και τη συγγραφή μίας επιστημονικής εργασίας.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα μπορούν να προβαίνουν σε:

- αναζήτηση και συγκέντρωση βιβλιογραφίας με τον παραδοσιακό τρόπο και με τις νέες τεχνολογικές εξελίξεις
- αναδίφηση της βιβλιογραφίας
- οργάνωση και διαχείριση των πληροφοριών
- συγγραφή επιστημονικής εργασίας.

Γενικές Ικανότητες

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Αυτόνομη εργασία

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο σύνολο των 13 τρίωρων διαλέξεων:

- Οι τρεις πρώτες τρίωρες διαλέξεις: Εισαγωγή στις αρχές, τις μεθόδους και τους κύριους σταθμούς της Βυζαντινής διπλωματίας με έμφαση στην τελευταία φάση της (1261-1453). Παρουσίαση, ανάλυση και εξοικείωση των φοιτητών με την ειδική για το θέμα βιβλιογραφία
- Τέταρτη διάλεξη: Παρουσίαση σειράς θεμάτων σχετικών με το σεμινάριο και μίας βιβλιογραφίας εκκίνησης από τα οποία οι φοιτητές επιλέγουν ένα για έρευνα, το οποίο εκπονούν στη διάρκεια του εξαμήνου με τελικό στόχο τη συγγραφή μίας εργασίας
- Πέμπτη και έκτη διάλεξη: Μεθοδολογία έρευνας. Φάσεις επιστημονικής εργασίας. Ασκήσεις εξοικείωσης
- Οι επόμενες επτά τρίωρες διαλέξεις αφιερώνονται στην παρουσίαση των εργασιών των φοιτητών στην τάξη

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρ ο Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμιναριακές συναντήσεις	40
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	2
	Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας	40
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	68
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Παρουσίαση σεμιναριακής εργασίας. Αξιολόγηση ατομικών εργασιών.	

Βιβλιογραφία

- Mergiali-Sahas, S. «A Byzantine ambassador to the West and his office during the fourteenth and fifteenth centuries: a profile», *Byzantinische Zeitschrift* 94 (2001) 588-604
- _____. «Manuel Chrysoloras (ca. 1350-1415), an Ideal Model of a Scholar-Ambassador», *Byzantine Studies/Etudes Byzantines* 3 (1998) 1-12
- _____. «An ultime wealth for inauspicious times: Holy relics in rescue of Manuel II Palaeologus' reign'», *Byzantion* 76 (2006) 264-275
- _____. «Το άλλο πρόσωπο της αυτοκρατορικής διπλωματίας: ο Βυζαντινός αυτοκράτορας στο ρόλο του πρεσβευτή τον 14ο και 15ο αι.», *Βυζαντικά* 25 (2005-6) 237-259
- _____. «Η διπλωματία την εποχή των Παλαιολόγων (1261-1453)», στο Τ. Λουγγής και Ε. Kislinger (επιμ.), *Βυζάντιο. Ιστορία και πολιτισμός. Ερευνητικά πορίσματα*, τ. Β'. *Υλικές και ιδεολογικές δομές*, Αθήνα 2015, 233-246
- Oikonomides, N. «Byzantine diplomacy, A.D. 1204-1453: means and ends», στο J. Shepard και S. Franklin (επιμ.), *Byzantine diplomacy. Papers from the 24th Spring Symposium of Byzantine Studies (Cambridge, March 1990)*, Aldershot 1992, 73-87

ΣΙ 218. Ιστορία Νέου Ελληνισμού

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΙ 218	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ιστορία Νέου Ελληνισμού. Εκπαίδευση, πολιτισμικές δράσεις και συγκρότηση ταυτοτήτων στον ελληνοβενετικό κόσμο (13ος-18ος αι.).		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, σεμιναριακό κατεύθυνσης Ιστορίας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΠΙ 30. Ιστορία Νέου Ελληνισμού Β'		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/modules/document/?course=ARCH294		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι να μελετηθούν οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες εντός και εκτός του υπό τους Βενετούς ελληνικού χώρου καθώς και το πολιτισμικό περιβάλλον, σε σύνδεση με τις πολιτικές κατευθύνσεις της Βενετίας και ως παράγοντες διαμόρφωσης αυτοπροσδιορισμών, ετερότητας και ιδεολογικών θέσεων στην κοινωνία της ελληνοβενετικής Ανατολής.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- εμβασθύνουν σε εξειδικευμένες θεματικές της περιόδου της βενετικής κυριαρχίας στον ελληνικό χώρο (1204-1797), στο πλαίσιο της Ιστορίας του Νέου Ελληνισμού αλλά και της Βενετικής και ευρύτερα της Ευρωπαϊκής Ιστορίας
- εξοικειωθούν με τις πηγές, αρχαιακές και άλλες, και τη βιβλιογραφία της περιόδου
- κατανοήσουν θεωρητικούς προβληματισμούς της σύγχρονης ιστοριογραφίας για σειρά ζητημάτων, με επίκεντρο τη συγκρότηση των ταυτοτήτων και τη διαμόρφωση ιδεολογίας, σε συνάρτηση με την εκπαίδευση, την παιδεία και τον πολιτισμό
- δοκιμάσουν την κριτική ικανότητα και τις δυνατότητές τους στον χειρισμό της επιστημονικής μεθόδου
- κατακτήσουν τη μεθοδολογία και τις τεχνικές συγγραφής μιας ιστορικής μελέτης
- ασκηθούν στην προφορική παρουσίαση μιας σεμιναριακής εργασίας με τη μορφή διδασκαλίας

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

I. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

- Εισαγωγή - Κατανομή εργασιών
- Ιστορία της Βενετίας - Ιστορία των βενετοκρατούμενων ελληνικών περιοχών (Βιβλιογραφική Επισκόπηση)

- Αρχεία και Βιβλιοθήκες
 - Συγγραφή εργασίας και η τεχνική των παραπομπών
- II. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ**
- Εκπαιδευτικές δραστηριότητες στις βενετοκρατούμενες ελληνικές περιοχές, α) της Κρήτης, β) των Ιόνιων Νησιών
 - Η Σχολή του Ιακώβου Διασσωρινού στην Κύπρο
 - Η Σχολή του Βικέντιου Δαμοδού στην Κεφαλονιά
 - Το «Κοινόν Φροντιστήριον» στην Κέρκυρα
 - Το Ελληνικό Κολλέγιο της Ρώμης
 - Η Φλαγγίνειος Σχολή της Βενετίας
 - Το Πανεπιστήμιο της Πάδοβας
 - .Οι Ακαδημίες στις βενετοκρατούμενες περιοχές της Κρήτης και των Ιόνιων Νησιών
 - .Τα Ελληνικά Τυπογραφεία στη Βενετία
 - .Οι Βιβλιοθήκες στη βενετοκρατούμενη Κρήτη και .στη βενετοκρατούμενη Κέρκυρα
 - .Ο *νοτάριος* στο κοινωνικό-πνευματικό περιβάλλον των βενετοκρατούμενων ελληνικών περιοχών
 - .Αρχαιολογικά ενδιαφέροντα στη βενετοκρατούμενη Κρήτη και στη βενετοκρατούμενη Πελοπόννησο
 - .Η Ιστοριογραφία στις βενετοκρατούμενες ελληνικές περιοχές
 - .Λογοτεχνία και συλλογικές ταυτότητες στις βενετοκρατούμενες ελληνικές περιοχές:
 - α). Η πρώτη περίοδος της Κρητικής Λογοτεχνίας
 - β) Η Κρητική Λογοτεχνία κατά την περίοδο της ακμής: Ο «Ερωτόκριτος» και το ιδεολογικό του υπόβαθρο
 - γ) Τα ιστορικά ποιητικά έργα
 - δ) Το Κρητικό Θέατρο (Τραγωδία)
 - ε) Το Κρητικό Θέατρο (Κωμωδία)
 - στ) Το Θέατρο στα Ιόνια Νησιά

III. ΣΥΝΟΨΗ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ. ΑΣΚΗΣΗ

- Σύνοψη του μαθήματος. Γραπτή άσκηση επί του μαθήματος

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμιναριακές συναντήσεις	39
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	6
	Αναζήτηση - έρευνα βιβλιογραφίας	42
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη ελέτη / σύνθεση	63
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Αξιολογείται η προφορική παρουσίαση της εργασίας του φοιτητή, οι απαντήσεις του επί τυχόν ερωτήσεων και η ενεργός συμμετοχή του στο μάθημα. Η αξιολόγηση του φοιτητή στο μάθημα διαμορφώνεται με βάση την όλη συμμετοχή του, την προφορική παρουσίαση της σεμιναριακής εργασίας κατά τη διάρκεια του εξαμήνου και την τελική γραπτή μορφή της εργασίας αυτής, που θα αποδεικνύει την ικανότητά του στον χειρισμό της επιστημονικής μεθόδου, στον εντοπισμό ζητημάτων που ενδιαφέρουν ερευνητικά και στην κριτική τοποθέτηση απέναντι στο εξεταζόμενο θέμα, καθώς και την τήρηση της ακαδημαϊκής δεοντολογίας. Επιπλέον, συνυπολογίζεται και η	

	<p>επίδοση του φοιτητή στην τελική άσκηση επί του μαθήματος. Οι φοιτητές ενημερώνονται για τα παραπάνω κριτήρια αξιολόγησης κατά την έναρξη αλλά και κατά τη διάρκεια του μαθήματος. Σημειώνεται ότι τα γενικά κριτήρια αξιολόγησης του μαθήματος ισχύουν για όλα τα σεμιναριακά μαθήματα και αναγράφονται και στον ετήσιο Οδηγό του Τμήματος.</p>
--	--

Βιβλιογραφία

- Βαρζελιώτη, Γ. *Κρητική κωμωδία και καθημερινή ζωή: σχέση σκηνικής εικόνας και κοινωνίας στο βενετοκρατούμενο Χάνδακα*, Αθήνα και Βενετία 2011
- Βελουδής, Γ. *Το ελληνικό τυπογραφείο των Γλυκήδων στην Βενετία(1670-1854): Συμβολή στη μελέτη του ελληνικού βιβλίου κατά την εποχή της Τουρκοκρατίας*, [χ.τ.] 1987
- Holton, D. (επιμ.). *Λογοτεχνία και κοινωνία στην Κρήτη της Αναγέννησης*, μτφρ. Ν. Δεληγιαννάκη, Ηράκλειο 1997
- Κακλαμάνης, Στ. (εισαγωγή, έκδοση κειμένου, σχόλια και απόδοση στα ελληνικά), *Francesco Barozzi, Descrizione dell'isola di Creta (Περιγραφή της Κρήτης) 1577/8. Μια γεωγραφική και αρχαιολογική περιγραφή της Κρήτης στα χρόνια της Αναγέννησης*, Ηράκλειο 2004
- Καραθανάσης, Αθ.Ε. *Η Φλαγγίνειος Σχολή της Βενετίας*, Θεσσαλονίκη 1975
- Μαλτέζου, Χρ. (επιστ. διεύθυνση). *Βενετοκρατούμενη Ελλάδα. Προσεγγίζοντας την ιστορία της*, Δ. Βλάσση, Α. Τζαβάρα (επιμ. κειμ.), τ. 1-2, Αθήνα και Βενετία 2010
- Παναγιωτάκης, Ν.Μ. *Ο ποιητής του «Ερωτοκρίτου» και άλλα βενετοκρητικά μελετήματα*, Ηράκλειο 1989
- Στεργέλλης, Αρ.Π. *Τα δημοσιεύματα των Ελλήνων σπουδαστών του Πανεπιστημίου της Πάδοβας τον 17ο και 18ο αι.*, διδακτορική διατριβή, Αθήνα 1970
- Τζιβάρα, Π. *Σχολεία και δάσκαλοι στη βενετοκρατούμενη Κέρκυρα (16ος-18ος αι.)*, Αθήνα 2003
- Τσιρπανλής, Ζ.Ν. *Το Ελληνικό Κολλέγιο της Ρώμης και οι μαθητές του (1576-1700): συμβολή στη μελέτη της μορφωτικής πολιτικής του Βατικανού*, Θεσσαλονίκη 1980

ΣΙ 102. Αρχειακές Πηγές και Έρευνα

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό (με την συνεπικουρία της κας Χ. Μπαλή, μέλους ΕΔΙΠ του Τμήματος)		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΙ 102	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αρχειακές πηγές και έρευνα		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και επισκέψεις σε αρχεία	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, σεμιναριακό κατεύθυνσης Ιστορίας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):			

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:

- έχουν κατακτήσει δεξιότητες στην ανάγνωση πρωτογενούς υλικού και στην αποκωδικοποίηση του περιεχομένου του
- θα γνωρίζουν τη λειτουργία ενός αρχειακού χώρου

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση των απαραίτητων τεχνολογιών
- Παραγωγή ερευνητικών ιδεών
- Αυτόνομη εργασία
- Σύνθεση επιστημονικής εργασίας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Προβληματισμός πάνω στη χρήση και αξιοποίηση πρωτογενούς ιστορικού υλικού
- Αξιοποίηση τεκμηρίων για τη συγγραφή εργασίας
- Αξιοποίηση βιβλιογραφίας

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη. Δράση επί των τεκμηρίων.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Αξιοποίηση του Διαδικτύου	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμιναριακές συναντήσεις	40
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	2
	Αναζήτηση - έρευνα βιβλιογραφίας	40
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	68
	Σύνολο Μαθήματος	150

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1) Συμμετοχή στο σεμινάριο 2) Παρουσίαση – δημόσια συζήτηση εργασίας 3) Σεμιναριακή εργασία
----------------------------	---

Βιβλιογραφία

Το μάθημα στηρίζεται στην πρακτική άσκηση των φοιτητών σε πραγματικό πρωτογενές αρχειακό υλικό.

ΣΙ 223. Ιστορία του Νέου Ελληνισμού

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΙ 223	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ιστορία του Νέου Ελληνισμού. Οι επιστήμες στον ελληνικό χώρο, 17ος-19ος αι.		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, ασκήσεις, προφορικές παρουσιάσεις εργασιών	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, σεμιναριακό κατεύθυνσης Ιστορίας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με γραπτή εργασία στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH323/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα είναι σεμιναριακό και στοχεύει στην εμπάθунση γνώσεων που αποκτήθηκαν στο πλαίσιο του εισαγωγικού μαθήματος Ιστορία του Νέου Ελληνισμού Α'. Κατά τη διάρκεια του σεμιναρίου οι φοιτήτριες/ές εξοικειώνονται με έννοιες και εργαλεία της ιστορίας των επιστημών, αλλά και με τη χρήση και επεξεργασία πρωτογενών πηγών.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση:

- να γνωρίζουν τα νεώτερα πορίσματα για την ιστορία των επιστημών στον ελληνικό χώρο μεταξύ του 17ου και του 19ου αιώνα
- να συσχετίζουν το ελληνικό παράδειγμα με αντίστοιχα στον ευρωπαϊκό χώρο
- να παρουσιάζουν κριτικά επιστημονικά άρθρα σχετικά με το θέμα
- να συντάσσουν μικρές συνθετικές εργασίες, βασισμένες σε πρωτογενείς πηγές

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχος του σεμιναρίου είναι να μελετήσει την ιστορική διαμόρφωση της επιστημονικής σκέψης και πρακτικής σε έναν χώρο, όπως ο ελληνικός, αλλά και ο ευρύτερος βαλκανικός και ο χώρος της ανατολικής Μεσογείου, που βρισκόταν στην περιφέρεια των επιστημονικών εξελίξεων των νεότερων χρόνων. Στη βάση της πλούσιας βιβλιογραφίας για τον νεοελληνικό διαφωτισμό, αλλά και επιστημονικών και φιλοσοφικών κειμένων της περιόδου, διερευνθούν η σχέση μεταξύ ελληνικού επιστημονικού στοχασμού και επιστημονικών ρευμάτων στον ευρωπαϊκό χώρο, οι τρόποι οικειοποίησης και διάχυσης των επιστημονικών ιδεών, η κοινωνική υποδοχή της επιστημονικής και τεχνικής καινοτομίας, καθώς και το κοινωνικό και ιδεολογικό υπόβαθρο των επιστημονικών διαμαχών στον ελληνικό χώρο σε μια περίοδο διαμόρφωσης της σύγχρονης ιδέας της επιστήμης

Πρόγραμμα μαθημάτων

- **Εισαγωγή I.** Βασικές έννοιες της ιστορίας της επιστήμης. Ο μακρύς αιώνας της επιστημονικής επανάστασης: συνέχειες και τομές
- **Εισαγωγή II.** Επιστήμες και Διαφωτισμός. Οι επιστήμες στον ελληνικό χώρο, 17ος - 19ος αι.:

<p>γενικά ζητήματα</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εισαγωγή III. Ιστοριογραφικά ζητήματα της ιστορίας των επιστημών στον ελληνικό χώρο. Εξοικείωση με τις πηγές • Παρουσίαση I. Πρώιμη επιστημονική σκέψη στον ελληνικό χώρο: η περίπτωση του Θ. Κορυδαλέα • Εξοικείωση με πηγές. Εξοικείωση με βάσεις δεδομένων της ιστορίας της επιστήμης στο ψηφιακό εργαστήριο • Παρουσίαση II. Ο επιστημονικός στοχασμός στην εποχή του νεοελληνικού Διαφωτισμού • Επεξεργασία πηγών. Λόγιες σταδιοδρομίες • Παρουσίαση III. Επιστήμη και Εκκλησία • Επεξεργασία πηγών. Επιστημονικές διαμάχες • Επεξεργασία πηγών. Επιστημονικά έντυπα και περιοδικά

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Τρεις εισαγωγικές διαλέξεις στην αίθουσα, ασκήσεις με ιστορικές πηγές.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class και χρήση της αίθουσας ψηφιακής διδασκαλίας	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμιναριακές συναντήσεις	40
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	2
	Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας	40
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	68
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	-Ενεργός συμμετοχή στο σεμινάριο (20%) -Προφορική παρουσίαση άρθρων και εργασίας (20%) -Γραπτή εργασία 7.000-8.000 λέξεων (60%)	

Βιβλιογραφία

- Αργυροπούλου, Ρ. *Ο Βενιαμίν Λέσβιος και η ευρωπαϊκή σκέψη του 18ου αιώνα*, Αθήνα 1983
- Βλαχάκης, Γ. Νικολαΐδης, Ε. (επιμ.). *Βυζάντιο-Βενετία-Νεώτερος Ελληνισμός. Μια περιπλάνηση στον κόσμο της ελληνικής επιστημονικής σκέψης*, πρακτικά συνεδρίου, Αθήνα 2004
- Γαβρόγλου, Κ. *Το παρελθόν των επιστημών ως ιστορία*, Ηράκλειο 2004
- Ηλιού, Φ. *Κοινωνικοί αγώνες και Διαφωτισμός: Η περίπτωση της Σμύρνης (1819)*, Αθήνα 1988
- Καράς, Γ. *Οι επιστήμες στην Τουρκοκρατία*, τόμοι 1-3, Αθήνα 1992-1994
- Κιτρομηλίδης, Π. *Ιώσηπος Μοισιόδαξ. Οι συντεταγμένες της βαλκανικής σκέψης τον 18ο αιώνα*, Αθήνα 1985
- Κονδύλης, Π. «Τò ήλιοκεντρικό σύστημα και ή πληθὺς τῶν κόσμων. Μία κοσμοθεωρητική μάχη στὸν ἑλληνικὸ 18ο αἰ.», στο *Αμητός στη μνήμη Φώτη Αποστολόπουλου*, Αθήνα 1984, 79-96.
- Πατηνιώτης, Μ. *Στοιχεία Φυσικής Φιλοσοφίας: Ο ελληνικός επιστημονικός στοχασμός τον 17ο και 18ο αιώνα*, Αθήνα 2013
- _____. «Textbooks at the Crossroads: Scientific and philosophical textbooks in 18th century Greek education», *Science and Education* 15 (2006) 801-822

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΙ 146	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Νεότερη Ελληνική Ιστορία. Ιδεολογία, νοοτροπίες και πολιτιστικές πρακτικές στον 19ο αιώνα		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και παρουσιάσεις εργασιών	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, σεμιναριακό κατεύθυνσης Ιστορίας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH673/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το σεμινάριο επιχειρεί να προσεγγίσει έναν ολόκληρο κόσμο που συνήθως η ιστοριογραφία αφήνει έξω από την προβληματική της. Πώς στρώνανε το μεσημεριανό τους τραπέζι οι άνθρωποι του 19ου αιώνα; Πότε οι Αθηναίοι αγόραζαν πιάνο για το σπίτι τους; Πώς ένας κάτοικος ενός μικρού χωριού στον 19ο αιώνα μέτραγε το χρόνο; Τι σήμαιναν οι ετοιμασίες για ένα γάμο; Πώς αντιμετώπιζε ένας απόφοιτος του Γυμνασίου την αρχαίζουσα γλώσσα των πανεπιστημιακών παραδόσεων; Μέσα από αρχαικές μαρτυρίες, αυτοβιογραφικά και λογοτεχνικά κείμενα στο σεμινάριο θα επιχειρήσουμε να μελετήσουμε ζητήματα που αφορούν τη σχέση ιδεολογίας και νοοτροπιών, καθημερινής ζωής και πολιτιστικών πρακτικών σε έναν αιώνα διαρκών ιδεολογικών μετατοπίσεων και κοινωνικών μετασχηματισμών.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του σεμιναρίου οι φοιτητές θα:

- γνωρίζουν βασικές έννοιες της ιστορίας της ιστοριογραφίας (νοοτροπίες, ιδεολογία κ.ά.)
- γνωρίζουν το πώς μπορούμε να μελετήσουμε τις έννοιες αυτές σε συγκεκριμένα ιστορικά περιβάλλοντα
- εξοικειώνονται με τη στροφή σε άλλα είδη ιστορίας (πολιτισμική, ιστορία της καθημερινότητας)
- γνωρίζουν άλλες πτυχές της ιστορίας του 19ου αιώνα, πέρα από την πολιτική (ιστορία της καθημερινότητας, ιστορία της υγείας, ιστορία του θεάτρου κ.ά)
- γνωρίζουν πώς να μελετήσουν και πώς να γράψουν μια ιστορική εργασία

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Δημιουργική συνεργασία στο πλαίσιο ερευνητικών ομάδων
- Καλλιέργεια της αυτενέργειας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το σεμινάριο αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Η έννοια των νοοτροπιών και η θέση της στην ιστοριογραφία
- Η εθνική ιδεολογία
- Η σύνδεση των νοοτροπιών και της εθνικής ιδεολογίας
- Η ιστορία της καθημερινότητας
- Η συγκρότηση των εθνικών κρατών και η αναδιαμόρφωση της ζωής των πολιτών
- Η έννοια της επινοημένης παράδοσης

- Η Μεγάλη Ιδέα και η εφαρμογή της στον 19ο αιώνα
- Η συγκρότηση της Αθήνας ως πρωτεύουσας
- Πανεπιστήμιο και φοιτητική ζωή στον 19ο αιώνα
- Η εκπαίδευση των κοριτσιών στον 19ο αιώνα
- Η αντιμετώπιση των φρενοβλαβών στον 19ο αιώνα
- Το θέατρο στην Αθήνα του 19ου αιώνα
- Οι εθνικές γιορτές στο ελληνικό κράτος του 19ου αιώνα

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμιναριακές συναντήσεις	40
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	2
	Αναζήτηση - έρευνα βιβλιογραφίας	40
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	68
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1) Συμμετοχή στο σεμινάριο 2) Παρουσίαση - δημόσια συζήτηση εργασίας 3) Σεμιναριακή εργασία	

Βιβλιογραφία

- Βαρίκα, Ε. *Η εξέγερση των κυριών. Η γένεση μιας φεμινιστικής συνείδησης στην Ελλάδα 1833-1907*, Αθήνα 2011
- Γιοχάλας, Θ., Καφετζάκη, Τ. *Αθήνα. Ιχνηλατώντας την πόλη με οδηγό την ιστορία και τη λογοτεχνία*, Αθήνα 2013
- Θαναηλάκη, Π. *Αμερική και προτεσταντισμός. Η "Ευαγγελική Αυτοκρατορία" και οι οραματισμοί των Αμερικανών μισιονάριων για τη Ελλάδα το 19ο αιώνα*, Αθήνα 2005
- Καραμανωλάκης, Β. «Το Δρομοκαΐτειο Φρενοκομείο: 1887-1903. Όψεις της εγκατάστασης ενός ιδρυματικού θεσμού», *Μνήμων* 20 (1998) 45-66
- Κορασίδου, Μ. *Οι άθλιοι των Αθηνών και οι θεραπευτές τους. Φτώχεια και φιλανθρωπία στην ελληνική πρωτεύουσα το 19ο αιώνα*, Αθήνα 1995 (αναρτημένο στο διαδίκτυο)
- Μπίρης, Κ. *Αι Αθήναι. Από του 19ου εις τον 20ο αιώνα*, Αθήνα 1999
- Παπαθεοδώρου, Γ. *Ρομαντικά πεπρωμένα. Ο Αριστοτέλης Βαλαωρίτης ως "εθνικός ποιητής"*, Αθήνα 2009
- Πλουμπίδης, Δ. *Ιστορία της ψυχιατρικής στην Ελλάδα. Θεσμοί, ιδρύματα και κοινωνικό πλαίσιο 1850-1920*, Αθήνα 1989
- Πολίτης, Α. *Ρομαντικά Χρόνια. Ιδεολογίες και Νοοτροπίες στην Ελλάδα του 1830-1880*, Αθήνα 1993³
- Φουρναράκη, Ε. *Εκπαίδευση και αγωγή των κοριτσιών. Ελληνικοί προβληματισμοί (1830-1910). Ένα ανθολόγιο*, Αθήνα 1987

ΣΙ 18. Νεότερη Ελληνική Ιστορία

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΙ 18	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Νεότερη Ελληνική Ιστορία. Ελληνική συνταγματική ιστορία: 20ός αιώνας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Σεμιναριακό μάθημα. Διαλέξεις και παρουσιάσεις εργασιών από τους φοιτητές	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, σεμιναριακό κατεύθυνσης Ιστορίας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH581/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Εξέταση της λειτουργίας του Συντάγματος στην ελληνική ιστορία του 20ού αιώνα. Δίνεται έμφαση στην εξέταση της λειτουργίας του Συντάγματος στις ευρωπαϊκές χώρες, στις συνταγματικές μεταρρυθμίσεις του 1911, 1927, 1952 και 1975, στις προτάσεις αναθεώρησης του Συντάγματος, καθώς και στην επιρροή των δύο διχασμών (Εθνικός Διχασμός και εμφύλιος πόλεμος) που συγκροτούν την ελληνική «κρίση των θεσμών» του 1915-1974.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- γνωρίζουν τους βασικούς σταθμούς της συνταγματικής ιστορίας της χώρας στον 20ό αιώνα
- αποτιμούν την επιρροή του Συντάγματος, σε συγκεκριμένη χρονική συγκυρία, στην πορεία της χώρας
- διαχειρίζονται τις κρίσιμες έννοιες της συνταγματικής οργάνωσης, της επιρροής και των ορίων της στη διαμόρφωση της πολιτικής σκηνής και της κοινωνικής πραγματικότητας
- είναι σε θέση να οργανώσουν βιβλιογραφική έρευνα με σκοπό τη συγγραφή ατομικής εργασίας
- είναι σε θέση να πραγματοποιήσουν προφορική παρουσίαση της εργασίας του/της μέσα σε ορισμένο χρόνο, καθώς και να απαντήσουν σε σχετικά ερωτήματα του καθηγητή και των συμφοιτητών/τριών του/της
- συγγράφουν επιστημονική εργασία, με τη μορφή μικρού επιστημονικού άρθρου, στην οποία να παρουσιάζουν ένα σημαντικό ιστορικό θέμα καθώς και, τεκμηριωμένα επιστημονικά, τη δική του/της επιστημονική άποψη επ' αυτού

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη εργασία
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Διαλέξεις:

- Εισαγωγή (το θέμα του μαθήματος) – κατανομή εργασιών – οδηγίες για συγγραφή εργασίας
- Το Σύνταγμα: ένα φαινόμενο της νεωτερικότητας. Η ιδέα του Συντάγματος και η λειτουργία του στο πολιτειακό επίπεδο. Τι είναι το Σύνταγμα; Ποια είναι η λειτουργία του στην πολιτική

και κοινωνική ζωή; Αμαρτίες της υπερβολής: η «συνταγματικοποίηση» της πολιτικής ζωής. Παγίδες και πειρασμοί: *salus populi suprema lex*. Η σχέση μεταξύ Συντάγματος και κοινωνικής ανάπτυξης. «Καλό» Σύνταγμα και ομαλή συνταγματική ζωή: επώδυνες διαφορές

- Το Σύνταγμα στην Ευρώπη και τη Βόρεια Αμερική. Από τη Magna Carta, στο «We, the people» και στην κληρονομιά της Γαλλικής Επανάστασης. Διάκριση εξουσιών και κράτος δικαίου. Η βρετανική ιδιαιτερότητα και η άνοδος του κοινοβουλευτικού συστήματος. Τα ευρωπαϊκά οδοφράγματα: από τους Αθλίους του Β.Ουγκώ στο 1848. Οι εφιάλτες της Βαϊμάρης. Ψευδεπίγραφα Συντάγματα του 20ού αιώνα. Ευρωπαϊκά Συντάγματα των ημερών μας
- Σύνταγμα και Ελλάδα. Από τον Ρήγα στον Γεώργιο Α΄. Συντάγματα της Επανάστασης. Η αρχή της δεδηλωμένης. Το κίνημα στο Γουδί. Το αντικείμενο του μαθήματος: η «κρίση των θεσμών» του 20ού αιώνα

.Παρουσιάσεις εργασιών

- Το Σύνταγμα του 1911
 - α. Οργάνωση του κράτους
 - β. Εκπαίδευση και γλώσσα
 - γ. Τα δικαιώματα των πολιτών – το ζήτημα των προϋποθέσεων της απαλλοτρίωσης
- Η αναίρεση του Συντάγματος του 1911: Εθνικός Διχασμός
 - α. Οι διπλές εκλογές του 1915: «τις πταίει»;
 - β. Δύο ελληνικά κράτη, 1916-1917: το ζήτημα της νομιμότητας
 - γ. Η Συνταγματική Συνέλευση των αντιβενιζελικών, 1921
- Το Σύνταγμα του 1927
 - α. Η ανακήρυξη της Δημοκρατίας, 1924
 - β. Η δικτατορία του Πάγκαλου
 - γ. Οργάνωση του κράτους
- Η αναίρεση του Συντάγματος του 1927
 - α. Στρατιωτικά κινήματα, 1933-35
 - β. «Εκλογές» και εκλογές, 1935-36
 - γ. Η επιβολή της δικτατορίας του Μεταξά
- Αναζητώντας ένα νέο Σύνταγμα, 1941-1946
 - α. Συνταγματικό καθεστώς, από το 1941 ως το τέλος του εμφυλίου πολέμου
 - β. Οι ιδέες του Γιώργου Θεοτοκά και του Γεωργίου Παπανδρέου, 1942-1944
 - γ. Ο Κωνσταντίνος Τσάτσος και το Σύνταγμα, 1942-1944
- Το Σύνταγμα του 1952
 - α. Οργάνωση του κράτους
 - β. Το «παρασύνταγμα»
 - γ. Η πρόταση της «βαθείας τομής», 1963
- Το Σύνταγμα του 1975
 - α. Οργάνωση του κράτους – δομή της εξουσίας, ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα
 - β. Το ζήτημα των «υπερεξουσιών» του προέδρου της Δημοκρατίας
 - γ. Το τέλος της «κρίσης των θεσμών». Παράγοντες υπέρβασής της
- Η Τρίτη Δημοκρατία
 - α. Σύνταγμα και Ευρώπη
 - β. Η αναθεώρηση του 1985/86
 - γ. Το πολιτικό σύστημα και η δομή της εξουσίας μετά το 1986
- Ανασκόπηση του μαθήματος.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμιναριακές συναντήσεις	40
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	2
	Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας	40

	Αυτοτελής μη αθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	68
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1) Συμμετοχή στο σεμινάριο 2) Παρουσίαση – δημόσια συζήτηση εργασίας 3) Σεμιναριακή εργασία	

Βιβλιογραφία

- Αλιβιζάτος, Ν. *Το Σύνταγμα και οι εχθροί του στη νεοελληνική ιστορία*, Αθήνα 2011
- Βατσάκη, Α., Τσαπόγας, Μ. (επιμ.). *Ο Ελευθέριος Βενιζέλος και οι συνταγματικές αναθεωρήσεις από το χθες στο σήμερα*, Αθήνα και Κομοτηνή 2008
- Βενιζέλος, Ε.Β., *Η λογική του πολιτεύματος και η δομή της εκτελεστικής εξουσίας στο Σύνταγμα του 1975*, Θεσσαλονίκη 1980
- Βούλγαρης, Γ. *Η Ελλάδα της μεταπολίτευσης, 1974-1990: σταθερή δημοκρατία σημαδεμένη από τη μεταπολεμική ιστορία*, Αθήνα 2002
- [Βουλή των Ελλήνων] *30 χρόνια από το Σύνταγμα του 1975: τα ελληνικά Συντάγματα από το Ρήγα έως σήμερα*, Αθήνα 2004
- Μάνεσης, Α.Ι., *Η εξέλιξη των πολιτικών θεσμών στην Ελλάδα: αναζητώντας μια δύσκολη νομιμοποίηση*, Αθήνα και Κομοτηνή 1987
- Νικολακόπουλος, Η. *Η καχεκτική δημοκρατία: κόμματα και εκλογές, 1946-1967*, Αθήνα 2001
- Ριζάς, Σ. *Η ελληνική πολιτική μετά τον εμφύλιο πόλεμο: κοινοβουλευτισμός και δικτατορία*, Αθήνα 2008
- Σβώλος, Α. *Τα ελληνικά Συντάγματα, 1822-1952*, Αθήνα 1972
- Χατζηβασιλείου, Ε. *Ελληνικός φιλελευθερισμός: το ριζοσπαστικό ρεύμα, 1932-1979*, Αθήνα 2010

Επιλεγόμενα Μη Σεμιναριακά (ΕΕ)

Π 89. Αρχαία Ιστορία

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 89	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αρχαία Ιστορία. Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Επιγραφική		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	5,5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, μη σεμιναριακό κατεύθυνσης Ιστορίας και κατεύθυνσης Αρχαιολογίας (ελεύθερη επιλογή και για τους Φιλόλογους)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι, αλλά καλό θα ήταν οι φοιτητές να έχουν παρακολουθήσει τα μαθήματα Π10 και Π11.		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH533/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Πρόκειται για ένα εισαγωγικό μάθημα στις θεματικές, τις μεθόδους και τα εργαλεία της Αρχαίας Ελληνικής Επιγραφικής.

Η ύλη του μαθήματος στοχεύει στην εισαγωγή των φοιτητών στις διάφορες θεματικές των αρχαίων ελληνικών επιγραφών, στις απαρχές του ελληνικού αλφαβήτου και στα πρώτα δείγματα γραφής.

Το μάθημα αναφέρεται επίσης στις μεθόδους, στη βιβλιογραφία και στα ηλεκτρονικά εργαλεία της Αρχαίας Ελληνικής Επιγραφικής.

Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με αυτή την κατηγορία άμεσων πηγών της Αρχαίας Ιστορίας και με τη χρήση τους.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- αναγνωρίζουν επιγραφές και να τις κατατάσσουν σε κατηγορίες ανάλογα με το περιεχόμενό τους
- γνωρίζουν τη διαδικασία που ακολουθούμε για τη συμπλήρωση των επιγραφών και να συμπληρώνει απλά κείμενα
- να χρονολογούν επιγραφές
- να αναζητούν δημοσιεύσεις και βιβλιογραφία επιγραφών
- να κατανοούν επιγραφές γραμμένες σε αρχαϊκά αλφάβητα
- να τοποθετούν τις επιγραφές στο ιστορικό και θεσμικό τους πλαίσιο

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη εργασία
- Άσκηση κριτικής ικανότητας
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Η μελέτη των λίθων: Μέθοδοι προσέγγισης των επιγραφών, τα εργαλεία του επιγραφικού
- Δημοσιεύσεις και βιβλιογραφία των επιγραφών
- Επιγραφική και διαδίκτυο
- Ζητήματα χρονολόγησης
- Στις απαρχές των ελληνικών επιγραφών: αρχαϊκά αλφάβητα
- Τα ψηφίσματα των ελληνικών πόλεων. Διαδικασίες και περιεχόμενο
- Λατρεύοντας τους θεούς – τιμώντας τους ανθρώπους: αναθηματικές και τιμητικές επιγραφές
- Η μνήμη των νεκρών: επιτύμβιες επιγραφές
- Η έκφραση των μεταφυσικών αναγκών: προσκυνήματα, ιάσεις εξομολογήσεις, χρησμοί, ευχές και κατάρτες
- Κατάλογοι προσώπων και πραγμάτων. Η συμβολή τους στην προσωπογραφία και την ονοματολογία
- Νομικά ζητήματα σε επιγραφές

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη και στο Επιγραφικό Μουσείο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class 3) Επισκέψεις στη Μονάδα Πληροφορικής ή/και στην Αίθουσα ψηφιακής διδασκαλίας του Τμήματος	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Επιτόπιες ασκήσεις	10
	Αυτόνημη μελέτη	73
	Εκπόνηση εργασίας	16
	Σύνολο Μαθήματος	138
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση που περιλαμβάνει <ul style="list-style-type: none">• Ερωτήσεις γνώσεων και θεωρίας• Ασκήσεις επί συγκεκριμένων επιγραφικών κειμένων Επικουρικά αξιολογείται <ul style="list-style-type: none">• Η συμμετοχή στις ασκήσεις που εκπονούνται κατά τη διάρκεια του εξαμήνου• Η εκπόνηση προαιρετικής γραπτής εργασίας	

Βιβλιογραφία

- Ανεζίρη, Σ. (επιμ.). *Ανθολόγιο. Επιλογή επιγραφών και παπύρων της ελληνιστικής και ρωμαϊκής περιόδου*, Αθήνα 2018
- Guarducci, M. *L'epigrafia greca dalle origini al tardo impero*, μτφρ. Κ. Κουρεμένος, εποπτεία/βιβλιογρ. ενημέρωση Σ. Ανεζίρη, Χ. Κριτζάς, Κ. Μπουραζέλης, Αθήνα 1987
- McLean, B.H. *An introduction to Greek Epigraphy of the Hellenistic and Roman Periods from Alexander the Great down to the Reign of Constantine (323 B.C.-A.D. 337)*. Ann Arbor 2002
- Οικονομάκη, Ν. Τζιφόπουλος, Γ.Ζ. *Εισαγωγή στην Ελληνική Επιγραφική από τον 8ο αιώνα π.Χ. ως την Υστερη Αρχαιότητα*, Θεσσαλονίκη 2015
- Woodhead, A.G. *The Study of Greek Inscriptions*, μτφρ. Ε. Κουρίνου, Φλ. Πίκουλα, επιμ. Γ. Πίκουλας, Αθήνα 2008²

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 91	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αρχαία Ιστορία. Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Νομισματική		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5,5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, μη σεμιναριακό κατεύθυνσης Ιστορίας και κατεύθυνσης Αρχαιολογίας (ελεύθερη επιλογή και για τους Φιλόλογους)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι, αλλά καλό θα ήταν οι φοιτητές να έχουν παρακολουθήσει τα μαθήματα Π10 και Π11.		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Πρόκειται για ένα εισαγωγικό μάθημα στην Αρχαία Ελληνική Νομισματική. Η ύλη του μαθήματος καλύπτει την επινοήση του νομίσματος εντός συγκεκριμένου ιστορικού πλαισίου, τα πρώτα νομίσματα και το τεχνητό τους κράμα, την υιοθέτηση αργυρών και χρυσών νομισμάτων, την υιοθέτηση του νομίσματος από τις ελληνίδες πόλεις, τη λειτουργία του εντός του πλαισίου της πόλεως σε συνάρτηση με τους θεσμούς αφενός και την οικονομία αφετέρου, τη σύμφωνα με τον νόμο λειτουργία και χρήση του. Περαιτέρω εξετάζει το νόμισμα ως τρόπο έκφρασης της κρατικής εξουσίας και προβολής του θρησκευτικού και μυθολογικού υπόβαθρου κάθε πόλεως. Οι διαφορετικές αξίες του νομίσματος, η σχέση μεταξύ των μετάλλων, οι αλλαγές της αξίας τους και το πως αυτή επηρεάζει τις νομισματοκοπίες, η νομισματική πολιτική των διαφορετικών πολιτειακών οργανώσεων.

Το μάθημα επικεντρώνεται επίσης στις μεθόδους, τη βιβλιογραφία και τα ηλεκτρονικά εργαλεία της Αρχαίας Ελληνικής Νομισματικής αλλά και σε πρακτικά θέματα, όπως η σύγκριση των σφραγίδων, η δημιουργία των αλυσίδων και ο υπολογισμός του όγκου μίας νομισματικής έκδοσης.

Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με αυτή την κατηγορία άμεσων πηγών της Αρχαίας Ιστορίας.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- αναγνωρίζουν νομίσματα από τους τύπους τους
- χρονολογούν νομίσματα
- τοποθετούν τα νομίσματα στο ιστορικό τους πλαίσιο
- αναζητούν δημοσιεύσεις και βιβλιογραφία νομισματοκοπιών
- να γνωρίζουν τη διαδικασία που ακολουθούμε για τη εκπόνηση μίας σχετικής με τη νομισματοκοπία μίας πόλεως μελέτης

Γενικές Ικανότητες

Αυτόνομη εργασία
Βιβλιογραφική αναζήτηση
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Η μελέτη των νομισμάτων: Πώς προσεγγίζουμε τα νομίσματα και τι είναι η Νομισματική. Νομισματική βιβλιογραφία, νομισματικά corpora και δημοσιεύσεις νομισματικών συλλογών, Νομισματική και διαδίκτυο
- Η επινοήση του νομίσματος, το τεχνητό του κράμα, σε τί αυτό χρησίμευε
- Η εγκατάλειψη του ηλέκτρου – τα χρυσά και αργυρά νομίσματα των Λυδών. Το νόμισμα ως κατ'έξοχήν ελληνικό φαινόμενο
- Οι τρεις αξίες του νομίσματος, τα μέταλλα, ο μονομεταλλισμός της Ελληνικής Αρχαιότητας και οι

<p>εξαιρέσεις του</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η ονομαστική αξία του νομίσματος, η εκδότρια αρχή και η χάραξη από αυτήν της νομισματικής πολιτικής • Τί είναι η νομισματική πολιτική • Νομίσματα ευρέως αποδεκτά κατά την Αρχαιότητα, μαρτυρίες, κατανόηση του φαινομένου και πώς αυτά λειτουργούσαν • Νόμος και νόμισμα • Εικονογραφία • Σταθμητικοί κανόνες • Ο αθηναϊκός νόμος για τα μέτρα και τα σταθμά • Θησαυροί και η νομισματική κυκλοφορία, οι επικοπές και τα υστερόσημα, τα μονογράμματα, τα ονόματα υπευθύνων: ο έλεγχος του νομίσματος από την κρατική εξουσία για τη διασφάλιση της οικονομίας και της κοινωνίας. Το νόμισμα ως θεσμός της πόλεως • Ταυτίσεις μητρώων, σφραγίδες, υπολογισμός της νομισματικής παραγωγής: ο νομισματολόγος επί το έργον

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη, σε μουσειά και σε συλλογές νομισμάτων	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας ή/και σύντομες προαιρετικές εργασίες	50
	Αυτοτελής Μελέτη	49
	Σύνολο Μαθήματος	138
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Προφορική τελική εξέταση που περιλαμβάνει</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ερωτήσεις γνώσεων και θεωρίας • Ασκήσεις επί συγκεκριμένων νομισμάτων και ερωτήσεις σχετικά με τη νομισματική πολιτική και πώς αυτή παρακολουθείται μέσα από τα νομίσματα και τα θησαυρικά σύνολα <p>Επικουρικά αξιολογείται</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η συμμετοχή στις ασκήσεις που εκπονούνται κατά τη διάρκεια του εξαμήνου • Η εκπόνηση προαιρετικής γραπτής εργασίας 	

Βιβλιογραφία

- Babelon, E. *Traité de monnaies grecques et romaines*, 4 vol., Paris 1901-1933
- Head, B. V. *Historia Numorum*, London 1911², και ηλεκτρονικά: <http://www.snible.org/coins/hn/>
- Howgego, C. "Why Did Ancient States Strike Coins", *Numismatic Chronicle* 1990, 1 ff.
- Kraay, C. M. *Archaic and Classical Greek Coins*, Berkeley and London, 1976
- Le Rider, G. *A propos d'un passage de Poroi de Xenophon, Kraay Mørkholm Essays*, Wetteren 1989
- Le Rider, G. « Contremarques et surfrappes dans l'Antiquité grecque, Numismatique antique; problèmes et méthodes», *Actes du colloque organisé à Nancy du 27 septembre au 2 octobre 1971, Etudes d'archéologie classique IV = Annales de l'Est*, Mém. No 44, Nancy/Louvain, 1975, 27-56
- Le Rider G. *La naissance de la monnaie*, Paris, 2001
- Martin, T.R. *Sovereignty and Coinage in Classical Greece*, Princeton, New Jersey 1985
- Mørkholm, O. *Early Hellenistic Coinage*, Cambridge, 1991
- Thompson, M., O. Mørkholm, and C. M. Kraay. (eds.). *An Inventory of Greek Coin Hoards*, New York 1973

Π 118. Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 118	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως. Λαϊκά εξεγερτικά κινήματα στην Ευρώπη του ύστερου Μεσαίωνα (12ος-15ος αιώνας)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	5,5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, μη σεμιναριακό κατεύθυνσης Ιστορίας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH676/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:

- έχουν αποκτήσει στέρεα και σφαιρική ιστορική αντίληψη των βασικών γνωρισμάτων των κοινωνιών της υστερομεσαιωνικής περιόδου
- έχουν εξοικειωθεί με τα βασικά ιστοριογραφικά ρεύματα τα οποία εξετάζουν τις μεσαιωνικές κοινωνίες
- έχουν εμπεδώσει το ιστορικά προσδιορισμένο περιεχόμενο το οποίο είχαν στον Μεσαίωνα οι κατηγορίες της τάξης και του κοινωνικού υποκειμένου
- έχουν έλθει σε επαφή με τη σχέση μεταξύ του κοινωνικού και του πολιτικού, όπως αυτή αναπτυσσόταν κατά τον Μεσαίωνα
- θα έχουν αφομοιώσει τον ιδιαίτερο και καθοριστικό ρόλο της Εκκλησίας και της θρησκείας για τη συγκρότηση του μεσαιωνικού κόσμου
- θα έχουν εμπεδώσει τα βασικά χαρακτηριστικά τα οποία έλαβε ο κοινωνικός ανταγωνισμός στον Μεσαίωνα και τα κοινωνικά και πολιτικά ζητήματα επί των οποίων εκτυλισσόταν

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εστιάζοντας στις σημαντικότερες λαϊκές εξεγέρσεις οι οποίες στιγμάτισαν την ιστορία της υστερομεσαιωνικής Ευρώπης, το μάθημα αναδεικνύει τις βασικές πτυχές της συγκρότησης του μεσαιωνικού κόσμου. Οι ιστορικές διεργασίες οι οποίες τίθενται στο επίκεντρο της προσοχής, προσεγγίζονται μέσα από ένα πολλαπλό ιστοριογραφικό πρίσμα το οποίο συνδυάζει και συνθέτει τις βασικές κατευθύνσεις της κοινωνικής, διανοητικής και πολιτισμικής ιστορίας και της ιστορίας των εννοιών. Τα εξεταζόμενα θέματα αναφέρονται σε μία ευρεία γεωγραφική περιοχή η οποία καλύπτει σχεδόν ολόκληρη τη δυτική Ευρώπη, στοιχείο το οποίο συμβάλλει στην απόκτηση σφαιρικής αντίληψης για την υστερομεσαιωνική ευρωπαϊκή ιστορία.

Το μάθημα αποτελείται από τις ακόλουθες ενότητες:

- Η κοσμογονία της Γρηγοριανής Μεταρρύθμισης και η διάρρηξη της κοινωνίας των τριών «ordines» (12ος αιώνας)
- Η εμφάνιση νέων κοινωνικών υποκειμένων-κοινωνικός ανταγωνισμός στις πόλεις της Βόρειας Ιταλίας κατά τον 13ο αιώνα
- Λαϊκές αντιστάσεις και αιρετικότητα: το Ντολτσινικό κίνημα

- Η «Σταυροφορία των Βοσκών» (1320-21)
- Εξεγέρσεις στη Φλάνδρα (1323-28)
- Κοινωνικές συγκρούσεις στο εσωτερικό των ιταλικών πόλεων και η μετάβαση στις «τυραννίδες»
- Η «Jacquerie» του 1358
- Η «Αναταραχή των Ciompi» (1378)
- Ο «English Rising» (1381)
- Αίρεση και εξέγερση στην κεντρική Ευρώπη του 15ου αιώνα: Οι «Χουσιτικοί Πόλεμοι»
- Λαϊκές αντιδράσεις στην «Αναγέννηση»: η περίπτωση της εξουσίας του Σαβοναρόλα στην Φλωρεντία
- Το ιστοριογραφικό debate για την μετάβαση από τον φεουδαλισμό στον καπιταλισμό
- Η μεσαιωνική εξεγερτικότητα στο νεωτερικό και σύγχρονο φαντασιακό και στη δημόσια ιστορία

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή ppt 2) Υποστήριξη της μαθησιακής διδασκαλίας μέσω της διαδικτυακής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	20
	Σύντομες ατομικές εργασίες εξάσκησης	28
	Αυτοτελής Μελέτη	51
	Σύνολο Μαθήματος	138
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση	

Βιβλιογραφία

- Ακινάτης Θωμάς, Μαρσίλιος της Πάδοβα, Μπάρτολος του Σαξοφερράτο, *Υστερη Μεσαιωνική Πολιτική Θεωρία. Ανθολογία Κειμένων*, Εισαγωγικά κείμενα και επιμέλεια: Ε. Τούντα και Φ. Παιονίδης, μτφρ. Ε. Τούντα, Θεσσαλονίκη 2016
- Baron, H. *The Crisis of the Early Italian Renaissance*, Princeton και New Jersey 1955
- Boone, M. «Urban Space and Political Conflict in Late Medieval Flanders», *Journal of Interdisciplinary History* 32/4 (2002) 621-640.
- Cohn, S. *Popular Protest in Late Medieval Europe, Italy, France and Flanders*, Manchester και New York 2004
- Cohn, S. *Lust for Liberty: The Politics of Social Revolt in Medieval Europe, 1200-1425, Italy, France and Flanders*, Cambridge Mass. και London 2008

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 213	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βυζαντινή Ιστορία. Η γυναίκα στο Βυζάντιο		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	5,5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, μη σεμιναριακό κατεύθυνσης Ιστορίας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH183/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στο πλαίσιο του μαθήματος μελετώνται ο ρόλος και η θέση της γυναίκας στην πολιτική και κοινωνική ιστορία του Βυζαντίου, ιδιαίτερα κατά τη μέση εποχή. Ειδικότερα γίνεται λόγος για τη νομική θέση της γυναίκας σε σχέση με την κοινωνική πρακτική, για τη γυναίκα στην οικογένεια, στην κοινωνική και οικονομική ζωή της αυτοκρατορίας και για το φαινόμενο άσκησης εξουσίας από γυναίκες. Η τεκμηρίωση επιτυγχάνεται με τον ιστορικό σχολιασμό επιλεγμένων αποσπασμάτων κειμενικών πηγών.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:

- έχουν διακρίνει τον γυναικείο χώρο, δημόσιο και ιδιωτικό, στο Βυζάντιο
- έχουν κατανοήσει τον τρόπο συγκρότησης των έμφυλων ταυτοτήτων στις κοινωνίες
- έχουν οριοθετήσει/συγκρίνει τη θέση και τον ρόλο των γυναικών στην κοινωνία, το κράτος και τον πολιτισμό, στα βασικά σημεία τους, κατά τη συγκεκριμένη περίοδο σε σχέση με άλλες περιόδους της ιστορίας
- γνωρίζουν πρωτογενείς πηγές της περιόδου για το θέμα
- έχουν διακρίνει τη βυζαντινή ιδιαιτερότητα όσον αφορά το φαινόμενα της άσκησης εξουσίας από γυναίκες

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα μελετώνται τα εξής θέματα:

- Η ιστορική διάσταση του Βυζαντίου – Εισαγωγή στο βυζαντινό πολίτευμα. Αυτοκρατορική ιδεολογία
- Συμβασιλεία – Ο θεσμός της Αντιβασιλείας
- Η θέση και ο ρόλος της γυναίκας στη βυζαντινή κοινωνία. Προβλήματα της έρευνας – πηγές – θέματα προς εξέταση
- Η γυναίκα στην οικογένεια – Ο ρόλος στην πατρική οικογένεια
- Η έγγαμη Βυζαντινή – Ο γάμος στη βυζαντινή κοινωνία.
Μνηστεία – Γάμος – Διαζύγιο
- Η μητέρα – Η σύζυγος – Η χήρα

- Γυναικεία επαγγέλματα
- Γυναίκες και εξουσία:
Γυναικείες μορφές του 6ου αι. Θεοδώρα σύζυγος Ιουστινιανού, Σοφία σύζυγος Ιουστίνου Β΄. Μαρτίνα. Τα μετά τον Ηράκλειο – Πρώτη προσπάθεια επιβολής της κληρονομικής διαδοχής. Ειρήνη Αθηναία πιστός βασιλεύς. Θεοδώρα σύζυγος του Θεοφίλου.
Οι σύζυγοι του Λέοντος ΣΤ΄ – Το πρόβλημα της τεταρτογαμίας του αυτοκράτορα.
Δύο περιπτώσεις αντιβασιλείας το 10ο αι.: Ζωή Καρβουνοψίνα – Θεοφανώ.
Ζωή Πορφυρογέννητη – Η ζωή και τα έργα της όπως τα είδαν ο Μιχαήλ Ψελλός και ο Σκυλίτζης.
Θεοδώρα Πορφυρογέννητη-Διαμάχη για την εξουσία-Λαϊκές αντιδράσεις (11ος αι.).
Ευδοκία Μακρεμβολίτισσα.
- Αντιλήψεις των Βυζαντινών για την άσκηση εξουσίας από γυναίκες

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	20
	Σύντομες ατομικές εργασίες εξάσκησης	28
	Αυτοτελής Μελέτη	51
	Σύνολο Μαθήματος	138
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση	

Βιβλιογραφία

- Beaucamp, J.. *Le statut de la femme à Byzance (4e-7e siècle), II: Les pratiques sociales*, Paris 1992
- Duby, G. *Ο Ιππότης, η Γυναίκα και ο Ιερέας. Ο γάμος στη φεουδαρχική Ευρώπη*, μτφρ. Ε. Βαλερή-Μπενβενίστε, Ηράκλειο 1996
- Garland, L. *Βυζαντινές αυτοκράτειρες. Γυναίκες και εξουσία στο Βυζάντιο (527-1204)*, μτφρ. Αθήνα 2000
- Herrin, J. *Γυναίκες στην πορφύρα. Ηγεμόνες του μεσαιωνικού Βυζαντίου*, μτφρ. Αθήνα 2002
- James, L. (επιμ.). *Women, Men and Eunuchs. Gender in Byzantium*, London και New York 1997
- Laiou, A. *Gender, Society and Economic Life in Byzantium*, Brookfield 1992
- Νικολάου, Κ. *Η γυναίκα στη μέση βυζαντινή εποχή. Κοινωνικά πρότυπα και καθημερινός βίος στα αγιολογικά κείμενα*, Αθήνα 2005
- Νικολάου, Κ., Χρήστου, Ε. «Οι αντιλήψεις των Βυζαντινών για την άσκηση της εξουσίας από γυναίκες (780-1056)» *Σύμμεικτα* 13 (1999) 49-67
- Τρωιάνος, Σπ. *Εισηγήσεις βυζαντινού δικαίου*, Αθήνα 2014
- Χριστοφιλοπούλου, Αικ. «Η Αντιβασιλεία εις το Βυζάντιον», *Σύμμεικτα* 2 (1970) 1-144 (και στο Αικ. Χριστοφιλοπούλου, *Βυζαντινή Αυτοκρατορία-Νεότερος Ελληνισμός*, Αθήνα 2006, τ. Α΄, 117-278)

Π 07. Ιστορία Νέου Ελληνισμού

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 07	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ιστορία Νέου Ελληνισμού. Η Επανάσταση του 1821		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	5,5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, μη σεμιναριακό κατεύθυνσης Ιστορίας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH385		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση των μαθημάτων οι φοιτητές θα:

- κατανοούν βαλκανικά και ελληνικά φαινόμενα του 19ου αιώνα
- αποκτήσουν αυτογνωσία και ετερογνωσία
- αναπτύξουν κριτική σκέψη

Γενικές Ικανότητες

- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Τα φαινόμενα και οι κοινωνικές και πολιτικές προεκτάσεις των γεγονότων της Ελληνικής Επανάστασης του 1821. Συγκεκριμένα, αντιμετωπίζεται:

- Η προεπαναστατική ελληνική κοινωνία
- Η Οθωμανική Αυτοκρατορία κατά τους 18ο και 19ο αιώνες
- Το Ανατολικό Ζήτημα
- Οι προεπαναστατικές εξεγέρσεις και κινήματα των Ελλήνων
- Η Σερβική Επανάσταση ως προάγγελος εξελίξεων στην Βαλκανική
- Η αποστασία του Αλή Πασά των Ιωαννίνων και η σημασία της για την εκκίνηση της Επανάστασης
- Η Φιλική Εταιρεία
- Η Επανάσταση στην Μοδοβλαχία και το άδοξο τέλος της
- Η Επανάσταση στην ελληνική χερσόνησο και τα νησιά και οι τύχες της
- Τα πολεμικά γεγονότα της Επανάστασης
- Τα πολιτικά γεγονότα της Επανάστασης
- Οι εμφύλιοι πόλεμοι
- Η Διεθνής Διπλωματία, το Φιλελληνικό κίνημα και η Επανάσταση των Ελλήνων

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39

	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	20
	Σύντομες ατομικές εργασίες εξάσκησης	28
	Αυτοτελής Μελέτη	51
	Σύνολο Μαθήματος	138
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Προφορική εξέταση με ερωτήσεις και συζήτηση	

Βιβλιογραφία

Βακαλόπουλος, Απ. *Τα ελληνικά στρατεύματα του 1821. Οργάνωση, ηγεσία, τακτική, ήθη, ψυχολογία*, Θεσσαλονίκη 1991

Βακαλόπουλος, Απ. *Ιστορία της Ελληνικής Επανάστασης του 1821*, Αθήνα 2007

Πιζάνιας, Π. (επιμ.). *Η Ελληνική Επανάσταση του 1821. Ένα ευρωπαϊκό γεγονός*, Αθήνα 2009

Π 140. Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 140	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία. Ιστορία της παιδικής ηλικίας και της νεότητας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	5,5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, μη σεμιναριακό κατεύθυνσης Ιστορίας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Π14 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Α'		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH481/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση των μαθημάτων οι φοιτητές θα:

- έχουν εξοικειωθεί με κύρια επιστημονικά ερωτήματα περί την ιστορία της παιδικής ηλικίας και, κατά δεύτερο λόγο, της νεότητας, καθώς και με τα αποτελέσματα της έρευνας μέχρι σήμερα
- κατανοούν την ιστορικότητα (του μεταβαλλόμενου περιεχομένου) των εννοιών «παιδιά», «παιδική ηλικία», (αλλά και «νέοι / νέες», «νεότητα»), μέσα στον ιστορικό χωρόχρονο, και τη χρησιμότητά τους ως αναλυτικών εργαλείων της ιστορικής επιστήμης
- κατανοούν το ιστορικό υπόβαθρο της σύγχρονης ευρωπαϊκής (και ευρύτερα δυτικής) αντίληψης για τα παιδιά και τους νέους, το ιστορικό υπόβαθρο της αντιμετώπισής τους από τις ευρωπαϊκές (και ευρύτερα δυτικές) κοινωνίες, τέλος το ιστορικό υπόβαθρο της εμπειρίας της παιδικής ηλικίας και, κατά δεύτερο λόγο, της νεότητας, μέσα από τη σύγκριση παρόντος – πρώιμου νεότερου και νεότερου ιστορικού παρελθόντος
- έχουν εμβαθύνει στη σχέση της παιδικής ηλικίας και της νεότητας με θεμελιώδεις κοινωνικούς και κρατικούς θεσμούς, όπως η οικογένεια, το σχολείο, το προνοιακό σύστημα
- κατανοούν την οργανική σύνδεση της ιστορίας της παιδικής ηλικίας και της νεότητας, με άλλα, παλαιότερα ή νεότερα πεδία της ιστορικής επιστήμης, όπως η πολιτική ιστορία, η οικονομική ιστορία, η ιστορία του φύλου, η ιστορία της εκπαίδευσης, η ιστορία της εργασίας, η ιστορία της κοινωνικής πρόνοιας, η ιστορία της υγείας, η δημογραφική ιστορία, η ιστορία του υλικού πολιτισμού και αντιστρόφως

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη Εργασία
- Ανάπτυξη γόνιμων επικοινωνιακών δεξιοτήτων μέσα από την επιστημονική συζήτηση
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Ανάπτυξη κριτικής σκέψης
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Οι όροι και το περιεχόμενό τους - Ιστορία και Θεωρία της Ιστοριογραφίας
- Θέσεις και συζητήσεις περί την παιδική ηλικία μέχρι τις πρώτες δεκαετίες του 19ου αιώνα: Μεσαίωνας, Ουμανισμός, Προτεσταντισμός, Καθολικισμός, Διαφωτισμός, Ρομαντισμός
- Τα παιδιά των αστικών και των αριστοκρατικών οικογενειών από τον ύστερο 19ο μέχρι τον πρώιμο 20ό αιώνα
- Τα παιδιά των εργατικών και των αγροτικών οικογενειών από τον ύστερο 19ο μέχρι τον πρώιμο 20ό αιώνα
- Έκθετα και Εγκαταλειμμένα Παιδιά (από την πρώιμη νεότερη περίοδο μέχρι και το μεσοπόλεμο)
- Σχολείο: Από τον Μεσαίωνα μέχρι τις αρχές του 19ου αιώνα
- Σχολείο: Από τις αρχές του 19ου αιώνα μέχρι και τον μεσοπόλεμο
- Εργασία στο πλαίσιο της βιομηχανικής επανάστασης και ευρύτερα της εκβιομηχάνιση
- Εργασία στην αγροτική ύπαιθρο, στο σπίτι και στον τριτογενή τομέα
- Φιλανθρωπία, Πρόνοια και ο ρόλος του Κράτους
- Πολιτισμικές Εκφράσεις και Υλικός Πολιτισμός
- Νεανικές Οργανώσεις
- Επαναληπτικό μάθημα

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class 3) Επισκέψεις στη Μονάδα Πληροφορικής ή/και στην Αίθουσα ψηφιακής διδασκαλίας του Τμήματος Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της πλατφόρμας η-τάξη.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	20
	Σύντομες ατομικές εργασίες εξάσκησης	28
	Αυτοτελής Μελέτη	51
	Σύνολο Μαθήματος	138
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γλώσσα: ελληνικά (αγγλικά για τους φοιτητές Erasmus) Μέθοδος αξιολόγησης: Συμπερασματική: Γραπτές Εξετάσεις (ερωτήσεις ανάπτυξης) Διευκρίνιση: Ο τρόπος αξιολόγησης είναι συμβατός με τον τύπο του μαθήματος, τον προαιρετικό χαρακτήρα της παρακολούθησης και τη διαθεσιμότητα των αιθουσών. Περιγράφεται αναλυτικά στους φοιτητές / τις φοιτήτριες κατά το πρώτο μάθημα. Οι φοιτητές/φοιτήτριες ενημερώνονται σχετικά από την περιγραφή του μαθήματος στον οδηγό σπουδών και αναλυτικά κατά το πρώτο μάθημα.	

Βιβλιογραφία

Αριές, Φ. *Αιώνες Παιδικής Ηλικίας*, Αθήνα 1990

Becchi, E., Julia, D. (επιμ.). *Storia dell' infanzia – Histoire de l'enfance en Occident*, 2 τόμοι, Roma και Bari 1996 / Paris 1998

Fass, P.S. (επιμ.). *Encyclopedia of Children and Childhood: In History and Society, A-Z*, 3 τόμοι, New York και London 2004

Fass, P.S. (επιμ.). *The Routledge History of Childhood in the Western World*, New York 2015

Foyster, E. Marten, J., (επιμ.). *A Cultural History of Childhood*, 6 τόμοι, New York 2010

Heywood, C. *A History of Childhood*, Cambridge και Oxford 2001
Κάνινγκχαμ, Χ. *Παιδιά και Παιδική Ηλικία στην Δυτική Κοινωνία από το 1500*, μτφρ. Π. Μαρκέτου, Αθήνα 2016
Μακρυγιώτη, Δ. (επιμ.). *Παιδική Ηλικία*, Αθήνα 1997
Ντεμώζ, Λ. *Ιστορία της Παιδικής Ηλικίας*, Αθήνα 1978
Stearns, P.N. *Childhood in World History*, New York 2010

Π 126. Ιστορία της εκπαίδευσης

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 126	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ιστορία της εκπαίδευσης		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	5,5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλογή ειδίκευσης, μη σεμιναριακό κατεύθυνσης Ιστορίας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH528/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Η εκπαιδευτική διαδικασία συντελείται πάντοτε εντός ενός συγκεκριμένου ιστορικού πλαισίου άμεσα συνδεδεμένου με την πολιτική, κοινωνική και πολιτισμική συγκυρία. Το μάθημα αποσκοπεί στη μελέτη ζητημάτων που αφορούν στην ιστορία της εκπαίδευσης επικεντρωμένη στον 19ο και 20ό αιώνα στο ελληνικό κράτος. Ενδεικτικά: οι θεωρίες που διαμόρφωσαν την εκπαίδευση, η εκπαίδευση στο μεταβαλλόμενο γεωγραφικό και πολιτικό σκηνικό, εγγραμματοσύνη και μόρφωση, οργάνωση και τρόπος λειτουργίας της εκπαίδευσης, κοινωνικός χαρακτήρας της παιδείας, μέθοδοι διδασκαλίας και μάθησης, εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις. Σημαντικές ενότητες του μαθήματος θα αφιερωθούν στη συγκριτική εξέταση των προηγούμενων και άλλων θεματικών σε παλαιότερες χρονικές περιόδους.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:

- γνωρίζουν βασικές έννοιες της ιστορίας της εκπαίδευσης
- έχουν συνειδητοποιήσει τη σύνδεση της εξέλιξης της εκπαίδευσης με τις πολιτικές και κοινωνικές αλλαγές
- γνωρίζουν σημαντικούς σταθμούς της ιστορίας της εκπαίδευσης στη διαχρονία
- γνωρίζουν την ιστορία της νεοελληνικής εκπαίδευσης

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Δημιουργική συνεργασία στο πλαίσιο ερευνητικών ομάδων
- Καλλιέργεια της αυτενέργειας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Βασικές έννοιες και ιστοριογραφικές οπτικές της ιστορίας της εκπαίδευσης
- Η παιδεία στο Βυζάντιο
- Η εκπαίδευση στον οθωμανικό κόσμο
- Η εκπαίδευση στον βενετοκρατούμενο ελληνισμό
- Η εκπαίδευση στον 18ο αιώνα έως και τη συγκρότηση του ελληνικού κράτους
- Το ελληνικό κράτος και το εκπαιδευτικό σχέδιο του Ιωάννη Καποδίστρια
- Η βαυαρική δυναστεία και η οργάνωση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- Το Πανεπιστήμιο Αθηνών και η οργάνωση της ανώτατης εκπαίδευσης
- Το δεύτερο μισό του 19ου αιώνα: στασιμότητα και κριτική

- Ο εκπαιδευτικός δημοτικισμός και το βενιζελικό στρατόπεδο
- Η δικτατορία του Μεταξά και η εμπειρία της δεκαετίας του '40
- Ο μεταπολεμικός κόσμος και οι εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις
- Η εκπαίδευση στη Μεταπολίτευση. Θεσμικές αλλαγές και ιδεολογικοί αναπροσανατολισμοί

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας ή / και σύντομες προαιρετικές εργασίες	50
	Αυτοτελής Μελέτη	49
	Σύνολο Μαθήματος	138
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	I Γραπτή τελική εξέταση	

Βιβλιογραφία

Δημαράς Α. (επιμ.). *Η μεταρρύθμιση που δεν έγινε (Τεκμήρια Ιστορίας)*, τ. 1-2, Αθήνα 1973

_____. *Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης*, Αθήνα 2013

Κουλούρη, Χρ. *Ιστορία και γεωγραφία στα ελληνικά σχολεία (1834-1914). Γνωστικό αντικείμενο και ιδεολογικές προεκτάσεις. Ανθολόγιο κειμένων. Βιβλιογραφία σχολικών εγχειριδίων*, Αθήνα 1988

Κυπριανός, Π. *Συγκριτική Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης*, Αθήνα 2004

Μπουζάκης, Σ. (επιμ.). *Πανόραμα ιστορίας της εκπαίδευσης. Όψεις και Απόψεις*, 2 τόμοι, Αθήνα 2011

Νούτσος, Χ. *Ιδεολογία και εκπαιδευτική πολιτική*, Αθήνα 1986

Παπαπάνος, Κ. *Χρονικό - Ιστορία της Ανωτάτης μας Εκπαιδευσεως*, Αθήνα 1970

Σταυρίδη-Πατρικίου, Ρ. *Γλώσσα, εκπαίδευση και πολιτική*, Αθήνα 1999

Φραγκουδάκη, Α. *Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση και φιλελεύθεροι διανοούμενοι. Άγονοι αγώνες και ιδεολογικά αδιέξοδα στο μεσοπόλεμο*, Αθήνα 2018

Π 112. Ιστορία των Βαλκανικών Κρατών (19ος-20ός αιώνας)

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 112	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ιστορία των Βαλκανικών Κρατών (19ος-20ός αι.)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	5,5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, μη σεμιναριακό κατεύθυνσης Ιστορίας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH347/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στο εν λόγω μάθημα εξετάζονται οι κυριότερες πολιτικές και διπλωματικές εξελίξεις της Νεώτερης και της Σύγχρονης Βαλκανικής Ιστορίας από την Σερβική Επανάσταση (1804) έως τον Πόλεμο στο Κόσοβο (1999). Συγκεκριμένα, αναλύονται οι ακόλουθες θεματικές ενότητες: Αρχικώς, η εθνική «αφύπνιση» των βαλκανικών λαών, η συγκρότηση των νεωτερικών εθνικών ταυτοτήτων και οι εθνικοαπελευθερωτικές επαναστάσεις (Σέρβων, Βουλγάρων), οι κύριες πολιτικές και πολιτειακές παράμετροι των νέων εθνικών κρατών και οι αλληλοσυγκρουόμενοι εθνικισμοί. Στη συνέχεια, παρουσιάζεται η εξέλιξη των βαλκανικών κρατών στον Μεσοπόλεμο, οι βασιλικές δικτατορίες και το ρεύμα του ρεβιζιονισμού. Τέλος, θα συζητηθεί η δομή των σοσιαλιστικών καθεστώτων (με έμφαση στην ιδιοτυπία της Γιουγκοσλαβίας) και οι παράγοντες που οδήγησαν στην πτώση τους καθώς και οι πόλεμοι της Γιουγκοσλαβικής διαδοχής.

Το μάθημα αποτελεί το εισαγωγικό μάθημα σε βασικές θεματικές της Νεώτερης Βαλκανικής Ιστορίας για τους φοιτητές της Κατεύθυνσης Ιστορίας του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ). Το εν λόγω μάθημα είναι Επιλεγόμενο. Η επιλεγμένη ύλη του μαθήματος στοχεύει στο να γνωρίσουν οι φοιτητές τις βασικές παραμέτρους της Ιστορίας των Βαλκανίων, από την «ανακάλυψή» τους από τους Δυτικούς περιηγητές τον 19ο αιώνα έως τη σύγχρονη περίοδο, που επικαθορίστηκε από την πτώση των καθεστώτων του υπαρκτού σοσιαλισμού στην Ανατολική Ευρώπη. Το εν λόγω μάθημα σκοπεύει δηλαδή να εισάγει κατ' αρχήν τους φοιτητές στον μηχανισμό των βασικών ιστορικών εξελίξεων που οδήγησαν στην αποτίναξη της οθωμανικής κυριαρχίας στην περιοχή της Βαλκανικής και στη συγκρότηση των χριστιανικών εθνικών κρατών (Σερβίας, Ελλάδα, Ρουμανίας, Βουλγαρίας, Αλβανίας κλπ.). Κατά δεύτερον, εξετάζονται οι βασικές παράμετροι της εσωτερικής πολιτικής ζωής των νεότευκτων εθνικών κρατών της Βαλκανικής Χερσονήσου (π.χ. η σύγκρουση Συντηρητικών και Φιλελευθέρων πολιτικών δυνάμεων, ρωσόφιλων και ρωσόφοβων). Όροι, όπως π.χ. Βαλκάνια και βαλκανισμός (ως ιστοριογραφική κατασκευή και πρόσληψη της Δύσης), εθνικισμός, Ανατολικό Ζήτημα, Μακεδονικό Ζήτημα, Αλβανικό Ζήτημα κ.ά., αναλύονται και επεξηγούνται περιεκτικά, με στόχο την αποτελεσματικότερη διαχείριση της ιστορικής γνώσης από τους προπτυχιακούς φοιτητές και την καλύτερη κατανόηση της συνολικής εικόνας του ιστορούμενου αντικειμένου.

Επιπλέον, το μάθημα αναφέρεται συνεχώς σε εισαγωγικές έννοιες και σε μεθοδολογίες της ιστορικής επιστήμης και στα εργαλεία του ιστορικού, ούτως ώστε ο φοιτητής να αποκτήσει μια συνολική αντίληψη της επιστήμης, που καλείται να θεραπεύσει στο μέλλον. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια, ο φοιτητής ενημερώνεται για τη βασική βιβλιογραφία, της σχετικής με εκάστη θεματική ενότητα, και τους αρχειακούς τόπους, όπου μπορεί να ανατρέξει στο

μέλλον για να διευρύνει το πεδίο της έρευνάς του.

Τέλος, στόχος του μαθήματος αποτελεί η ένταξη της Νεώτερης Βαλκανικής Ιστορίας στο ευρύτερο (ευρωπαϊκό) πλαίσιο της για την καλύτερη κατανόησή της, αλλά και ερμηνεία της. Οι σπουδαστές καλούνται να αντιληφθούν αφενός τον σύνθετο και αφετέρου τον διεθνικό (transnational) χαρακτήρα των ιστορικών φαινομένων, μια σύγχρονη προσέγγιση στο επιστημονικό πεδίο της Ιστορίας.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- έχουν γνώση των βασικών θεματικών ενοτήτων της Νεώτερης και της Σύγχρονης Βαλκανικής Ιστορίας, από το 1804 έως το 1999
- έχουν κατανοήσει τους βασικούς μηχανισμούς των ιστορικών εξελίξεων στη Χερσόνησο του Αίμου από την Επανάσταση των Σέρβων έως τη διάλυση της σοσιαλιστικής Γιουγκοσλαβίας
- αναλύουν συνοπτικά και να ερμηνεύουν τα κύρια πολιτικά γεγονότα και τις σημαντικότερες διπλωματικές (αλλά και ορισμένες θεμελιώδεις κοινωνικές και οικονομικές) ιστορικές εξελίξεις αυτής της περιόδου στα Βαλκάνια
- γνωρίζουν τη βασική βιβλιογραφία και τους κύριους ιστορικούς ερευνητές μιας σειράς θεμελιωδών ενοτήτων της Νεώτερης Βαλκανικής Ιστορίας
- είναι εξοικειωμένοι με τα βασικά εργαλεία και τις μεθόδους της ιστορικής έρευνας, και να γνωρίζει τους βασικούς τόπους της επιστημονικής μελέτης των Βαλκανίων στην Ελλάδα

Γενικές Ικανότητες

- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Η «ανακάλυψη» των Βαλκανίων από τη Δύση
- Η Σερβική Επανάσταση
- Η πολιτική εξέλιξη της Σερβίας (19ος αι.)
- Η εθνική «αναγέννηση» των Βουλγάρων
- Το Μακεδονικό Ζήτημα
- Η πολιτική εξέλιξη της Βουλγαρίας (19ος αι.)
- Το εθνικό κίνημα των Ρουμάνων της Τρανσυλβανίας
- Ιστορία του Μαυροβουνίου
- Η σλαβομακεδονική εθνογένεση
- Τα βαλκανικά κράτη στον Μεσοπόλεμο
- Τα Βαλκάνια κατά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο (1939-1945)
- Τα σοσιαλιστικά Βαλκάνια (1945-1991)
- Οι πόλεμοι της γιουγκοσλαβικής διαδοχής (δεκ. 1990)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20
	Βιβλιοπαρουσιάσεις	20
	Εκπαιδευτικές Επισκέψεις	10
	Αυτοτελής μελέτη	49
	Σύνολο Μαθήματος	138
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση (100%) που περιλαμβάνει: <ul style="list-style-type: none"> • Ερωτήσεις Ανάπτυξης (90%) 	

	<ul style="list-style-type: none">• Χρονολόγηση, ανάλυση & σχολιασμό πρωτογενών πηγών (κειμένων), χαρτών ή εικόνων (10%). Η Ύλη των Εξετάσεων και τα κριτήρια αξιολόγησης είναι αναρτημένα (σε μορφή document του Word) στο E-Class (στην κατηγορία «Έγγραφα»).
--	---

Βιβλιογραφία

Castellan, G. *Ιστορία των Βαλκανίων (14ος - 20ός αι.)*, Αθήνα 1991

Goldsworthy, V. *Ruritania: Ανακαλύπτοντας τα Βαλκάνια*, Θεσσαλονίκη 2004

Jelavich, B. *Ιστορία των Βαλκανίων*, Αθήνα 2006

Pavlowitch, St.K., *Ιστορία των Βαλκανίων 1804-1945*, Θεσσαλονίκη 2005

Ristelhueber, R. *Ιστορία των Βαλκανικών Λαών*, Αθήνα 2003

Σφέτας, Σπ. *Εισαγωγή στη Βαλκανική Ιστορία*, 2 τόμοι, Θεσσαλονίκη 2009-2011

Σταυριανός, Λ.Σ. *Τα Βαλκάνια μετά το 1453*, Θεσσαλονίκη 2007

Todorona, M. *Βαλκάνια: Η δυτική φαντασίωση*, Θεσσαλονίκη 2005

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 06	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Σύγχρονη ιστορία. Εισαγωγή στην κοινωνική ιστορία: έννοιες, μέθοδοι, προβληματισμοί		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις - Διαλέξεις προσκεκλημένων ειδικών στο γνωστικό πεδίο	3	5,5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, μη σεμιναριακό κατεύθυνσης Ιστορίας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH365/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα επιδιώκει να εισαγάγει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες στις θεματικές περιοχές, τα αναλυτικά εργαλεία, τη μεθοδολογία, το ύφος και τη γλώσσα της ιστορικής ανάλυσης και ερμηνείας που συνδέονται με την κοινωνική ιστορία, όπως αυτή αναπτύχθηκε διεθνώς κυρίως από τη δεκαετία του 1960 και μετέπειτα.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τήτριες θα είναι σε θέση να:

- γνωρίζουν τα κύρια ιστοριογραφικά ρεύματα της κοινωνικής ιστορίας, καθώς και τους τρόπους με τους οποίους έχουν εξελιχθεί τα ιστοριογραφικά ερωτήματα στο πλαίσιο αυτής της οπτικής
- κατανοούν βασικές θεωρητικές έννοιες και αναλυτικά εργαλεία που χρησιμοποιούνται στο πεδίο της κοινωνικής ιστορίας, καθώς και τη σύνδεση της τελευταίας με άλλα επιστημονικά πεδία, όπως αυτά της ανθρωπολογίας, της κοινωνιολογίας, των πολιτισμικών σπουδών και της λογοτεχνικής θεωρίας
- προσεγγίζουν ιστορικά βασικές θεματικές της κοινωνικής ιστορίας, όπως είναι οι πράξεις και οι ιδέες της εργατικής τάξης, των χωρικών, των γυναικών, των νέων, των φυλετικών και εθνοπολιτισμικών μειονοτήτων
- διατυπώνουν ερωτήματα και αναζητούν πηγές που μπορούν να συμβάλλουν στη δημιουργία της ιστορίας «από τα κάτω»
- γνωρίζουν ορισμένα βασικά έργα από το χώρο της διεθνούς και της ελληνικής ιστοριογραφίας στο πεδίο της κοινωνικής ιστορίας

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης και του επιστημονικού διαλόγου
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αναστοχασμός σχετικά με το ερευνητικό έργο και τον κοινωνικό ρόλο των ιστορικών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- *Η ιστορία ως κοινωνική επιστήμη στο α΄ μισό του εικοστού αιώνα:* Η αλλαγή των ιστορικών αντιλήψεων και ερωτημάτων στο γύρισμα από το δέκατο ένατο στον εικοστό αιώνα – Η πρόκληση των κοινωνικών επιστημών – Η επίδραση του μαρξισμού – Η επίδραση της κοινωνιολογίας, της κοινωνικής ανθρωπολογίας, της ψυχολογίας – Οι εμπειρίες του Α΄

<p>Παγκοσμίου Πολέμου και της Οκτωβριανής Επανάστασης – Η σχολής των Annales</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Ο θρίαμβος της κοινωνικής ιστορίας μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο</i>: Μεταμορφώσεις στη συνείδηση (η εμπειρία του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, το Ολοκαύτωμα, η αποαποικιοποίηση) και η επίδρασή τους στην ιστορική ματιά και την ιστορική γραφή – Η βρετανική κοινωνική ιστορία • <i>Η δεκαετία του 1960. Ένα σημείο καμπής</i>: Γερμανική ιστορία, κοινωνική επιστήμη – Το «1968» και η ανάδυση νέων συλλογικών υποκειμένων • <i>Αμφισβητήσεις της ηγεμονίας από τη δεκαετία του 1970 και μετέπειτα</i>: η στροφή στην «εμπειρία» – Η πρόκληση της ιστορίας των γυναικών και του φύλου – Η μακράς διάρκειας στροφή προς τον πολιτισμό: η ιταλική μικροϊστορία, η γερμανική ιστορία της καθημερινής ζωής, η νέα πολιτισμική ιστορία • Κατευθύνσεις στην ελληνική κοινωνική ιστορία από τη μεταπολίτευση μέχρι σήμερα • <i>Η «τάξη» ως ιστορική κατηγορία</i>: Η «τάξη» ως μοντέλο και εργαλείο κοινωνικής ανάλυσης – Η ιστορικότητα της έννοιας «τάξη» – Το έργο του E.P. Thompson – Το ιστοριογραφικό ρεύμα που δημιουργήθηκε στη βάση των συμβολών του E. P. Thompson και του E. Hobsbawm – Παραδείγματα από την ελληνική ιστορική παραγωγή • <i>Το «φύλο» ως ιστορική κατηγορία</i>: Ιστορία των γυναικών, ιστορία του φύλου – Joan Wallach Scott, «Το φύλο: μια χρήσιμη κατηγορία της ιστορικής ανάλυσης» – Ιστορικές εκδοχές της θηλυκότητας και του ανδρισμού – Παραδείγματα από την ελληνική ιστορική παραγωγή • <i>Η εξέλιξη της μισθωτής εργασίας και της εργασίας των γυναικών από τον δέκατο ένατο αιώνα ως τον Μεσοπόλεμο</i>: Συμβολές από τη διεθνή και την ελληνική ιστοριογραφία • <i>Οι ταξικές και οι έμφυλες γλώσσες της κοινωνικής πολιτικής</i>: ελληνικές και διεθνείς ιστοριογραφικές συμβολές
--

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class 3) Οπτικοακουστικό υλικό και ψηφιοποιημένο αρχειακό υλικό αναρτημένο στο διαδίκτυο	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας ή/και σύντομες προαιρετικές εργασίες	50
	Αυτοτελής Μελέτη	49
	Σύνολο Μαθήματος	138
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	I. Γραπτή τελική εξέταση II. Αξιολόγηση ατομικών εργασιών εξάσκησης	

Βιβλιογραφία

- Αβδελά, Έ. «Η κοινωνική τάξη στη σύγχρονη ιστοριογραφία: από το οικονομικό δεδομένο στην πολιτισμική κατασκευή», *Τα Ιστορικά* 12/22 (1995) 173-204
- Αβδελά, Έ., Ψαρρά, Α. (επιμ.). *Σιωπηρές ιστορίες. Γυναίκες και φύλο στην ιστορική αφήγηση*, Αθήνα 1997
- Βαρίκα, Ε. «Εννοιολογήσεις του κοινωνικού και του πολιτικού στην ιστορία», *Μνήμων* 21 (1999) 221-236
- Λιάκος, Α. *Εργασία και πολιτική στην Ελλάδα του Μεσοπολέμου. Το Διεθνές Γραφείο Εργασίας και η ανάδυση των κοινωνικών θεσμών*, Αθήνα 1993
- Burke, P. *Ιστορία και κοινωνική θεωρία*, μτφρ. Φ. Τερζάκης, Αθήνα 2002
- Canning, K. *Languages of Labor and Gender. Female Factory work in Germany, 1850-1914*, Ίθακα 1996
- Hobsbawm, E. *Για την ιστορία*, μτφρ. Π. Ματάλας, Αθήνα 1999
- Sewell, W.H. Jr, «How Classes are Made: Reflections on E. P. Thompson's Theory of Working-class Formation», στο H.J. Kaye και K. McClelland (επιμ.), *E.P. Thompson. Critical Perspectives*, Κέιμπριτζ 1990, 50-77

Thompson, E.P., *The Making of the English Working Class*, Χάρμοντσογουερθ 1980
Yannitsiotis, Y. "Social History in Greece: New Perspectives", *East Central Europe/ECE* 34-35 (2007-2008) 101-130

Μαθήματα Κορμού (ΧΕ)

ΙΑ 04. Εισαγωγή στην Επιστήμη της Αρχαιολογίας

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 04	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εισαγωγή στην Επιστήμη της Αρχαιολογίας: ορισμοί, αρχές, μέθοδοι και πρακτικές		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, επισκέψεις σε Μουσεία και Αρχ. Χώρους	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κορμού, υποχρεωτικό και για τις δύο κατευθύνσεις		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH284		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αντικείμενο του μαθήματος είναι μία συνοπτική και συνολική θεώρηση της Επιστήμης της Αρχαιολογίας. Παρουσιάζονται οι ορισμοί, οι αρχές, οι μέθοδοι και οι πρακτικές. Εξετάζονται οι κυριότεροι τρόποι εντοπισμού, αποκάλυψης, χρονολόγησης και μελέτης των αρχαιολογικών καταλοίπων. Επίσης παρουσιάζονται στοιχεία που σχετίζονται με την αρχαιολογική δεοντολογία, τη διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς, τη σημασία της επιστήμης της αρχαιολογίας και την αξία της μελέτης του παρελθόντος για το παρόν και το μέλλον των σύγχρονων κοινωνιών.

Για την καλύτερη κατανόηση των παραπάνω παρουσιάζονται μελέτες περιπτώσεων από την αρχαιολογική έρευνα του ελληνικού (και όχι μόνο) χώρου. Σημειώσεις, παρουσιάσεις και βιβλιογραφία αναρτώνται στο η-Τάξη (ARCH284). Επίσης, στο πλαίσιο του μαθήματος γίνονται προαιρετικές επισκέψεις και ξεναγήσεις σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους (Μυκήνες, Επίδαυρος, Ελευσίνα και Αγορά Αρχαίας Αθήνας).

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα πρέπει να είναι σε θέση να:

- κατανοούν τις βασικές έννοιες, αρχές και μεθόδους της επιστήμης της Αρχαιολογίας
- να γνωρίζουν τα βασικά στάδια της εξέλιξης της αρχαιολογικής επιστήμης
- να αντιλαμβάνονται τη σημασία της αρχαιολογίας και την αξία της μελέτης του παρελθόντος για το παρόν και το μέλλον των σύγχρονων κοινωνιών

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Αναγνώριση της αξίας της διεπιστημονικής έρευνας
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα (μέσω της μελέτης των αλληλεπιδράσεων των αρχαίων πολιτισμών)
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον (λόγω της στενής σχέσης μεταξύ της προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς και του φυσικού περιβάλλοντος)
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Εισαγωγή. Ορισμοί, αρχές, ερωτήματα και στόχοι της αρχαιολογικής επιστήμης
- Αρχαιολογικές μαρτυρίες, στρωματογραφία και αρχαιολογικό πλαίσιο
- Μέθοδοι εντοπισμού και ανεύρεσης της αρχαιολογικής μαρτυρίας
- Αρχαιολογική ανασκαφή
- Μέθοδοι χρονολόγησης
- Μετανασκαφική μελέτη
- Αρχαιολογία και Αρχαιομετρία
- Ιστορία της αρχαιολογικής επιστήμης. Η αρχαιολογία σήμερα
- Διαχείριση πολιτιστικής κληρονομιάς. Δημόσια αρχαιολογία. Αρχαιολογία και πολιτική
- Μεγάλες στιγμές της ελληνικής αρχαιολογίας: Ακρόπολη και Αγορά Αθηνών
- Μεγάλες στιγμές της ελληνικής αρχαιολογίας: Ολυμπία και Δελφοί
- Μεγάλες στιγμές της ελληνικής αρχαιολογίας: Μυκήνες και Κνωσός
- Μεγάλες στιγμές της ελληνικής αρχαιολογίας: Διμήνι, Σέσκλο και Ακρωτήρι

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Διαλέξεις στο αμφιθέατρο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Επισκέψεις σε Μουσεία & Χώρους	25
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	21
	Αυτοτελής Μελέτη	40
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση	

Βιβλιογραφία

- Bahn, P. *Αρχαιολογία. Οδηγός στο παρελθόν και στους θησαυρούς του κόσμου*, Αθήνα 2004
- _____. *Αρχαιολογία: Όλα όσα πρέπει να γνωρίζετε*, Αθήνα 2007
- Βαλαβάνης, Π. (επιμ.). *Μεγάλες Στιγμές της Ελληνικής Αρχαιολογίας*, Αθήνα 2007
- Κουκουζέλη, Α., Μανακίδου, Ε., Σμπόνιας, Κ. *Αρχαιολογία στον Ελληνικό Χώρο, Τόμος Α'*, Πάτρα 1999
- Renfrew, C., Bahn, P. *Αρχαιολογία: Θεωρίες, Μεθοδολογία και Πρακτικές Εφαρμογές*, Αθήνα 2001
- Σακελλαράκης, Γ. *Ανασκάπτοντας το παρελθόν*, Αθήνα 1999
- Χουρμουζιάδης, Γ. *Λόγια από χώμα*, Θεσσαλονίκη 1999

ΙΑ 11. Κλασική Αρχαιολογία Α΄

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 11	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κλασική Αρχαιολογία. Εισαγωγή στην Αρχαιολογία και επισκόπηση των πρώιμων και αρχαϊκών χρόνων (περ. 1050-480 π.Χ.)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κορμού, υποχρεωτικό και για τις δύο κατευθύνσεις		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH441/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Εισαγωγή στην επιστήμη της Αρχαιολογίας και συνοπτική επισκόπηση της περιόδου 1050-480 π.Χ. σύμφωνα με τα αρχαιολογικά δεδομένα. Αρχιτεκτονική, γλυπτική, μεταλλοτεχνία και κεραμική-αγγειογραφία. Ανάλυση των βασικών προβλημάτων της έρευνας. Προαιρετικές επισκέψεις σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- κατανοούν τις βασικές αρχές της επιστήμης της κλασικής αρχαιολογίας
- κατανοούν τις βασικές μεθόδους στη μελέτη της αρχαίας ελληνικής τέχνης
- αναγνωρίζουν τις κύριες κατηγορίες της αρχαίας ελληνικής τέχνης και την εξέλιξή τους κατά την περίοδο 1200-480 π.Χ.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγικά
2. Μεθοδολογία και πηγές
3. Η μελέτη του κλασικού παρελθόντος σήμερα
4. Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου α΄
5. Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου β΄
6. Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου γ΄
7. Αρχαϊκή Εποχή: 7ος αι. π.Χ. α΄
8. Αρχαϊκή Εποχή: 7ος αι. π.Χ. β΄
9. Αρχαϊκή Εποχή: 7ος αι. π.Χ. γ΄
10. Αρχαϊκή Εποχή: 6ος αι. π.Χ. α΄
11. Αρχαϊκή Εποχή: 6ος αι. π.Χ. β΄
12. Αρχαϊκή Εποχή: 6ος αι. π.Χ. γ΄
13. Γενική επισκόπηση – συμπεράσματα

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	38
	Αυτοτελής καθοδηγούμενη μελέτη	48
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση που περιλαμβάνει: 1) Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής 2) Σύντομη ανάλυση συγκεκριμένων έργων 3) Ανάπτυξη κειμένου	

Βιβλιογραφία

- Alcock S.E., Osborne, R. *Classical Archaeology*, Οξφόρδη 2007
 Beard, M., Henderson, J. *Classical Art. From Greece to Rome*, Οξφόρδη 2001
 Biers, W.R. *The Archaeology of Greece*, Λονδίνο 1996²
 Boardman, J. *Greek Art*, Λονδίνο και Νέα Υόρκη 1996⁴
 Πλάντζος, Δ. *Ελληνική τέχνη και αρχαιολογία 1200-30 π.Χ.*, Αθήνα 2016²
 Σημαντώνη-Μπουρνιά, Ε. *Αρχαιολογία των πρώιμων ελληνικών χρόνων*, Αθήνα 1997
 Smith, T.J., Plantzos, D. *A Companion to Greek Art*, Οξφόρδη 2012
 Whitley, J. *The Archaeology of Ancient Greece*, Cambridge 2001

ΙΑ 13. Βυζαντινή Αρχαιολογία Α΄

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 13	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βυζαντινή Αρχαιολογία. Αρχαιολογία και Τέχνη της Πρωτοβυζαντινής Περιόδου (4ος-7ος αι. μ.Χ.)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κορμού, υποχρεωτικό και για τις δύο κατευθύνσεις		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH272/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Γνωριμία με τον κλάδο της Βυζαντινής Αρχαιολογίας: από την ιστορία της Χριστιανικής τέχνης του 19ου αι. στις διεπιστημονικές προσεγγίσεις του 21ου αι. Μελέτη της κοσμικής και εκκλησιαστικής αρχιτεκτονικής, της μνημειακής ζωγραφικής και της μικροτεχνίας της πρωτοβυζαντινής περιόδου (4ος-7ος αι. μ.Χ.).

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση:

- να κατανοούν τις βασικές αρχές και όρους του επιστημονικού κλάδου της βυζαντινής αρχαιολογίας
- να κατανοούν τη μεθοδολογία προσέγγισης των βυζαντινών καταλοίπων
- να γνωρίζουν την ιστορία της χριστιανικής και βυζαντινής αρχαιολογίας
- να μπορούν να ανασυνθέσουν τα βασικά χαρακτηριστικά του δομημένου περιβάλλοντος κατά τους πρωτοβυζαντινούς χρόνους
- να αναγνωρίζουν την τυπολογία των κοσμικών και θρησκευτικών αρχιτεκτονικών μνημείων
- να αναγνωρίζουν τις κύριες καταβολές, αρχές και τάσεις της βυζαντινής μνημειακής ζωγραφικής έτσι όπως θεμελιώθηκαν τους πρώτους αιώνες
- να αναγνωρίζουν τέχνηρα της πρωτοβυζαντινής περιόδου, ιδιαίτερα της κεραμικής και να κατανοούν την κοινωνική και ιστορική τους διάσταση
- να προβληματίζονται γύρω από το ρόλο του βυζαντινού παρελθόντος στη συγκρότηση της πολιτισμικής μας ταυτότητας

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Αυτόνομη εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή στον κλάδο της Βυζαντινής Αρχαιολογίας
- Ιστορικό πλαίσιο
- Η αντιμετώπιση του Βυζαντίου και της Βυζαντινής Αρχαιολογίας ανά τους αιώνες
- Από την ιστορία της χριστιανικής τέχνης του 19ου αι. στις διεπιστημονικές προσεγγίσεις τους 21ου αι.
- Το δομημένο περιβάλλον κατά την πρωτοβυζαντινή περίοδο. Κοσμική Αρχιτεκτονική
- Εκκλησιαστική Αρχιτεκτονική και Αρχιτεκτονική Γλυπτική

- Μνημειακή Ζωγραφική, Ψηφιδωτά και Εικόνες
- Μικροτεχνία (Μεταλλοτεχνία, Κεραμική, Υφαντουργία)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις στο αμφιθέατρο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	38
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	48
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Γραπτή εξέταση στην Ελληνική γλώσσα με δυνατότητα επιλογής και συγκεκριμένα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • περιγραφή κάτοψης ή/και όψης αρχιτεκτονικού μνημείου • ερωτήσεις σύντομης ή εκτενέστερης ανάπτυξης που μπορεί να αφορούν την αρχιτεκτονική, τη ζωγραφική, τη γλυπτική ή τη μικροτεχνία <p>Οι φοιτητές Erasmus μπορούν να αξιολογηθούν και με κατάθεση δοκιμίου με θέμα που αναλαμβάνουν στην αρχή του εξαμήνου</p>	

Βιβλιογραφία

- Bowersock, G.W, Brown, P., Grabar. O. *Late Antiquity. A Guide to the Postclassical world*, Harvard 1999
- Drandaki, A. «From Center to Periphery and Beyond: The Diffusion of Models in Late Antique Metalware», στο L. James και A. Eastmond (επιμ.), *Wonderful Things: Byzantium through its Art*, London 2013, 163-84
- James, L. *Mosaics in the Medieval World: From Late Antiquity to the Fifteenth Century*, Cambridge 2017
- Kitzinger, E. *Η Βυζαντινή Τέχνη εν τω γενέσθαι. Τα κύρια τεχνοτροπικά ρεύματα στην περιοχή της Μεσογείου, 3ος-7ος αι.*, Ηράκλειο 2015.
- Mango, C. *Byzantine Architecture*, London 1986
- Μπούρας, Χ., *Ιστορία της Αρχιτεκτονικής. 2ος τόμος, Αρχιτεκτονική στο Βυζάντιο, το Ισλαμ και τη Δυτική Ευρώπη κατά το Μεσαίωνα*, Αθήνα 2001, 13-140
- Πετρίδης, Π. «Παρατηρήσεις στις πόλεις και τις αστικές οικίες της Ύστερης Αρχαιότητας στον ελλαδικό χώρο», *ΔΧΑΕ ΚΘ'* (2008) 247-258
- Πετρίδης, Π. *Πρωτοβυζαντινή κεραμική του ελλαδικού χώρου*, Αθήνα 2013
- Στουφή-Πουλημένου, Ι. *Χριστιανική και Βυζαντινή Αρχαιολογία και Τέχνη*, Αθήνα 2011
- Weitzmann, K. (επιμ.). *Age of Spirituality. The Late Antique and Early Christian Art, Third to Seventh Century*, New York 1979

ΙΑ 15. Ιστορία της Τέχνης Α΄

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 15	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ιστορία της Τέχνης. Η τέχνη της Αναγέννησης και του Μανιερισμού (15ος-16ος αι.)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κορμού, υποχρεωτικό και για τις δύο κατευθύνσεις		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH200		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η εξέταση της Ζωγραφικής, Γλυπτικής και Αρχιτεκτονικής στα μεγάλα καλλιτεχνικά κέντρα της Ιταλίας (Φλωρεντία, Ρώμη, Βενετία) κατά τον 15ο και 16ο αιώνα, με αφετηρία την ανάπτυξη του «Φυσικού Ύφους» και την καλλιτεχνική παραγωγή του Giotto κατά τον 14ο αιώνα.

Έμφαση θα δοθεί επίσης στα θεωρητικά κείμενα περί Τέχνης την περίοδο αυτή, κυρίως στις πραγματείες περί ζωγραφικής του Leon Battista Alberti (*Della Pittura*, Φλωρεντία 1436) και του Leonardo da Vinci (*Trattato della Pittura* Παρίσι 1651).

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:

- γνωρίζουν την περιοδολόγηση Αναγέννησης και Μανιερισμού, τη σχετική ορολογία και το ιστορικοκοινωνικοπολιτικό πλαίσιο του 15ου και 16ου αιώνα στην Ιταλία.
- γνωρίζουν τα βασικά καλλιτεχνικά εργαστήρια της Ιταλίας και τα χαρακτηριστικά τους.
- αναγνωρίζουν τα έργα των μεγάλων καλλιτεχνών και τα χαρακτηριστικά τους.
- τη θεωρία της τέχνης της Ιταλικής Αναγέννησης.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Όψιμη μεσαιωνική ζωγραφική στην Ιταλία
- Giotto – Παρεκκλήσιο Scrovegni- Φυσικό Ύφος
- Φλωρεντία 15ος αιώνας: ζωγραφική
- Φλωρεντία 15ος αιώνας: γλυπτική
- Φλωρεντία 15ος αιώνας : αρχιτεκτονική
- Ρώμη 16ος αιώνας: Βατικανό, μεγάλα εικονογραφικά σύνολα
- Ρώμη 16ος αιώνας: Γλυπτική - Αρχιτεκτονική
- Βενετία 15ος-16ος αιώνας: Ζωγραφική - Γλυπτική- Αρχιτεκτονική
- Φλωρεντινός Μανιερισμός
- Μανιερισμός στη Ρώμη και στη Βενετία

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις στο αμφιθέατρο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	20
	Σύντομες ατομικές εργασίες εξάσκησης	28
	Αυτοτελής Μελέτη	38
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Προφορική τελική εξέταση	

Βιβλιογραφία

Beck, H.J. *Italian Renaissance Painting*, Könemann 1999

Hartt, F., Wilkins, G.D. *Renaissance Art. Painting-Sculpture-Architecture*, Pearson 2011⁷

Paoletti, T.J., Radke, M.G. *Art in Renaissance Italy*, Laurence King Publishing, London 2011⁴

Richardson, M.C. (επιμ.). *Locating Renaissance Art*, New Haven και London 2007

Woods, W.K. (επιμ.). *Making Renaissance Art*, New Haven και London 2007

_____. (επιμ.), *Viewing Renaissance Art*, New Haven και London 2007

Υποχρεωτικά Μαθήματα Ειδίκευσης (ΧΕ)

ΙΑ 42. Αρχαιολογία των Ανατολικών Πολιτισμών

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 42	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αρχαιολογία των Ανατολικών Πολιτισμών		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό ειδίκευσης, κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH275		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η επισκόπηση της ιστορίας και αρχαιολογίας της Εγγύς Ανατολής από την 3η έως και πρώιμη 1η χιλιετία π.Χ. Θα δοθεί έμφαση στην Ανατολία (Χεττιτική αυτοκρατορία, Φρυγία, Λυδία), την Συροπαλαιστίνη (Υστεροχεττιτικά και Αραμαϊκά βασίλεια, Ισραήλ/ Φιλισταιοί, Χαναανίτες/ Φοίνικες, Ασσυριακή εξάπλωση) και την Αίγυπτο (Παλαιό, Μέσο και Νέο Βασίλειο). Ιδιαίτερες αναφορές θα γίνουν στα κείμενα της Ανατολής που αναφέρονται στο Αιγαίο (Ahhiyawa, Keftiu, Tanaja).

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:

- γνωρίζουν τα κύρια γεωγραφικά χαρακτηριστικά της Ανατολικής Μεσογείου και της ευρύτερης Εγγύς Ανατολής
- γνωρίζουν τα κύρια βασίλεια που αναπτύχθηκαν στην Εγγύς Ανατολή κατά τη 2η και πρώιμη 1η χιλιετία π.Χ.
- αναγνωρίζουν τα σημαντικότερα σωζόμενα μνημεία και τα χαρακτηριστικά των έργων τέχνης στην Εγγύς Ανατολή κατά τη 2η και πρώιμη 1η χιλιετία π.Χ.
- αντιλαμβάνονται τον ρόλο των γραπτών πηγών για την κατανόηση της κοινωνίας στην Εγγύς Ανατολή κατά τη 2η και πρώιμη 1η χιλιετία π.Χ.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Εισαγωγή: η Εγγύς Ανατολή κατά την Πρώιμη Εποχή του Χαλκού
- Αίγυπτος: το Μέσο Βασίλειο και η 2η Ενδιάμεση Περίοδος
- Αίγυπτος: το Νέο Βασίλειο
- Μεσοποταμία: Περίοδος Ur III, Μέση Εποχή του Χαλκού
- Μεσοποταμία: Ύστερη Εποχή του Χαλκού

- Ανατολία: το βασίλειο των Χετταίων
- Το Αιγαίο μέσα από τα κείμενα της Εγγύς Ανατολής
- Η κατάρρευση των ανακτορικών κέντρων της Ανατολικής Μεσογείου
- Η Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου στην Εγγύς Ανατολή
- Ασσυρία (Νεοασσυριακή Περίοδος)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Διαλέξεις στο αμφιθέατρο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	20
	Σύντομες ατομικές εργασίες εξάσκησης	28
	Αυτοτελής Μελέτη	38
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	I. Γραπτή τελική εξέταση II. Αξιολόγηση ατομικών εργασιών εξάσκησης	

Βιβλιογραφία

Bard, B. *An introduction to the archaeology of ancient Egypt*, Malden 2007

Κοπανιάς, Κ. *Εισαγωγή στην Ιστορία και Αρχαιολογία της Εγγύς Ανατολής (3100-330 π.Χ.)*, Αθήνα 2016

Kuhrt, A. *The Ancient Near East: c. 3000-330 B.C.*, London και New York 1995

Mieroop, M. Van De. *A History of ancient Egypt*, Malden 2011

_____. *Ιστορία της Αρχαίας Εγγύς Ανατολής*, μτφρ. Κ. Κοπανιάς, Αθήνα 2016

Shaw, I. *The Oxford history of ancient Egypt*, Oxford 2000

ΙΑ 43Α. Εμβάθυνση στην Αρχαιολογία και την Ιστορία της Τέχνης

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 43	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εμβάθυνση στην Αρχαιολογία και την Ιστορία της Τέχνης. Θεωρία της αρχαιολογικής επιστήμης: Κύρια ρεύματα και σχολές		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό ειδίκευσης, κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH325/ http://opencourses.uoa.gr/courses/ARCH12/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η εξοικείωση με τις κυριότερες κατευθύνσεις της αρχαιολογικής σκέψης, όπως η Ιστορία του Πολιτισμού, η Νέα ή Διαδικαστική Αρχαιολογία, η Μεταδιαδικαστική Αρχαιολογία και οι τρέχουσες νέο-υλιστικές τάσεις. Το μάθημα εξετάζει επίσης τη συμβολή φιλοσοφικών ρευμάτων, όπως ο θετικισμός, ο εξελικτικισμός, ο μαρξισμός και η φαινομενολογία στην αρχαιολογική έρευνα. Στόχος του μαθήματος είναι η κριτική παρουσίαση του θεωρητικού πλαισίου, μέσα στο οποίο εγγράφεται κάθε είδος αρχαιολογικής έρευνας. Η πραγμάτευση θεωρητικών ζητημάτων στηρίζεται σε ενδεικτικά παραδείγματα κυρίως αλλά όχι αποκλειστικά από το προϊστορικό Αιγαίο.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- γνωρίζουν τα κύρια ρεύματα αρχαιολογικής σκέψης
- εντοπίζουν και να αξιολογούν κριτικά το θεωρητικό υπόβαθρο μίας αρχαιολογικής έρευνας
- διακρίνουν, να αξιολογούν και να είναι σε θέση να αξιοποιούν ερμηνευτικά διαφορετικούς τύπους αρχαιολογικής μαρτυρίας
- αξιολογούν κριτικά διαφορετικούς τρόπους αρχαιολογικής ερμηνείας.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Αυτόνομη εργασία (προαιρετική)
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Εισαγωγή. Ορισμός της θεωρίας στην αρχαιολογία. Παραδοσιακή αρχαιολογία
- Νέα ή διαδικαστική αρχαιολογία. Κύρια χαρακτηριστικά

- Η αρχαιολογία ως (θετική) επιστήμη
- Η ενδιάμεση θεωρία και η χρήση της αναλογίας στην αρχαιολογία
- Οι έννοιες του πολιτισμού και της διαδικασίας στην αρχαιολογία
- Η έρευνα για τη σημασία της ιδεολογίας και της σκέψης κατά το παρελθόν: δομισμός, μαρξισμός, νοησιαρχία (δύο μαθήματα)
- Μεταδιαδικαστική αρχαιολογία. Κύρια χαρακτηριστικά
- Η θεωρίες της δραστηριότητας και της πρακτικής δράσης
- Συγκριμενική αρχαιολογία. Ορισμός, αρχές, μέθοδοι έρευνας
- Αρχαιολογία του φύλου
- Η έννοια της πολιτισμικής εξέλιξης
- Μετανθρωπιστικές προσεγγίσεις

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας ή/και σύντομες προαιρετικές εργασίες	40
	Αυτοτελής Μελέτη	46
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	I. Γραπτή τελική εξέταση (100%) που περιλαμβάνει: <ul style="list-style-type: none"> • 3 Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, από τις οποίες επιλέγονται οι 2 • Σύγκριση διαφορετικών θεωρητικών και ερμηνευτικών ρευμάτων της αρχαιολογίας με παράθεση των κύριων αρχών τους και σύντομη περιγραφή σχετικών αρχαιολογικών παραδειγμάτων II. Προαιρετική η γραπτή εργασία με συμβολή έως και 20% στην τελική αξιολόγηση	

Βιβλιογραφία

- Alberti, B., Meirion Jones, A., Pollard, J. (επιμ). *Archaeology after interpretation: returning materials to archaeological theory*, London και New York 2015
- Hodder, I., Hutson, S. *Διαβάζοντας το παρελθόν: Τρέχουσες ερμηνευτικές προσεγγίσεις στην αρχαιολογία*, μτφρ. Ν. Κούρκουλος, Αθήνα 2010
- Johnson, M. *Archaeological theory. An introduction*, Chichester 2010²
- Praetzellis, A. *Death by Theory. A Tale of Mystery and Archaeological Theory*, Lanham 2010
- Trigger, B. *Μια ιστορία της αρχαιολογικής σκέψης*, μτφρ. Β. Λαλιώτη, Αθήνα 2005

ΙΑ 43B. Εμβάθυνση στην Αρχαιολογία και την Ιστορία της Τέχνης

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 43	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εμβάθυνση στην Αρχαιολογία και την Ιστορία της Τέχνης. Αρχαία ελληνική ναοδομία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και συναντήσεις	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό ειδίκευσης, κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH702/ και ARCH 336		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Εξετάζονται οι ναοί και τα ιερά της Ελλάδας από το 600 π.Χ. έως τον 1ο αιώνα π.Χ. Γίνεται επισκόπηση των συστατικών των ιερών και αποτυπώνεται με τρόπο συστηματικό η καταγωγή και η εξέλιξη του δωρικού και του ιωνικού ρυθμού. Θίγεται το ζήτημα της οργάνωσης του ιερού, της σημασίας του αρχαίου ελληνικού ναού ως προϊόντος σχεδίασης και των οργανικών λεπτομερειών. Τα κυμάτια και τα εναέτια γλυπτά ως ρυθμολογικά στοιχεία. Θα δοθεί βασική βιβλιογραφία. Το μάθημα εμπλουτίζεται με διαλέξεις διακεκριμένων αρχιτεκτόνων.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:

- Να κατέχουν την ορολογία
- Αναγνωρίζουν τα ειδικά κατασκευαστικά και οικοδομικά ζητήματα
- Αναγνωρίζουν υφολογικά (στυλιστικά) χαρακτηριστικά των ναών από την αρχαϊκή εποχή έως τον 1^ο αι. π.Χ.
- Αναγνωρίζουν την εξέλιξη των αρχιτεκτονικών ρυθμών.
- Αναγνωρίζουν τις κύριες σχολές (Αττική, Πελοποννησιακή, Μακεδονική, Βοιωτική, κ.α.).

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή
- Ζητήματα μεθόδου και προσανατολισμός στη βιβλιογραφία
- Το ξύλινο πρότυπο και η ανάδυση των ρυθμών
- Αρχαϊκοί δωρικοί ναοί
- Αρχαϊκοί ιωνικοί ναοί
- Δωρικοί ναοί του 5ου αιώνα Α
- Δωρικοί ναοί του 5ου αιώνα Β. Η Ακρόπολη των Αθηνών
- Ιωνικοί ναοί του 5ου αιώνα
- Ιωνικοί ναοί του 5ου αιώνα Β
- Δωρικοί ναοί του 4ου αιώνα
- Ιωνικοί ναοί του 4ου αιώνα

- Η Ναοδομία του 3ου και 2ου αιώνα
- Διάλεξη επισκέπτη ερευνητή / Επίσκεψη στην Αγορά των Αθηνών

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις στο αμφιθέατρο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας E-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	38
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	48
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	I. Προφορική εξέταση II. Εκπόνηση Ατομικής ή Ομαδικής Εργασίας	

Βιβλιογραφία

- Hellmann, M.-C. *Η αρχαία ελληνική αρχιτεκτονική*, Αθήνα 2003
 Gruben, G. *Ιερά και ναοί των αρχαίων Ελλήνων*, Αθήνα 2000
 Μπούρας, Χ. *Μαθήματα ιστορίας της αρχιτεκτονικής*, τ. Α', Αθήνα 1999
 Spawforth, A. *Αρχαίοι Ελληνικοί Ναοί*, Αθήνα 2006

ΙΑ 43Γ. Εμβάθυνση στην Αρχαιολογία και την Ιστορία της Τέχνης

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 43	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εμβάθυνση στην Αρχαιολογία και την Ιστορία της Τέχνης. Όψεις της βυζαντινής μικροτεχνίας (4ος-15ος αι.).		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και ασκήσεις πρακτικής	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό ειδίκευσης, κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
• ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH609/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα εμβαθύνει στις σημαντικότερες εκφάνσεις της βυζαντινής μικροτεχνίας και τις εξετάζει από τη σκοπιά των υλικών καταλοίπων και της τεχνολογίας παραγωγής: ζωγραφική μικρής κλίμακας (φορητές εικόνες, εικονογραφημένα χειρόγραφα), υφαντική και κεντητική πολυτελών υφασμάτων, μεταλλοτεχνία, μικρογλυπτική (ελεφαντοστά, στεατίτες, ημιπολύτιμοι λίθοι) και κεραμική.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση της παρακολούθησης, οι φοιτητές είναι σε θέση να:

- κατανοήσουν την πολιτιστική συνεισφορά της περιόδου
- αναγνωρίζουν και χρονολογούν έργα μικροτεχνίας της εποχής
- χρησιμοποιούν τα μεθοδολογικά εργαλεία για την αποτίμησή τους

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή στην έννοια της τεχνολογίας και μεθοδολογικές προσεγγίσεις
- Μεταλλοτεχνία 1
- Μεταλλοτεχνία 2
- Κεραμική 2
- Υφαντική
- Ελεφαντοστά 1
- Ελεφαντοστά 2
- Στεατίτες
- Μικρογλυπτική σε ημιπολύτιμους λίθους
- Εικονογραφημένα χειρόγραφα
- Ψηφιδωτές εικόνες

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Διαλέξεις στο αμφιθέατρο
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	33
	Επισκέψεις σε Μουσεία	8
	Πρακτική άσκηση	8
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	36
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	40
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή εξέταση: - Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης από όλα τα διδαχθέντα πεδία	

Βιβλιογραφία

- Βασιλάκη, Μ. (επιμ.). *Μήτηρ Θεού. Απεικονίσεις της Παναγίας στη βυζαντινή τέχνη*, Αθήνα 2000
- Cutler, A. *The Art of Ivory. Sources, Techniques, and Uses in the Mediterranean World: A.D. 200-1400*, Washington 1985
- Demus, O. *Die byzantinischen Mosaikikonen*, Wien 1991
- Evans, H.C., Wixom, W.D. (επιμ.). *The Glory of Byzantium: Art and Culture of the Middle Byzantine era, A.D. 843-1261*, New York 1997
- Evans, H.C. (επιμ.). *Byzantium: Faith and Power (1261-1557)*, New York 2004
- Goldschmidt, A. Weitzmann, K. *Die byzantinische Elfenbeinskulpturen des X.-XIII. Jahrhunderts*, B. 1-2, Berlin 1979²
- Kalavrezou-Maxeiner, I. *Byzantine icons in steatite*, Wien 1985
- Παπανικόλα-Μπακιρτζή, Δ. (επιμ.). *Βυζαντινά Εφραλωμένα Κεραμικά. Η τέχνη των εγχαρακτών*, Θεσσαλονίκη 1999
- Πετρίδης, Π. *Πρωτοβυζαντινή Κεραμική του ελλαδικού χώρου*, Αθήνα 2013

ΙΑ 43Δ. Εμβάθυνση στην Αρχαιολογία και την Ιστορία της Τέχνης

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 43	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εμβάθυνση στην Αρχαιολογία και την Ιστορία της Τέχνης. Η Τεχνοκριτική στη Νεοελληνική Τέχνη (19ος-20ός αι.)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό ειδίκευσης, κατεύθυνση Αρχαιολογίας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
• ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH505		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η μελέτη της τεχνοκριτικής όπως αυτή ασκήθηκε στην Ελλάδα κατά τον 19ο και τον 20ό αιώνα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:

- γνωρίζουν τα κύρια χαρακτηριστικά της τεχνοκριτικής κατά τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο
- γνωρίζουν τα κύρια έντυπα (περιοδικά και εφημερίδες) που φιλοξενούσαν τεχνοκριτικά κείμενα
- αναγνωρίζουν τη σημασία της τεχνοκριτικής για την ανάπτυξη της νεότερης ελληνικής τέχνης
- αντιλαμβάνονται τον διακριτό ρόλο του τεχνοκρίτη και του ιστορικού της τέχνης στη νεότερη Ελλάδα

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Εισαγωγή: Οι όροι τεχνοκρίτης και ιστορικός της τέχνης
- Η τεχνοκριτική από λογοτέχνες του 19ου αιώνα
- Η τεχνοκριτική του Εμμανουήλ Ροξδη
- Η τεχνοκριτική του Ζαχαρία Παπαντωνίου
- Η τεχνοκριτική του Κώστα Ουράνη
- Η τεχνοκριτική του Δημητρίου Ε. Ευαγγελίδη
- Η τεχνοκριτική του Άγγελου Γ. Προκοπίου
- Η τεχνοκριτική του Χρύσανθου Α. Χρήστου
- Τεχνοκριτική και Ιστορία της Τέχνης

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις στο αμφιθέατρο
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	20
	Σύντομες ατομικές εργασίες εξάσκησης	28
	Αυτοτελής Μελέτη	38
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Προφορική τελική εξέταση στην ελληνική γλώσσα	

Βιβλιογραφία

Ματθιόπουλος, Ε.Δ., Χατζησπύρου, Α. (επιμ.). *Γιώργος Πετρήs. Επιθεώρηση Τέχνης, Τεχνοκριτικά κείμενα 1953-1986*, Ηράκλειο 2008

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 26	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Προϊστορική Αρχαιολογία. Οι παλαιολιθικές και νεολιθικές κοινωνίες		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
	3		5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό ειδίκευσης, κατεύθυνση Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH164/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η συνολική θεώρηση των κοινωνιών της Εποχής του Λίθου και κυρίως της Παλαιολιθικής και Νεολιθικής. Το γεωγραφικό πλαίσιο είναι ιδιαίτερα ευρύ. Περιλαμβάνει την αφρικανική Ήπειρο, όπου εμφανίστηκε για πρώτη φορά ο άνθρωπος, καθώς και την ευρωπαϊκή και ασιατική Ήπειρο όπου εξαπλώθηκε. Ιδιαίτερη μνεία γίνεται στην Εγγύς Ανατολή, όπου εμφανίστηκε για πρώτη φορά το φαινόμενο της Νεολιθικοποίησης.

Με γνώμονα τα κατάλοιπα του υλικού πολιτισμού προσεγγίζονται τα θέματα της κατοίκησης και του τρόπου ζωής, της οικονομίας και της τεχνολογίας, της ιδεολογίας και του συμβολισμού (ταφές και ταφικά έθιμα, κόσμηση, τέχνη).

Τα παραπάνω θέματα αναλύονται τόσο στις κοινωνίες των κυνηγών/τροφοσυλλεκτών της Παλαιολιθικής, όσο και σε αυτές των γεωργών/κτηνοτρόφων της Νεολιθικής αντιπαραβάλλοντας τις περιβαλλοντικές συνθήκες και τα οικονομικά συστήματα όπου αυτά εμφανίστηκαν και παγιώθηκαν.

Στο πλαίσιο του μαθήματος προβάλλονται ντοκυμαντέρ. Οι φοιτητές παρακολουθούν επίσης τις διαλέξεις που γίνονται στο πλαίσιο του Παλαιολιθικού Σεμιναρίου.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- κατανοούν τις βασικές αρχές της Παλαιολιθικής και Νεολιθικής Αρχαιολογίας και την προβληματική και μεθοδολογία της έρευνας για κάθε μία από αυτές τις εποχές
- αντιλαμβάνονται τη σημασία του περιβάλλοντος και την επίδρασή του στη διαμόρφωση του τρόπου ζωής κατά τις συγκεκριμένες περιόδους αλλά κυρίως της Παλαιολιθικής
- να αξιολογούν τη δυνατότητα προσαρμογής του γένους Homo καθ' όλη τη διάρκεια των προϊστορικών χρόνων
- ερμηνεύουν τα κατάλοιπα του υλικού πολιτισμού (λιθοτεχνίες, κεραμική, αρχιτεκτονική, κόσμηση κλπ) και το τρόπο με τον οποίων συμβάλλει η μελέτη τους στη κατανόηση της οργάνωσης και λειτουργίας των προϊστορικών κοινωνιών

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Διαχείριση επιστημονικής βιβλιογραφίας μέσω των βάσεων δεδομένων
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Ομαδική εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή: Η Εποχή του Λίθου, προβληματική της έρευνας, μεθοδολογία, χρονοπολιτισμικό πλαίσιο και γενικά χαρακτηριστικά
- Η Παλαιολιθική εποχή - ιστορία της έρευνας
- Το περιβάλλον και οι ζωτικοί πόροι
- Το χρονοπολιτισμικό πλαίσιο
- Ο πολιτισμός - κατοίκηση και κατοικία, οικονομία και τεχνολογία, ιδεολογικός κόσμος (ταφές, κόσμηση, τέχνη)
- Η Νεολιθική εποχή - ιστορία της έρευνας
- Το φαινόμενο της Νεολιθικοποίησης και ο ρόλος της Εγγύς Ανατολής
- Ο Νατούφιος πολιτισμός
- Οι Προκεραμικές περιόδους στην Εγγύς Ανατολή
- Η έξοδος και διάδοση του νεολιθικού "πακέτου" στην ανατολική Μεσόγειο και τη Βαλκανική χερσόνησο
- Η προϊστορική κατοίκηση της Κύπρου
- Ο Νεολιθικός πολιτισμός στον ελλαδικό χώρο
- Γενικά Συμπεράσματα

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις στο αμφιθέατρο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	36
	Επισκέψεις σε Μουσεία	9
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	30
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	50
	Πρακτική άσκηση (προαιρετική)	6
	Σύνολο Μαθήματος	125 + 6
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Προφορική τελική εξέταση που περιλαμβάνει: 1) Ερωτήσεις γνώσεων, σύνθεσης και κριτικού σχολιασμού 2) Αναγνώριση αρχαιολογικών ευρημάτων και σχολιασμός αυτών	

Βιβλιογραφία

- Cauvin, J.J. *Γέννηση των θεοτήτων, γέννηση της γεωργίας. Η Επανάσταση των Συμβόλων στη Νεολιθική Εποχή*. Ηράκλειο 2004
- Harvati, K. Roksandic, M. (επιμ.). *Paleoanthropology of the Balkans and Anatolia. Human Evolution and its Context*, Dordrecht 2016
- Κουρτέση-Φιλιππάκη, Γ. «Η Παλαιολιθική εποχή στην Ελλάδα. Εισαγωγή στην Παλαιολιθική εποχή.» *Αρχαιολογία και Τέχνες* 58 (1996)
- Παπαθανασόπουλος, Γ. (επιμ.). *Νεολιθικός Πολιτισμός στην Ελλάδα*. Αθήνα 1996
- Trigger, B.G. *A History of Archaeological thought*, Cambridge 1989

ΙΑ 108. Αρχαιολογία Ρωμαϊκών Χρόνων

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 108	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αρχαιολογία Ρωμαϊκών Χρόνων. Εισαγωγή στην Αρχαιολογία των Ρωμαϊκών Χρόνων		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, Επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους και Μουσεία	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό ειδίκευσης, κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι. Για την κατανόηση όμως του μαθήματος είναι επιθυμητό οι φοιτητές να έχουν περάσει το μάθημα κορμού ΙΑ 12 (Κλασική Αρχαιολογία Β΄)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH274/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Εισαγωγή στην Αρχαιολογία των Ρωμαϊκών Χρόνων. Αντικείμενο του μαθήματος είναι η εξέλιξη της τέχνης των ρωμαϊκών αυτοκρατορικών χρόνων από τον Αύγουστο, το 30 π.Χ., όταν τυπικά τελειώνει η Ελληνιστική Εποχή, μέχρι και τον Μ. Κωνσταντίνο και το τέλος του αρχαίου κόσμου. Εξετάζονται επίσης οι αρχές της τέχνης της περιόδου, τόσο στον ιταλικό χώρο (Ετρούσκοι, Δημοκρατική / «Ρεπουμπλικανική» Ρώμη) όσο και στην ελληνιστική Ανατολή, καθώς και η Ύστερη Αρχαιότητα, η μετάβαση δηλαδή στο χριστιανικό κόσμο. Παράλληλα, μελετώνται τα ιστορικά και κοινωνικοπολιτικά δεδομένα για την πληρέστερη κατανόηση των καλλιτεχνικών μορφών.

Στο πλαίσιο του μαθήματος πραγματοποιούνται επισκέψεις στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο (Ρωμαϊκό τμήμα της Συλλογής Γλυπτών) και στον αρχαιολογικό χώρο της Ρωμαϊκής Αγοράς και της Βιβλιοθήκης του Αδριανού.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- κατανοούν τις βασικές αρχές του Ρωμαϊκού πολιτισμού, τις επιδράσεις από τον ελληνικό / ελληνιστικό κόσμο και τη σημασία του για τον μετέπειτα ευρωπαϊκό κόσμο
- αντιλαμβάνονται την επίδραση της Ρώμης στην εξέλιξη του ελληνικού πολιτισμού με έμφαση στον κυρίως ελληνικό χώρο
- αντλούν ποικίλες γενικές και ειδικές πληροφορίες για την κοινωνία της εποχής ιδίως μετά τη ρωμαϊκή κατάκτηση της Ελλάδας το β΄ μισό του 2ου αι. π.Χ. μέχρι τον Μεγάλο Κωνσταντίνο και την κατίσχυση του Χριστιανισμού μέσα από μνημεία και τα σπουδαιότερα ιστορικά και πολιτικά γεγονότα
- κατανοούν το σημαντικό ρόλο που παίζει η τέχνη και ιδίως η έννοια και η χρήση του πορτρέτου, ως φορέα κοινωνικών επιβολής και επίδειξης

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα (μέσω της μελέτης των αλληλεπιδράσεων των αρχαίων πολιτισμών)
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Ομαδική εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή – Προϊστορία Ρώμης – Ετρούσκοι
- Res Publica Romana
- Σχέσεις Ρώμης – Ελληνιστικού Κόσμου
- Ρωμαϊκά τεχνικά - τεχνολογικά επιτεύγματα (δόμηση, δρόμοι, υδραγωγεία, κλπ.)
- Ρωμαϊκή οικία – τοιχογραφίες, ρωμαϊκή ρνδυμασία (Toga)
- Εποχή του Αυγούστου (31 π.Χ. – 14 μ.Χ.) -
- Εποχή των Ιουλίων – Κλαυδίων (14-68 μ.Χ.)
- Εποχή των Φλαβίων και του Τραϊανού (68-117 μ.Χ.)
- Εποχή του Αδριανού (117-138 μ.Χ.) και των Αντωνίνων (138-188 μ.Χ.)
- Εποχή των Σεβήρων (193-235 μ.Χ.) και των στρατιωτικών αυτοκρατόρων (235-284 μ.Χ.)
- Εποχή της Τετραρχίας και του Μεγ. Κωνσταντίνου (284-337 μ.Χ.) – Ύστερη Αρχαιότητα (4ος αι. μ.Χ.)
- Επίσκεψη στη Ρωμαϊκή Αγορά και στη Βιβλιοθήκη του Αδριανού
- Επίσκεψη στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις στο αμφιθέατρο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	33
	Επισκέψεις σε Μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους	7
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	25
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	60
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση που περιλαμβάνει: 1) Υποχρεωτική ερώτηση χρονολόγησης και αναγνώρισης ρωμαϊκών πορτρέτων 2) Πέντε ερωτήσεις – επιλέγονται οι τέσσερις - σύντομης ανάλυσης συγκεκριμένων θεμάτων ρωμαϊκής αρχαιολογίας, συχνά με παράθεση εικόνων σημαντικών μνημείων Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με Άριστα το 2 (2 x 5 = 10)	

Βιβλιογραφία

- Ευαγγελίδης, Β. *Η Αγορά των πόλεων της Ελλάδας από τη ρωμαϊκή κατάκτηση ως τον 3ο αι. μ.Χ.*, Θεσσαλονίκη 2010
- Garnsey, P., Saller, R. *Η Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία. Οικονομία, κοινωνία και πολιτισμός*, μτφρ. Β. Ι. Αναστασιάδης, Ηράκλειο 2007
- Hesberg, H. von. *Ρωμαϊκή Αρχιτεκτονική*, μτφρ. Π. Παπαγεωργίου, Θεσσαλονίκη 2005
- Hölscher, T. *Κλασική Αρχαιολογία. Βασικές Γνώσεις*, μτφρ. Π. Παπαγεωργίου, Θεσσαλονίκη 2005
- Kleiner, D.E.E. *Roman Sculpture*, New Haven και London 1992
- Kleiner, F.S.A. *History of Roman Art. Enhanced Edition*, Boston 2010
- Κόννολλυ, Π., Ντοτζ, Χ. *Η αρχαία πόλη. Η ζωή στην Αθήνα και στη Ρώμη*, μτφρ. Μ. Λεβεντοπούλου, Αθήνα 2011
- Ramage, M.H., Ramage, A. *Ρωμαϊκή Τέχνη από τον Ρωμύλο έως τον Κωνσταντίνο*, μτφρ. Χ. Ιακειμίδου, Θεσσαλονίκη 2000
- Zanker, P. *Ο Αυγούστος και η Δύναμη των Εικόνων*, μτφρ. Μ. Πεχλιβάνος, Αθήνα 2006

ΙΑ 44. Αρχαιολογία της Μεταβυζαντινής Περιόδου

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 44	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αρχαιολογία της Μεταβυζαντινής Περιόδου. Αρχαιολογία και τέχνη της Μεταβυζαντινής Περιόδου (1453 - αρχές 19ου αι.)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και ασκήσεις πρακτικής		5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικά ειδίκευσης, κατεύθυνση Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH649/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Εισαγωγικό μάθημα για την αρχαιολογία και την τέχνη των χρόνων από την Άλωση της Κωνσταντινούπολης το 1453 μέχρι τις αρχές του 19ου αιώνα, με στόχο την απόκτηση μιας συνολικής εικόνας για την αρχιτεκτονική και την καλλιτεχνική παραγωγή και τα κατάλοιπα του υλικού βίου στις περιοχές του ελλαδικού χώρου υπό οθωμανική και λατινική κυριαρχία. Εξετάζονται η πολεοδομία, η κοσμική και εκκλησιαστική αρχιτεκτονική, η γλυπτική σε λίθο και ξύλο, η μνημειακή ζωγραφική, τα φορητά έργα τέχνης (εικόνες, εικονογραφημένα χειρόγραφα, έργα μεταλλοτεχνίας και κεντητικής) και η κεραμική.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση της παρακολούθησης, οι φοιτητές είναι σε θέση να:

- κατανοήσουν την πολιτιστική συνεισφορά της περιόδου
- αναγνωρίζουν και χρονολογούν κτίρια και έργα τέχνης της εποχής
- χρησιμοποιούν τα μεθοδολογικά εργαλεία για την αποτίμησή τους

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή. Οικισμοί και οδικό δίκτυο
- Οχυρωματική αρχιτεκτονική
- Δημόσια κτήρια. Αρχιτεκτονική των κατοικιών
- Μοναστηριακή αρχιτεκτονική. Οθωμανική Αρχιτεκτονική
- Ναοδομία 1
- Ναοδομία 2
- Λιθογλυπτική και ξυλογλυπτική
- Μνημειακή ζωγραφική 1
- Μνημειακή ζωγραφική 2
- Ζωγραφική εικόνων
- Μεταλλοτεχνία
- Λοιπές μικρές τέχνες (χειρόγραφα – κεντητική – κεραμική)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις σε αμφιθέατρο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	33
	Επισκέψεις σε Μουσεία	8
	Πρακτική άσκηση	8
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	36
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	40
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή εξέταση: - Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης	

Βιβλιογραφία

- Γαρίδης, Μ. *Μεταβυζαντινή ζωγραφική (1450-1600). Η εντοίχια ζωγραφική μετά την πτώση του Βυζαντίου στον ορθόδοξο κόσμο και στις χώρες υπό ξένη κυριαρχία*, Αθήνα 2007, 78-92, 184-222, 233-271, 469-487
- Δεληγιάννη-Δωρή, Ε. *Επιβίωση της βυζαντινής και νέες μορφές της μεταβυζαντινής αρχιτεκτονικής*, Αθήνα 2000
- Θεοχάρη, Μ. *Εκκλησιαστικά χρυσοκέντητα*, Αθήνα 1986, 4-14
- Μπούρας, Χ. *Βυζαντινή και μεταβυζαντινή αρχιτεκτονική στην Ελλάδα*, Αθήνα 2001, 193-296
- Οικονομάκη-Παπαδοπούλου, Γ. *Εκκλησιαστικά αργυρά*, Αθήνα 1980, 29-37
- Παπανικόλα-Μπακιρτζή, Δ. *Βυζαντινά εφουαλωμένα κεραμικά. Η τέχνη των εγχαράκτων*, Αθήνα 1999, 17-24 και 249-265
- Χατζηδάκης, Μ. *Έλληνες ζωγράφοι μετά την Άλωση (1450-1830)*, τ. 1, Αθήνα 1987, 73-96

Επιλεγόμενα Σεμιναριακά (ΧΕ)

ΣΑ 70. Προϊστορική Αρχαιολογία

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΑ 70	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Προϊστορική Αρχαιολογία. Η Μέση Εποχή του Χαλκού στην Ηπειρωτική Ελλάδα και η γένεση του Μυκηναϊκού κόσμου.		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, σεμιναριακό κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην Ελληνική ή Αγγλική ή Γαλλική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH147		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η διερεύνηση της έναρξης και του χαρακτήρα της Μέσης Εποχής του Χαλκού στην ηπειρωτική Ελλάδα. Συζητούνται η κατανομή των θέσεων, η οικιστική και η ταφική αρχιτεκτονική, τα ταφικά έθιμα, η κεραμική, η οικονομία και η οργάνωση της κοινωνίας. Διερευνάται η εξελικτική πορεία, η μετάβαση προς την Ύστερη Χαλκοκρατία, οι δυναμικές και οι διεργασίες που συνέβαλαν στην ανάδυση του Μυκηναϊκού πολιτισμού.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:

- γνωρίζουν τον χαρακτήρα της Μέσης Εποχής του Χαλκού στην ηπειρωτική Ελλάδα στις διάφορες εκφάνσεις του
- τις οικονομικές και άλλες παραμέτρους και την διαδικασία των κοινωνικών μεταμορφώσεων από την Πρώιμη προς την Μέση Εποχή του Χαλκού και από την Μέση Εποχή του Χαλκού προς την εμφάνιση του Μυκηναϊκού πολιτισμού
- τις ποικίλες θεωρίες και τον επιστημονικό προβληματισμό που αφορά την υπό εξέταση περίοδο

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Βιβλιογραφική έρευνα και εκπόνηση αυτόνομης εργασίας
- Χρήση της επιστημονικής δεοντολογίας και μεθοδολογίας στη συγγραφή εργασίας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Δεδομένα και θεωρίες για το τέλος της Πρώιμης Εποχής του Χαλκού και για την αρχή της Μέσης Εποχής του Χαλκού
- Ο χαρακτήρας της Μέσης Εποχής του Χαλκού στην ηπειρωτική Ελλάδα: τοπογραφία, οικιστική και ταφική αρχιτεκτονική, ταφικά έθιμα, κεραμική, οικονομία και κοινωνία
- Δεδομένα και θεωρίες για το τέλος της Μέσης Εποχής του Χαλκού και για την μετάβαση στον Μυκηναϊκό πολιτισμό
- Επιστημονική δεοντολογία και μεθοδολογία κατά την συγγραφή εργασιών

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη. Συνεργασία στην τάξη για παρακολούθηση της συγγραφής της εργασίας.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο – ειδικά δημιουργημένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class με ανηρτημένα κείμενα, βιβλιογραφίες και οδηγίες για την εκπόνηση της εργασίας.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμιναριακές συναντήσεις	40
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	2
	Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας	40
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	68
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Με γραπτή εργασία Γλώσσα: ελληνική (ή αγγλική ή γαλλική για τους φοιτητές ERASMUS)	

Βιβλιογραφία

- Cline, E. (επιμ.). *The Oxford Handbook of the Bronze Age Aegean*, Oxford 2010
- Dickinson, O.T.P.K. *Η προέλευση του Μυκηναϊκού πολιτισμού*, Αθήνα 2017
- Felten, Fl., Gaus, W., Smetana, R. (επιμ.). *Middle Helladic Pottery and Synchronisms*, Proceedings of the International Workshop held at Salzburg, Oct.31st –Nov. 2nd, 2004, Wien 2007
- Forsen, J. *The twilight of the Early Helladics. A study of the disturbances in East, Central and Southern Greece towards the end of the Early Bronze Age*, Jonsered 1997
- Papadimitriou, N. *Built Chamber Tombs of Middle and Late Bronze Age Date in Mainland Greece and the Islands*, Oxford 2001
- Philippa-Touchais, A., Touchais, G., Voutsaki, S., Wright, J. (επιμ.). *MESOHELLADIKΑ - ΜΕΣΟΕΛΛΑΔΙΚΑ*, La Grèce continentale au Bronze Moyen – Η ηπειρωτική Ελλάδα στη Μέση Εποχή του Χαλκού – The Greek Mainland in the Middle Bronze Age, Actes du colloque international organisé par l' Ecole Française d' Athènes en collaboration avec l' American School of Classical Studies at Athens et le Netherlands Institute in Athens, Athènes, 8-12 mars 2006, BCH Supplément 52, 2010
- Rutter, J. The Prepalatial Bronze age of the Southern and Central Greek Mainland, *AJA* 97 (1993) 745-797
- _____. «Addendum: 1993-1999», στο Tr. Cullen (επιμ.), *Aegean Prehistory. A Review*, *AJA Suppl.* I, 2001, 148-155

ΣΑ 15. Αρχαιολογία των Ανατολικών Πολιτισμών

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΑ 15	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αρχαιολογία των Ανατολικών Πολιτισμών. Χρόνια Κρίσης: Το Τέλος της Ύστερης Εποχής του Χαλκού στην Ανατολική Μεσόγειο		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και παρουσιάσεις φοιτητών	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, σεμιναριακό κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH639		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στο πλαίσιο του σεμιναρίου θα εξετάσουμε την πολιτική, κοινωνική και οικονομική οργάνωση των ανακτορικών κέντρων της Ανατολικής Μεσόγειου (Ανατολία, Συροπαλαιστίνη, Αίγυπτος) κατά τον 13ο αιώνα. Θα μελετήσουμε επίσης την περίοδο που ακολούθησε την κατάρρευσή τους (12ος - 8ος αι.).

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- γνωρίζουν τα κύρια μεθοδολογικά εργαλεία και ερευνητικές δεξιότητες που απαιτούνται για τη μελέτη της αρχαιολογίας της Ανατολικής Μεσογείου
- εργάζονται σε διεπιστημονικό περιβάλλον, αξιοποιώντας μεθόδους άλλων επιστημονικών κλάδων
- χειρίζονται σύνθετες θεωρητικές έννοιες από τον ευρύτερο χώρο των ανθρωπιστικών επιστημών
- αναλύουν θεωρητικά συγκεκριμένα παραδείγματα της αρχαιολογίας της Ανατολικής Μεσογείου

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Οι "Λαοί της Θάλασσας": Γραπτές Πηγές και Εικονογραφία
- Medinet Habu: αρχιτεκτονική, γλυπτική, κείμενα
- Παραστάσεις πλοίων κατά την ΥΕΧ και ΠΕΣ στην Αίγυπτο, την Συροπαλαιστίνη και το Αιγαίο
- Η βόρεια Συρία από τον 12ο έως και τον 8ο αι.
- Η Φοινίκη από τον 12ο έως και τον 8ο αι. (Κύπρος, Φοινίκη, Κιλικία)
- Η Κύπρος από τον 12ο έως και τον 8ο αι.
- Λουβικά μνημεία στην Ανατολία της ΠΕΣ: Συνέχειες και ασυνέχειες από την ΥΕΧ
- Η Αίγυπτος από τον 12ο έως και τον 8ο αι.
- Η Τροία από τον 12ο έως και τον 8ο αι.: Τρωικός Πόλεμος και Αιολικός Αποικισμός
- Οι Φιλισταίοι
- Η αιγυπτιακή παρουσία στην Παλαιστίνη κατά τον 13ο και 12ο αι.
- Διπλωματικές σχέσεις Χετταίων και Αχιγιάβα

- Ασσυρία από τον 12ο έως και τον 8ο αι.
- Βαβυλωνία από τον 12ο έως και τον 8ο αι.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμιναριακές συναντήσεις	40
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	2
	Αναζήτηση - έρευνα βιβλιογραφίας	40
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	68
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1) Συμμετοχή στο σεμινάριο 2) Παρουσίαση - δημόσια συζήτηση εργασίας 3) Σεμιναριακή εργασία	

Βιβλιογραφία

- Bryce, T.R. *The Routledge handbook of the peoples and places of ancient western Asia: from the early Bronze Age to the fall of the Persian Empire*. London και New York 2009
- Cline, E.H. (επιμ.). *The Oxford Handbook of the Bronze Age Aegean (ca. 3000-1000 BC)*. Oxford 2010
- _____. *1177 B.C. the year civilization collapsed*. Princeton 2014
- Killebrew, A.E., Lehmann, G. (επιμ.). *The Philistines and other "sea peoples" in text and archaeology*. Atlanta 2013
- Kopanias, K. «Mercenaries or refugees? The evidence from the inscriptions of Merenptah on the 'Sea Peoples'» *Journal of Greek Archaeology* 2 (2017) 119-34
- Knapp, A.B., Manning, S.W. «Crisis in Context. The End of the Late Bronze Age in the Eastern Mediterranean». *AJA* 120/1 (2016) 99-149
- Stampolides, N., Maner, C., Kopanias, K. (επιμ.). *NOSTOI. Indigenous Culture, Migration and Integration in the Aegean Islands and Western Anatolia during the Late Bronze and Early Iron Age. Proceedings of the International Conference held in Istanbul 31/3/11-3/4/11*. Istanbul 2015
- Steadman, S.R., McMahon, J.G. (επιμ.). *The Oxford handbook of ancient Anatolia, 10,000-323 B.C.E.* Oxford και New York 2011
- Yasur-Landau, A. *The Philistines and Aegean migration at the end of the Late Bronze Age*. Cambridge 2010

ΣΑ 111. Προϊστορική Αρχαιολογία

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΑ 111	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Προϊστορική αρχαιολογία: Κριτική (επαν-)ερμηνεία των προϊστορικών ταφικών δεδομένων		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, σεμιναριακό κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH324/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Τα ταφικά σύνολα αντιμετωπίζονται ποικιλότροπα από την αρχαιολογική έρευνα: Π.χ. ως κλειστά σύνολα και άρα σημαντικά για την τυπολογία τεχνέργων και τη χρονολόγησή τους, ως ενδεικτικά της ταυτότητας και της κοινωνικής θέσης των νεκρών, ως πηγές πληροφόρησης για τα βιολογικά χαρακτηριστικά των ανθρώπων του παρελθόντος, ως δείγματα μεταφυσικών πεποιθήσεων, αλλά και γενικότερα συλλογικών αντιλήψεων για τον κόσμο και τη λειτουργία της κοινωνίας. Το σεμινάριο χωρίζεται σε δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος συζητούνται οι κυριότερες θεωρητικές και ερμηνευτικές κατευθύνσεις της έρευνας. Στο δεύτερο μέρος οι φοιτητές/-τριες καλούνται να εφαρμόσουν τις παραπάνω κατευθύνσεις, επανερμηνεύοντας τα ευρήματα της ανασκαφής ενός προϊστορικού νεκροταφείου της επιλογής τους. Υποχρεωτική η εκπόνηση σειράς σύντομων γραπτών εργασιών και η παρουσίασή τους.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- γνωρίζουν τα κυριότερα ρεύματα αρχαιολογικής σκέψης
- γνωρίζουν τους κυριότερους τρόπους ερμηνείας ταφικών δεδομένων
- διαβάζουν κριτικά δημοσιεύσεις ανασκαφών προϊστορικών νεκροταφείων
- χρησιμοποιούν τα ταφικά δεδομένα για να αναπτύξουν τις δικές τους ερμηνείες
- κατανοούν τη σημασία της τελικής δημοσίευσης μίας αρχαιολογικής ανασκαφής
- συγγράφουν και να παρουσιάζουν προφορικά επιστημονικές εργασίες.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Εισαγωγή
- Η παραδοσιακή ερμηνεία των ταφικών δεδομένων

- Η νέα αρχαιολογία και η ανθρωπολογική ερμηνεία των ταφικών δεδομένων
- Η σημασία της ποσοτικής ανάλυσης των ταφικών δεδομένων
- Η μεταδιαδικαστική αρχαιολογία και η ερμηνευτική προσέγγιση των ταφικών δεδομένων.
- Τα ταφικά έθιμα ως τελετουργίες διάβασης
- Οι μετανθρωπιστικές και νεοϋλιστικές προσεγγίσεις των ταφικών δεδομένων
- Η υλικότητα των προϊστορικών τάφων, των κτερισμάτων και των ανθρωπίνων καταλοίπων

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	15
	Σεμινάρια	24
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	40
	Φροντιστήριο	3
	Συγγραφή εργασίας	28
	Αυτοτελής Μελέτη	40
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	I. Προφορική παρουσίαση της εργασίας (20%) II. Γραπτή τελική εργασία (80%) Το θέμα της εργασίας επιλέγεται κατόπιν συνεννοήσεως του φοιτητή με τον διδάσκοντα	

Βιβλιογραφία

- Bahn, P. *Γραμμένο στα οστά: Πώς τα ανθρώπινα οστά αποκαλύπτουν τα μυστικά των νεκρών*, μτφρ. Β. Παυλίδης, Αθήνα 2003
- Hodder, I. *Συνύφανση: Μια αρχαιολογία των σχέσεων μεταξύ ανθρώπων και πραγμάτων*, μτφρ. Ν. Κούρκουλος, Αθήνα 2014
- Hodder, I., Hutson, S. *Διαβάζοντας το παρελθόν: Τρέχουσες ερμηνευτικές προσεγγίσεις στην αρχαιολογία*, μτφρ. Ν. Κούρκουλος, Αθήνα 2010
- Morris, I. *Ταφικά τελετουργικά έθιμα και κοινωνική δομή στην κλασική αρχαιότητα*, μτφρ. Κ. Μαντέλη, Ηράκλειο 1997
- Parker-Pearson, M. *The archaeology of death and burial*, Phoenix 2003²

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΑ 88	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θεωρητικές και μεθοδολογικές αρχές στη μελέτη της κλασικής τέχνης		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	Διαλέξεις	3	6
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, σεμιναριακό κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH562/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το σεμινάριο βοηθά τους φοιτητές να εμπεδώσουν τα μεθοδολογικά εργαλεία που απαιτούνται για τη μελέτη της κλασικής τέχνης. Ως κομμάτι της κλασικής αρχαιολογίας, η μελέτη της ελληνορωμαϊκής τέχνης προϋποθέτει εξειδικευμένα ερευνητικά εργαλεία που έχουν αναπτυχθεί από την ιστορία και την ιστορία της τέχνης, με την συνεπικουρία και άλλων επιστημονικών κλάδων, όπως η κοινωνική ανθρωπολογία, η φιλοσοφία, η ψυχανάλυση και η ιστορία των ιδεών. Μέσα από συγκεκριμένα παραδείγματα, στο σεμινάριο επιχειρείται η ανάλυση ευρύτερων ερευνητικών ζητημάτων που αφορούν την κατανόηση, ερμηνεία, απόλαυση και διδασκαλία της κλασικής τέχνης.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- γνωρίζουν τα κύρια μεθοδολογικά εργαλεία και ερευνητικές δεξιότητες που απαιτούνται για τη μελέτη της κλασικής τέχνης
- εργάζονται σε διεπιστημονικό περιβάλλον, αξιοποιώντας μεθόδους άλλων επιστημονικών κλάδων, όπως η κοινωνική ανθρωπολογία, η φιλοσοφία, η ψυχανάλυση και η ιστορία των ιδεών
- χειρίζονται σύνθετες θεωρητικές έννοιες από τον ευρύτερο χώρο των ανθρωπιστικών επιστημών
- αναλύουν θεωρητικά συγκεκριμένα παραδείγματα της αρχαίας ελληνικής τέχνης

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΤΟΣ

- Εισαγωγικά
- Τι είναι θεωρία; Σε τι χρησιμεύει;
- Εύρημα / έργο / έκθεμα / δημιουργός
- Εικόνα / πρόθεση / διασπορά
- Σώματα / υλικότητα / ταυτότητες
- Σώμα και κλασική τέχνη
- Διεπιστημονικό σεμινάριο
- Διεπιστημονικό σεμινάριο
- Παρουσιάσεις εργασιών

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμιναριακές συναντήσεις	40
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	2
	Αναζήτηση - έρευνα βιβλιογραφίας	40
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	68
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1) Συμμετοχή στο σεμινάριο 2) Παρουσίαση - δημόσια συζήτηση εργασίας 3) Σεμιναριακή εργασία	

Βιβλιογραφία

Πλάντζος, Δ. *Οι αρχαιολογίες του κλασικού. Αναθεωρώντας τον εμπειρικό κανόνα*, Αθήνα 2014

ΣΑ 182. Βυζαντινή Αρχαιολογία

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΑ 182	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βυζαντινή Αρχαιολογία. Η αρχιτεκτονική στις λατινοκρατούμενες περιοχές του ελλαδικού χώρου (13ος-17ος αι.): οχυρώσεις, δημόσια κτήρια, κατοικίες και ναοδομία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης		6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, σεμιναριακό κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH650/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Η Δ' Σταυροφορία είχε ως συνέπεια την κατάκτηση μεγάλων περιοχών της ηπειρωτικής Ελλάδας και των περισσότερων νησιών από Φράγκους, Βενετούς, Γενουάτες και άλλους δυτικούς. Οι νέοι κυρίαρχοι εισήγαγαν στα κρατίδια που ίδρυσαν την αρχιτεκτονική των πατρίδων τους, οικοδομώντας οχυρώσεις, δημόσια κτίρια, ανάκτορα, εκκλησίες και μονές. Μέσα από τη μελέτη των σωζόμενων μνημείων, το σεμινάριο εξετάζει τα χαρακτηριστικά αυτού του κεφαλαίου της αρχιτεκτονικής στον ελλαδικό χώρο και τον βαθμό της αλληλεπίδρασής της με τη σύγχρονη υστεροβυζαντινή και μεταβυζαντινή αρχιτεκτονική, την οποία εξακολούθησε να καλλιεργεί ο γηγενής πληθυσμός.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- συνθέτουν και να αναπτύσσουν προφορικά και γραπτά αρχαιολογικά δεδομένα
- συνδέουν την αρχαιολογική πληροφορία με τις ιστορικές συνθήκες
- χρησιμοποιούν τα μεθοδολογικά εργαλεία περιγραφής και ανάλυσης μνημείων

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη εργασία
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή
- Μνημεία των φραγκικών και καταλανικών κρατιδίων
- Μνημεία των βενετοκρατούμενων περιοχών (13ος-15ος αι.)
- Έρευνα και σύνταξη εργασιών
- Μνημεία των βενετοκρατούμενων περιοχών (16ος-18ος αι.)
- Μνημεία των γενουατικών και ιπποτικών κτήσεων
- Παρουσιάσεις εργασιών

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	33
	Επισκέψεις σε Μουσεία	8
	Πρακτική άσκηση	8
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	51
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	50
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Δημόσια παρουσίαση Γραπτή εργασία	

Βιβλιογραφία

- Bon, A. *La Morée franque. Recherches historiques, topographiques et archéologiques sur la principauté d'Achaïe (1205-1430)*, Paris 1969
- Bouras, Ch. «The Impact of Frankish Architecture on Thirteenth-Century Byzantine Architecture», στο A. Laiou και R. P. Mottahedeh (επιμ.), *The Crusades from the Perspective of Byzantium and the Muslim World*, Washington, 2001, 247-262
- Lock, P. «The Mediaeval Towers of Frankish Greece: The Problem in Chronology and Function», στο B. Arbel, B. Hamilton και B. Jacoby (επιμ.), *Latins and Greeks in the Eastern Mediterranean after 1204*, London 1989, 129-145
- Στεριώτου, Ι. *Τα βενετικά τείχη του Χάνδακα (τον 16ο και τον 17ο αι.). Το ιστορικό της κατασκευής τους σύμφωνα με Βενετικές αρχειακές πηγές*, Ηράκλειο 1998

ΣΑ 80. Ιστορία της Τέχνης

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΑ 80	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ιστορία της Τέχνης: Καλλιτέχνες και τάσεις στη Σύγχρονη Τέχνη		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, σεμιναριακό κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH444		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η εξέταση της ζωγραφικής και της γλυπτικής στην Ευρώπη και στην Αμερική κατά τον 20όν αιώνα.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:

- γνωρίζουν τα κύρια χαρακτηριστικά ζωγράφων και γλυπτών κατά τον 20όν αιώνα
- γνωρίζουν τα κύρια εικαστικά κινήματα και τα έργα τέχνης τους
- αναγνωρίζουν τον ρόλο της προπολεμικής παραστατικότητας και της μεταπολεμικής αφαιρετικότητας, ενώ διαπιστώνουν ακόμα, σε ορισμένες περιπτώσεις, και την αντιστροφή τους
- αντιλαμβάνονται τη συμβολή των κάθε είδους κειμένων, όπως και των αυτοβιογραφιών, καλλιτεχνών στην κατανόηση των έργων τους

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Εισαγωγή: Η έννοια του εικαστικού καλλιτέχνη κατά την προπολεμική και τη μεταπολεμική περίοδο
- Το κίνημα του Φωβισμού
- Το κίνημα του Εξπρεσιονισμού
- Το κίνημα του Κυβισμού
- Το κίνημα του Φουτουρισμού και του Ορφισμού
- Το κίνημα του Ντανταϊσμού και του Σουρεαλισμού
- Το κίνημα του Κονστρουκτιβισμού και της Ρωσικής Πρωτοπορίας
- Το κίνημα του Αφαιρετικού Εξπρεσιονισμού και της Ποπ Αρτ
- Το κίνημα της Ποπ Αρτ - Περιβάλλοντα, Δρώμενα, Εγκαταστάσεις

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμιναριακές συναντήσεις	40
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	2
	Αναζήτηση - έρευνα βιβλιογραφίας	40
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	68
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Αξιολόγηση ατομικών εργασιών εξάσκησης	

Βιβλιογραφία

Παυλόπουλος, Δ. *Οδηγός Εκπόνησης Εργασίας. Από τη Θεωρία στην Πράξη*, Αθήνα 2017

Στάγκος, Ν. (επιμ.). *Έννοιες της Μοντέρνας Τέχνης*, Αθήνα 2003

Foster, H., Krauss, R., Bois, Y.-A., Buchloh, B.H.D. *Η Τέχνη από το 1900*, Θεσσαλονίκη 2013

Επιλεγόμενα Μη Σεμιναριακά (ΧΕ)

ΙΑ 72. Προϊστορική Αρχαιολογία

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 72	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Προϊστορική Αρχαιολογία. Το νησιωτικό Αιγαίο κατά την Πρώιμη Εποχή του Χαλκού		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις Επισκέψεις σε Μουσεία και Αρχαιολογικούς Χώρους	3	5,5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, μη σεμιναριακό κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH170		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αντικείμενο του μαθήματος είναι μία συνολική θεώρηση του πολιτισμού που αναπτύχθηκε στο νησιωτικό Αιγαίο κατά την 3η χιλιετία π.Χ. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις Κυκλάδες, γίνονται όμως αναφορές και σε γειτονικές περιοχές: Βορειοανατολικό Αιγαίο, Μικρασιατικά παράλια, Αττική-Εύβοια και Βόρεια Κρήτη) για την καλύτερη κατανόηση των στενών σχέσεων και έντονων αλληλεπιδράσεων που αναπτύχθηκαν αυτήν την περίοδο μεταξύ των διαφόρων περιοχών του Αιγαίου. Σημειώσεις, παρουσιάσεις και βιβλιογραφία αναρτώνται στο η-Τάξη (ARCH170). Γίνονται επισκέψεις σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους, στις οποίες η συμμετοχή είναι προαιρετική.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα πρέπει να είναι σε θέση να:

- γνωρίζουν τα βασικά στοιχεία του πολιτισμού που αναπτύχθηκε στα νησιά του Αιγαίου κατά την Πρώιμη Εποχή του Χαλκού
- κατανοούν τον τρόπο με τον οποίο η νησιωτικότητα επιδρά στον υλικό πολιτισμό διαμορφώνοντας ιδιαιτερότητες και διαφορές σε σχέση με την ηπειρωτική χώρα
- κατανοούν τη σημασία της θάλασσας ως ενοποιητικού αλλά και διαχωριστικού στοιχείου μεταξύ των νησιωτικών κοινοτήτων

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Αναγνώριση της αξίας της διεπιστημονικής έρευνας
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Εισαγωγή. Η έννοια της νησιωτικότητας

- Μοντέλα κατοίκησης και οικισμοί στις Κυκλάδες κατά ΠΕΧ
- Ταφικές πρακτικές και αρχαιολογία του θανάτου στις Κυκλάδες κατά ΠΕΧ
- Κεραμική στις Κυκλάδες κατά ΠΕΧ
- Μεταλλουργία στις Κυκλάδες κατά ΠΕΧ
- Μαρμάρινα ειδώλια στις Κυκλάδες κατά ΠΕΧ
- Λίθινα εργαλεία και σκεύη στις Κυκλάδες κατά ΠΕΧ
- Κυκλάδες, Ανατολικό Αιγαίο και Μικρά Ασία
- Κυκλάδες και Κρήτη
- Κυκλάδες και Ηπειρωτική Ελλάδα
- Σύνθεση των δεδομένων και ερμηνεία του υλικού πολιτισμού Ι
- Σύνθεση των δεδομένων και ερμηνεία του υλικού πολιτισμού ΙΙ
- Η νησιωτικότητα ως παράγοντας διαμόρφωσης του πολιτισμού

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Επισκέψεις σε Μουσεία και Χώρους	28
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	26
	Αυτοτελής Μελέτη	45
	Σύνολο Μαθήματος	138
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Προφορική τελική εξέταση	

Βιβλιογραφία

- Barber, R. *Οι Κυκλάδες στην Εποχή του Χαλκού*, Αθήνα 1994
- Brodie, N., Doole, J., Gavalas, G., Renfrew, C. (επιμ.). *Horizon, A colloquium on the prehistory of the Cyclades*, Cambridge 2008
- Broodbank, C. *Οι Πρώιμες Κυκλάδες: μία ανάλυση στο πλαίσιο της νησιωτικής αρχαιολογίας*, Αθήνα 2009
- Davis, J.L. «Review of Aegean prehistory I: the islands of the Aegean», *American Journal of Archaeology* 96 (1992) 699-756
- Μαραγκού, Λ. (επιμ.). *Κυκλαδικός Πολιτισμός, Η Νάξος στην 3η χιλιετία*, Αθήνα 1990
- Renfrew, C. *Η ανάδυση του Πολιτισμού, Οι Κυκλάδες και το Αιγαίο στην 3η χιλιετία*, Αθήνα 2009

ΙΑ 74. Προϊστορική Αρχαιολογία

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 74	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Προϊστορική Αρχαιολογία. Η Προϊστορία της Κύπρου		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	5,5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, μη σεμιναριακό κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με εργασίες στην Αγγλική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH132/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Εξετάζεται συνοπτικά η ανάπτυξη των πρώιμων κοινωνιών στο νησί, δηλ. της νεολιθικής και χαλκολιθικής περιόδου, ενώ παράλληλα επιχειρείται η σύνδεση της τελευταίας με τις εξελίξεις της Εποχής του Χαλκού. Μεγαλύτερη έμφαση δίνεται στα κοινωνικά φαινόμενα που χαρακτηρίζουν την Πρώιμη, Μέση και Ύστερη Χαλκοκρατία. Αναλύονται ζητήματα χωροοργάνωσης, παραγωγικών διαδικασιών και θεσμικών μεταβολών (διοίκηση, οικονομία, θρησκεία) στη διάρκεια της μακράς αυτής περιόδου, μέσα από τη μελέτη των υλικών καταλοίπων. Η πολιτισμική φυσιογνωμία του νησιού εντάσσεται στο ευρύτερο πλαίσιο των σημαντικών εξελίξεων που έλαβαν χώρα στην ανατολική Μεσόγειο κατά την εποχή αυτή. Επίσης, το μάθημα συμπληρώνεται με επισκέψεις σε μουσειακές συλλογές κυπριακών αρχαιοτήτων στην Αθήνα.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- γνωρίζουν τα κύρια γεωγραφικά και τοπογραφικά χαρακτηριστικά της Προϊστορικής Κύπρου
- γνωρίζουν τις βασικές οικιστικές και ταφικές θέσεις, αναφορικά με την αρχιτεκτονική και το λοιπό υλικό πολιτισμό τους, που χρονολογούνται από την 8η έως και το τέλος της 2ης χιλιετίας π.Χ.
- γνωρίζουν και να εξοικειώνονται περισσότερο με τις βασικές αρχές της καλλιτεχνικής και βιοτεχνικής παραγωγής σε όλες τις πρώτες ύλες (λίθος, πηλός, μέταλλα, ελεφαντόδοντο, φαγεντιανή κ.ά.)
- εμβαθύνουν σε ζητήματα θρησκείας, ιδεολογίας και συμβολισμών (δημόσια κτήρια και ιερά)
- αναγνωρίζουν και να εντοπίζουν τις διαπολιτισμικές σχέσεις της νήσου στο πλαίσιο των πολιτισμών της Ανατολικής Μεσογείου.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία (προαιρετική)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Ιστορία της έρευνας. Εισαγωγή στην Προνεολιθική και Νεολιθική πολιτισμική βαθμίδα
- Χαλκολιθική Περίοδος (αρχιτεκτονική, οικιστική και ταφική, κεραμική, ειδωλοπλαστική, μεταλλοτεχνία, μικροτεχνία κ.ά.)
- Πρωτοκυπριακή Περίοδος (αρχιτεκτονική, οικιστική και ταφική, κεραμική, ειδωλοπλαστική, μεταλλοτεχνία, μικροτεχνία κ.ά.)
- Μεσοκυπριακή Περίοδος (αρχιτεκτονική, οικιστική και ταφική, κεραμική, ειδωλοπλαστική,

<ul style="list-style-type: none"> • μεταλλοτεχνία, μικροτεχνία κ.ά.) • Υστεροκυπριακή Περίοδος (αρχιτεκτονική, οικιστική και ταφική) • Υστεροκυπριακή Περίοδος (ιεροί χώροι και οργανωμένα ιερά) • Υστεροκυπριακή Περίοδος (κεραμική, εντόπια και εισηγμένη) • Υστεροκυπριακή Περίοδος (λοιπές τέχνες, π.χ. ειδωλοπλαστική, σφραγιδογλυφία, ελεφαντουργία, μεταλλοτεχνία, φαγεντιανουργία κ.ά.) • Κυπρομινωική γραφή • Εξωτερικές και εμπορικές σχέσεις της νήσου με τον υπόλοιπο κόσμο της Ανατολικής Μεσογείου • Πολιτική, κοινωνική και διοικητική οργάνωση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	20
	Σύντομες ατομικές εργασίες (προαιρετικές)	30
	Αυτοτελής Μελέτη	49
	Σύνολο Μαθήματος	138
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	I. Γραπτή τελική εξέταση (100%) που περιλαμβάνει: <ul style="list-style-type: none"> • 3 θέματα, από τα οποία επιλέγονται τα 2 • Συγκριτική αξιολόγηση αρχαιολογικών δεδομένων και ερμηνευτικών προσεγγίσεων θεωρητικών θεμάτων 	

Βιβλιογραφία

- Καραγιώργης, Β. *Κύπρος. Το σταυροδρόμι της Ανατολικής Μεσογείου, 1600-500 π.Χ.*, Αθήνα 2002
- Knapp, B. *The Archaeology of Cyprus. From Earliest Prehistory through the Bronze Age*, Cambridge 2013
- Μαντζουράνη, Ε. *Η Αρχαιολογία της Προϊστορικής Κύπρου*, Αθήνα 2006²
- Morris, D. *The Art of ancient Cyprus*, Oxford 1985
- Steel, L. *Cyprus before History: from the earliest settlers to the end of the Bronze Age*, London 2004

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 150	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αρχαιολογία και Αρχαιομετρία. Παραγωγή και διακίνηση αρχαίας κεραμικής: αρχαιολογικές και αρχαιομετρικές προσεγγίσεις		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις Εργαστηριακές Ασκήσεις	3	5,5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, μη σεμιναριακό κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH579		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η αρχαιολογική και αρχαιομετρική προσέγγιση της παραγωγής και της διακίνησης της αρχαίας κεραμικής. Παρουσιάζονται οι βασικές αρχές της κεραμικής τεχνολογίας και οι αναλυτικές μέθοδοι (πετρογραφία, χημική ανάλυση, ηλεκτρονικό μικροσκόπιο σάρωσης) που εφαρμόζονται για τη διερεύνηση της προέλευσης και της τεχνολογίας κατασκευής της αρχαίας κεραμικής, και εξετάζονται μελέτες περιπτώσεων από τους Προϊστορικούς, Κλασικούς και Βυζαντινούς χρόνους. Εκτός από τις παραδόσεις στο αμφιθέατρο, το μάθημα περιλαμβάνει πρακτικές ασκήσεις σε πετρογραφικό μικροσκόπιο, που γίνονται στο Εργαστήριο Ορυκτολογίας και Πετρολογίας του Τμήματος Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος, με την επίβλεψη του Επικ. καθηγ. Ορυκτολογίας και Πετρολογίας κ. Παναγιώτη Πομώνη και της γεωαρχαιολόγου Δρ. Ελένης Νοδάρου, διευθύντριας του Εργαστηρίου Πετρογραφίας του INSTAPEC. Σημειώσεις, παρουσιάσεις και βιβλιογραφία αναρτώνται στο η-Τάξη (ARCH579).

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα πρέπει να είναι σε θέση να:

- γνωρίζουν τις βασικές αρχαιομετρικές μεθόδους μελέτης της αρχαίας κεραμικής, και να αξιοποιούν τα αποτελέσματά τους για την αρχαιολογική προσέγγιση και ερμηνεία αρχαίων κεραμικών συνόλων.
- μπορούν να χειρίζονται το πετρογραφικό μικροσκόπιο και να αναγνωρίζουν βασικά ορυκτά και πετρώματα σε λεπτές τομές κεραμικών
- κατανοούν τη σημασία της αρχαιομετρίας και της διεπιστημονικής έρευνας για την προσέγγιση του υλικού πολιτισμού του παρελθόντος

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Διάλεξη: Εισαγωγή. Βασικές αρχές της κεραμικής τεχνολογίας
- Διάλεξη: Βασικές αρχές Γεωλογίας, Ορυκτολογίας και Πετρολογίας
- Εργαστήριο: Πρακτικές ασκήσεις αναγνώρισης πετρωμάτων και ορυκτών στο μικροσκόπιο
- Εργαστήριο: Πρακτικές ασκήσεις αναγνώρισης πετρωμάτων και ορυκτών στο μικροσκόπιο

- Διάλεξη: Βασικές αρχαιομετρικές μέθοδοι ανάλυσης αρχαίων κεραμικών
- Εργαστήριο: Πρακτικές ασκήσεις στο μικροσκόπιο για την αναγνώριση πετρωμάτων και ορυκτών σε λεπτές τομές κεραμικών
- Εργαστήριο: Πρακτικές ασκήσεις στο μικροσκόπιο για την αναγνώριση πετρωμάτων και ορυκτών σε λεπτές τομές κεραμικών
- Διάλεξη: Διεπιστημονικές προσεγγίσεις αρχαίας κεραμικής: μελέτες περιπτώσεων από τους Προϊστορικούς Χρόνους
- Διάλεξη: Διεπιστημονικές προσεγγίσεις αρχαίας κεραμικής: μελέτες περιπτώσεων από τους Προϊστορικούς Χρόνους
- Διάλεξη: Διεπιστημονικές προσεγγίσεις αρχαίας κεραμικής: μελέτες περιπτώσεων από τους Κλασικούς Χρόνους
- Διάλεξη: Διεπιστημονικές προσεγγίσεις αρχαίας κεραμικής: μελέτες περιπτώσεων από τους Βυζαντινούς Χρόνους
- Εργαστήριο: Πρακτικές ασκήσεις στο μικροσκόπιο για την αναγνώριση πετρωμάτων και ορυκτών σε λεπτές τομές κεραμικών

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	24
	Εργαστηριακές ασκήσεις	15
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	46
	Αυτοτελής Μελέτη	53
	Σύνολο Μαθήματος	138
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Προφορική τελική εξέταση στα ελληνικά που περιλαμβάνει (1) αναγνώριση στο πετρογραφικό μικροσκόπιο πετρωμάτων και ορυκτών σε λεπτές τομές αρχαίων κεραμικών, και (2) παρατηρήσεις για την πρώτη υλη και την τεχνολογία κατασκευής των αρχαίων κεραμικών ΚΑΙ Γραπτή τελική εξέταση με ερωτήσεις ανάπτυξης δοκιμίων	

Βιβλιογραφία

- Ben-Shlomo, D., Nodarou, E. Rutter, J.B. «Transport Stirrup Jars from the Southern Levant: New Light on Commodity Exchange in the Eastern Mediterranean», *American Journal of Archaeology* 115/3 (2011), 329-353
- Gauss, W., Kiriati, E. *Pottery Production and Supply at Bronze Age Kolonna, Aegina: An Integrated Archaeological and Scientific Study of a Ceramic Landscape*, Wien 2011
- Nodarou, E. *Pottery production, distribution and consumption in early Minoan West Crete*, Oxford 2011
- Quinn, P. 2013. *Ceramic Petrography: The Interpretation of Archaeological Pottery and Related Artefacts in Thin Section*, Oxford 2013.
- Κεφαλίδου, Ε., Ναζλής, Γ. «Μη καταστροφική ανάλυση (XRF) τοπικής και εισηγμένης κεραμικής από τη Νέα Καλλικράτεια Χαλκιδικής», στο Π. Αδάμ-Βελένη, Ε. Κεφαλίδου, Δ. Τσιαφάκη (επιμ.), *Κεραμικά εργαστήρια στο βορειοανατολικό Αιγαίο (8ος-αρχές 5ου αι. π.Χ.)*, Θεσσαλονίκη 2013, 173-181
- Λυριτζής, Ι., Ζαχαριάς, Ν. (επιμ.). *Αρχαιοϋλικά*, Αθήνα 2010
- Χριστοφίδης Γ., Σολδάτος, Τ. *Οπτική Ορυκτολογία*, Θεσσαλονίκη 2011

ΙΑ 203. Προϊστορική Αρχαιολογία

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 203	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Προϊστορική Αρχαιολογία. Μέθοδοι, Υλικά, Τεχνικές		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	5,5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, μη σεμιναριακό κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH283		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές :

- θα γνωρίζουν τη σημασία και την αναγκαιότητα της επιστημονικής δεοντολογίας και μεθοδολογίας κατά την έρευνα και τη συγγραφή και θα έχουν ασκηθεί στην αναζήτηση βιβλιογραφίας και την καταγραφή παραπομπών
- θα γνωρίζουν και θα έχουν ασκηθεί σε πρακτικούς τρόπους καταγραφής και περιγραφής, με την αναγκαία ορολογία, προϊστορικών αρχαιολογικών ευρημάτων, δεξιάτητας απαραίτητης για την μετέπειτα έρευνα και απασχόλησή τους σε ανασκαφές και μουσεία
- θα γνωρίζουν τεχνικές επεξεργασίας υλικών στην αρχαιότητα, όπως ο πηλός για την κατασκευή κεραμικών, και τα μέταλλα

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Ομαδική εργασία
- Ερευνητικές και εργασιακές δεξιότητες

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Το αντικείμενο και η μέθοδος της επιστήμης της αρχαιολογίας. Η αρχαιολογική μαρτυρία, η αναζήτηση και η καταγραφή της
- Τρόποι μελέτης, καταγραφής και περιγραφής προϊστορικών αρχαιολογικών ευρημάτων
- Θέματα αρχαιολογικής ορολογίας και μετάφρασης της προϊστορικής κεραμικής
- Αρχαιολογικά υλικά και τεχνικές επεξεργασίας τους, όπως ο πηλός (κεραμική) και τα μέταλλα
- Θεωρητικά ζητήματα μεθοδολογίας και δεοντολογίας της επιστημονικής έρευνας. Μεθοδολογία συγγραφής επιστημονικής εργασίας

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο – ειδικά δημιουργημένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class με ανηρημένα pptx και κείμενα.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	20
	Σύντομες ατομικές εργασίες εξάσκησης	28
	Αυτοτελής Μελέτη	51
	Σύνολο Μαθήματος	138
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση Γλώσσα: ελληνική (ή αγγλική ή γαλλική για τους φοιτητές ERASMUS)	

Βιβλιογραφία

- Gauss, W., Kyriatzi E. *Pottery production and supply at Bronze Age Kolonna, Aegina: an integrated archaeological and scientific study of a ceramic landscape*, Wien 2011
- Hampe, R., Winter, A. *Bei Töpfern und Töpferinnen in Kreta, Messenien und Zypern*, Mainz 1962
- Mountjoy, P.A. *Μυκηναϊκή γραπτή κεραμική*, Αθήνα 1998
- Παππάς, Θ. *Η μεθοδολογία της επιστημονικής έρευνας στις ανθρωπιστικές επιστήμες*, Αθήνα 2016
- Scheibler, I. *Ελληνική κεραμική: παραγωγή, εμπόριο και χρήση των αρχαίων ελληνικών αγγείων*, Αθήνα 2010

ΙΑ 64. Κλασική Αρχαιολογία

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 64	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κλασική Αρχαιολογία. Αττικά μελανόμορφα αγγεία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΟΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, Πρακτική άσκηση, Επισκέψεις σε Μουσεία	3	5,5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, μη σεμιναριακό κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH418/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Παρουσιάζονται και σχολιάζονται οι τεχνικές κατασκευής, τα σχήματα, οι χρήσεις, το εμπόριο και η εικονογραφία των αττικών μελανόμορφων αγγείων, που παράγονταν σε μεγάλες ποσότητες και εξαγόταν σε ολόκληρη τη Μεσόγειο. Παρακολουθώντας χρονολογικά το έργο των σημαντικότερων αγγειογράφων και των εργαστηρίων τους, διερευνώνται οι βασικοί εικονογραφικοί κύκλοι, οι μέθοδοι της εικαστικής αφήγησης καθώς η σχέση των παραστάσεων με τις κοινωνικές και πολιτικές συνθήκες της αρχαϊκής εποχής. Στο πλαίσιο του μαθήματος γίνεται επίσκεψη στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο (Συλλογή Αγγείων) και πρακτική άσκηση-εργαστήριο στη στο Μουσείου του Τμήματός μας.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- κατανοούν τις τεχνικές κατασκευής, τα σχήματα και τις χρήσεις των αγγείων καθώς και τα ζητήματα που αφορούν την εμπορική τους διακίνηση (εξαγωγές) σε ολόκληρη τη Μεσόγειο και τον Εύξεινο Πόντο
- αντλούν ποικίλες γενικές και ειδικές πληροφορίες μέσα από τις εικόνες που ζωγραφίστηκαν σε μια εποχή η οποία σηματοδεύτηκε από σημαντικά ιστορικά και πολιτικά γεγονότα
- εμβαθύνουν στην πλούσια εικονογραφία της κεραμικής, να ασκηθούν στον τρόπο «ανάγνωσης» των εικόνων και να κατανοήσουν τις μεθόδους της εικαστικής αφήγησης, η οποία διαφέρει πολύ από την αφήγηση μέσω του γραπτού ή του προφορικού λόγου. Οι πληροφορίες των εικόνων φωτίζουν πολλές πτυχές της ζωής, οι οποίες μπορεί να μας είναι άγνωστες από άλλου είδους αρχαίες πηγές

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή
- Η ομάδα των κωμαστών – Αμφορείς με προτομές αλόγων – Σοφίλος – Κύλικες τύπου Σιανων – Τυρρηνικοί αμφορείς
- Κλειτίας και ο Εργότιμος – Ζωγράφος της Ακρόπολης 606
- Νέαρχος – Δομή και οργάνωση των αττικών κεραμικών εργαστηρίων
- Λυδός – Ο ζωγράφος του Άμαση

- Εξηκτίας και ομάδα Ε – Ειδικές τεχνικές αγγειογραφίας
- Μικρογράφοι – Νικοςθένης – Εμπόριο των αττικών αγγείων
- Αγγειογράφοι των τελευταίων δεκαετιών του 6ου αι. π.Χ.
- Δίγλωσσα αγγεία – Κυλικογράφοι και Ληκυθογράφοι
- Παναθηναϊκοί Αμφορείς – Οι τελευταίοι μελανόμορφοι αγγειογράφοι
- Ειδικά θέματα εικονογραφίας – Μελέτες περιπτώσεων
- Πρακτική άσκηση
- Επίσκεψη στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	33
	Επισκέψεις σε Μουσεία	8
	Πρακτική άσκηση	8
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	40
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	49
	Σύνολο Μαθήματος	138
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση που περιλαμβάνει: 1) Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής 2) Σύντομη ανάλυση συγκεκριμένων αγγείων 3) Ανάπτυξη κειμένου	

Βιβλιογραφία

- Beazley, J.D. *Η εξέλιξη του αττικού μελανόμορφου ρυθμού*, μτφρ. Η. Ανδρεάδη, Αθήνα 1993
- Boardman, J. *Αθηναϊκά μελανόμορφα αγγεία*, μτφρ. Ό. Χατζηαναστασίου, Αθήνα 1980
- Scheibler, I. *Ελληνική Κεραμική. Παραγωγή, εμπόριο και χρήση των αρχαίων ελληνικών αγγείων*, μτφρ. Ε. Μανακίδου, Αθήνα 1992
- Τιβέριος, Μ. *Ελληνική Τέχνη - Αρχαία Αγγεία*, Αθήνα 1996

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 146	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βυζαντινή Αρχαιολογία. Πρωτοβυζαντινή Κεραμική		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, Βιωματική προσέγγιση κατασκευής κεραμικών, Βιωματικό εργαστήριο κλιβάνου	3	5,5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, μη σεμιναριακό κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΙΑ 13		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH466/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα έχουν αποκτήσει βασικές γνώσεις χημείας, ορυκτολογίας και τεχνολογίας των υλικών και θα είναι σε θέση:

- να κατανοούν τους μηχανισμούς παραγωγής και διακίνησης των κεραμικών προϊόντων στη Μεσόγειο κατά την περίοδο από τον 3ο ως τον 7ο αι. μ.Χ. καθώς και να γνωρίζουν την κοινωνία που παρήγαγε, εισήγαγε και κατανάλωνε τα κεραμικά.
- να αντιμετωπίζουν την κεραμική ως φορέα αισθητικών επιλογών και μέσου διακίνησης ιδεών και όχι απλώς ως εργαλείου εξυπηρέτησης καθημερινών αναγκών.
- να εντάσσουν τους διάφορους τύπους κεραμικών στις ιστορικές συνθήκες της εποχής δημιουργίας τους.
- να γνωρίζουν την ορολογία και τους τρόπους ειδολογικής ταξινόμησης της πρωτοβυζαντινής κεραμικής.
- να κατασκευάζουν μόνοι τους κεραμικά αντικείμενα με παραδοσιακές μεθόδους και να κατανοούν την πολύπλοκη διαδικασία ψησίματος.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή στον κλάδο της Βυζαντινής Κεραμικής
- Βασικές γνώσεις Χημείας, ορυκτολογίας και τεχνολογίας των υλικών
- Η έρευνα της πρωτοβυζαντινής κεραμικής στην Ελλάδα
- Ορολογία και ταξινόμηση της πρωτοβυζαντινής κεραμικής
- Κατηγορίες υλικού, τυπολογία
- Οι εργαστηριακές εγκαταστάσεις
- Η ταυτότητα των κεραμικών
- Σχέσεις μεταξύ εργαστηρίων. Απομιμήσεις. Διακίνηση
- Εισαγωγές κεραμικής. Η έννοια της αυτάρκειας

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη. Βιωματική προσέγγιση	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	3) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 4) Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας ή/και σύντομες προαιρετικές εργασίες	50
	Αυτοτελής Μελέτη	49
	Σύνολο Μαθήματος	138
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή εξέταση μικρού δοκιμίου στην Ελληνική γλώσσα με δυνατότητα επιλογής Οι φοιτητές Erasmus μπορούν να αξιολογηθούν και με κατάθεση δοκιμίου με θέμα που αναλαμβάνουν στην αρχή του εξαμήνου	

Βιβλιογραφία

- Abadie-Reynal, C., Sodini, J.-P. *La céramique paléochrétienne de Thasos*, Paris και Athènes 1992
Atlante Delle Forme Ceramiche I, Ceramica Fine Romana Nel Bacino Mediterraneo (Medio Et Tardo Impero), *Enciclopedia Dell'arte Antica*, Roma 1981
Hayes, J.W. *Late Roman Pottery*, London 1972
Karivieri, A. *The Athenian Lamp Industry in Late Antiquity*, Athens 1996
Μπακιρτζής, Χ. *Βυζαντινά Τσουκαλολάγηννα*, Αθήνα 2003
Παπανικόλα-Μπακιρτζή, Δ., Κουσουλάκου, Ντ. (επιμ.). *Η κεραμική της Ύστερης Αρχαιότητας από τον Ελλαδικό Χώρο*, Θεσσαλονίκη 2010
Petridis, P. *La Céramique Protobyzantine de Delphes: une production et son contexte, Fouilles de Delphes V, Monuments Figurés 4*, Paris και Athènes 2010
Πετρίδης, Π. *Πρωτοβυζαντινή Κεραμική του Ελλαδικού Χώρου*, Αθήνα 2013
Rice, Pr.M. *Pottery Analysis. A Sourcebook*, Chicago 1987

ΙΑ 131. Ιστορία της Τέχνης

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 131	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ιστορία της Τέχνης, Ιστορία της Ελληνικής Χαρακτικής, 19ος-20ός αι.		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Είκοσι (20) πρόσθετες ώρες επισκέψεων σε Μουσεία, Πινακοθήκες και Εργαστήρια	3	5,5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, μη σεμιναριακό κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS:	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARC422		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η εξοικείωση με την Ελληνική Χαρακτική. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- έχουν συνολική αντίληψη της ροής της Ιστορίας της Ελληνικής Χαρακτικής
- αποκτούν βάση γνώσεων για τα μαθήματα Ιστορίας της Τέχνης των επόμενων χρόνων των σπουδών τους

Γενικές Ικανότητες

- Διαδρομή αυτογνωσίας και ετερογνωσίας
- Στοχασμός για την τέχνη, τον καλλιτέχνη και τον κόσμο
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής σκέψης
- Προαγωγή της ελεύθερης και επαγωγικής σκέψης
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και πολυπολιτισμικότητα
- Ευαισθησία πολιτικοκοινωνική

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ιστορία της Ελληνικής Χαρακτικής κατά τον 19ο και τον 20ό αιώνα. Αντιμετωπίζονται:

- Η διδασκαλία του μαθήματος της χαρακτικής στο Βασιλικό Πολυτεχνείο και στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών, οι καθηγητές και οι μαθητές
- Οι χαρακτές και οι καλλιτέχνες που επιδόθηκαν στη χαρακτική
- Η διάκριση ανάμεσα στον βιοτέχνη και στον καλλιτέχνη χαρακτήρα
- Χαρακτικά έργα και προβάλλονται συμμετοχές τους σε καλλιτεχνικές εκθέσεις
- Ο εφαρμοσμένος ρόλος της χαρακτικής
- Η σύνδεσή της με την τυπογραφία κατά τον 19ο και τον 20ό αιώνα
- Η απήχηση των θεμάτων της στις κοινωνικές τάξεις
- Ο ρόλος της στη διαμόρφωση της ιστορικής πραγματικότητας

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Προφορική διδασκαλία εντός αμφιθεάτρου, με την προβολή βίντεο
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Επισκέψεις σε Μουσεία, Πινακοθήκες και Εργαστήρια	28
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	26
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	45
	Σύνολο Μαθήματος	138
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Προφορική τελική εξέταση	

Βιβλιογραφία

Μπόλης, Γ., Παυλόπουλος, Δ. *Ελληνική Χαρακτική 1843-1915. Ιστορία - Λεξικό Χαρακτών*, Αθήνα 2012

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 106	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εισαγωγή στη Μουσειολογία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, ασκήσεις, επισκέψεις σε μουσεία της Αθήνας	3	5,5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, μη σεμιναριακό κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH442/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τον διεπιστημονικό κλάδο της Μουσειολογίας, ο οποίος μελετά την ιστορία και θεωρία των μουσείων και των συλλογών.

Το μάθημα αναζητά απαντήσεις σε ερωτήματα όπως: Πώς ορίζουμε το μουσείο, το μουσειακό αντικείμενο, τη συλλογή, την πολιτισμική κληρονομιά; Γιατί υπάρχουν μουσεία και ποιες οι σύγχρονες προκλήσεις για τη λειτουργία τους; Πώς ορίζουμε τις αξίες των μουσείων για διαφορετικές ομάδες πολιτών; Ποια τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα διαφορετικών τύπων μουσείων; Πώς προσεγγίζεται ιστορικά η συγκρότηση των συλλογών και η δημιουργία μουσείων; Ποιες οι μέθοδοι και πρακτικές διαχείρισης, επιμέλειας και ερμηνείας μουσειακών συλλογών; Ποια μπορεί να είναι η σχέση των μουσείων με τους επισκέπτες αλλά και ευρύτερα με την κοινωνία; Ποιο το θεσμικό πλαίσιο για τη λειτουργία τους στην Ελλάδα και ποιες προϋποθέσεις θέτουν διεθνή πρότυπα μουσειακής ηθικής και πρακτικής για την πιστοποίησή τους; Ποιο το εύρος του μουσειακού επαγγέλματος και πώς υπηρετείται ο επαγγελματισμός στα μουσεία;

Το πλαίσιο του μαθήματος γίνονται επισκέψεις σε μουσεία της Αθήνας (Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο, Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης, Νομισματικό Μουσείο, Μουσείο Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης, Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο κ.ά.) οι οποίες συνδυάζονται με πρακτικές ασκήσεις με στόχο την εμπειρική μάθηση.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση:

- να έχουν κατακτήσει ένα σαφές πλαίσιο αναφοράς για την ιστορία και θεωρία μουσείων και συλλογών και να έχουν εξοικειωθεί με την διαδικασία αναζήτησης (βιβλιογραφικής ή άλλης) πρόσθετων στοιχείων για το θέμα
- να έχουν κατανοήσει τη σχέση της μουσειολογίας με άλλες επιστήμες και τον καίριο ρόλο της στη σύγχρονη λειτουργία των μουσείων
- να έχουν καλλιεργήσει συστηματική διεπιστημονική θεωρητική κατάρτιση για τα μουσεία και τον υλικό κόσμο και εν μέρει να έχουν εξασκηθεί πρακτικά στη διαδικασία ερμηνείας του
- να έχουν εξασκηθεί με τη δόμηση και παρουσίαση υποθέσεων εργασίας, επιχειρημάτων και μοντέλων ανάλυσης για τη λειτουργία των μουσείων στη σύγχρονη κοινωνία
- να έχουν αναπτύξει κριτική και δημιουργική σκέψη για τις αξίες και τους ρόλους των μουσείων και των συλλογών στο πέρασμα των χρόνων
- να έχουν καλλιεργήσει όλα τα ανωτέρω μέσα από εναλλακτικές εκπαιδευτικές διαδικασίες που συνδυάζουν ποικιλία διδακτικών μεθόδων προς ενίσχυση της συμμετοχικής και βιωματικής μάθησης εκ μέρους των φοιτητών

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Ομαδική εργασία
- Αυτόνομη εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Η κοινωνική αξία των μουσείων-Μουσεία στον 21ο αι. - Σύγχρονες τάσεις, προκλήσεις και οράματα
- Εισαγωγή σε βασικές έννοιες της Μουσειολογίας (π.χ. «Μουσείο», «Συλλογή», «Επικοινωνία», «Έκθεση», «Ερμηνεία», «Μουσειοποίηση», «Αντικείμενο-έκθεμα», «Μουσειολογία», «Μουσειογραφία», κ.ά.)
- Μουσειακές Σπουδές στον 21ο αι. - Βασικοί άξονες
- Ανάλυση του Σχεδίου Σύστασης για την Προστασία και Προώθηση των Μουσείων, της ποικιλότητάς τους και του ρόλου τους στην κοινωνία
- Μουσειακή ηθική και Κώδικες δεοντολογίας - Το μουσειακό επάγγελμα και ο επαγγελματισμός στα μουσεία
- Προγράμματα Πιστοποίησης Μουσείων - Πρότυπα και προδιαγραφές βέλτιστων πρακτικών- - Η ελληνική πραγματικότητα - Παραδείγματα πρόσφατων επανεκθέσεων και νέων μουσείων στην Ελλάδα
- Ευρωπαϊκοί Θεσμοί βράβευσης των καλύτερων μουσείων - κριτήρια
- Τυπολογία μουσείων - Ιστορική αναδρομή - Χαρακτηριστικά γνωρίσματα - Σύγχρονες προκλήσεις - Παραδείγματα πρωτοποριακών μουσείων και εκθέσεων
- Η συλλεκτική δραστηριότητα δια μέσου των αιώνων - Η ιστορία των μουσείων διεθνώς - Η ιστορία των μουσείων στην Ελλάδα
- Αντικείμενα - Σπουδές Υλικού Πολιτισμού: Ερμηνείες, ρόλοι, αξίες και μηνύματα
- Μουσεία, επισκέπτες, μάθηση, αλληλεπίδραση - Μουσεία και αυτόβουλη μάθηση - Μουσειακή εκπαίδευση - Μελετώντας τους επισκέπτες
- Μουσειακές εκθέσεις: Εισαγωγικές επισημάνσεις στον ερμηνευτικό σχεδιασμό και παραδείγματα εκθέσεων

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Εξειδικευμένα βίντεο-ντοκιμαντέρ 3) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Επισκέψεις σε Μουσεία	6 (3+3)
	Πρακτική άσκηση	3
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	40
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	50
	Σύνολο Μαθήματος	138
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1. Γραπτή τελική εξέταση που περιλαμβάνει ερωτήσεις που απαιτούν κριτική ανάλυση, σύνθεση δεδομένων και ανάπτυξη προσωπικών απόψεων για ποικίλα θέματα της σύγχρονης μουσειακής πρακτικής, τεκμηριωμένων στη βάση ενός συνόλου θεωριών και παραδειγμάτων που παρουσιάστηκαν στο πλαίσιο των διδακτικών συναντήσεων 2. Συνολική παρουσία-συμμετοχή στο μάθημα, απλές πρακτικές	

Βιβλιογραφία

- Γκαζή, Α. «Η έκθεση των αρχαιοτήτων στην Ελλάδα (1829-1909). Ιδεολογικές αφετηρίες – Πρακτικές προσεγγίσεις», *Αρχαιολογία και Τέχνες* 73 (1999) 45-53
- MacDonald, S. (επιμ.). *Μουσείο και Μουσειακές Σπουδές. Ένας πλήρης οδηγός*, Αθήνα 2012, 27-39, 177-203, 445-487, 501-521, 575-611
- Μούλιου, Μ. «Μουσεία: πεδία για την κατανόηση του κόσμου», *Τετράδια Μουσειολογίας* 2 (2005) 7-19.
- _____. «Museum representations of the classical past in post-war Greece; A critical analysis», στο: D. Damaskos και D. Plantzos (επιμ), *A Singular Antiquity. Archaeology and Hellenic Identity in twentieth-century Greece*, Athens 2008, 83-109
- _____. «Τα μουσεία στον 21ο αιώνα: προκλήσεις, αξίες, ρόλοι, πρακτικές», στο Γ. Μπίκος, Α. Κανιάρη (επιμ.), *Μουσειολογία, Πολιτιστική Διαχείριση και Εκπαίδευση*, Αθήνα 2014
- _____. «Το Μουσείο ως ποιότητα, εμπειρία, αστικό σύμβολο και ήπια δύναμη. Παραδείγματα από τη διεθνή και εγχώρια μουσειακή πρακτική», στο Ι. Πούλιος, Μ. Αλιβιζάτου, Γ. Αραμπατζής, Α. Γιαννακίδης, Ν. Καραχάλης, Ε. Μάσχα, Μ. Μούλιου, Μ. Παπαδάκη, Χ. Προσύλης, Σ. Τουλούπα, *Πολιτισμική διαχείριση, τοπική κοινωνία και βιώσιμη ανάπτυξη*, Αθήνα 2015. Διαθέσιμο στο <http://hdl.handle.net/11419/2394>
- Οικονόμου, Μ. *Μουσείο: Αποθήκη ή ζωντανός οργανισμός; Μουσειολογικοί προβληματισμοί και ζητήματα*, Αθήνα 2003, 15-122

Μαθήματα Κορμού (ΕΕ)

ΙΑ 02. Προϊστορική Αρχαιολογία Α΄

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 02	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Προϊστορική Αρχαιολογία. Το Προϊστορικό Αιγαίο		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κορμού, υποχρεωτικό και για τις δύο κατευθύνσεις		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην Αγγλική ή Ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH166		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η γενική επισκόπηση της Εποχής του Λίθου και της Εποχής του Χαλκού στο Αιγαίο (ιδίως ηπειρωτική Ελλάδα και Κυκλάδες).

Εξετάζονται ανά περίοδο οι κυριότερες κατηγορίες του υλικού πολιτισμού: η οικιστική και η ταφική αρχιτεκτονική, τα ταφικά έθιμα, η κεραμική, η λιθοτεχνία, η ειδωλοπλαστική, η μικροτεχνία. Περιγράφονται η οικονομία και η οργάνωση της κοινωνίας και επιχειρείται η ανασύσταση της καθημερινής ζωής.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:

- γνωρίζουν τα κύρια περιβαλλοντικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά του Αιγαίου
- γνωρίζουν τις χρονολογικές περιόδους της ελληνικής προϊστορίας και τα βασικά χαρακτηριστικά της καθεμιάς
- αναγνωρίζουν τα σημαντικότερα μνημεία και έργα τέχνης από την απώτατη προϊστορία μέχρι το 1500 π.Χ.
- γνωρίζουν σε γενικές γραμμές τις οικονομικές, κοινωνικές και πολιτισμικές εξελίξεις στο προϊστορικό Αιγαίο

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Εισαγωγή: τα ιδιαίτερα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά του Αιγαίου και ο χαρακτήρας του προϊστορικού πολιτισμού. Η διαδοχή των εποχών. Πολιτισμικές ενότητες
- Οι απαρχές. Παλαιολιθική εποχή
- Η μεγάλη αλλαγή. «Νεολιθικοποίηση» και Νεολιθικός πολιτισμός
- Η ανάπτυξη. Πρώιμη Εποχή του Χαλκού
- Η κρίση. Μέση Εποχή του Χαλκού
- Η άνθιση. Οι αρχές του Μυκηναϊκού πολιτισμού

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις στο αμφιθέατρο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο – ειδικά δημιουργημένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class με ανηρτημένα τα pptx του μαθήματος (470 MB) και κείμενα (300 σελίδες)	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	38
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	48
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση Γλώσσα: ελληνική (ή αγγλική ή γαλλική για τους φοιτητές ERASMUS)	

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Cline, E. (επιμ.). *The Oxford Handbook of the Bronze Age Aegean*, Oxford 2010
Dickinson, O.T.P.K. *Αιγαίο. Εποχή του Χαλκού*, Αθήνα 2003
Treuil, R., Darcque, P., Poursat, J.-Cl., Touchais, G. *Οι Πολιτισμοί του Αιγαίου*, Αθήνα 2015
Μυλωνάς, Γ. *Πολύχρυσοι Μυκήναι*, Αθήνα 1983
Παπαθανασόπουλος, Γ. *Νεολιθικά-Κυκλαδικά, Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο*, Αθήνα 1981
Σακελλαράκης, Ι., Σακελλαράκη, Ε., Ντούμας, Χρ., Ιακωβίδης, Σπ. *Η Αυγή της Ελληνικής Τέχνης*, Αθήνα 1994

ΙΑ 10Α. Προϊστορική Αρχαιολογία Β΄

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 10	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Προϊστορική Αρχαιολογία. Μινωική Αρχαιολογία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κορμού, υποχρεωτικό και για τις δύο κατευθύνσεις		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH146/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Εξετάζονται όλες οι περίοδοι ανάπτυξης του Μινωικού πολιτισμού. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην εξέλιξη της αρχιτεκτονικής (ανάκτορα, οικισμοί, τάφοι, ιερά) και των τεχνών (κεραμική, λιθοτεχνία, ελεφαντουργία, φαγεντιανουργία, τοιχογραφία κ.ά.), από την Προανακτορική μέχρι και την Τελική Ανακτορική περίοδο.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- γνωρίζουν τα κύρια γεωγραφικά και τοπογραφικά χαρακτηριστικά της Μινωικής Κρήτης
- γνωρίζουν τα βασικά ανακτορικά και οικιστικά κέντρα, αναφορικά με την αρχιτεκτονική και το λοιπό υλικό πολιτισμό της 2ης χιλιετίας π.Χ.
- γνωρίζουν και εξοικειώνονται περισσότερο με τις βασικές αρχές της καλλιτεχνικής και βιοτεχνικής παραγωγής
- εμβαθύνουν σε ζητήματα θρησκείας, ιδεολογίας και συμβολισμών.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Ιστορία της έρευνας. Εισαγωγή στη Νεολιθική Εποχή
- Μινωική Αρχιτεκτονική. Υλικά και τεχνικές δόμησης
- Προανακτορική Κρήτη (οικισμοί, ιεροί χώροι, κεραμική, ειδωλοπλαστική κ.ά.)
- Παλαιοανακτορική Κρήτη (ανάκτορα, οικισμοί, ιεροί χώροι, κεραμική, ειδωλοπλαστική κ.ά.)
- Ταφική Αρχιτεκτονική (προανακτορική-παλαιοανακτορική-νεοανακτορική εποχή)
- Νεοανακτορική Οικιστική Αρχιτεκτονική και ιεροί χώροι
- Νεοανακτορική Κεραμική
- Ανάκτορο Κνωσού
- Ανάκτορο Φαιστού
- Ανάκτορο Μαλίων
- Ανάκτορο Ζάκρου
- Μινωική Εικονογραφία (τοιχογραφίες, σφραγιδογλυφία κ.ά.)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις στο αμφιθέατρο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	20
	Σύντομες ατομικές εργασίες (προαιρετικές)	28
	Αυτοτελής Μελέτη	38
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση (100%) που περιλαμβάνει: - 3 θέματα, από τα οποία επιλέγονται τα 2 - Συγκριτική αξιολόγηση αρχαιολογικών δεδομένων και ερμηνευτικών προσεγγίσεων θεωρητικών θεμάτων	

Βιβλιογραφία

Αλεξίου, Στ. *Μινωικός Πολιτισμός. Με οδηγόν των ανακτόρων Κνωσού, Φαιστού, Μαλίων*. Ηράκλειο 1980

Betancourt, Ph.P. *Introduction to Aegean Art*, Philadelphia και Pennsylvania 2007

Boardman, J. *Greek gems and finger rings*, London 1970

Δημοπούλου, Ν., Ρεθεμνωτάκης, Γ. *Το Δακτυλίδι του Μίνωα και τα Μινωικά Χρυσά Δακτυλίδια*. Αθήνα 2004

Hood, S. *Η Τέχνη στην Προϊστορική Ελλάδα*, Αθήνα 1987

Immerwahr, S.A. *Aegean Painting in the Bronze Age*, Pennsylvania 1990

Krzyszowska, O. *The ivories and objects of bone, antler and boar's tusk*, Oxford 2007

Μαντζουράνη, Ε. *Προϊστορική Κρήτη. Τοπογραφία και Αρχιτεκτονική*, Αθήνα 2002

Marinatos, N. *Minoan Religion. Ritual, Image and Symbol*, Columbia 1993

Preziosi, D., Hitchcock, L.A. *Aegean Art and Architecture*, Oxford 1999

ΙΑ 10Β. Προϊστορική Αρχαιολογία Β΄

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 10	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Προϊστορική Αρχαιολογία. Μινωική Αρχαιολογία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, Πρακτική άσκηση, Επισκέψεις σε Μουσεία	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κορμού, υποχρεωτικό και για τις δύο κατευθύνσεις		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	http://opencourses.uoa.gr/courses/ARCH.173/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση:

- να γνωρίζουν το γενικό πλαίσιο εξέλιξης του Μινωικού πολιτισμού
- να μπορούν να περιγράψουν και να χρονολογήσουν τα κυριότερα μινωικά αρχιτεκτονήματα και τέχνηρα

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Το μάθημα περιγράφει τα βασικά στάδια στην εξέλιξη του μινωικού πολιτισμού, παρακολουθώντας τα υλικά δημιουργήματα των προϊστορικών κατοίκων της Κρήτη, κατανεμημένα στους διάφορους κλάδους της τέχνης στους οποίους ανήκαν.
- Ειδικότερα, το περιεχόμενο των μαθημάτων είναι επιγραμματικά το ακόλουθο:
- Ιστορική επισκόπηση των πολιτισμών του Αιγαίου κατά την Εποχή του Χαλκού
- Η Νεολιθική περίοδος στην Κρήτη. Η εξέλιξη της πηλοπλαστικής και κεραμικής τέχνης
- Οι τέχνες στην Κρήτη κατά την Προανακτορική περίοδο: κεραμική, ειδωλοπλαστική, λιθοξοΐα, μεταλλοτεχνία (και κοσμηματοποιΐα), σφραγιδογλυφία. Ο «ρόλος» της τέχνης κατά την εποχή που προηγήθηκε της ίδρυσης των μινωικών ανακτόρων. Οι «καλλιτεχνικές» δημιουργίες σαν εργαλείο για την ανάπλαση του χαρακτήρα των προανακτορικών κοινοτήτων
- Η καλλιτεχνική δημιουργία κατά την εποχή των πρώτων ανακτόρων. Η εισαγωγή νέων υλικών, τεχνικών και αισθητικών αντιλήψεων από άλλες χώρες της Ανατολικής Μεσογείου. Η «πολιτική» διάσταση της τέχνης κατά την Παλαιοανακτορική περίοδο. Τα επιτεύγματα της κεραμικής
- Οι λοιπές τέχνες κατά την Παλαιοανακτορική περίοδο: η λιθοτεχνία, η μεταλλοτεχνία (και κοσμηματοποιΐα), η σφραγιδογλυφία και η φαγεντιανουργία
- Η μετάβαση από την εποχή των παλιών σε εκείνη των νέων ανακτόρων. Η κεραμική και η πηλοπλαστική τέχνη. Η εξέλιξη των άλλων τεχνών
- Η Νεοανακτορική περίοδος. Η πολιτική διάσταση της τέχνης. Οι νέοι κεραμικοί ρυθμοί και τα επιτεύγματα της πηλοπλαστικής
- Τα επιτεύγματα της λιθοξοΐας, της ελεφαντουργίας και της φαγεντιανουργίας κατά την εποχή των νέων ανακτόρων
- Η ακμή της σφραγιδογλυφίας και της λοιπής μικροτεχνίας. Τα χρυσά σφραγιστικά δακτυλίδια
- Η εποχή της «μεγάλης τέχνης» της τοιχογραφίας. Γενικά χαρακτηριστικά, τεχνικές,

<p>εξάπλωση μινωικών τοιχογραφιών</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η επιρροή της μινωικής τέχνης στον ευρύτερο αιγαιακό χώρο. Τα ευρήματα των λακκοειδών τάφων των Μυκηνών. Οι τοιχογραφίες της Θήρας • Οι σχέσεις Κρήτης και ανατολικής Μεσογείου κατά την Εποχή του Χαλκού • Σύντομη επισκόπηση της εξέλιξης της μινωικής τέχνης. Γενικά, για το χαρακτήρα της μινωικής δημιουργικής έκφρασης
--

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	30
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	56
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Προφορική εξέταση στο τέλος του εξαμήνου Τα κριτήρια αξιολόγησης είναι:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Δυνατότητα αναγνώρισης αρχιτεκτονημάτων και τεχνέργων 2. Αρχαιολογική περιγραφή τους, με τη χρήση ορθών όρων 3. Δυνατότητα συσχετισμού τους με ομοειδή ή συγγενικά σύνολα 4. Χρονολόγηση δομών και τεχνέργων <p>Τα κριτήρια αξιολόγησης περιγράφονται αναλυτικά κατά τη διάρκεια των παραδόσεων.</p>	

Βιβλιογραφία

- Αλεξίου, Σ. *Μινωικός Πολιτισμός*, Αθήνα 1964
 Cadogan, G. *Palaces of Minoan Crete*, London και New York 1976
 Evans, A. *The Palace of Minos at Knossos*, I - IV, London 1921-35
 Graham, J. *The Palaces of Crete*, Princeton 1987
 Hood, S. *The Arts in Prehistoric Greece*, Norwich 1978
 Marinatos, S., Hirmer, M. *Kreta, Thera und das mykenische Hellas*, München 1973
 Nilsson, M. *The Minoan - Mycenaean Religion*, Lund 1950
 Platon, N. *La civilisation égéenne*, Paris 1981
 Rutkowski, B. *The Cult Places of the Aegean*, New Haven και London 1986
 Zervos, Chr. *L' art de la Crète néolithique et minoenne*, Paris 1956

ΙΑ 12. Κλασική Αρχαιολογία Β΄

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 12	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κλασική Αρχαιολογία. Αρχαιολογία των κλασικών και ελληνιστικών χρόνων (480 π.Χ. - 1ος αι. π.Χ.)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, Επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους και Μουσεία	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κορμού, υποχρεωτικό και για τις δύο κατευθύνσεις		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH210/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η συνοπτική, συνολική θεώρηση της Αρχαιολογίας των κλασικών και ελληνιστικών χρόνων (480 π.Χ.-1ος αι. π.Χ.). Έμφαση δίνεται στην αρχιτεκτονική και τη γλυπτική, αλλά και στην κεραμική-αγγειογραφία –ιδίως των κλασικών χρόνων–, τη ζωγραφική και τα ψηφιδωτά. Παρακολουθούνται τα στάδια εξέλιξης και βασικοί δημιουργοί, μέσα στο ιστορικό και κοινωνικό πλαίσιο της κάθε εποχής. Εντοπίζονται τα προβλήματα της έρευνας και οι περαιτέρω προοπτικές μελέτης.

Στο πλαίσιο του μαθήματος γίνονται επισκέψεις στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο (κυρίως στη Συλλογή Γλυπτών), στο Μουσείο Ακρόπολης και στην Ακρόπολη. Δίνεται επίσης η δυνατότητα προαιρετικής, πρακτικής άσκησης στο Εργαστήριο Συντήρησης και στο Μουσείο Εκμαγείων του Τμήματός μας από τον συντηρητή Μ. Ρογκεμπούκε και τον γλύπτη Λ. Αραχωβίτη.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- κατανοούν τις βασικές αρχές του πολιτισμού των κλασικών και ελληνιστικών χρόνων, τη σύνδεσή του με την προγενέστερη αρχαϊκή περίοδο και τη αδιατάρακτη συνέχεια από τον ελληνιστικό στον ρωμαϊκό κόσμο
- αντιλαμβάνονται τη σημασία και αξία της κλασικής – ελληνιστικής περιόδου για τον μετέπειτα ευρωπαϊκό κόσμο, χωρίς τα παραμορφωτικά κάτοπτρα του ιδεαλιστικού (νέο)κλασικισμού και της στείρας 'αρχαιολατρίας
- αντλούν ποικίλες γενικές και ειδικές πληροφορίες για την κοινωνία της εποχής, ιδίως μετά τους Περσικούς πολέμους, τις εμφύλιες διαμάχες των πόλεων-κρατών και την εξάπλωση του Ελληνισμού στην Ανατολή με τις κατακτήσεις του Μεγ. Αλεξάνδρου.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα (μέσω της μελέτης των αλληλεπιδράσεων των αρχαίων πολιτισμών)
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Ομαδική εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή – Επανάληψη Βασικών Αρχών Αρχιτεκτονικής
- Πρώιμη Κλασική Περίοδος (Αυστηρός Ρυθμός) 480-450 π.Χ.
- Ώριμη Κλασική Περίοδος 450-400 π.Χ.: Αρχιτεκτονική

- Ώριμη Κλασική Περίοδος 450-400 π.Χ.: Γλυπτική
- Ύστερη Κλασική Περίοδος 400-323 π.Χ.: Αρχιτεκτονική
- Ύστερη Κλασική Περίοδος 400-323 π.Χ.: Γλυπτική
- Ταφικά Μνημεία Αττικής 440-317 π.Χ.
- Ερυθρόμορφη Κεραμική 480-330 π.Χ.
- Ελληνιστικοί Χρόνοι: Εισαγωγή Πρώιμη Ελληνιστική Περίοδος 323-230 π.Χ. (Αρχιτεκτονική-Γλυπτική)
- Μέση Ελληνιστική Περίοδος 230-150 π.Χ. (Αρχιτεκτονική-Γλυπτική με έμφαση στην Πέργαμο)
- Ύστερη Ελληνιστική Περίοδος 150-30 π.Χ. (Αρχιτεκτονική-Γλυπτική)
- Ειδικά Θέματα: Πολεοδομία, Ιερά και Οικίες, 'Μακεδονικοί' Τάφοι, Ζωγραφική, Ψηφιδωτά
- Επίσκεψη σε Αρχαιολογικούς Χώρους και Μουσεία της Αθήνας

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις σε αμφιθέατρο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	36
	Επισκέψεις σε Μουσεία	9
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	30
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	50
	Πρακτική άσκηση (προαιρετική)	6
	Σύνολο Μαθήματος	125+6
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση που περιλαμβάνει: 1) 10 ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής 2) Αναγνώριση συγκεκριμένων μνημείων 3) 2 ερωτήσεις που απαιτούν σύντομη ανάπτυξη κειμένου	

Βιβλιογραφία

- Boardman, J. *Ελληνική πλαστική. Κλασική περίοδος. και Ύστερη κλασική περίοδος*, Αθήνα 1999
- Gruben, G. *Ιερά και ναοί των αρχαίων Ελλήνων*, μτφρ. Δ. Ακτσελή, Αθήνα 2006
- Hölscher, T. *Κλασική Αρχαιολογία. Βασικές γνώσεις*, μτφρ. Π. Παπαγεωργίου, Θεσσαλονίκη 2005
- Pollitt, J.J. *Η τέχνη στην Ελληνιστική Εποχή*, μτφ. Α. Γκαζή, Αθήνα 2006⁵
- Scheibler, I. *Ελληνική Κεραμική. Παραγωγή, εμπόριο και χρήση των αρχαίων ελληνικών αγγείων*, μτφρ. Ε. Μανακίδου, Αθήνα 1992
- Smith, R.R.R. *Ελληνιστική πλαστική*, μτφρ. Δ. Κουτσούμπα και Α. Χαμηλάκη, Αθήνα 2009
- Κοκκορού-Αλευρά, Γ. *Η τέχνη της αρχαίας Ελλάδος. Σύντομη ιστορία, 1050-50 π.Χ.*, Αθήνα 1995
- Μπούρας, Χ. *Μαθήματα ιστορίας της Αρχιτεκτονικής Α'*, Αθήνα 1999
- Πλάντζος, Δ. *Ελληνική Τέχνη και Αρχαιολογία. 1100-30 π.Χ.*, Αθήνα 2016²
- Τιβέριος, Τ. *Ελληνική Τέχνη - Αρχαία Αγγεία*, Αθήνα 1996

ΠΗΓΕΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

www.latsis-foundation.org (ο κύκλος των Μουσείων)

Οι επίσημοι ιστότοποι των ελληνικών και ξένων Μουσείων και επιστημονικών ιδρυμάτων

ΙΑ 14. Βυζαντινή Αρχαιολογία Β΄

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 14	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βυζαντινή Αρχαιολογία. Αρχαιολογία και τέχνη της Μέσης και Ύστερης Βυζαντινής περιόδου (7ος αι. - 1453)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και ασκήσεις πρακτικής	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κορμού, υποχρεωτικό και για τις δύο κατευθύνσεις		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH603/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Εισαγωγικό μάθημα για την αρχαιολογία και την τέχνη των χρόνων από τα μέσα του 7ου αιώνα μέχρι την Άλωση της Κωνσταντινούπολης το 1453, με στόχο την απόκτηση μιας συνολικής εικόνας για την αρχιτεκτονική και την καλλιτεχνική παραγωγή και τα κατάλοιπα του υλικού βίου της περιόδου. Εξετάζονται η πολεοδομία, η κοσμική και εκκλησιαστική αρχιτεκτονική, η γλυπτική, η μνημειακή ζωγραφική, τα εικονογραφημένα χειρόγραφα, η μικροτεχνία και η κεραμική, με σύντομη αναφορά στην επιγραφική και τη νομισματική.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση της παρακολούθησης, οι φοιτητές είναι σε θέση να:

- κατανοήσουν την πολιτιστική συνεισφορά της περιόδου
- αναγνωρίζουν και χρονολογούν κτίρια και έργα τέχνης της εποχής
- χρησιμοποιούν τα μεθοδολογικά εργαλεία για την αποτίμησή τους

Γενικές Ικανότητες

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Αντικείμενο του μαθήματος. Ιστορικό πλαίσιο. Οικισμοί και οδικό δίκτυο
- Οχυρώσεις και πόλεμος
- Κοσμική αρχιτεκτονική
- Ναοδομία Α΄
- Ναοδομία Β΄
- Ναοδομία Γ΄ και γλυπτική
- Μνημειακή ζωγραφική Α΄
- Μνημειακή ζωγραφική Β΄
- Εικόνες και χρυσοκεντητική
- Χειρόγραφα
- Μεταλλοτεχνία και κεραμική
- Επιγραφές και νομίσματα

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις σε αμφιθέατρο
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	33
	Επισκέψεις σε Μουσεία	8
	Πρακτική άσκηση	8
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	36
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	40
	Σύνολο Μαθήματος	125
	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή εξέταση: - Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης

Βιβλιογραφία

Αχειμάστου-Ποταμιάνου, Μ. *Ελληνική τέχνη, Βυζαντινές τοιχογραφίες*, Αθήνα 1994 (εισαγωγικό κείμενο).

Γαλάβαρης, Γ. *Ελληνική τέχνη, Ζωγραφική βυζαντινών χειρογράφων*, Αθήνα 1995 (εισαγωγικό κείμενο).

Γκιολές, Ν. *Βυζαντινή ναοδομία (600-1204)*, Αθήνα 1992

Μπούρας, Χ. *Ιστορία της αρχιτεκτονικής*, τ. Β', Αθήνα 1994, 141-162, 185-280, 396-441

Χατζηδάκη, Ν. *Ελληνική τέχνη, Βυζαντινά ψηφιδωτά*, Αθήνα 1995 (εισαγωγικό κείμενο).

ΙΑ 16. Ιστορία της Τέχνης Β΄

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 16	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ιστορία της Τέχνης. Η Τέχνη του Μπαρόκ και του Ροκοκό στην Ευρώπη. Διαφοροποιήσεις, τοπικές σχολές, δημιουργοί.		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κορμού, υποχρεωτικό και για τις δύο κατευθύνσεις		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH333		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η εξέταση της ζωγραφικής, της γλυπτικής και της αρχιτεκτονικής στην Ευρώπη κατά τις περιόδους του Μπαρόκ και του Ροκοκό.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:

- γνωρίζουν τα κύρια χαρακτηριστικά των ζωγράφων, των γλυπτών και των αρχιτεκτόνων κατά τον 17ο και τον 18ο αιώνα
- γνωρίζουν τα βασικά έργα τέχνης και τα κτήρια στην Ιταλία, στην Ισπανία, στη Γαλλία, στη Γερμανία, στην Αγγλία, στις Κάτω Χώρες και στην Ολλανδία
- αναγνωρίζουν τον ρόλο της μουσικής στις συγκεκριμένες ευρωπαϊκές πόλεις μέσα στους δύο αυτούς αιώνες
- αντιλαμβάνονται τη σημασία των γραπτών πηγών για την κατανόηση της κοινωνίας στις προαναφερόμενες χώρες κατά τους δύο αιώνες

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Εισαγωγή: Οι όροι και τα γνωρίσματα του Μπαρόκ και του Ροκοκό
- Το Μπαρόκ στην Ιταλία
- Το Μπαρόκ στην Ισπανία
- Το Μπαρόκ στη Γαλλία
- Το Μπαρόκ στη Γερμανία
- Το Μπαρόκ στην Αγγλία
- Το Μπαρόκ στις Κάτω Χώρες
- Το Μπαρόκ στην Ολλανδία
- Το Ροκοκό στη Γαλλία και στην Αγγλία

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις σε αμφιθέατρο
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	20
	Σύντομες ατομικές εργασίες εξάσκησης	28
	Αυτοτελής Μελέτη	38
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	I. Προφορική τελική εξέταση στην ελληνική ή στην αγγλική γλώσσα II. Αξιολόγηση ατομικών εργασιών εξάσκησης	

Βιβλιογραφία

Μπαζέν, Ζ. *Μπαρόκ και Ροκοκό*, Αθήνα 1995

Χρήστου, Χ. *Η Ευρωπαϊκή Ζωγραφική του 17ου αιώνα. Το Μπαρόκ*, Θεσσαλονίκη 1991

ΙΑ 17. Εισαγωγή στην Επιστήμη της Ιστορίας της Τέχνης

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 17	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εισαγωγή στην Επιστήμη της Ιστορίας της Τέχνης. Ιστορία της Τέχνης: Βασικές αρχές.		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κορμού, υποχρεωτικό και για τις δύο κατευθύνσεις		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH387		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η επισκόπηση της επιστήμης της Ιστορίας της Τέχνης από τον 13ο αιώνα έως την εποχή μας

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:

- γνωρίζουν τα κύρια χαρακτηριστικά του συγκεκριμένου επιστημονικού αντικειμένου
- γνωρίζουν τους επιφανέστερους εκπροσώπους του στην Ευρώπη και στην Αμερική
- αναγνωρίζουν τις κατηγορίες, τις τεχνικές και τα υλικά της ζωγραφικής, της γλυπτικής, της χαρακτικής και του σχεδίου την περίοδο αυτή
- αντιλαμβάνονται τον διακριτό ρόλο του ιστορικού της τέχνης και των επαγγελματιών προοπτικών του ανά τους αιώνες

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Εισαγωγή: Βασικές αρχές - Αρχαιολογούντες ιστορικοί της τέχνης
- Το προεπιστημονικό και το επιστημονικό στάδιο
- Ρομανική και Γοτθική Τέχνη
- Τέχνη της Αναγέννησης
- Τέχνης του Μπαρόκ και του Ροκοκό
- Τέχνη του 19ου αιώνα
- Τέχνη του πρώτου μισού του 20ού αιώνα
- Μεταπολεμική Τέχνη
- Νεότερη Ελληνική Τέχνη

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Διαλέξεις σε αμφιθέατρο
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	20
	Σύντομες ατομικές εργασίες εξάσκησης	28
	Αυτοτελής Μελέτη	38
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Προφορική τελική εξέταση στην ελληνική ή στην αγγλική γλώσσα	

Βιβλιογραφία

Gombrich, E.H. *Το Χρονικό της Τέχνης*, Αθήνα 1998

Χαραλαμπίδης, Α. *Τέχνη, βλέπω, γνωρίζω, αισθάνομαι*, Θεσσαλονίκη 2016

Υποχρεωτικά Μαθήματα Ειδίκευσης (ΕΕ)

ΙΑ 21. Τοπογραφία-Αρχιτεκτονική-Πολοδομία

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 21	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Τοπογραφία- Αρχιτεκτονική -Πολοδομία. Μνημειακή τοπογραφία των Αθηνών κατά τους αρχαίους και πρωτοβυζαντινούς χρόνους		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και επισκέψεις στους χώρους	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό ειδίκευσης, κατεύθυνση Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH682/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με τη συνδυασμένη μελέτη αρχαιολογικών καταλοίπων, πηγών και επιγραφικών μαρτυριών θα διερευνηθούν οι εικόνες της αρχαίας πόλης καθώς και μεταμορφώσεις εμβληματικών μνημείων της Αθήνας κατά τους βυζαντινούς χρόνους, η οικιστική οργάνωση και οι εκκλησίες της μεσαιωνικής πόλης. Τέλος, θα εξεταστεί η ιστορία της αρχαιολογίας της πόλης των Αθηνών, στο πλαίσιο των ιδεολογικών ρευμάτων και των εντάσεων του 19ου και 20ού αιώνα.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση:

- να γνωρίζουν τη διαχρονική μορφή και διαδοχική χρήση των κυριότερων μνημείων της Αθήνας
- να έχουν καλή αντίληψη της πολεοδομικής εξέλιξης της πόλης διαχρονικά
- να μπορούν να συσχετίσουν και να εντάξουν στον πολεοδομικό ιστό της πόλης μεμονωμένα ευρήματα ή/και αποσπασματικά σωζόμενα μνημεία
- να μπορούν να ανασυνθέσουν τα βασικά χαρακτηριστικά του κτισμένου περιβάλλοντος της Αθήνας έως τους βυζαντινούς χρόνους
- να έχουν αναπτύξει κριτική σκέψη γύρω από τις ιδεολογικές παραμέτρους και τους προβληματισμούς που διέπουν τις αρχαιολογικές έρευνες σε ιστορικές πόλεις με διαχρονική πολεοδομική εξέλιξη όπως η Αθήνα

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Λήψη αποφάσεων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή στη γεωμορφολογία και στο ιστορικό τοπίο της Αθήνας, τα τείχη, ο Κεραμεικός
- Ακρόπολη, ο Περίπατος, η Οδός Τριπόδων και η Νότια Κλιτύς
- Η Αγορά, ο χώρος του Ολυμπίου και η οικοδομική δραστηριότητα επί Αδριανού

- Ιστορία, Τοπογραφία, Αρχιτεκτονική της Αθήνας κατά την ύστερη αρχαιότητα (4ος-7ος αι.)
- Η οικιστική εξέλιξη της Αθήνας έως τον 12ο αιώνα: οχύρωση, δρόμοι, ύδρευση, οικιστικές περιοχές και ιδιωτικές κατοικίες
- Οι εκκλησίες της μεσαιωνικής Αθήνας
- Η ιστορία της αρχαιολογίας της πόλης των Αθηνών στον 19ο και 20ό αιώνα
- Μαθήματα στους αρχαιολογικούς χώρους και το ιστορικό κέντρο της Αθήνας
- Αρχαία Αγορά
- Ακρόπολη
- Ρωμαϊκή Αγορά, Βιβλιοθήκη Αδριανού
- Ολυμπείο
- Η μεσοβυζαντινή πόλη I
- Η μεσοβυζαντινή πόλη II

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις σε αμφιθέατρο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	38
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	48
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή εξέταση στα Ελληνικά, με δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής	

Βιβλιογραφία

Camp II, J. Mck. *Οι αρχαιότητες της Αθήνας και της Αττικής*, Αθήνα 2009

_____. *Η Αρχαία Αγορά της Αθήνας*, Αθήνα 2013

Καζανάκη, Μ. «Η Αθήνα από την ύστερη αρχαιότητα ως την τουρκική κατάκτηση» στο Κ. Στάικος κ.ά. (επιμ.), *Αθήναι, από την κλασική εποχή έως σήμερα (5ος αι. π.Χ.-2000 μ.Χ.)*, Αθήνα 2000, 194-209

Μπούρας, Χ. *Βυζαντινή Αθήνα, 10ος-12ος αι.*, Αθήνα 2017²

Τραυλός, Ι. *Πολεοδομική εξέλιξις των Αθηνών*, Αθήνα 2005

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 31	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κλασική Αρχαιολογία. Μνημειακή τοπογραφία των Αθηνών κατά τους αρχαίους και πρωτοβυζαντινούς χρόνους		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό ειδίκευσης, κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH561/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι η μελέτη της ελληνικής μνημειακής ζωγραφικής από την Αρχαϊκή περίοδο έως και τους πρώιμους αυτοκρατορικούς χρόνους. Εξετάζονται τα σωζόμενα έργα από τον ελληνικό και ελληνιστικό κόσμο, καθώς και οι μεταπλάσεις κλασικών έργων από καλλιτέχνες της ρωμαϊκής περιόδου. Με βάση σύγχρονες και μεταγενέστερες γραπτές πηγές επιχειρείται η συστηματική μελέτη της τεχνικής, της θεματογραφίας, και της ιστορικής εξέλιξης της αρχαιοελληνικής μνημειακής ζωγραφικής και αναλύεται η συμβολή συγκεκριμένων καλλιτεχνών.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- γνωρίζουν την εξέλιξη της ελληνικής μνημειακής ζωγραφικής από την Αρχαϊκή περίοδο έως και τους πρώιμους αυτοκρατορικούς χρόνους
- αναγνωρίζουν τα σημαντικότερα σωζόμενα έργα μνημειακής ζωγραφικής από τον ελληνικό και ελληνιστικό κόσμο, καθώς και τις μεταπλάσεις κλασικών έργων από καλλιτέχνες της ρωμαϊκής περιόδου
- κατανοούν την τεχνική, τη θεματογραφία, και την ιστορική εξέλιξη της αρχαιοελληνικής μνημειακής ζωγραφικής
- γνωρίζουν το έργο συγκεκριμένων ζωγράφων της αρχαιότητας
- αντιλαμβάνονται τον ρόλο των γραπτών πηγών για την κατανόηση της αρχαιοελληνικής μνημειακής ζωγραφικής

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγικά
- Πηγές και μεθοδολογία
- Υλικά και τεχνικές
- Η μνημειακή ζωγραφική στην Ελλάδα της Εποχής του Χαλκού
- Πρώιμη ελληνική ζωγραφική (7ος-6ος αι. π.Χ.)
- Ο Πολύγνωτος και η ζωγραφική του 5ου αι. π.Χ.

- Τετραχρωμία και σκιαγραφία: : Απολλόδωρος, Ζεύξις, Παρράσιος
- Μακεδονικοί Τάφοι Ι
- Μακεδονικοί Τάφοι ΙΙ
- Ψηφιδωτά
- Μνημεία της Ελληνιστικής περιόδου
- Ελληνορωμαϊκή ζωγραφική Ι
- Ελληνορωμαϊκή ζωγραφική ΙΙ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις στο αμφιθέατρο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	38
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	48
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Προφορική τελική εξέταση που περιλαμβάνει: 1) Ερωτήσεις γενικού περιεχομένου 2) Αναγνώριση / ανάλυση συγκεκριμένων έργων 3) Ανάπτυξη τεχνικών όρων	

Βιβλιογραφία

- Brecoulaki, H. *La peinture funeraire de Macedoine. Emplois et Fonctions de la Couleur IVe-IIe s.av. J.-C.* Αθήνα 2006
- Pollitt, J.J. (επιμ.). *The Cambridge History of Painting in the Classical World*, Cambridge 2014
- Scheibler, I. *Αρχαία Ελληνική Ζωγραφική*, Αθήνα 2015
- Ανδρόνικος, Μ. *Βεργίνα ΙΙ. Ο «τάφος της Περσεφόνης»*, Αθήνα 1994
- Λεβίδης, Α.Β. *Πλίνιος ο Πρεσβύτερος. Περί της Αρχαίας Ελληνικής Ζωγραφικής. 35ο Βιβλίο της «Φυσικής Ιστορίας»*, Αθήνα 1994
- Λιλιμπάκη-Ακαμάτη, Μ. *Κιβωτιόσχημος Τάφος με Ζωγραφική Διακόσμηση από την Πέλλα, Θεσσαλονίκη* 2007
- Λυδάκης, Σ. *Αρχαία ελληνική ζωγραφική και οι απηγήσεις της στους νεότερους χρόνους*, Αθήνα 2002
- Πλάντζος, Δ. *Η τέχνη της ζωγραφικής στον αρχαιοελληνικό κόσμο*, Αθήνα 2018
- Σαατσόγλου-Παλιαδέλη, Χ. *Βεργίνα. Ο Τάφος του Φιλίππου: η τοιχογραφία με το κυνήγι*, Αθήνα 2004
- Τσιμπίδου-Αυλωνίτη, Μ. *Μακεδονικοί Τάφοι στον Φοίνικα και στον Άγιο Αθανάσιο Θεσσαλονίκης*, Αθήνα 2005

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 31Β	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κλασική Αρχαιολογία. Αττικά ερυθρόμορφα αγγεία της αρχαϊκής εποχής		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, Πρακτική άσκηση, Επισκέψεις σε Μουσεία	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό ειδίκευσης, κατεύθυνση Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	1) https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH472 2) http://opencourses.uoa.gr/modules/document/index.php?course=ARCH4&openDir=/5412bc4cSGrt/5617a484wI9q/5617aecegw7i		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Παρουσιάζονται και σχολιάζονται οι τεχνικές κατασκευής, τα σχήματα, οι χρήσεις, το εμπόριο και η εικονογραφία των αρχαϊκών αττικών ερυθρόμορφων αγγείων (περ. 530 π.Χ. - περ. 480/470 π.Χ.), που παράγονταν σε μεγάλες ποσότητες και εξάγονταν σε ολόκληρη τη Μεσόγειο. Παρακολουθώντας χρονολογικά το έργο των σημαντικότερων αγγειογράφων και των εργαστηρίων τους, διερευνώνται οι βασικοί εικονογραφικοί κύκλοι, οι μέθοδοι της εικαστικής αφήγησης, καθώς και η σχέση των παραστάσεων με τις κοινωνικές και πολιτικές συνθήκες της αρχαϊκής εποχής.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- κατανοούν τις τεχνικές κατασκευής, τα σχήματα και τις χρήσεις των αγγείων καθώς και τα ζητήματα που αφορούν την εμπορική τους διακίνηση (εξαγωγές) στη Μεσόγειο και τον Εύξεινο Πόντο
- αντλούν ποικίλες γενικές και ειδικές πληροφορίες μέσα από τις εικόνες που ζωγραφίστηκαν σε μια εποχή η οποία σηματοδεύτηκε από σημαντικά ιστορικά και πολιτικά γεγονότα
- εμβαθύνουν στην πλούσια εικονογραφία της κεραμικής, να ασκηθούν στον τρόπο «ανάγνωσης» των εικόνων και να κατανοήσουν τις μεθόδους της εικαστικής αφήγησης, η οποία διαφέρει πολύ από την αφήγηση μέσω του γραπτού ή του προφορικού λόγου. Οι πληροφορίες των εικόνων φωτίζουν πολλές πτυχές της ζωής, οι οποίες μπορεί να μας είναι άγνωστες από άλλου είδους αρχαίες πηγές

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή
- Αγγειογράφοι Δίγλωσσων Αγγείων
- Οι Πρωτοπόροι
- Κυλικογράφοι - Το Εμπόριο των Αττικών Αρχαϊκών Ερυθρόμορφων Αγγείων

- Υστεροαρχαϊκοί Αγγειογράφοι – Α΄
- Υστεροαρχαϊκοί Αγγειογράφοι – Β΄
- Υστεροαρχαϊκοί Κυλικογράφοι – Α΄
- Υστεροαρχαϊκοί Κυλικογράφοι – Β΄
- Υστεροαρχαϊκοί Κυλικογράφοι – Γ΄
- Ζωγράφοι Μεγάλων Αγγείων
- Ειδικά Θέματα Εικονογραφίας –Μελέτες Περιπτώσεων
- Πρακτική Άσκηση
- Επίσκεψη στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις σε αμφιθέατρο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	33
	Επισκέψεις σε Μουσεία	7
	Πρακτική άσκηση	5
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	30
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	50
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση που περιλαμβάνει: 1) Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής 2) Σύντομη ανάλυση συγκεκριμένων αγγείων 3) Ανάπτυξη κειμένου	

Βιβλιογραφία

- Boardman, J. *Αθηναϊκά ερυθρόμορφα αγγεία. Αρχαϊκή περίοδος*, μτφρ. Ε. Παπουτσάκη-Σερμπέτη και Γ. Ε. Χατζή, Αθήνα 2001
- _____. «Οι κεραμείς και οι ζωγράφοι της Αθήνας του έκτου αι. και το κοινό τους», στο: T. Rasmussen και N. Spivey (επιμ.), *Προσεκτικές ματιές στα ελληνικά αγγεία*, μτφρ. Θ. Ξένος, Αθήνα 1997, 109-140
- Scheibler, I. *Ελληνική Κεραμική. Παραγωγή, εμπόριο και χρήση των αρχαίων ελληνικών αγγείων*, μτφρ. Ε. Μανακίδου, Αθήνα 1992
- Τιβέριος, Μ. *Ελληνική Τέχνη - Αρχαία Αγγεία*, Αθήνα 1996

ΙΑ 103. Ανασκαφική και Επεξεργασία Αρχαιολογικού Υλικού- Μουσειολογία

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 103	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ανασκαφική και Επεξεργασία Αρχαιολογικού Υλικού – Μουσειολογία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, Πρακτική Άσκηση, Φροντιστήριο	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό ειδίκευσης, κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH492		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η εκπαίδευση των φοιτητών στην αρχαιολογική έρευνα πεδίου, με έμφαση στην ανασκαφή, και στις αρχές διαχείρισης αρχαιολογικού υλικού μετά την ανασκαφή στο μουσείο. Οι κύριες έννοιες και ζητήματα που εξετάζονται είναι: αρχαιολογική μαρτυρία, αρχαιολογική θέση, στρωματογραφία, ανασκαφικές μέθοδοι, τεκμηρίωση ανασκαφικών δεδομένων. Επίσης εξετάζονται ζητήματα συντήρησης, μελέτης, συντήρησης και επεξεργασίας του αρχαιολογικού υλικού, και βασικές αρχές τεκμηρίωσης, επιμέλειας, ερμηνείας και έκθεσης αρχαιολογικών ευρημάτων στο πλαίσιο μουσειακών συλλογών. Στο πλαίσιο του μαθήματος διεξάγεται:

- 1) πρακτική άσκηση στην πανεπιστημιακή ανασκαφή στο Πλάσι Μαραθώνα
- 2) φροντιστηριακή άσκηση διαλογής και καταγραφής αρχαίας κεραμικής στο Μουσείο Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης
- 3) θεωρία και πρακτική άσκηση στη συντήρηση αρχαιολογικών ευρημάτων στην ανασκαφή και το εργαστήριο
- 4) εκπαιδευτικές δράσεις για σχολικές ομάδες, με επιλεγμένους φοιτητές αρχαιολογίας (και του συγκεκριμένου μαθήματος) ως εμψυχωτές.

Στην πρακτική άσκηση του μαθήματος συμβάλλουν το μέλος Ε.ΔΙ.Π Δρ. Αλεξάνδρα Σφυρόρα (αρχαιολόγος) και το μέλος Ε.ΔΙ.Π. Μισέλ Ρογκενμπούκε (συντηρητής αρχαιοτήτων και έργων τέχνης/ΜΔΕ στις Μουσειακές Σπουδές). Σημειώσεις, παρουσιάσεις και βιβλιογραφία αναρτώνται στο η-Τάξη (ARCH492).

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα πρέπει να είναι σε θέση να:

- γνωρίζουν βασικές αρχές και μεθόδους που διέπουν την διεξαγωγή της ανασκαφής
- γνωρίζουν βασικές αρχές της μεταανασκαφικής μελέτης και επεξεργασίας αρχαιολογικού υλικού
- γνωρίζουν βασικές αρχές της Μουσειολογίας που σχετίζονται με την επιμέλεια, διαχείριση, και έκθεση των αρχαιολογικών ευρημάτων
- γνωρίζουν βασικές αρχές της συντήρησης των αρχαιολογικών ευρημάτων στο πεδίο και στο εργαστήριο.

Γενικές Ικανότητες

- Γνώση και δυνατότητα σύνθεσης δεδομένων και πληροφοριών από πολλά πεδία
- Συνδυασμός θεωρητικών γνώσεων και πρακτικών δεξιοτήτων
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία - μελέτη
- Ομαδική εργασία – συλλογική προσπάθεια στο πεδίο
- Διαχείριση έργων

- Λήψη αποφάσεων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Ανασκαφική τεχνική: αρχαιολογική μαρτυρία, στρωματογραφία, ανασκαφικές μέθοδοι, τεκμηρίωση αρχαιολογικών δεδομένων (διαλέξεις)
- Επεξεργασία, καταγραφή και μελέτη αρχαιολογικών ευρημάτων (φροντιστήριο)
- Επιμέλεια, διαχείριση, ερμηνεία και έκθεση αρχαιολογικών ευρημάτων στο πλαίσιο μουσειακών συλλογών (διαλέξεις)
- Ανασκαφική συντήρηση και πρώτα σωστικά μέτρα στην ανασκαφή. Ασκήσεις στη συντήρηση ευρημάτων στο πεδίο και στο εργαστήριο
- Συμμετοχή στην πανεπιστημιακή ανασκαφή στο Πλάσι Μαραθώνα (πρακτική άσκηση)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη, στο πεδίο και στο εργαστήριο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	24
	Πρακτική άσκηση στο πεδίο	70
	Πρακτική άσκηση και φροντιστήριο στο εργαστήριο	15
	Αυτοτελής μελέτη	41
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση με απαντήσεις ανάπτυξης κειμένου σε τρεις ομάδες ερωτήσεων για 1) ανασκαφική τεχνική 2) έκθεση αρχαιολογικών ευρημάτων σε μουσειακές συλλογές 3) συντήρηση αρχαιολογικών ευρημάτων στο πεδίο και το εργαστήριο	

Βιβλιογραφία

Θέμελης, Π. *Ανασκαφική Τεχνική*, Ρέθυμνο 1985

Μπούνια, Α. *Στα παρασκήνια του μουσείου. Η διαχείριση των μουσειακών συλλογών*, Αθήνα 2009

Μούλιου, Μ. «Από την ιστορία της αρχαιολογικής επιστήμης στην ανάγνωση μουσειακών εκθέσεων του παρελθόντος», *Αρχαιολογία και Τέχνες* 73 (1999) 53-59

_____. «Μουσεία: Πεδία για την κατανόηση του κόσμου», *Τετράδια Μουσειολογίας* 2 (2005) 7-19

Μούλιου, Μ., Μπούνια, Α. (επιμ.). «Μουσειακές εκθέσεις. Ερμηνευτικές προσεγγίσεις στη μουσειακή θεωρία και πρακτική» *Αρχαιολογία και Τέχνες* 70 (1999) 53-58

Watkinson, D., Neal, V. *Αρχαιολογικά ευρήματα. Πρώτα σωστικά μέτρα στην ανασκαφή*, Αθήνα 2007

ΙΑ 29. Ιστορία της Τέχνης Γ'

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 29	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η Ευρωπαϊκή τέχνη από τον Νεοκλασικισμό έως την Art Nouveau (18ος -19ος αι.)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό ειδίκευσης, κατεύθυνση Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH149		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στο μάθημα εξετάζονται τα καλλιτεχνικά ρεύματα και οι καλλιτεχνικές τάσεις του 18ου και του 19ου αιώνα: Νεοκλασικισμός, ρομαντισμός, ρεαλισμός, ιμπρεσιονισμός, μετεμπρεσιονιστικές τάσεις, συμβολισμός, Art Nouveau. Εξετάζονται οι παράγοντες που διαμόρφωσαν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε ρεύματος σε μια εποχή που βασικό χαρακτηριστικό της είναι η βιομηχανική επανάσταση και η ανάπτυξη των επιστημών. Έμφαση δίνεται στη θεωρία της τέχνης της περιόδου 1880-1900, γνωστή με τη φράση fin-de-siècle.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:

- γνωρίζουν τα κύρια καλλιτεχνικά ρεύματα και τάσεις του 18ου και 19ου αιώνα και τα βασικά χαρακτηριστικά τους
- γνωρίζουν τους καλλιτέχνες κάθε καλλιτεχνικού ρεύματος και τα βασικά χαρακτηριστικά του στυλ τους
- αναγνωρίζουν τα σημαντικότερα έργα κάθε καλλιτέχνη και θα τα αναλύουν
- γνωρίζουν το κοινωνικοπολιτικό και ιδεολογικοφιλοσοφικό υπόβαθρο μέσα στο οποίο δημιουργήθηκε κάθε καλλιτεχνικό ρεύμα

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Νεοκλασικισμός: Ζωγραφική-Γλυπτική-Αρχιτεκτονική
- Ρομαντισμός
- Ρεαλισμός
- Ιμπρεσιονισμός
- Νεοεμπρεσιονισμός
- Μετεμπρεσιονισμός
- Συμβολισμός
- Art Nouvó

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις σε αμφιθέατρο
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	20
	Σύντομες ατομικές εργασίες εξάσκησης	28
	Αυτοτελής Μελέτη	38
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	I. Προφορική τελική εξέταση	

Βιβλιογραφία

Frascina, Fr. *Modernity and Modernism, French Painting in the Nineteenth Century*, New Haven και London 1993

Gilmore Holt, E. *From the Classicists to the Impressionists: Art and Architecture in the Nineteenth Century, A Documentary History of Art τ. III*, Doubleday 1966

Honour, H. *Neo-Classicism*, London 1991

Loyrette, H. *Nineteenth Century French Art*, Flammarion, Paris 2007.

Nochlin, L. *Realism*, London 1971

Rubin, J.H. *Impressionism*, London 1999

Επιλεγόμενα Σεμιναριακά (ΕΕ)

ΣΑ 10. Προϊστορική Αρχαιολογία

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΑ 10	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Προϊστορικές λιθοτεχνίες και λίθινα εργαλεία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, Σεμιναριακές εργασίες Επισκέψεις σε Μουσεία	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, σεμιναριακό κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι. Είναι ωστόσο επιθυμητό οι φοιτητές να έχουν περάσει το μάθημα ΙΑ26		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH178/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αντικείμενο του σεμιναρίου αυτού είναι η μελέτη των λίθινων λαξευμένων εργαλείων προϊστορικών συνόλων. Με την επινόηση των πρώτων εργαλείων από τον Homo habilis στην Αφρική κατά την Αρχαιότερη Παλαιολιθική αρχίζει μια νέα δραστηριότητα στην Προϊστορία, τα υλικά κατάλοιπα της οποίας έρχονται να ρίξουν φως στη διερεύνηση του ανθρωπίνου νου και στην εξέλιξη αυτής της τεχνολογίας.

Η τεχνολογία του λαξευμένου λίθου εξελίσσεται σε όλη τη διάρκεια της Παλαιολιθικής εποχής, επαναπροσδιορίζεται κατά τη Νεολιθική και Εποχή του Χαλκού και επιβιώνει κατά τους ιστορικούς χρόνους σε πολλές περιοχές δε έως και τον 19ο αιώνα.

Το σεμινάριο αναλύει και μελετά όλες αυτές τις πτυχές της τεχνολογίας του λαξευμένου λίθου με παραδείγματα από τον αφρικανικό, ευρωπαϊκό και ελλαδικό χώρο. Παράλληλα υπογραμμίζεται ο ρόλος της Πειραματικής Αρχαιολογίας και γίνονται πειράματα από σύγχρονους λιθοξόους κάθε φορά που αυτό είναι εφικτό.

Στο πλαίσιο του μαθήματος εξετάζονται επίσης αρχαιολογικές και πειραματικές συλλογές. Γίνεται επίσκεψη στο Μουσείο Ορυκτολογίας.

Οι φοιτητές εκπονούν εργασία την οποία παρουσιάζουν προφορικά κατά το δεύτερο μέρος του σεμιναρίου και υποβάλλουν στη γραπτή της μορφή στο τέλος του εξαμήνου.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- πραγματεύονται ζητήματα που αφορούν τη σχέση του προϊστορικού ανθρώπου με το περιβάλλον του ιδιαίτερα όσον αφορά τη προμήθεια των πρώτων υλών
- γνωρίζουν τα κυριότερα δίκτυα διακίνησης των πρώτων υλών και ιδιαίτερα αυτά του ελλαδικού χώρου
- κατανοούν την έννοια της εγχειρηματικής αλυσίδας και τις τεχνικές λάξευσης
- αναγνωρίζουν τους τύπους των προϊστορικών εργαλείων ανά περίοδο και να διακρίνουν τις πολιτισμικές φάσεις στις οποίες κάθε τύπος ανήκει

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση, τεκμηρίωση και σύνθεση επιστημονικών δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Άσκηση προφορικής παρουσίασης στο κοινό σε συγκεκριμένο χρόνο

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Μέρος Α΄

- Εισαγωγή – Το χρονοπολιτισμικό πλαίσιο της Παλαιολιθικής, Νεολιθικής και Εποχής του Χαλκού
- Η ιστορία της έρευνας όσον αφορά τις λαξευμένες λιθοτεχνίες στον ευρωπαϊκό και ελλαδικό χώρο
- Προβληματική και μεθοδολογία της έρευνας
- Οι λίθινες πρώτες ύλες, προσδιορισμός, προμήθεια και δίκτυα διακίνησης
- Τεχνολογία, έννοια της εγχειρηματικής αλυσίδας και τεχνικές λάξευσης
- Τυπολογία και τύποι των εργαλείων
- Λειτουργική ανάλυση
- Σύνθεση

Μέρος Β΄

- Προφορική παρουσίαση των εργασιών
- Γενικά συμπεράσματα

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	36
	Επισκέψεις σε Μουσεία	9
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	30
	Εκπόνηση εργασίας	30
	Συγγραφή εργασίας	35
	Παρουσίαση εργασίας	10
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	- Προφορική παρουσίαση εργασίας (50 %), - Υποβολή της εργασίας σε γραπτή μορφή (50 %). Το σύστημα αξιολόγησης αναλύεται στους φοιτητές στο 1ο (εισαγωγικό) μάθημα.	

Βιβλιογραφία

- Bordes, F. *Typologie du Paléolithique ancien et moyen*. Paris 1979
- Crabtree, D.E. *An introduction to Flintworking*. Pocatello 1972
- Inizan, M.-L., Roche H., Tixier, J. *Technology of knapped stone*, Paris 1992
- Κουρτέση-Φιλιππάκη, Γ. «Η Παλαιολιθική εποχή στην Ελλάδα. Τα λίθινα εργαλεία σύνολα» *Αρχαιολογία και Τέχνες* 59 (1996)

ΣΑ 22. Προϊστορική Αρχαιολογία

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΑ 22	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Προϊστορική Αρχαιολογία. Μινωική Κεραμική: Τυπολογική εξέλιξη και διακοσμητικοί ρυθμοί.		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, Πρακτική άσκηση, Επισκέψεις σε Μουσεία	3-4	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, σεμιναριακό κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	http://opencourses.uoa.gr/courses/ARCH.356/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

ε την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση:

- να γνωρίζουν το γενικό πλαίσιο παραγωγής και εξέλιξης της μινωικής κεραμικής
- να μπορούν να χρονολογήσουν μινωικά κεραμικά τέχνηρα, με βάση τον τύπο και τη διαχείριση της επιφάνειάς τους
- να επεξεργάζονται τις πληροφορίες κατά ενότητες και να συντάσσουν μικρές εργασίες σε εξειδικευμένα θέματα που άπτονται της μινωικής κεραμικής
- να χρησιμοποιούν τη σχετική βιβλιογραφία για να τεκμηριώσουν, με τρόπο ενδεδειγμένο, τυπικό και ομοιόμορφο, τις εργασίες τους, δίνοντάς τους τη μορφή μικρών επιστημονικών δοκιμίων
- να παρουσιάζουν τις εργασίες τους σε εξειδικευμένο ακροατήριο, με τη χρήση ψηφιακών μέσων

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία
- Σχεδιασμός και τεκμηρίωση επιστημονικών δοκιμίων
- Προφορική παρουσίαση επιστημονικών εργασιών ενώπιον εξειδικευμένου ακροατηρίου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το σεμινάριο περιγράφει τα βασικά στάδια στην εξέλιξη της μινωικής κεραμικής και συζητά ζητήματα, που άπτονται της τεχνολογίας, τυπολογία και χρονολόγησης των σημαντικότερων κεραμικών συνόλων.

Ειδικότερα, το περιεχόμενο των μαθημάτων είναι επιγραμματικά το ακόλουθο:

- Εισαγωγικά. Η σημασία της κεραμικής για τη μελέτη αρχαίων πολιτισμών
- Η κατασκευή της μινωικής κεραμικής. Τεχνολογικά ζητήματα
- Συζητήσεις για τη χρήση των διάφορων κεραμικών τύπων
- Τα χρονολογικά συστήματα στη μελέτη του Μινωικού πολιτισμού
- Τα κύρια προβλήματα που σχετίζονται με τη χρονολόγηση των κεραμικών συνόλων
- Τεχνολογία, τυπολογία και διακοσμητικοί ρυθμοί, ανά περίοδο: η Προανακτορική περίοδος
- Τεχνολογία, τυπολογία και διακοσμητικοί ρυθμοί, ανά περίοδο: η Παλαιοανακτορική περίοδος

- Τεχνολογία, τυπολογία και διακοσμητικοί ρυθμοί, ανά περίοδο: η Νεοανακτορική περίοδος
- Τεχνολογία, τυπολογία και διακοσμητικοί ρυθμοί, ανά περίοδο: η Μετανακτορική περίοδος
- Συγκεφαλαιωτικές επισημάνσεις και συμπεράσματα
- Παρουσίαση εργασιών

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις 10 X 3	30
	Προφορικές παρουσιάσεις	9
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	50
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	61
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Προφορική παρουσίαση 2. Παράδοση γραπτής εργασίας Σε αυτές τα κριτήρια αξιολόγησης είναι: <ol style="list-style-type: none"> 1. Δομή εργασίας 2. Αναζήτηση βιβλιογραφικών πηγών 3. Διατύπωση βιβλιογραφίας 4. Γλωσσική έκφραση 5. Εμβάθυνση, ανάπτυξη, κριτική σκέψη Τα κριτήρια αξιολόγησης περιγράφονται αναλυτικά κατά τη διάρκεια των παραδόσεων, η παρακολούθηση των οποίων είναι υποχρεωτική για τους συμμετέχοντες.	

Βιβλιογραφία

- Betancourt, P.P. *The History of Minoan Pottery*, Princeton 1985
- Brogan, T.M., Hallager, E. (επιμ.). *LMIB pottery. Relative chronology and regional differences. Acts of a workshop held at the Danish Institute at Athens in collaboration with the INSTAP study Center for East Crete, 27-29 June 2007*, Athens 2011
- Ζώης, Α. *Έρευνα περί της Μινωικής Κεραμικής, Επετηρίς Επιστημονικών Ερευνών Παν/μίου Αθηνών*, Αθήνα 1967, 703 κ.ε.
- _____. *Υπάρχει ΠΜΙΙΙ εποχή; Πεπραγμένα του Β' Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου*, τ. Α', Ηράκλειο 1968, 141-56
- MacDonald, C.F., Knappett, C. (επιμ.). *Intermezzo. Intermediacy and Regeneration in Middle Minoan III Palatial Crete*, London 2013
- MacGillivray, J.A. *Knossos: Pottery Groups of the Old Palace Period*, London 1998
- Momigliano, N. (επιμ.). *Knossos Pottery Handbook. Neolithic and Bronze Age (Minoan)*, London 2007
- Popham, M. «Late Minoan Pottery. A Summary», *BSA* 62 (1967) 337-51
- Walberg, G. *Kamars. A Study of the Character of Palatial Middle Minoan Pottery*, Uppsala 1976
- _____. *Provincial Middle Minoan Pottery*, Mainz am Rhein 1983

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΑ 152	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Προϊστορική αρχαιολογία. Εικόνα και λόγος στην αρχαιολογία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, σεμιναριακό κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH326/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Η αρχαιολογία ως επιστήμη στηρίζεται εξίσου στην εικόνα όσο και στη γλώσσα για να εκφράσει τα πορίσματα της έρευνας. Το σεμινάριο εστιάζει στη θέση και τη λειτουργία των εικόνων (φωτογραφιών, γραμμικών σχεδίων, αναπαραστάσεων) στις τελικές δημοσιεύσεις προϊστορικών ερευνών πεδίου στο Αιγαίο. Εξετάζεται ο αριθμός και η αναλογία διαφορετικών ειδών εικόνων σε σχέση με τους ερευνητικούς στόχους της κάθε δημοσίευσης και τους αντίστοιχους τρόπους παρουσίασης, μελέτης και ερμηνείας των υλικών καταλοίπων σε αυτή. Στόχος του σεμιναρίου είναι η κατανόηση α) των εικόνων ως σημαντικών εργαλείων στη διάθεση του αρχαιολόγου και η άμεση σύνδεσή τους με το επιστημολογικό του/της υπόδειγμα και β) των συνθηκών, επιστημολογικών και πρακτικών μέσα από τις οποίες παράγεται ο αρχαιολογικός επιστημονικός λόγος.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- γνωρίζουν τους κυριότερους τύπους αρχιτεκτονικών σχεδίων που χρησιμοποιούνται σε αρχαιολογικές δημοσιεύσεις
- αναλύουν τους τρόπους απεικόνισης αρχιτεκτονικών, ανασκαφικών και ευρύτερα αρχαιολογικών πληροφοριών στα αρχιτεκτονικά σχέδια
- συγκρίνουν πρακτικές εκπόνησης αρχιτεκτονικών σχεδίων μεταξύ διαφορετικών ανασκαφικών προγραμμάτων
- εμβαθύνουν στη σημασία της εικόνας ως οχήματος αρχαιολογικής σκέψης
- κατανοούν τη σημασία της τελικής δημοσίευσης μίας αρχαιολογικής ανασκαφής
- συγγράφουν και να παρουσιάζουν προφορικά πρωτότυπες επιστημονικές εργασίες

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Εισαγωγή – η σημασία των εικόνων στην αρχαιολογία
- Ιστορία της έρευνας ως προς τη σημασία των αρχιτεκτονικών σχεδίων και των ψηφιακών εικόνων στην αρχαιολογική επιστήμη
- Θεωρητικές προσεγγίσεις της σχέσης εικόνας και λόγου
- Κυριότεροι τύποι αρχιτεκτονικών σχεδίων στις αρχαιολογικές δημοσιεύσεις
- Η χρήση των αρχιτεκτονικών σχεδίων στο έργο των περιηγητών
- Η χρήση των αρχιτεκτονικών σχεδίων στο έργο των πρωτοπόρων της Προϊστορικής Αρχαιολογίας του Αιγαίου: Schliemann, Τσούντας, Dorfpeld, Evans
- Η χρήση των αρχιτεκτονικών σχεδίων στο έργο των πρωτοπόρων της Προϊστορικής Αρχαιολογίας του Αιγαίου: 1900-1950
- Η χρήση των αρχιτεκτονικών σχεδίων στην Προϊστορική Αρχαιολογία του Αιγαίου: 1950 – σήμερα

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμιναριακές συναντήσεις	39
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	6
	Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας	40
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	65
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	I. Προφορική παρουσίαση της εργασίας (20%) II. Γραπτή τελική εργασία (80%) Το θέμα της εργασίας επιλέγεται κατόπιν συνεννοήσεως του φοιτητή με τον διδάσκοντα	

Βιβλιογραφία

- Βαβουρανάκης, Γ. *Εικόνα και αρχαιολογία: η περίπτωση της προϊστορικής αρχιτεκτονικής, Μέρος Α'*, Αθήνα 2015
- Beacham, R., Nicolucci, F., Denard, H., Hermon, S., Bentkowska-Kafel, A. *The London Charter for computer-based visualisation of cultural heritage*, London 2009
- Dillon, B.D. (επιμ.). *The student's guide to archaeological illustrating*, Los Angeles 1984²
- Flusser, V. *Προς το σύμπαν των τεχνικών εικόνων*, Αθήνα 2008
- Forte, M. (επιμ.). *Cyber-archaeology*, Oxford 2010
- Klynne, A. «Reconstructions of Knossos: artists' impressions, archaeological evidence and wishful thinking», *Journal of Mediterranean Archaeology* 11/2 (1998) 206-229
- Molyneaux, B. (επιμ.). *The cultural life of images: visual representation in archaeology*, London 1997
- Porter, V., Thornes, R. *A guide to the description of architectural drawings*, Los Angeles 2000
- Τροβά, Β., Μανωλίδης, Κ., Παπακωνσταντίνου, Γ. (επιμ.). *Η αναπαράσταση ως όχημα αρχιτεκτονικής σκέψης*, Αθήνα 2006
- Wittur, J. *Computer-generated 3D-visualisations in archaeology: between added value and deception* (BAR International Series 2463), Oxford 2013.

ΣΑ 13. Αρχαιολογία των Ανατολικών Πολιτισμών

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΑ 13	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αρχαιολογία των Ανατολικών Πολιτισμών. Το Παλάτι της Ereshkigal. Ταφικά έθιμα και οι αντιλήψεις για τον Κάτω Κόσμο στην ανατολική Μεσόγειο κατά την Εποχή του Χαλκού και την Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και παρουσιάσεις φοιτητών	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, σεμιναριακό κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH351		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αντικείμενο του σεμιναρίου θα αποτελέσει η μελέτη των ταφικών εθίμων στην ευρύτερη περιοχή της ανατολικής Μεσογείου (Ανατολία, Συροπαλαιστίνη, Αίγυπτος). Οι αρχαιολογικές μαρτυρίες θα συνδεθούν με διαθέσιμα κείμενα από την Εγγύς Ανατολή, συμπεριλαμβανομένης και της Μεσοποταμίας, που μας επιτρέπουν να ανασυνθέσουμε τις αντιλήψεις που είχαν οι άνθρωποι εκείνης της εποχής σχετικά με τον Κάτω Κόσμο και την μεταθανάτια ύπαρξη.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- γνωρίζουν τα κύρια μεθοδολογικά εργαλεία και ερευνητικές δεξιότητες που απαιτούνται για τη μελέτη της αρχαιολογίας της Ανατολικής Μεσογείου
- εργάζονται σε διεπιστημονικό περιβάλλον, αξιοποιώντας μεθόδους άλλων επιστημονικών κλάδων
- χειρίζονται σύνθετες θεωρητικές έννοιες από τον ευρύτερο χώρο των ανθρωπιστικών επιστημών
- αναλύουν θεωρητικά συγκεκριμένα παραδείγματα της αρχαιολογίας της Ανατολικής Μεσογείου

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Ταφικές πρακτικές στην Αίγυπτο
- Αντιλήψεις για τον Κάτω Κόσμο στην Αίγυπτο κατά την 3η-2η χιλιετία π.Χ.
- Κοινωνική ιεραρχία και ταφικές πρακτικές στην Αίγυπτο
- Μαγεία στην αρχαία Αίγυπτο
- Αντιλήψεις για τον Κάτω Κόσμο στην Μεσοποταμία κατά την 3η-2η χιλιετία π.Χ.
- Θεοί και δαίμονες του Κάτω Κόσμου στην αρχαία Μεσοποταμία
- Το βασιλικό νεκροταφείο της Ur (3η χιλιετία π.Χ.)
- Ταφικές πρακτικές στην Ανατολία κατά την Νεολιθική και Χαλκολιθική Περίοδο
- Ταφικές πρακτικές στην Ανατολία κατά την 3η και 2η χιλιετία π.Χ.
- Το φαινόμενο της καύσης των νεκρών στην Ανατολία και το Αιγαίο κατά την ΥΕΧ και την ΠΕΣ

- Ταφικές πρακτικές στη Συροπαλαιστίνη κατά την Νεολιθική και Χαλκολιθική Περίοδο
- Ταφικές πρακτικές στην βόρεια Συρία κατά την 3η και 2η χιλιετία π.Χ.
- Αντιλήψεις για τον Κάτω Κόσμο στην Παλαιά Διαθήκη
- Η εικόνα του Κάτω Κόσμου στον Όμηρο. Επιδράσεις από την Εγγύς Ανατολή

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμιναριακές συναντήσεις	40
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	2
	Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας	40
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	68
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1) Συμμετοχή στο σεμινάριο 2) Παρουσίαση – δημόσια συζήτηση εργασίας 3) Σεμιναριακή εργασία	

Βιβλιογραφία

- Assmann, J. *Death and Salvation in Ancient Egypt*, London 2005
- Bremer, J.M., Hout, Th.P.J. van den και Peters, R. (επιμ.). *Hidden Futures. Death and Immortality in Ancient Egypt, Anatolia, the Classical, Biblical and Arabic-Islamic World*, Amsterdam 1994
- Cohen, A.C. *Death rituals, ideology, and the development of early Mesopotamian kingship: toward a new understanding of Iraq's royal cemetery of Ur*, Leiden 2005
- Ikram, S. *Death and Burial in Ancient Egypt*, London 2003
- Katz, D. *The Image of the Netherworld in Sumerian Sources*, Bethesda 2003
- Kopaniak, K. «Paradise Lost. The Image of the Netherworld in the Near East» στο Ν. Σταμπολίδης (επιμ.) *Athanasia, Immortality: The Earthly World, the Celestial World and the Underworld in the Mediterranean from the Late Bronze Age to Early Iron Age, 29 May-1 June 2009, Rhodes*, Ηράκλειο 2003, 169-179
- Laneri, N., Morris, E.F. (επιμ.). *Performing death: social analyses of funerary traditions in the ancient Near East and Mediterranean*, Chicago 2007
- Richards, J.E. *Society and Death in Ancient Egypt: Mortuary Landscapes of the Middle Kingdom*. Cambridge και New York 2005
- Sourvinou-Inwood, C. *Reading" Greek Death. To the End of the Classical Period*, Oxford 1995
- Taylor, J.H. *Death and Afterlife in Ancient Egypt*, London 2001

ΣΑ 61. Κλασική Αρχαιολογία

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΑ 61	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Στοιχεία αρχαίας ελληνικής μνημειακής αρχιτεκτονικής		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και συναντήσεις	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, σεμιναριακό κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΙΑ 11 και ΙΑ12		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH617/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Η ονοματολογία, τα συστατικά, η καταγωγή και η εξέλιξη των ρυθμών. Εμβάθυνση στην τεχνολογία, τις αναλογίες, τις τοιχοδομίες, τα κυμάτια και την αισθητική. Η χωροθεσία των ελληνικών ιερών, των αγορών και άλλων συγκροτημάτων. Εξετάζονται κτήρια ειδικής χρήσης όπως πρόπυλα, θόλοι, γυμνάσια, πρυτανεία και στοές.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- κατανοούν πλήθος θεμάτων και φαινομένων της αρχαίας ελληνικής αρχιτεκτονικής
- αναγνωρίζουν τα ειδικά κατασκευαστικά και οικοδομικά ζητήματα
- κατέχουν την τυπολογία και λειτουργία μνημειακών κατασκευών και την άρθρωση της ελληνικής οικίας
- αναγνωρίζουν υφολογικά χαρακτηριστικά από την αρχαϊκή εποχή έως τον 1ο αι. π.Χ.

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή
- Ζητήματα μεθόδου, προσέγγισης και εργαλείων παρουσίασης των εργασιών
- Ζητήματα μεθόδου και προσανατολισμός στη βιβλιογραφία των εργασιών
- Ανάλυση των θεμάτων των εργασιών
- Συζήτηση στα θέματα των εργασιών
- Παρουσίαση παράπλευρων ζητημάτων
- Παρουσιάσεις εργασιών – Συζήτηση
- Γραπτή εξέταση πολλαπλής επιλογής

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας E-class

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμιναριακές συναντήσεις	39
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	6
	Αναζήτηση - έρευνα βιβλιογραφίας	40
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	65
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Δημόσια Παρουσίαση Εργασίας • Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής • Εκπόνηση Ατομικής ή Ομαδικής Εργασίας 	

Βιβλιογραφία

Hellmann, M.-C. *Η αρχαία ελληνική αρχιτεκτονική*, Αθήνα 2003

Gruben, G. *Ιερά και ναοί των αρχαίων Ελλήνων*, Αθήνα 2000

Μπούρας, Χ. *Μαθήματα ιστορίας της αρχιτεκτονικής τ. Α'*, Αθήνα 1999

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΑ 160	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η χρήση της γλυπτικής για τη μνήμη και τίμηση του νεκρού στους ελληνιστικούς και ρωμαϊκούς χρόνους		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, Σεμιναριακές εργασίες Επισκέψεις σε Μουσεία	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, σεμιναριακό κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι. Για την κατανόηση, όμως, του μαθήματος είναι επιθυμητό οι φοιτητές να έχουν περάσει τα γενικά μαθήματα ΙΑ 12 και ΙΑ 108		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με συγγραφή και παρουσίαση εργασίας στην αγγλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH653/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αντικείμενο του σεμιναρίου αυτού είναι η μελέτη της χρήσης γλυπτών έργων σε ταφικά μνημεία της περιόδου από τον ύστερο 4ο αι. π.Χ. μέχρι το τέλος του αρχαίου κόσμου. Θα διερευνηθούν η μορφή και η εικονογραφία των επιτυμβίων αγαλμάτων, των πολυτελών σαρκοφάγων και των ταπεινότερων στηλών, αλλά και τα μηνύματα που οι παραγγελιοδότες και οι καλλιτέχνες ήθελαν να μεταδώσουν μέσω αυτών. Έμφαση θα δοθεί στην αντιπαραβολή των ελληνικών, 'ανατολικών' και ρωμαϊκών παραδόσεων και πρακτικών κατά την πρώτη αυτή περίοδο 'παγκοσμιοποίησης'.

Στο πλαίσιο του μαθήματος πραγματοποιείται επίσκεψη στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο (Συλλογή Γλυπτών).

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- κατανοούν τις τεχνικές κατασκευής ενός γλυπτού έργου, καθώς και τα ζητήματα που αφορούν την εμπορική τους διακίνηση (εξαγωγές) σε όλη την έκταση της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας
- αντλούν ποικίλες γενικές και ειδικές πληροφορίες για την ελληνιστική και ρωμαϊκή περίοδο, μέσα από τους χρησιμοποιούμενους κάθε φορά εικονογραφικούς τύπους
- εμβαθύνουν στην πλούσια εικονογραφία των μυθολογικών παραστάσεων στις σαρκοφάγους ιδίως των ρωμαϊκών χρόνων και προβληματίζονται για τους λόγους επιλογής των συγκεκριμένων μύθων
- καταλαβαίνουν τις διαφοροποιήσεις στα ταφικά γλυπτά ανάμεσα στις διάφορες περιοχές και στα τοπικά εργαστήρια γλυπτικής

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή – οδηγίες για τη συγγραφή επιστημονικών εργασιών
- Τεχνικά θέματα αρχαίας γλυπτικής
- Θέματα ταφικής γλυπτικής ελληνιστικών χρόνων
- Θέματα ταφικής γλυπτικής ρωμαϊκών χρόνων
- Επίσκεψη στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο
- Παρουσίαση εργασιών

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	12
	Επισκέψεις σε Μουσεία	4
	Παρουσιάσεις εργασιών	24
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	40
	Εκπόνηση εργασίας	30
	Συγγραφή εργασίας	40
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Προφορική παρουσίαση εργασίας (35%), και υποβολή της σε γραπτή μορφή (50%). Παρατηρήσεις επί του κειμένου από τον διδάσκοντα και επανυποβολή της τελικής μορφής της εργασίας (15%). Το σύστημα αξιολόγησης αναλύεται στους φοιτητές στο 1ο (εισαγωγικό) μάθημα.	

Βιβλιογραφία

- Couilloud, M.-Th. *Les Monuments Funéraires De Rhénée*, Paris 1974
- Elsner, J., Huskinson, J. (επιμ.). *Life, Death and Representation. Some Work on Roman Sarkophagi*, Berlin και New York 2011
- Καραπαναγιωτου, Α.Β. *Γυναίκα και κοινωνική προβολή στην Αθήνα. Η μαρτυρία των Επιτυμβίων Αναγλύφων της Ύστερης Ελληνιστικής και της Αυτοκρατορικής Περιόδου*, Βόλος 2013
- Koch, G., Sichtermann, H. *Römische Sarkophage*, München 1982
- Moock, D. Von. *Die Figürlichen Grabstelen Attikas In Der Kaiserzeit. Studien Zur Verbreitung, Chronologie, Typologie und Ikonographie*, Mainz 1998
- Queyrel, F. *La Sculpture Hellénistique. Formes, Thèmes et Fonctions*, Paris 2016
- Schmidt, S. *Hellenistische Grabreliefs*, Köln και Wien 1991
- Στεφανίδου-Τιβεριού, Θ., Παπαγιάννη, Ε. *Ανασκαφή Νικοπόλεως. Σαρκοφάγοι Αττικής και Τοπικής Παραγωγής*, Αθήνα 2015
- Walters, E.J. *Attic Grave Reliefs That Represent Women In The Dress Of Isis*, Princeton 1988
- Zanker, P., Ewald, B.Ch., *Living With Myths. The Imaginary of Roman Sarkophagi*, Oxford 2004

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΑ 135	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μουσειολογία. Συλλογές και συλλέκτες: Σχέσεις ανθρώπων και αντικειμένων		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, ασκήσεις, επισκέψεις σε μουσεία	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, σεμιναριακό κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH559		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα ασχολείται με το παρελθόν και το παρόν της συλλεκτικής δραστηριότητας, τους τρόπους συγκρότησης συλλογών, την ερμηνεία των αντικειμένων και των συλλογών, τις πολλαπλές και μεταβαλλόμενες αξίες που τους αποδίδονται από τους ανθρώπους. Αναλύονται ενδιαφέροντα ερωτήματα όπως α) γιατί, πώς και τι άνθρωποι και κοινωνίες συλλέγουν, β) πώς το «συλλέγειν» βοηθά στη δόμηση ατομικών και συλλογικών ταυτοτήτων, γ) πώς διαφορετικές ερμηνείες για τις συλλογές επηρεάζουν τη θεώρηση του κόσμου που μας περιβάλλει. Μελετώνται συγκεκριμένες περιπτώσεις συλλογών και συλλεκτών (φυσικά πρόσωπα ή/και μουσειακοί οργανισμοί) και εκπονούνται ατομικές εργασίες που τους αφορούν. Παράλληλα, πραγματοποιούνται μια σειρά από επισκέψεις σε μουσεία και συλλογές που έχουν συγκροτηθεί στο πλαίσιο ατομικής ή ομαδικής συλλεκτικής πρακτικής και οργανώνονται συζητήσεις με ενεργεια συλλέκτες και παρουσιάσεις των συλλογών τους.

Οι φοιτητές υποχρεούνται να παρουσιάσουν προφορικά την εργασία τους με τη βοήθεια Power Point και στη συνέχεια να την υποβάλλουν και γραπτώς. Τέλος, οι φοιτητές ενθαρρύνονται να ερευνησουν τις συλλεκτικές πρακτικές κάποιου προσώπου από το φιλικό ή συγγενικό τους περιβάλλον και να συνεκθέσουν μέρος των συλλογών αυτών στο πλαίσιο εφήμερης έκθεσης που οργανώνεται στο Μουσείο Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης με αφορμή τη Διεθνή Ημέρα Μουσείων.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:

- έχουν κατακτήσει νέα δεδομένα και γνωστικά στοιχεία για το αντικείμενο του μαθήματος
- έχουν καλλιεργήσει και αναπτύξει ποικίλες δεξιότητες της κριτικής σκέψης και της τεκμηριωμένης παρουσίασης επιχειρημάτων και προτάσεων
- έχουν καλλιεργήσει την ερευνητική τους ικανότητα και την εμπειρία τους στην εκπόνηση ολοκληρωμένων εργασιών (προφορικών και γραπτών)
- έχουν κατανοήσει τη διεπιστημονική φύση της μουσειολογίας και τις ερευνητικές ανάγκες που αυτή απαιτεί
- έχουν εξοικειωθεί με την έννοια της συλλογής, του συλλέγειν και του συλλέκτη μέσα από βιωματικές ασκήσεις και ερευνητικές δράσεις που αφορούν εν ζωή και εν ενεργεία συλλέκτες
- έχουν καλλιεργήσει βασικές κοινωνικές δεξιότητες όπως π.χ. της εποικοδομητικής συνεργασίας μεταξύ των μελών μιας ομάδας κ.ά.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Ομαδική εργασία – σχεδιασμός έργων
- Αυτόνομη εργασία
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η δομή του μαθήματος αρθρώνεται στις ακόλουθες βασικές ενότητες:

- Θεωρία του συλλέγειν (Πρακτική/Ποιητική/Πολιτική)
- Αναμνηστικές συλλογές
- Φετιχιστικές συλλογές
- Συστηματικές συλλογές
- Συλλέκτες και συλλογές στην Ευρώπη από την αρχαιότητα μέχρι τον Μεσαίωνα
- Συλλέκτες και συλλογές στην Ευρώπη του 17ου αι. – “Cabinets of curiosities”
- Η συλλεκτική δραστηριότητα την εποχή του μεταμοντερνισμού – ο θεσμός των People’s Show
- Συλλέκτες, συλλεκτική δραστηριότητα και κατανάλωση
- Συλλέκτες και συλλογές αρχαιοτήτων
- Συλλέκτες και συλλογές εθνογραφικού και λαογραφικού υλικού
- Συλλέκτες και συλλογές μοντέρνας και σύγχρονης τέχνης
- Συλλέκτες και συλλογές τεκμηρίων κοινωνικής ιστορίας
- Συλλέκτες και συλλογές στη λογοτεχνία
- Σύγχρονοι εικαστικοί δημιουργοί ως συλλέκτες
- Συλλέκτες και συλλογές λαϊκής κουλτούρας
- Το κολάζ ως συλλογή
- Συλλέκτες-συλλογές και ζητήματα ηθικής και δεοντολογίας
- Οι μουσειακές συλλογές: σύγχρονες συλλεκτικές πολιτικές
- Τα παιδιά ως συλλέκτες
- Έμφυλη συλλεκτική δράση
- Ενδιαφέρουσες μουσειακές εκθέσεις με θέμα τη σχέση ανθρώπων αντικειμένων

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στη τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	ειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx ειδικευμένα βίντεο-ντοκιμαντέρ ποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμιναριακές συναντήσεις	39
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	6
	Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας	40
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	65
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Εκπόνηση ατομικής εργασίας η οποία παρουσιάζεται στην τάξη πριν την λήξη του εξαμήνου • Εκπόνηση γραπτής εργασίας • Συμμετοχή στην εφήμερη έκθεση για συλλέκτες και συλλογές • Συνολική παρουσία-συμμετοχή στο μάθημα, απλές πρακτικές ασκήσεις που πραγματοποιούνται κατά τις διδακτικές συναντήσεις και συμμετοχή στις συζητήσεις με συλλέκτες εντός και εκτός μουσείων 	

Βιβλιογραφία

- Belk, R. *Collecting in a Consumer Society*, Routledge, London 1995
- Γιαλούρη, Ε. (επιμ.). *Υλικός Πολιτισμός: Η ανθρωπολογία στη χώρα των πραγμάτων*, Αθήνα 2012
- Dudley, S. (επιμ.). *Museum Materialities. Objects, Engagements, Interpretations*, New York και London 2010
- Elsner, J., Cardinal, R. (επιμ.). *The Cultures of Collecting*, London 1994
- Hodder, I. *Συνύφανση. Αρχαιολογία των σχέσεων μεταξύ ανθρώπων και πραγμάτων*, Αθήνα 2014
- Hooper-Greenhill, E. *Το Μουσείο και οι Πρόδρομοί του*, Αθήνα 2006
- Μπούνια, Α., Νικονάνου, Ν. «Μουσειακά αντικείμενα και ερμηνεία: δημιουργώντας την εμπειρία, επιδιώκοντας την επικοινωνία», στο Νικονάνου και Κασβίκης 2008, 66-95
- Μπουτοπούλου, Σ., Μούλιου, Μ., Καλλιώδη, Σ., Σακελλιιάδης, Β., (επιμ.). *Η Προστασία των Πολιτιστικών Αγαθών από την Παράνομη Διακίνηση και η Διεκδίκησή τους*, Αθήνα 2008
- Pearce, S. *On Collecting; An Investigation into Collecting in the European Tradition*, London 1995
- _____. *Collecting in Contemporary Practice*, Sage 1998

Επιλεγόμενα Μη Σεμιναριακά (ΕΕ)

ΙΑ 202. Προϊστορική Αρχαιολογία

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 202	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Προϊστορική Αρχαιολογία. Η εμφάνιση του ανθρώπου και οι πρώτες παλαιολιθικές κοινωνίες στην Ελλάδα και τη Βαλκανική		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, Επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους και Μουσεία	3	5,5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, μη σεμιναριακό κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH315/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η συνολική θεώρηση του ζητήματος της εμφάνισης και εξέλιξης του ανθρώπου στον ελλαδικό χώρο και τη βαλκανική χερσόνησο, μια περιοχή που βρίσκεται στο σταυροδρόμι μεταξύ Ανατολής και Δύσης και κυρίως στις πύλες της Ευρώπης. Το μάθημα στοχεύει επίσης να προσεγγίσει τις ανθρώπινες κοινωνίες που αναπτύχθηκαν στη συγκεκριμένη περιοχή και να κατανοήσει τον τρόπο λειτουργίας τους μέσα από τη μελέτη των υλικών κατάλοιπων που έρχονται στο φως με την ανασκαφή. Προσεγγίζονται τόσο η κατοίκηση, η οικονομία και ο τρόπος ζωής όσο και η ιδεολογία και ο συμβολισμός.

Η διδασκαλία αυτού του μαθήματος παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον λόγω του ότι το ζήτημα της ανθρωπογένεσης δεν απασχολεί ιδιαίτερα τις εν λόγω περιοχές οι οποίες μετά την απελευθέρωσή τους από τον οθωμανικό ζυγό άρχισαν να συγκροτούνται ως κράτη και να ενδιαφέρονται για την προέλευσή τους μάλλον μέσα από το πρίσμα της εθνογένεσης.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- κατανοούν τη προβληματική εποίκησης της Ευρώπης και τις θεωρίες σχετικά με τις μεταναστεύσεις των προϊστορικών πληθυσμών
- γνωρίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά και τις ιδιαιτερότητες του παλαιολιθικού πολιτισμού που αναπτύχθηκε στην Ελλάδα και τη Βαλκανική χερσόνησο
- αντιλαμβάνονται τη σημασία της εν λόγω περιοχής για τη μελέτη του απώτερου παρελθόντος
- ερμηνεύουν τα κατάλοιπα του υλικού πολιτισμού και να αντλούν γενικές και ειδικές πληροφορίες για τις κοινωνίες της εποχής

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Ομαδική εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή: Βασικές αρχές της Παλαιολιθικής Αρχαιολογίας
- Τα ανθρωπολογικά κατάλοιπα στην Ελλάδα και τη Βαλκανική (Κράπινα, Πετράλωνα, Απήδημα) και η συζήτηση για τις ανθρώπινες μεταναστεύσεις και την εποίκηση της Ευρώπης
- Η ιστορία της έρευνας της Παλαιολιθικής εποχής στην Ελλάδα και τη Βαλκανική
- Ελλάδα: παρουσίαση των σπηλαίων, βραχοσκεπών και υπαιθρίων θέσεων με παλαιολιθικά κατάλοιπα
- Βουλγαρία: παρουσίαση των σπηλαίων, βραχοσκεπών και υπαιθρίων θέσεων με παλαιολιθικά κατάλοιπα
- Αλβανία: παρουσίαση των σπηλαίων, βραχοσκεπών και υπαιθρίων θέσεων με παλαιολιθικά κατάλοιπα
- Σλοβενία, Κροατία, Σερβία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Μαυροβούνιο, Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβικής Μακεδονίας: παρουσίαση των σπηλαίων, βραχοσκεπών και υπαιθρίων θέσεων με παλαιολιθικά κατάλοιπα

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Επισκέψεις σε Μουσεία	9
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	30
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	60
	Πρακτική άσκηση (προαιρετική)	(6)
	Σύνολο Μαθήματος	138+6
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Προφορική τελική εξέταση που περιλαμβάνει: 1) Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής 2) Αποκατάσταση της Παλαιολιθικής τοπογραφίας στην Ελλάδα και τη Βαλκανική 3) Αναγνώριση υλικών καταλοίπων	

Βιβλιογραφία

- Bailey G.N. (επιμ.). *Klithi: Palaeolithic settlement and Quaternary landscapes in northwest Greece*, Cambridge 1997
- Bailey, G.N., Adam, E., Panagoroulou, E., Perlès, C., Zachos, K. (επιμ.). *The Palaeolithic Archaeology of Greece and adjacent areas. Proceedings of the ICOPAG Conference, Ioannina, Sept. 1994*. Athens 1999
- Bailey D.W., Panayotov, I. (επιμ.). *Prehistoric Bulgaria*. Madison 1995
- Κουρτέση-Φιλιππάκη, Γ. «Η Παλαιολιθική εποχή στην Ελλάδα. Η ιστορία της έρευνας», *Αρχαιολογία και Τέχνες* 59 (1996)
- _____. «Η Παλαιολιθική εποχή στην Ελλάδα. Οι αρχαιολογικές θέσεις», *Αρχαιολογία και Τέχνες* 60 (1996)

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 208	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Προϊστορική Αρχαιολογία. Αιγαιακή Εικονογραφία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	5,5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, μη σεμιναριακό κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH345/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Εξετάζεται η Αιγαιακή εικονογραφία (Κρήτη, Κυκλάδες και Ηπειρωτική Ελλάδα) μέσα από την τέχνη της μεγάλης ζωγραφικής (τοιχογραφίες), σε συνδυασμό με την αντίστοιχη θεματική της κεραμικής, της σφραγιδογλυφίας, της χρυσοχοΐας, της ελεφαντουργίας, της φαγεντιανουργίας και λιθοτεχνίας. Στόχος του μαθήματος είναι η ανάλυση και συζήτηση των ζητημάτων που θέτει η εικονογραφία αναφορικά με την πρόσληψη και την ερμηνεία των εικόνων, αλλά και τη σημασία τους για την αιγαιακή κοινωνία σε επίπεδο ιδεολογίας/θρησκείας.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- γνωρίζουν τις κύριες πηγές πρωτογενούς υλικού της εικονογραφίας (τοιχογραφίες, σφραγιδογλυφία, ειδωλοπλαστική, χρυσοχοΐα, φαγεντιανουργία, λιθοτεχνία κ.ά.)
- γνωρίζουν τους βασικούς θεματικούς κύκλους και προγράμματα της αιγαιακής εικονογραφίας, αυτούς καθεαυτούς αλλά και σε σχέση με αντίστοιχα ζητήματα άλλων πολιτισμών της ανατολικής Μεσογείου
- εξετάζουν ένα εικονογραφικό θέμα συνδυαστικά και συγκριτικά
- αναγνωρίζουν τα κύρια σύμβολα της αιγαιακής εικονογραφίας είτε αυτά αφορούν στην θρησκεία είτε στην ιδεολογία
- κατανοήσουν τον ρόλο της εικονογραφίας στην πολιτική και κοινωνική εξέλιξη του αιγαιακού κόσμου

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- • Αυτόνομη εργασία (προαιρετική)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Ανάλυση των μινωικών τοιχογραφιών
- Ανάλυση των μυκηναϊκών τοιχογραφιών
- Ανάλυση των κυκλαδικών τοιχογραφιών, με έμφαση στο Ακρωτήριο της Θήρας
- Κρητομυκηναϊκή σφραγιδογλυφία. Βασικές θεματικές ενότητες
- Συσχέτιση θεμάτων τοιχογραφιών και σφραγιδογλυφίας με αντίστοιχα της κεραμικής
- Ειδώλια και ομοιώματα. Ο συμβολισμός τους και η σχέση τους με την εικονογραφία
- Μελέτη επιμέρους θεμάτων της αιγαιακής εικονογραφίας:
 - Αρχιτεκτονική και τοπίο
 - Άνθρωπος και αρχιτεκτονική

- Τελετουργίες και άλλες θρησκευτικές πράξεις
- Θεότητες και ο ρόλος τους
- Τερατόμορφα μιζογενή όντα και η σημασία τους
- Ο ρόλος και η σημασία του πιθήκου
- Ο χορός και η μουσική
- Η μινωική χειρονομία

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	20
	Σύντομες ατομικές εργασίες (προαιρετικές)	30
	Αυτοτελής Μελέτη	49
	Σύνολο Μαθήματος	138
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	I. Γραπτή τελική εξέταση (100%) που περιλαμβάνει: - 3 θέματα, από τα οποία επιλέγονται τα 2 - Συγκριτική αξιολόγηση αρχαιολογικών δεδομένων και ερμηνευτικών προσεγγίσεων θεωρητικών θεμάτων	

Βιβλιογραφία

- Brecoulaki, H., Davis, J.L., Stocker S.R. (επιμ.). *Mycenaean Wall Painting in Context. New discoveries, old finds reconsidered*, Athens 2015
- Feuer, B. *Mycenaean Civilization: An Annotated Bibliography Through 2002*, North Carolina 2004
- Immerwahr, S.A. *Aegean Painting in the Bronze Age*, Pennsylvania 1990
- Krzyszowska, O. *Ivory and related materials: An illustrated guide*, London 1990
- Marinatos, N. *Minoan Religion. Ritual, Image and Symbol*, Columbia 1993
- Morgan, L. *The miniature wall paintings of Thera. A study in Aegean culture and iconography*, Cambridge 1988
- _____. (επιμ.). *Aegean Wall Painting: A Tribute to Mark Cameron*, London 2005
- Ντούμας, Χρ. *Προϊστορική Θήρα*, Αθήνα 2016
- Παπαδημητρίου, Α. *Μυκήνες*, Αθήνα 2015
- Σακελλαρίου, Α. *Μυκηναϊκή Σφραγιδογλυφία*, Αθήνα 1966

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 120	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κλασική Αρχαιολογία. Αρχαιολογία της μεταβατικής περιόδου & των γεωμετρικών χρόνων (1050-700 π.Χ.)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	5,5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, μη σεμιναριακό κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH683/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι να δώσει μια σφαιρική και τεκμηριωμένη γνώση για τις εξελίξεις και μεταλλάξεις που λαμβάνουν χώρα κατά τους πρώιμους ιστορικούς χρόνους, από την κατάρρευση του ανακτορικού συστήματος έως τα αρχαϊκά χρόνια, και να αναδείξει τη συμβολή της μεταβατικής αυτής περιόδου στην σταδιακή παγίωση των χαρακτηριστικών του πολιτισμού των κλασικών χρόνων.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:

- έχουν πλήρως εξοικειωθεί και να είναι σε θέση να περιγράφουν τις πολυάριθμες κατηγορίες αρχαιολογικών ευρημάτων, πολλές από τις οποίες συναντούν στις ανασκαφές και στις συλλογές των μουσείων κατά την πρακτική τους άσκηση
- έχουν εξοικειωθεί με τις σημαντικότερες αρχαιολογικές θέσεις (ιερά, οικισμοί, νεκροταφεία) της μακράς περιόδου από το 12ο έως και το τέλος του 7ου αιώνα π.Χ.
- αναγνωρίζουν τα σημαντικότερα σωζόμενα μνημεία και τα χαρακτηριστικά των έργων τέχνης του Αιγαίου της πρώιμης 1ης χιλιετία π.Χ.
- είναι σε θέση να κατανοούν τις εξελίξεις στο Αιγαίο της Ύστερης Εποχής του Χαλκού και της Πρώιμης Εποχής του Σιδήρου σε σχέση με άλλες σημαντικές θέσεις της Ανατολικής και Δυτικής Μεσογείου
- αντιλαμβάνονται τη σημασία της μελέτης των γραπτών πηγών και ειδικότερα των ομηρικών επών και του έργου του Ησίοδου για την καλύτερη προσέγγιση και κατανόηση της κοινωνίας της Ύστερης Εποχής του Χαλκού και της Πρώιμης Εποχής του Σιδήρου

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- • Αυτόνομη προαιρετική εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Εισαγωγή: Το Αιγαίο και η Μεσόγειος το 13ο αιώνα π.Χ. Η μετάβαση από την Ύστερη Εποχή του Χαλκού στο Πρωτογεωμετρικό Αιγαίο: συνέχειες και ασυνέχειες
- Επαφές με την Κύπρο και την Ανατολική Μεσόγειο. Έλληνες και Φοίνικες στις αρχές τις 1ης χιλιετίας π.Χ.
- Ταφές και ταφικά έθιμα της Πρωτογεωμετρικής περιόδου: Αττική, Κρήτη, Λευκαντί
- Ιερά και υπαίθριοι χώροι λατρείας: Η εξέλιξη των ιερών κατά τους Πρωτογεωμετρικούς και Γεωμετρικούς χρόνους. Η μετεξέλιξη των λατρευόμενων Θεοτήτων και τα αναθήματα στα

<p>πρώιμα ιερά</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κεραμική παραγωγή και αγγειογραφία της Πρωτογεωμετρικής και Γεωμετρικής περιόδου: σχήματα, τεχνικές κατασκευής και διακόσμησης. Εργαστήρια και ζωγράφοι • Επική ποίηση, θεογονία και κοσμογονία. Η εικόνα ως μέσο επικοινωνίας και συμβολικών νοημάτων • Ταφικά έθιμα της Γεωμετρικής περιόδου: Οι επιφανείς, οι ήρωες και η κοινωνική διαστρωμάτωση. Επιτύμβιες τελετές και ηρωολατρεία • Οικιστική, πολεοδομία, αρχιτεκτονική των Γεωμετρικών χρόνων: η πόλις και τα ιερά της • Οι πρώτες επιγραφές και η σημασία του συμποσίου για την κοινωνική και θρησκευτική ζωή των πρώιμων κοινωνιών. Οι θρησκευτικές γιορτές των πόλεων: η σημασία τους στη συγκρότηση ενός κοινού πλαισίου θρησκευτικής έκφρασης • Οι πόλεις-κράτη και ο χαρακτήρας των πρώτων αποικιών στην Ιταλία και τη Σικελία. Οι οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές αλλαγές των αρχαϊκών χρόνων

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Στην τάξη, σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	20
	Προετοιμασία και προφορική παρουσίαση σύντομων εργασιών εξάσκησης	29
	Αυτοτελής Μελέτη	38
	Επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία	9
	Διαλέξεις προσκεκλημένων ομιλητών	3
	Σύνολο Μαθήματος	138
	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	I. Προφορική τελική εξέταση II. Αξιολόγηση ατομικών εργασιών εξάσκησης III. Παρουσία και συμμετοχή στην τάξη

Βιβλιογραφία

- Boardman, J. *Πρώιμη Ελληνική Αγγειογραφία*, μτφρ. Λ. Μπουρνιάς, Αθήνα 2001 (Πρωτογεωμετρική και Γεωμετρική περίοδος)
- Coldstream, N.J. *Γεωμετρική Ελλάδα*, μτφρ. Ε. Κεφαλίδου, Αθήνα 1997, 147-186, 452-474
- Μαζαράκης-Αινιάν Α. *Όμηρος και Αρχαιολογία*, Αθήνα 2000, 64-96, 119-132, 179-198
- Osborn, R. *Η γένεση της Ελλάδας. 1200-479 π.Χ.*, μτφρ. Τ. Σιέτη, Αθήνα 2000, 52-95, 122-208
- Σημαντώνη-Μπουρνιά, Ε. *Αρχαιολογία των πρώιμων ελληνικών χρόνων*, Αθήνα 1997

ΙΑ 144. Βυζαντινή Αρχαιολογία

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 144	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βυζαντινή Αρχαιολογία. Αρχαιολογία της καθημερινής ζωής στο μεσαιωνικό Βυζάντιο		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και ασκήσεις πρακτικής		5,5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, μη σεμιναριακό κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH651/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η γνωριμία με τα υλικά τεκμήρια της καθημερινής ζωής στο μεσαιωνικό Βυζάντιο (7ος-15ος αι.). Ειδικότερα, θα εξεταστούν η ενδυμασία και ο καλλωπισμός, η κατοικία και ο εξοπλισμός της, η ζωή στην πόλη και την ύπαιθρο, τα επαγγέλματα, τα ταξίδια, οι διασκεδάσεις, αλλά και η φροντίδα για τον νεκρό, μέσα από αρχαιολογικά ευρήματα προερχόμενα από όλες τις περιοχές της βυζαντινής αυτοκρατορίας, σε συνδυασμό με τις μαρτυρίες των γραπτών πηγών και των απεικονίσεων σε έργα τέχνης.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση της παρακολούθησης, ο φοιτητής/η φοιτήτρια είναι σε θέση να:

- κατανοήσει τον υλικό πολιτισμό της περιόδου
- αναγνωρίζει και χρονολογεί τέχνηρα και υποδομές της εποχής και τις χρήσεις του
- χρησιμοποιεί τα μεθοδολογικά εργαλεία για την αποτίμησή τους

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή: αντικείμενο, θεματικές ενότητες, έρευνα
- Ο κύκλος της ζωής: γέννηση, παιδική ηλικία, γάμος, θάνατος
- Η κατοικία: αρχιτεκτονική
- Η κατοικία: εξοπλισμός
- Ενδυμασία, καλλωπισμός και περιποίηση του σώματος
- Δραστηριότητες στην ύπαιθρο: γεωργία, κτηνοτροφία, μελισσοκομία
- Δραστηριότητες στην πόλη
- Βιοτεχνικές δραστηριότητες: κλίβανοι, μεταλλουργοί
- Βιοτεχνικές δραστηριότητες: υδρόμυλοι, βαφεία
- Δραστηριότητες στη θάλασσα. Ταξίδια.
- Θρησκευτική ζωή. Διασκεδάσεις

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Στην τάξη
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	33
	Επισκέψεις σε Μουσεία	8
	Πρακτική άσκηση	8
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	40
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	49
	Σύνολο Μαθήματος	138
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή εξέταση: - Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης	

Βιβλιογραφία

- Αγγελίδη, Χρ. (επιμ.). *Η καθημερινή ζωή στο Βυζάντιο. Τομές και συνέχειες στην ελληνιστική και ρωμαϊκή παράδοση, Πρακτικά του Α΄ Διεθνούς Συμποσίου (15-17 Σεπτεμβρίου 1988)*, Αθήνα 1989
- Αναγνωστάκης, Η., Κόλιας, Τ.Γ., Παπαδοπούλου, Ευ. (επιμ.). *Ζώα και περιβάλλον στο Βυζάντιο (7ος-12ος αι.)*, Αθήνα 2011
- Antonaras, A.Ch. *Arts, crafts and trades in ancient and byzantine Thessaloniki: archaeological, literary and epigraphic evidence*, Mainz 2016
- Καλαμαρά, Π., Μέξια, Α. (επιμ.). *Η πολιτεία του Μυστρά. Κατάλογος έκθεσης (Μυστράς, Αύγουστος 2001 - Ιανουάριος 2002)*, Αθήνα 2001
- Παπανικόλα-Μπακιρτζή, Δ. (επιμ.). *Καθημερινή ζωή στο Βυζάντιο. Κατάλογος έκθεσης (Θεσσαλονίκη, Λευκός Πύργος, Οκτώβριος 2001 - Ιανουάριος 2002)*, Αθήνα 2002

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 190	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, ασκήσεις, επισκέψεις σε μουσεία	3	5,5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, μη σεμιναριακό κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL):	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH471		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Τα μουσεία, ως φορείς που συλλέγουν, επιμελούνται, ερμηνεύουν και εκθέτουν τον υλικό πολιτισμό και τη μνήμη κάθε κοινωνίας, αποτελούν συνεκτικό πεδίο συνάντησης πολλών επιστημών (αρχαιολογίας, ιστορίας, κοινωνικής ανθρωπολογίας, ψυχολογίας, παιδαγωγικής, φιλοσοφίας, κ.ά.). Παράλληλα, ο τρισδιάστατος κόσμος των αντικειμένων τους, με τους χωρικούς όσο και νοηματικούς συσχετισμούς που δημιουργούν, αποτελεί ιδανικό πεδίο προσωπικής αναζήτησης και εξέλιξης για κάθε άτομο ή ομάδα με στόχο την αποτελεσματική εξατομικευμένη μάθηση, την απόκτηση νέων γνώσεων, δεξιοτήτων και εμπειριών, την παραγωγή νοήματος, τη διαμόρφωση πολιτισμικών αξιών, τη ψυχαγωγία, την ανάπτυξη της έρευνας και της δημιουργικής έκφρασης.

Τα τελευταία χρόνια, τα μουσεία ανταποκρινόμενα στην ευρεία εκπαιδευτική και κοινωνική τους αποστολή, που στοχεύει στην ουσιαστική κατανόηση του κόσμου και στην ποιοτική αλλαγή της ζωής των πολιτών, αξιοποιούν σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις για τη μάθηση και την προοδευτική εκπαίδευση και υλοποιούν πληθώρα δράσεων για διαφορετικές ομάδες στόχευσης (με κυρίαρχη τα παιδιά και τις σχολικές ομάδες). Έχουν, δε, εμπράκτως αποδείξει, τόσο στην Ελλάδα όσο και διεθνώς, ότι αποτελούν βασικούς συν-εταίρους της επίσημης και τυπικής εκπαίδευσης για την παραγωγή εναλλακτικών εκπαιδευτικών εφαρμογών και εμπειριών με αφετηρία (αλλά όχι και «τερματικό σταθμό») τη θεματολογία που προσφέρουν τα αναλυτικά προγράμματα σπουδών της α' βάθμιας και β' βάθμιας εκπαίδευσης.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:

- έχουν εξοικειωθεί με τη θεωρία και την πράξη της μουσειακής εκπαίδευσης
- έχουν καλλιεργήσει τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες ώστε να είναι σε θέση να σχεδιάζουν εκπαιδευτικές δράσεις σε μουσεία και χώρους πολιτιστικής αναφοράς για διαφορετικές ομάδες κοινού, όσο και να σχεδιάζουν συνοδευτικό εκπαιδευτικό υλικό στο πλαίσιο των δράσεων αυτών.
- έχουν αναπτύξει προσωπικές πολλαπλές ευφυΐες και δημιουργικές δεξιότητες ακολουθώντας παράλληλα ομαδοσυνεργατικές διαδικασίες εργασίας
- έχουν κατανοήσει εμπειρικά την δυναμική ερμηνείας μουσειακών αντικειμένων, και ειδικότερα αρχαιολογικών συλλογών, και την επικοινωνία μνημάτων γι' αυτές σε διαφορετικές ομάδες επισκεπτών
- έχουν εξοικειωθεί με τις μουσειοπαιδαγωγικές δράσεις και εκπαιδευτικές στρατηγικές που ακολουθούν διαφορετικά μουσεία της Αθήνας
- έχουν κατανοήσει την πολλαπλότητα και συνθετότητα του κοινωνικού ρόλου των μουσείων
- έχουν καλλιεργήσει όλα τα ανωτέρω μέσα από εναλλακτικές εκπαιδευτικές διαδικασίες που συνδυάζουν ποικιλία διδακτικών μεθόδων προς ενίσχυση της συμμετοχικής και βιωματικής μάθησης εκ μέρους των φοιτητών.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Ομαδική εργασία – σχεδιασμός έργων
- Αυτόνομη εργασία
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η δομή του μαθήματος αρθρώνεται στις ακόλουθες βασικές ενότητες:

- Το μουσείο ως περιβάλλον μάθησης και δημιουργικότητας: σύγχρονες προσεγγίσεις
- Μουσειακή εκπαίδευση: αφητηρίες, τάσεις, προοπτικές στην Ελλάδα και διεθνώς 3. Ο ρόλος του μουσειοπαιδαγωγού: φυσιογνωμία, δεξιότητες, εκπαίδευση
- Θεωρητικές προσεγγίσεις στη μουσειακή εκπαίδευση: θεωρίες γνώσης, μάθησης και επικοινωνίας
- Μέθοδοι, μέσα και πολιτικές στη μουσειακή εκπαίδευση
- Η παιδαγωγική διάσταση της μελέτης μουσειακών αντικειμένων και εν γένει του υλικού πολιτισμού
- Σχεδιασμός μουσειακών εκπαιδευτικών εφαρμογών για ποικίλες κοινωνικές ομάδες (παιδιά, εφήβους, οικογένειες, ενήλικους, ΑμεΑ, ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, κ.ά.) και διαφορετικά είδη μουσείων και συλλογών
- Μουσείο και Σχολείο: πλαίσιο, προκλήσεις, προοπτικές μιας δημιουργικής συνεργασίας
- Μουσειακή εκπαίδευση σε ψηφιακό περιβάλλον: η αξιοποίηση των νέων μέσων
- Αξιολογώντας τα αποτελέσματα της μάθησης στα μουσεία: νέες προσεγγίσεις και μεθοδολογίες.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη, στο Μουσείο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Εξειδικευμένα βίντεο-ντοκιμαντέρ 3) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας ή/και σύντομες προαιρετικές εργασίες	50
	Αυτοτελής Μελέτη	49
	Σύνολο Μαθήματος	138
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1. Εκπόνηση ομαδικής εργασίας η οποία παρουσιάζεται στην τάξη πριν την λήξη του εξαμήνου με θέμα τον σχεδιασμό μίας εκπαιδευτικής δράσης με αφετηρία έμπνευσης τις συλλογές του Μουσείου Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης 2. Γραπτή τελική εξέταση που περιλαμβάνει ερωτήσεις που απαιτούν κριτική ανάλυση, σύνθεση δεδομένων και ανάπτυξη προσωπικών απόψεων για ποικίλα θέματα της σύγχρονης μουσειακής πρακτικής, τεκμηριωμένων στη βάση ενός συνόλου θεωριών και παραδειγμάτων που παρουσιάστηκαν στο πλαίσιο των διδακτικών συναντήσεων 3. Συνολική παρουσία-συμμετοχή στο μάθημα, απλές πρακτικές ασκήσεις που πραγματοποιούνται κατά τις διδακτικές συναντήσεις και συμμετοχή στις προσομοιώσεις μουσειοπαιδαγωγικών δράσεων	

Βιβλιογραφία

- Black, G. *Το Ελκυστικό Μουσείο. Μουσεία και Επισκέπτες*, Αθήνα 2009
- Γαλανίδου, Ν., Dommasne, L.H. (επιμ.). *Μιλώντας στα παιδιά για το παρελθόν. Μια διεπιστημονική προσέγγιση*, Αθήνα 2013
- Dodd, J., Jones, C. « Τα Ένικα Αποτελέσματα της Μάθησης': ένα εννοιακό πλαίσιο» *Τετράδια Μουσειολογίας* (2009) 11-19
- Καλεσοπούλου, Δ. (επιμ.). *Παιδί και Εκπαίδευση στο Μουσείο. Θεωρητικές αφητηρίες, παιδαγωγικές πρακτικές*, Αθήνα 2011
- _____. «Στρατηγικές ανάπτυξης της κριτικής σκέψης στο μουσείο. Παραδείγματα από το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο» στα *Πρακτικά του Συνέδριου Η Άνοιξη των Μουσείων. Συνάντηση για τα εκπαιδευτικά προγράμματα και τη μουσειακή αγωγή*, Ρέθυμνο 2011, 67-75
- Νικονάνου, Ν. *Μουσειοπαιδαγωγική. Από τη Θεωρία στην Πράξη*, Αθήνα 2010
- Νικονάνου, Ν. κ.α. (επιμ.). *Μουσειακή Μάθηση και Εμπειρία στον 21ο αι.*, Αθήνα 2016. Διαθέσιμο: <http://repository.kallipos.gr/handle/11419/712>
- Μούλιου, Μ. «Μουσεία: πεδία για την κατανόηση του κόσμου» *Τετράδια Μουσειολογίας* 2 (2005) 7-19